

1837
2017
ΧΡΟΝΙΑ-YEARS

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

NATIONAL AND KAPODISTRIAN
UNIVERSITY OF ATHENS
SCHOOL OF THEOLOGY
DEPARTMENT OF SOCIAL THEOLOGY

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

STUDY GUIDE

2017-18

ΠΡΟΕΔΡΙΑ / PRESIDENCY

Καθην. Σωτήριος Δεσπότης
Αν. Καθηγήτρια Κ. Κεφαλέα

Prof. Dr. S. Despotis,
Ass. Prof. Dr. K. Kefalea

1837
2017
YEARS

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
SCHOOL OF THEOLOGY

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
NATIONAL AND KAPODISTRIAN
UNIVERSITY OF ATHENS

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
DEPARTMENT OF
SOCIAL THEOLOGY

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

STUDY GUIDE

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2017-18
ACADEMIC YEAR 2017-18

ΑΘΗΝΑ 2017 – ATHENS 2017

*Αφιερώνεται στο σύνολο των φοιτητών
και φοιτητριών με αναπηρία (ΦμεΑ)
και σε όλους εκείνους τους φορείς
που αγωνίζονται για ισότιμη πρόσβαση
στην εκπαίδευση και τη γνώση.*

*Dedicated to Students with Disabilities
and to all people and organizations
ceaselessly striving for equal access
to education and knowledge.*

**Επιστασία
Έκδοσης:**

Καθηγητής Σωτήριος Δεσπότης,
Πρόεδρος του Τμήματος
Κοινωνικής Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α.

**Επιμέλεια
Εξωφύλλου:**

Harry Vezyrgenidis | visual
communication
graphic design + arts
Web: <http://www.vcda.de>,
E-mail: harry@vcda.de
Tel.: +49 (0)6136 40 80 518,
Mob.: +49 (0)176 848 752 44
Skype: xblanaris,
twitter: @XBHarrey

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

TABLE OF CONTENTS

I.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2017-18

ΞΕΚΙΝΩΝΤΑΣ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

- Καλωσόρισμα	1
- Πληροφορίες και υποστήριξη Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ)	7
- Η Θεολογική Σχολή με μια ματιά (οργανόγραμμα και σημαντικές ημερομηνίες)	9

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

1.1 Συνοπτικό Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (Π.Π.Σ.) και προϋποθέσεις λήψης του Πτυχίου του Τμήματος	13
1.2 Πρόγραμμα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας	25
1.3 Αναλυτικό Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (Τομείς, εξάμηνα, περιγραφές μαθημάτων και ECTS)	26
1.3.1 Τομέας Κανονικού Δικαίου και Βυζαντινής Θεολογίας από του Θ' αι. – Βιβλικών Σπουδών και Πολιτιστικού Βίου της Μεσογείου	26
1.3.2 Τομέας Χριστιανικής Λατρείας, Αγωγής και Διαποιμάνσεως	49
1.3.3 Τομέας Θρησκευιολογίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας	63
1.4 Επαγγελματικές προοπτικές αποφοίτων	81
1.5 Κείμενα ορκωμοσίας προπτυχιακών	84

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ, ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ**

2.1 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών	87
«Θεολογία και Κοινωνία»	
2.1.1 Η «Φιλοσοφία» του Προγράμματος	87
2.1.2 Κανονισμός λειτουργίας	
2.1.3 Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών	101
(Κατευθύνσεις, Ειδικεύσεις, μαθήματα και ECTS)	
A. Κατεύθυνση Βιβλικών Σπουδών	101
Ειδίκευση: Καινή Διαθήκη	
B. Κατεύθυνση Εκκλησιαστικής Γραμματείας	102
Ειδικεύσεις:	
B1. Πατρολογία	
B2. Εκκλησιαστική Ιστορία	
B3. Δογματική και Πατερική Θεολογία	
Γ. Κατεύθυνση Θρησκευολογίας	106
Ειδικεύσεις:	
Γ1. Κοινωνιολογία της Θρησκείας,	
Γ2. Φιλοσοφία της Θρησκείας	
Γ3. Ψυχολογία της Θρησκείας	
Γ4. Βιοηθική	
Γ5. Ιστορία των Θρησκειών	
Γ6. Ισλάμ	
Γ7. Θρησκευτική Τέχνη	
Γ8. Θρησκευτική Λογοτεχνία	
Δ. Κατεύθυνση Κανονικού Δικαίου	114
Ε. Κατεύθυνση Χριστιανικής Αγωγής,	115
Ποιμαντικής	
Θεολογίας και Επικοινωνίας	
Ειδικεύσεις:	
E1. Χριστιανική Αγωγή,	
E2. Ποιμαντική Θεολογία,	
E3. Ποιμαντική Ψυχολογία,	
E4. Επικοινωνιακή Θεολογία	
ΣΤ. Κατεύθυνση Χριστιανικής Λατρείας	119
Ειδικεύσεις: ΣΤ1. Λειτουργική, ΣΤ2. Αγιολογία,	
ΣΤ3 Υμνολογία	
2.1.4 Κείμενα ορκωμοσίας μεταπτυχιακών	

2.2 Διδακτορικές Σπουδές	124
2.2.1 Κανονισμός εκπόνησης διδακτορικής διατριβής	124
2.2.2 Κείμενα από την τελετή διδακτορικών ορκωμοσιών	127
2.3 Μεταδιδακτορική Έρευνα	129

Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

3.1 Η Θεολογική Σχολή στο Πανεπιστήμιο του Μέλλοντος	137
3.2 Άγιος Νεκτάριος Κεφαλάς, Μητροπολίτης Πενταπόλεως. Εκδηλώσεις της Θεολογικής Σχολής για τα 170 χρόνια από τη γέννησή του (1846-2016)	143
3.3 Η διαχρονική πορεία της Θεολογικής Σχολής	145

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥΣ *Αντί Επιλόγου*

II. STUDY GUIDE 2017-18 INTERNATIONAL EDITION

4.1 Overture	167
➤ Information and support for students with disabilities	168
4.2 The Athens School of Theology at a glance (organizational schematics – important dates)	169
4.3 Programme of undergraduate studies	171
4.3.1 Overview, course list and degree requirements	
4.3.2 Undergraduate course syllabi	182
4.4 M.A. “Theology and Society” – Postgraduate studies	231
4.4.1 Overview and philosophy of the programme	231
4.4.2 Pathways, specializations and course syllabi	233
4.5 Doctoral studies and post-doctoral research	254

III. ΦΩΤΟΘΗΚΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ (ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-17)	255
III. PHOTO-PANORAMA OF THE FACULTY'S MAJOR ACADEMIC EVENTS AND SOCIAL INITIATIVES (ACADEMIC YEAR 2016-17)	255
➤ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΤΜΗΜΑ	265
➤ CONTACT THE DEPARTMENT	265

ΞΕΚΙΝΩΝΤΑΣ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ

*Αγαπητές φοιτήτριες,
Αγαπητοί φοιτητές,*

Στόχος του παρόντος ΟΔΗΓΟΥ είναι να αποτελέσει μια γόνιμη αφετηρία, ένα θετικό ξεκίνημα για το «ταξίδι» των σπουδών σας στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Να σας πληροφορήσει με έναν εποπτικό τρόπο σχετικά με **(α)** το νόημα και τη «φιλοσοφία» των σπουδών, **(β)** το Πρόγραμμα Μαθημάτων και Σεμιναρίων, **(γ)** τις προοπτικές μεταπτυχιακών, διδακτορικών σπουδών και μεταδιδακτορικής έρευνας και **(δ)** τις ευκαιρίες επαγγελματικής απασχόλησης, οι οποίες παρέχονται από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Τμήμα μας.

Ο ΟΔΗΓΟΣ λειτουργεί συμπληρωματικά προς την ενημέρωση, την οποία παρέχει η δυναμική **Ιστοσελίδα του Τμήματος**¹. Μέσω της ιστοσελίδας και της επίσημης παρουσίας του Τμήματος στο **Facebook**, με το όνομα **«Department of Social Theology, NKUA»**² για να επικοινωνείτε άμεσα και προσωπικά με τις Λειτουργικές Μονάδες, το Προσωπικό και τους Συμβούλους Φοιτητών, καθώς και για να λαμβάνετε **έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση** για όλες τις ανακοινώσεις, δράσεις και εκδηλώσεις, οι οποίες συνθέτουν το «μωσαϊκό» της ζωής του Τμήματος αλλά και της δικής σας φοιτητικής καθημερινότητας. Ταυτόχρονα, σημείο αναφοράς των σπουδών σας στο Τμήμα αποτελεί και η **Ηλεκτρονική Τάξη**³ του Πανεπιστημίου μας, όπου τα περισσότερα μέλη Δ.Ε.Π. αναρτούν εξειδικευμένες ανακοινώσεις, πλούσιο εποπτικό υλικό και ασκήσεις για κάθε μάθημα. Τέλος, σημαντικό ρόλο στη φοιτητική σας ζωή καλούνται να διαδραματίσουν η **Ηλεκτρονική Γραμματεία**⁴ του Πανεπιστημίου Αθηνών, καθώς και το σύστημα **ΕΥΔΟΞΟΣ**⁵ του Υπουργείου Παιδείας μέσω των οποίων, μεταξύ άλλων δυνατοτήτων, δηλώνετε και παραλαμβάνετε τα πανεπιστημιακά σας συγγράμματα.

¹ <http://www.soctheol.uoa.gr/>

² <https://www.facebook.com/athens.socialtheology/>

³ <https://eclass.uoa.gr/>

⁴ <https://my-studies.uoa.gr/secr3w/connect.aspx>

⁵ <http://eudoxus.gr/>

Προσκαλείσθε να ανακαλύψετε αυτόν τον νέο πολυδιάστατο και πολυδύναμο ψηφιακό κόσμο και να τον αξιοποιήσετε στο μέγιστο βαθμό με το να αποθηκεύσετε τις ανωτέρω ιστοσελίδες στα «Αγαπημένα» σας, να εγγραφείτε στα ηλεκτρονικά τους Δελτία Ενημέρωσης και να τις επισκέπτεσθε τακτικά. Ένα «πολύχρωμο» Πανόραμα⁶ της μακρόχρονης Ιστορίας του Πανεπιστημίου μας, της Θεολογικής Σχολής και του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας, των μορφών που ανέδειξαν αλλά και της σύγχρονης δυναμικής τους, προσφέρεται σε ελληνική αγγλική στην επίσημη ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Αθηνών⁷, την οποία επίσης ένθερμα συστήνουμε ως ιδιαίτερα σημαντικό δίαυλο ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης κατά τη διάρκεια των σπουδών σας.

✓ Η «φιλοσοφία» των Σπουδών

Σήμερα παρά ποτέ σε αντίθεση προς το παρελθόν (όταν διακηρυσσόταν ο «θάνατος του Θεού» και το «τέλος των θρησκειών») εκτιμάται διεθνώς ο ρόλος που διαδραματίζει το φαινόμενο *θρησκεία* στη συνοχή μιας κοινωνίας ή και το αντίθετο (εάν αυτό γίνει αντικείμενο εκμετάλλευσης από τον φονταμενταλισμό). Πλέον κρίνεται εντελώς απαραίτητο, ο μεταμοντέρνος άνθρωπος προκειμένου να επιτύχει ολοκλήρωση και ποιότητα ζωής, να διαθέτει λόγο-νόημα συνύπαρξης, ταυτότητα και ηθικές αξίες (ιδίως στο διαιδαλώδες απρόσωπο ή μάλλον πολυπρόσωπο δίκτυο του κυβερνοχώρου). «Η θρησκεία δεν αποτελεί απλώς έναν ιδιαίτερο χώρο του ιερού, αλλά συνάμα είναι παράγοντας διαμόρφωσης πολιτισμού και ως τέτοιος συμβάλλει αποφασιστικά στη νοηματοδότηση της ανθρώπινης ζωής» (Marcel Mauss). Ιδίως «η Ευρώπη έχει μία παράδοση που πρέπει να σεβαστεί. Θεμελιώθηκε στον Αρχαίο Ελληνικό Πολιτισμό, στο Ρωμαϊκό Δίκαιο και στην Χριστιανική Πίστη [...]. Βεβαίως οι Ευρωπαίοι έχουν σνομπάρει το Χριστιανισμό, άφησαν ένα τεράστιο κενό, το οποίο εκμεταλλεύονται οι ερμηνευτές του Ισλάμ και εισάγουν άλλα στοιχεία» (Α. Γιαννουλάτος⁸). Ήδη στην καρδιά της γηραιάς Ηπείρου το *μάθημα των θρησκευτικών* διδάσκεται από καθηγητές Θεολόγους από την Πρώτη Δημοτικού, τότε που ο άνθρωπος εισάγεται σε έναν καινούργιο «κόσμο». Αποσκοπεί «στη διαμόρφωση χειραφετημένων πολιτών που εμπνέονται στη ζωή τους από έναν θεμελιώδη θρησκευτικό προσανατολισμό και που διακρίνονται για το αίσθημα της ευθύνης και της αλληλεγγύης [...] της αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπων με διαφορετική θρησκευτική ταυτότητα. Πλέον γίνεται αντιληπτό, ότι αυθεντική αγωγή παρέχεται, όταν μέσω ενός μαθήματος,

⁶ <http://www.uoa.gr/to-panepistimio/apostoli-politikes-kai-dhmosieymata/dhmosieymata/enhmerwtiko-fylladio.html>

⁷ <http://www.uoa.gr/>

⁸ <http://www.cnn.gr/focus/story/19857/o-arxiepiskopos-alvanias-anastasios-sto-cnn-greece-pagkosmios-asymmetros-polemos-se-exelixi>

πέρα από τις πληροφορίες-δεδομένα (οι οποίες, μέσα από ψυχολογικούς-μαθησιακούς μηχανισμούς, μετασχηματίζονται σε γνώσεις), δίδεται στους μαθητές η δυνατότητα να οικειωθούν στάσεις ζωής. Με τον όρο «στάση ζωής» αναφερόμαστε στην εκδήλωση ενδιαφέροντος αλλά και στην από μέρους των μαθητών αποδοχή ορισμένων ηθικών αξιών, ερμηνευτικών προσεγγίσεων, κοσμοθεωρητικών προσανατολισμών» (Αθ. Στογιαννίδης). Σε οικονομικά και πολιτισμικά ανεπτυγμένες χώρες, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, μεγάλες Εταιρείες προτιμούν σε θέσεις ευθύνης, όπου πλέον είναι απολύτως απαραίτητη η διαπροσωπική σχέση με τον «άλλον», καταρτισμένους απόφοιτους Θεολογικών Σχολών, ακριβώς διότι εκτιμούν το άτομο ως πρόσωπο. Άλλωστε, από ένα σύγχρονο επιχειρηματικό οργανισμό, η προαγωγή ψυχικής ανθεκτικότητας και υγείας όλων των μελών του καθώς επίσης και η διάθεση για προσφορά και συνεργασία κρίνονται ως θεμελιώδεις προτεραιότητες.

✓ Πρόγραμμα Μαθημάτων και Σεμιναρίων

Η στοχοθεσία του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος συνίσταται στο να εισαχθείτε **προοδευτικά** και κατεξοχήν μέσω συγκεκριμένων υποχρεωτικών Μαθημάτων στο περιεχόμενο των βασικών «νεύρων» της Θεολογίας και των Θρησκευτικών επιστημών που θεραπεύουν **οι τρεις Τομείς του Τμήματος (α) ο Τομέας Κανονικού Δικαίου και Βυζαντινής Θεολογίας από του 9ου αι. – Βιβλικών Σπουδών και πολιτιστικού βίου της Μεσογείου, (β) ο Τομέας Χριστιανικής Λατρείας, Αγωγής και Διαποιμάνσεως και (γ) ο Τομέας Θρησκευσιολογίας, Κοινωνιολογίας και Φιλοσοφίας.**

Την ίδια λειτουργία επιτελεί και η κατηγορία των **κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικών (ή, αλλιώς, Επιλεγόμενων) μαθημάτων**, ενώ στα **Προαιρετικά** μαθήματα έχετε τη δυνατότητα να έλθετε σε επαφή με εξειδικευμένη θεματολογία, ανάλογα και με τα προσωπικά σας ενδιαφέροντα. Η λήψη του Πτυχίου του Τμήματος καθίσταται γεγονός με τη συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού **245 πιστωτικών μονάδων (ECTS)**. Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων προκύπτει από την επιτυχή σας εξέταση σε **21 Υποχρεωτικά**, σε **24 κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά** και σε **13 Προαιρετικά Μαθήματα**. Μετά την αποφοίτησή σας μπορείτε να επιλέξετε μία Ειδίκευση μέσα από μια ποικιλία κατευθύνσεων/σπουδών του διεπιστημονικού **Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Θεολογία και Κοινωνία»**. Με την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου ειδίκευσης έχετε τη δυνατότητα να επεκταθείτε στο **Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών**, ενώ, μετά το πέρας του διδακτορικού, προσκαλείσθε να αξιοποιήσετε τις ευκαιρίες **Μεταδιδακτορικής Έρευνας**, οι οποίες προσφέρονται στο Τμήμα.

Παράλληλα με τις σπουδές σας στο Τμήμα κάθε Πέμπτη (07:00-9:30) υπάρχει η δυνατότητα να συμμετέχετε στη **Θεία Λειτουργία στο Παρεκκλήσι του Αποστόλου Παύλου της Θεολογικής Σχολής, το οποίο ευρίσκεται στο Β' όροφο της Θεολογικής Σχολής**. Η Λατρεία συνιστά το κατεξοχήν «εργαστήριο» πρακτικής άσκησης και εμπειρίας της Θεολογίας. Ακολουθεί κοινή Τράπεζα και κέρασμα καφέ στο Αρχονταρίκι (Γ' όροφος), το οποίο είναι ανοικτό σε όλους. Μάλιστα, κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους τελούνται «εναλλακτικές» Θείες Λειτουργίες (όπως η αρχαιότατη Θεία Λειτουργία του αγ. Ιακώβου του Αδελφοθέου) και «μικρές» Αγρυπνίες, ενώ τις παραμονές των Μεγάλων Εορτών τελούνται τα Μυστήρια του Ευχελαίου και της Εξομολόγησης. Κατά τη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας, εκτός από την εμπειρία της άμεσης Κοινωνίας με τον Πατέρα Θεό της Εξόδου και τον «άλλον» (τον «ξένο»), οι φοιτητές ασκούνται στην **Τελετουργική** και την **Ομιλητική**, ενώ υπάρχει η δυνατότητα συμμετοχής στην υπό ίδρυση **Χορωδία Βυζαντινής Εκκλησιαστικής Μουσικής της Θεολογικής Σχολής** υπό την αιγίδα της Κοσμητείας της Σχολής.

✓ Προοπτικές

Αναφορικά με το ευαίσθητο ζήτημα των επαγγελματικών σας προοπτικών, το Τμήμα μας προωθεί μια ουσιαστική διασύνδεσή σας με την αγορά εργασίας ως εξής: **(α)** Την τελευταία πενταετία μέσω ΕΣΠΑ οι φοιτητές του Τμήματος έχουν την ευκαιρία μέσω της **Πρακτικής άσκησης** επί ένα δίμηνο να εργαστούν σε πρότυπες σχολικές μονάδες και φορείς κοινωνικής αλληλεγγύης, όπως η ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ. Η εργασιακή αυτή εμπειρία συμβάλλει στο να αποκομίσετε πλούσιες και πολύτιμες για το βιογραφικό σας εμπειρίες. **(β)** Το πρόγραμμα ευρωπαϊκής φοιτητικής κινητικότητας **ΕΡΑΣΜΟΣ (Erasmus+)**⁹ με τις εκπαιδευτικές συμφωνίες-συνεργασίας, τις οποίες το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας έχει υπογράψει με σημαίνοντα Πανεπιστήμια του Εξωτερικού (**Αγγλόφωνο:** Λουβέν, **Γερμανόφωνο:** Μόναχο, Βόννη, Τυβίγγη, Ινσμπουργκ, **Γαλλόφωνο:** Στρασβούργο, **Ρουμανία:** Σιμπίου), σας εξασφαλίζουν όχι μόνο σπουδές αλλά και εργασία στα πολιτικά, οικονομικά και πολιτισμικά κέντρα της Γηραιάς Ηπείρου. **(γ)** Έχοντας το Τμήμα πλήρως αναγνωρισμένη από το Υπουργείο Παιδείας **την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια**, οι φοιτητές μας έχουν τη δυνατότητα με το πτυχίο τους να διδάσκουν στις πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια Εκπαίδευση χωρίς να απαιτείται άλλη πιστοποίηση, χρησιμοποιώντας σύγχρονες μεθόδους Παιδαγωγικής. **(δ)** Μέσω **τηλεδιάσκεψης** παρέχεται η δυνατότητα ανταλλαγής πληροφοριών με άλλα Ιδρύματα της Ελλάδος και του Εξωτερικού. Κοινά Σεμινάρια διεξάγει το Τμήμα με Πανεπιστήμια

⁹ <http://www.interel.uoa.gr/erasmus.html>

καθώς και με εκπαιδευτικά και ερευνητικά κέντρα του Μονάχου, Τυβίγγης, Τέξας, Νέας Υόρκης (Ι.Μ. Αγίας Ειρήνης Χρυσοβαλάντου – Αστόρια) και Σικάγου. Οι ανωτέρω Δράσεις του Τμήματος εκτιμήθηκαν αρκούντως θετικά και στην τελευταία αξιολόγηση του Τμήματος από τους εξωτερικούς κριτές. **(ε)** Το Τμήμα εκτός από την κατάρτιση των φοιτητών του στα θέματα πίστης και ζωής αλλά και στο φαινόμενο Θρησκεία, που συνιστούν το DNA του πολιτισμού, προσφέρει προπτυχιακά και μεταπτυχιακά **μαθήματα με πρακτικές εφαρμογές** στους σύγχρονους χώρους εργασίας, όπως Βιοηθική, Ψυχική Υγεία, ΜΜΕ και Ορθόδοξη Παράδοση κ.ά.¹⁰

Για την περαιτέρω ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς σας στην αγορά εργασίας, το Τμήμα έχει αναπτύξει στις εξής πρωτοβουλίες και δράσεις: **(α) Ειδικά μαθήματα και ημερίδες**, όπου φιλοξενούνται ειδικοί και αφορούν στον Θρησκευτικό Τουρισμό, την Επιχειρηματικότητα, τη Λογοτεχνία και την Τέχνη (Βυζαντινή Μουσική, Μουσειοδιδασκτική). Αυτά συνδυάζονται με ξεναγήσεις «στα βήματα του απ. Παύλου», σε Μουσεία και περιοχές με ιστορικοθρησκευτικό συμβολισμό (όπως ο Μυστράς και η Ρώμη). Ταυτόχρονα σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος συνδιοργανώνονται Ημερίδες με άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ αλλά και άλλους φορείς, όπως το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών. **(β) Σεμινάρια διάρκειας ενός εξαμήνου** Νοηματικής Γλώσσας, Ελληνικής Γλώσσας, Συντήρησης έργων τέχνης κ.ά. Οι δράσεις αυτές σας εκπαιδεύουν ως φοιτητικό σύνολο σε πεδία εργασίας που έχουν ζήτηση, και εμπλουτίζουν το Βιογραφικό σας. **(γ) Εθελοντισμός**: Το Τμήμα συμμετέχει εθελοντικά στο έργο κοινωφελών οργανισμών (όπως η ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ), υποστηρίζει την Ανακύκλωση ενώ διατηρεί και Τράπεζα Αίματος. Περιοδικά μοιράζεται συσσίτιο σε αστέγους, ενώ επιπλέον παρέχεται Συμβουλευτική υποστήριξη σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες. **(δ) Παρεμβάσεις στον ΑΣΕΠ** προκειμένου οι πτυχιούχοι μας επί τη βάση του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος να συμπεριλαμβάνονται στις Προκηρύξεις που αφορούν στα Προγράμματα Κοινωφελούς Εργασίας σε χώρους πολυπολιτισμικούς και πολυθρησκευτικούς, όπως αυτοί των Προσφύγων. **(ε)** Επιπλέον **στην Πανεπιστημιακή Λέσχη** σας παρέχεται η δυνατότητα να μάθετε Ξένες Γλώσσες (ακόμη και Ρωσικά ή Αραβικά) δωρεάν ή με μικρό αντίτιμο, να συμμετέχετε σε πολιτιστικές δράσεις (Τομέας Θεατρικός, Χορευτικός, Φωτογραφικός), να έχετε Υγειονομική Περίθαλψη (πρβλ. το Ιατρείο στο ισόγειο της Φιλοσοφικής Σχολής) ακόμη και ποικίλες ευκαιρίες άθλησης (πρβλ. Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο πλησίον της Πανεπιστημιόπολης Ζωγράφου). **(στ)** Μέσω της Ιστοσελίδας του Τμήματος υπάρχει συνεχής πληροφόρηση για **Υποτροφίες, Διαγωνισμούς και Βραβεία**, τα οποία έχετε τη δυνατότητα να διεκδικήσετε, ώστε με την κατάλληλη οικονομική στήριξη να επικεντρώνετε απρόσκοπτα στις σπουδές σας.

¹⁰ Μια ενδιαφέρουσα «ξενάγηση» στην «πιο αμφιλεγόμενη σχολή της Αθήνας», τη Θεολογική <http://popaganda.gr/ena-proino-stin-theologiki-scholi-athinon/>

***Αγαπητές φοιτήτριες,
αγαπητοί φοιτητές,***

Με τις σπουδές σας στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας μέσα σε ένα κλίμα φιλικό, το οποίο εγγυάται μια σχολή όπου εκτιμάται το ανθρώπινο πρόσωπο ως μοναδική εικόνα του Θεού, ανοίγονται μπροστά σας νέοι ορίζοντες. Καθώς θα γίνεσθε κοινωνοί της ποικιλίας των Γνωστικών Αντικειμένων, τα οποία το Τμήμα θεραπεύει, θα συνειδητοποιείτε με τον παραγωγικότερο τρόπο την ταυτότητα, τα χαρίσματα και τις δυνατότητες που σας παρέχει η σπουδή της Θεολογίας και ιδίως η Θεολογία στην *Κοινωνική της διάσταση*, η οποία συμπυκνώνεται στο τρίπτυχο «διακονία-ευχαριστία-μαρτυρία».

Υπογραμμίζοντας, τέλος, την διαχρονική προσφορά της Θεολογίας και των θρησκευτικών επιστημών στο ευαίσθητο πεδίο της κοινωνικής αλληλεγγύης, ο φετινός Οδηγός Σπουδών ακαδημαϊκού έτους 2017-18 αφιερώνεται στο σύνολο των φοιτητών και φοιτητριών με αναπηρία (ΦμεΑ) καθώς και σε όλους εκείνους τους φορείς που δραστηριοποιούνται για την επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης συνανθρώπων μας με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση και πολιτιστική ζωή.

Ευχόμαστε σε όλες και όλους ο Θεός της έκπληξης, της ελευθερίας και της αγάπης να σας χαρίσει ένα όμορφο ταξίδι ζωής ανακαλύψεων και αποκαλύψεων!

**Ο Πρόεδρος
του Τμήματος Κοινωνικής
Θεολογίας ΕΚΠΑ**

Η Αναπλ. Πρόεδρος

**Σωτήριος Δεσπότης
Καθηγητής**

**Κίρκη Κεφαλέα
Αναπλ. Καθηγήτρια**

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ – ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΦμεΑ)

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών στοχεύει να διασφαλίσει στην πράξη την ισότιμη πρόσβαση στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με αναπηρία ή με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής στο περιβάλλον, Υπηρεσιών Πρόσβασης, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής καθώς και Συμβουλευτικών Ψυχολογικών και Εκπαιδευτικών Υπηρεσιών. Κύριος μοχλός για την επίτευξη του στόχου αυτού αποτελεί η Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία: <http://access.uoa.gr/>

Αποστολή της Μονάδας Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι:

η επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Μερικές από τις βασικές ανάγκες των ΦμεΑ στις οποίες ανταποκρίνεται η Μονάδα Προσβασιμότητα για Φοιτητές με Αναπηρία του ΕΚΠΑ είναι:

- η πρόσβαση στις πανεπιστημιακές κτιριακές εγκαταστάσεις,
- η πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό (έντυπο και ηλεκτρονικό),
- η πρόσβαση στον πίνακα και τις προβολές της αίθουσας διδασκαλίας,
- η πρόσβαση στη συγγραφή σημειώσεων, εργασιών και στις γραπτές εξετάσεις,
- η πρόσβαση στις πληροφορίες, το περιεχόμενο του διαδικτύου και τις εφαρμογές πληροφορικής.

Επικοινωνία και περισσότερες πληροφορίες:

Τηλέφωνο: 210 7275183

<http://access.uoa.gr/Unit%20Contact.htm>

Συμπλήρωσε την εικόνα, γίνε...

ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ!

Υποστήριξε έναν Φοιτητή με Αναπηρία στις σπουδές του

Δεν απαιτούνται ειδικές γνώσεις ή προηγούμενη εμπειρία.

Οι υποψήφιοι λαμβάνουν πλήρη κατάρτιση από την Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία.

Οι εθελοντές επιλέγουν κάθε εξάμηνο πόσες ώρες την εβδομάδα επιθυμούν να διαθέσουν και με ποιον τρόπο προτιμούν να προσφέρουν.

<http://access.uoa.gr>

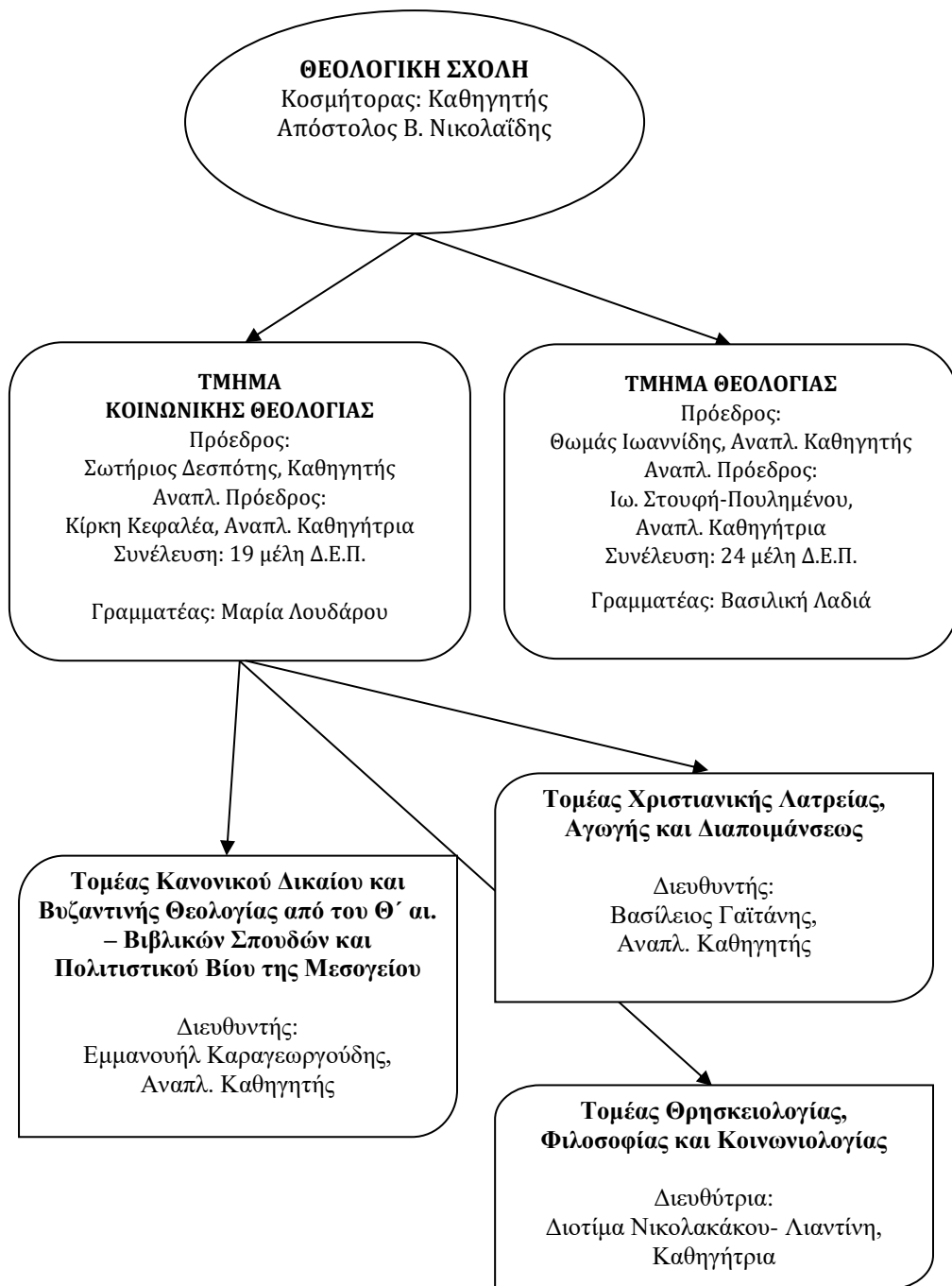
Εκδήλωση ενδιαφέροντος/περισσότερες πληροφορίες:
Υπηρεσία Εθελοντικής Υποστήριξης για Φοιτητές με Αναπηρία, τηλ. 210 7275130, ηλ. ταχ.: access@uoa.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

Μονάδα Προσβασιμότητας
για Φοιτητές με Αναπηρία

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΕΚΠΑ - ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

✓ Επίσημες αργίες για όλο το Πανεπιστήμιο:

- α) Εθνική εορτή 28ης Οκτωβρίου.
- β) Εορτή για το Πολυτεχνείο 17 Νοεμβρίου.
- γ) Διακοπές Χριστουγέννων και Νέου έτους από 24 Δεκεμβρίου έως 7 Ιανουαρίου 2017.
- δ) Η Πανεπιστημιακή εορτή των Τριών Ιεραρχών (30 Ιανουαρίου).
- ε) Καθαρά Δευτέρα.
- στ) Εθνική εορτή 25ης Μαρτίου.
- ζ) Διακοπές Πάσχα από τη Μ. Δευτέρα έως την Κυριακή του Θωμά.
- η) Εργατική Πρωτομαγιά.
- θ) Αγίου Πνεύματος.

✓ Πέραν των γενικών αργιών, στη Θεολογική Σχολή τηρείται και το εξής ειδικό πλαίσιο λειτουργίας:

A) Αργίες: Της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού (14 Σεπτεμβρίου) και του Αγίου Φωτίου (6 Φεβρουαρίου), λόγω της καθιερωμένης συνάντησης των μελών των δύο Θεολογικών Σχολών με τη Διαρκή Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος στο Διορθόδοξο Κέντρο Πεντέλης.

B) Αργία μαθημάτων μέχρι 11 π.μ. ώστε να διευκολύνεται ο εκκλησιασμός των φοιτητών σε σημαντικές για την εκκλησιαστική ζωή εορτές: Του αγίου Αθανασίου (18 Ιανουαρίου), της Υπαπαντής του Κυρίου (2 Φεβρουαρίου, του αγίου Γεωργίου (23 Απριλίου), των αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης (21 Μαΐου), των αγίων αποστόλων Πέτρου και Παύλου (29 Ιουνίου), του αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου (3 Οκτωβρίου), του αγίου Δημητρίου (26 Οκτωβρίου), των Εισοδίων της Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου) και του αγίου Νικολάου (6 Δεκεμβρίου).

Σημείωση: Τα αναφερόμενα στην κατηγορία Β αφορούν αποκλειστικά στους φοιτητές και τα μαθήματά τους και όχι στη διοικητική λειτουργία της Σχολής.

✓ Φοιτητικές εκλογές: Τα μαθήματα διακόπτονται κατά την ημέρα των φοιτητικών εκλογών και την επόμενη ημέρα.

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

- 1.1 Ενδεικτικό Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών και προϋποθέσεις λήψης του Πτυχίου του Τμήματος
- 1.2. Πρόγραμμα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας
- 1.3 Αναλυτικό Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών με περιγραφές μαθημάτων
- 1.4 Επαγγελματικές προοπτικές Πτυχιούχων
- 1.5 Κείμενα προπτυχιακής ορκωμοσίας

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2017-18

21 Υ – 24Υ/Ε – 13Π = 58 ΜΑΘ.

223 Δ.Μ. = 245 Π.Μ.

**1.1 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΛΗΨΗΣ ΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ**

Από το ακαδ. έτος 2017-2018 όλοι οι εν ενεργεία φοιτητές του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας εντάσσονται στο αναμορφωμένο Πρόγραμμα Σπουδών και κατά τη λήψη του πτυχίου τους θα πρέπει να έχουν εξεταστεί επιτυχώς:

- ✓ σε όλα τα υφιστάμενα Υποχρεωτικά μαθήματα,
- ✓ σε 24 Υποχρεωτικά κατ' Επιλογή
- ✓ και σε 13 Προαιρετικά Μαθήματα

Τα ανωτέρω μαθήματα ισοδυναμούν με 223 Διδακτικές Μονάδες (Δ.Μ.) και με 245 πιστωτικές μονάδες (Π.Μ.) του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων-ECTS, οι οποίες από το ακαδ. έτος 2016-17 είναι απαραίτητες για τη λήψη του Πτυχίου του Τμήματος της Κοινωνικής Θεολογίας.

Α ΕΞΑΜΗΝΟ (8 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (2)= 12Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Υ006 Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη	1ο	4	6	Σεβ. Μητρ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Ιερεμίας (Φούντας) - Σωτήριος Δεσπότης
31Υ007 Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη	1ο	4	6	Σωτήριος Δεσπότης - Αθανάσιος Αντωνόπουλος

ΕΠΙΛΟΓΗΣ (3)= 12Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Υ108 Αρχαία Εβραϊκή Γλώσσα	1ο	4	4	Σεβ. Μητρ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Ιερεμίας (Φούντας) - Σωτήριος Δεσπότης
31Υ014 Εισαγωγή και Θεολογία των Εκκλησιαστικών Ύμνων	1ο	4	4	Γεώργιος Φίλιας
➤ Εργαστηριακή – Διδακτική Εφαρμογή του μαθήματος*	1ο	2		Αριάδνη Σαραντουλάκου, Δρ. ΕΔΙΠ
31Υ214 Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	1ο	4	4	Χαράλαμπος Βέντης
31Π054 Θρησκευτική Τέχνη	1ο	4	4	Διοτίμα Λιαντίνη

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ (3)= 6Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
311020 Εισαγωγή στη Χειρόγραφη Βιβλική Παράδοση	1ο	3	2	Αθανάσιος Αντωνόπουλος
31Π024 Ερμηνεία Αποστολικών και Ευαγγελικών Περικοπών	1ο	3	2	Σωτήριος Δεσπότης
31Π032 Εισαγωγή στις Εκκλησιαστικές Ακολουθίες	1ο	3	2	π. Θεόδωρος Κουμαριανός
31Π018 Πηγές Κανονικού Δικαίου	1ο	3	2	Ελένη Γιαννακοπούλου
311009 Εισαγωγή στην Ψυχολογία	1ο	3	2	Σπυρίδων Τσιτσίκος

* Η Εργαστηριακή – Διδακτική Εφαρμογή αποτελεί συνοδευτικό μάθημα του μαθήματος «Εισαγωγή και Θεολογία των Εκκλησιαστικών Ύμνων» και δεν εξετάζεται.

ΣΥΝΟΛΟ= 30 Π.Μ.

Β ΕΞΑΜΗΝΟ (7 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (2)= 13Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Υ204 Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία	2ο	6	7	Θεοφ. Επίσκ. Αβύδου Κύριλλος (Κατερέλος) – Εμμανουήλ Καραγεωργούδης
31Υ213 Λειτουργική	2ο	4	6	Γεώργιος Φίλιας

ΕΠΙΛΟΓΗΣ (4)= 16Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Ε112 Ερμηνεία και Θεολογία της Καινής Διαθήκης	2ο	4	4	Σωτήριος Δεσπότης – Αθανάσιος Αντωνόπουλος
31Ε109 Βιβλική Αρχαιολογία	2ο	4	4	Αθανάσιος Αντωνόπουλος
31Ε102 Αρχαία Ελληνικά	2ο	4	4	Βασίλειος Γαϊτάνης
31Ε114 Χριστιανική – Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη	2ο	4	4	Διοτίμα Λιαντίνη

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ (1)= 2Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
311002 Συγκριτική Ερμηνεία της Παλαιάς Διαθήκης από το Πρωτότυπο	2ο	3	2	Σεβ. Μητρ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Ιερεμίας (Φούντας) - Σωτήριος Δεσπότης
311007 Αποκάλυψη του Ιωάννη και Αποκαλυπτικά Κινήματα	2ο	3	2	Σωτήριος Δεσπότης
311014 Καινή Διαθήκη και Ρητορική	2ο	3	2	Σωτήριος Δεσπότης
31Υ214 Ιστορία της Φιλοσοφίας	2ο	3	2	Χαράλαμπος Βέντης

311016 Αναπτυξιακή Ψυχολογία της Θρησκείας	2ο	3	2	Σπυρίδων Τσιτσιγκός
311017 Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας	2ο	3	2	Κυριακή (Κίρκη) Κεφαλέα

ΣΥΝΟΛΟ= 31 Π.Μ.

Γ ΕΞΑΜΗΝΟ (7 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (3)= 18Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Υ019 Δογματική	3ο	4	6	Θεοφ. Επίσκ. Αβύδου Κύριλλος (Κατερέλος)
31Υ001 Κανονικό Δίκαιο	3ο	6	7	Θεοφ. Επίσκ. Αβύδου Κύριλλος (Κατερέλος)
31Υ005 Πατρολογία	3ο	4	5	Αθανάσιος Γλάρος

ΕΠΙΛΟΓΗΣ (3)= 12Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
311004 Ομιλητική	3ο	4	4	Γεώργιος Φίλιας
311028 Βυζαντινά Υπομνήματα και Χειρόγραφη Παράδοση της Θείας Λειτουργίας	3ο	4	4	Γεώργιος Φίλιας
31Π052 Εισαγωγή στη Θρησκευσιολογία	3ο	4	4	Στέλιος Λ. Παπαλεξανδρόπουλος

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ (1)= 2Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
311006 Καινή Διαθήκη και Θρησκευτική Περιήγηση – Στα Βήματα του Αποστόλου Παύλου	3ο	3	2	Σωτήριος Δεσπότης – Αθανάσιος Αντωνόπουλος

311029 Η Εκκλησία κατά την Οθωμανική Κυριαρχία: Ιδεολογικά Ρεύματα και Συμμετοχή στα Κινήματα της Γένους	3ο	3	2	Εμμανουήλ Καραγεωργούδης
31Π068 Βυζαντινή Μουσική - Ψαλτική	3ο	3	2	Ανάθεση: Τμ. Μουσικών Σπουδών ΕΚΠΑ
31Π063 Επιχειρηματικότητα και Διαχείριση Εκκλησιαστικών Αγαθών	3ο	3	2	Ειρήνη Χριστινάκη

ΣΥΝΟΛΟ= 32 Π.Μ.

Δ ΕΞΑΜΗΝΟ (8 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (2)= 10Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Υ122 Κοινωνιολογία της Θρησκείας	4ο	4	5	Απόστολος Νικολαΐδης
31Ε124 Ψυχολογία της Θρησκείας	4ο	4	5	Σπυρίδων Τσιτσίκος

ΕΠΙΛΟΓΗΣ (4)= 16Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Ε026 Συμβολική	4ο	4	4	Θεοφ. Επίσκ. Αβύδου Κύριλλος (Κατερέλος)
311018 Εκκλησιαστικές Προσωπικότητες του 19 ^{ου} και 20 ^{ου} αιώνα	4ο	4	4	Εμμανουήλ Καραγεωργούδης
31Ε028 Κοινωνιολογία	4ο	4	4	Απόστολος Νικολαΐδης

31E115 Αγιολογία	4ο	4	4	Αριάδνη Σαραντουλάκου, Δρ. ΕΔΙΠ
31Π062 Προαγωγή Ψυχικής Υγείας	4ο	4	4	Μαρία Βασιλειάδου

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ (2)= 4Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Π051 Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις	4ο	3	2	Θεοφ. Επίσκ. Αβύδου Κύριλλος (Κατερέλος)
31Π047 Κοινωνιολογία του Χριστιανισμού	4ο	3	2	Απόστολος Νικολαΐδης
31Π060 Ψυχολογία των Θρησκευτικών Κινήσεων	4ο	3	2	Σπυρίδων Τσιτσιγκός
31Π034 Θεολογία και Συμβουλευτική Γάμου και Οικογενείας	4ο	3	2	Πανωραία Κουφογιάννη

ΣΥΝΟΛΟ= 30 Π.Μ.

Ε ΕΞΑΜΗΝΟ (7 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (3)= 18Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Υ020 Ιστορία Δογμάτων	5ο	4	6	Θεοφ. Επίσκ. Αβύδου Κύριλλος (Κατερέλος)
31Υ011 Θεωρία και Πράξη της Χριστιανικής Αγωγής	5ο	4	7	Εμμανουήλ Περσελής
31Υ017 Χριστιανική Ηθική	5ο	4	5	Απόστολος Νικολαΐδης

ΕΠΙΛΟΓΗΣ (3)= 12Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Ε011 Βιβλική Ιστορία και Θεολογία	5ο	4	4	Αθανάσιος Αντωνόπουλος
311021 Συνιστώσες της Υγείας στη Βίβλο	5ο	4	4	Μαρία Βασιλειάδου
31Υ012 Εισαγωγή στην Παιδαγωγική – Γενική Παιδαγωγική	5ο	4	4	Ανάθεση: Τμ. Φ.Π.Ψ. ΕΚΠΑ – Αθανάσιος Μιχάλης
311003 Κοινωνική Ηθική	5ο	4	4	Απόστολος Νικολαΐδης
31Π007 Βιοηθική	5ο	4	4	Απόστολος Νικολαΐδης
31Ε123 Ιστορία Θρησκειών - Ισλάμ	5ο	4	4	Στέλιος Λ. Παπαλεξανδρόπουλος
311001 Ιστορία Νεοελληνικής Εκπαίδευσης και Θρησκευτικής Αγωγής	5ο	3	4	Εμμανουήλ Περσελής
➤ Εργαστηριακή – Διδακτική Εφαρμογή του μαθήματος**	5ο	1		Αριάδνη Σαραντουλάκου, Δρ. ΕΔΙΠ

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ (1)= 2Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
311022 Εισαγωγή στη μη Κανονική (Απόκρυφη) Βιβλική Γραμματεία	5ο	3	2	Αθανάσιος Αντωνόπουλος
31Π033 Βυζαντινή Παλαιογραφία και Διπλωματική	5ο	3	2	π. Θεόδωρος Κουμαριανός
31Π046 Οικουμενική Κίνηση	5ο	3	2	Απόστολος Νικολαΐδης
311019 Εθνική και Κοινωνική Προσφορά της Εκκλησίας	5ο	3	2	Εμμανουήλ Καραγεωργούδης
311012 Θρησκευτικός Τουρισμός	5ο	3	2	Διοτίμα Λιαντίνη

**** Η Εργαστηριακή – Διδακτική Εφαρμογή αποτελεί συνοδευτικό μάθημα του μαθήματος «Ιστορία Νεοελληνικής Εκπ/σης & Θρησκευτικής Αγωγής» και δεν εξετάζεται.**

ΣΥΝΟΛΟ= 32 Π.Μ.

ΣΤ ΕΞΑΜΗΝΟ (7 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (3)= 18Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Υ010 Ερμηνεία και Ερμηνευτική Καινής Διαθήκης	60	4	6	Σωτήριος Δεσπότης
31Ε117 Διδακτική του Μαθήματος των Θρησκευτικών	60	3	7	Εμμανουήλ Περσελής
➤ Εργαστηριακή – Διδακτική Εφαρμογή του μαθήματος***	60	1		Δρ. Αριάδνη Σαραντουλάκου, Δρ. ΕΔΙΠ
311011 Ιστορία Θρησκειών - Ινδουϊσμός	60	4	5	Στέλιος Λ. Παπαλεξανδρόπουλος

ΕΠΙΛΟΓΗΣ (2)= 8Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Ε016 Θεολογία της Λατρείας	60	4	4	Γεώργιος Φίλιας
31Ε005 Ορθόδοξη Εκκλησιαστική Γραμματεία	60	4	4	Αθανάσιος Γλάρος
31Υ002 Ελληνικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο	60	4	4	Ειρήνη Χριστινάκη
31Π030 Θρησκευτική Ανάπτυξη και Αγωγή της Παιδικής και Εφηβικής ηλικίας	60	4	4	Εμμανουήλ Περσελής

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ (2)= 4Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
311026 Βίβλος και Παιδαγωγικές Εφαρμογές	6ο	3	2	Σωτήριος Δεσπότης
31Π041 Εορτολογία	6ο	3	2	Γεώργιος Φίλιας
31Π013 Εκκλησιαστική Αδικήματα και Εκκλησιαστική Δικονομία	6ο	3	2	Θεοφ. Επίσκ. Αβύδου Κύριλλος (Κατερέλος)
31Π004 Εγκληματολογία- Θυματολογία Θεολογική Προσέγγιση	6ο	3	2	Ειρήνη Χριστινάκη
31Π066 Θεολογία των Θρησκειών	6ο	3	2	Θεοφ. Επίσκ. Αβύδου Κύριλλος (Κατερέλος)
31Π053 Κινέζικα και Ιαπωνικά Θρησκευτικά	6ο	3	2	Στέλιος Λ. Παπαλεξανδρόπουλος
31Ε126 Νέα Θρησκευτικά Κινήματα	6ο	3	2	Στέλιος Λ. Παπαλεξανδρόπουλος

*** Η Εργαστηριακή – Διδακτική Εφαρμογή αποτελεί συνοδευτικό μάθημα του μαθήματος «Διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών» και δεν εξετάζεται.

ΣΥΝΟΛΟ= 30 Π.Μ.

Ζ ΕΞΑΜΗΝΟ (7 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (3)= 16Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Ε004 Εκκλησιαστική Ιστορία της Ελλάδος	7ο	4	6	Εμμανουήλ Καραγεωργούδης
311010 Ιστορία Θρησκειών - Βουδισμός	7ο	4	5	Στέλιος Λ. Παπαλεξανδρόπουλος
31Ε029 Συγκριτική Θρησκευτική Λογοτεχνία	7ο	4	5	Κυριακή (Κίρκη) Κεφαλέα

ΕΠΙΛΟΓΗΣ (3)= 12Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31E103 Κανονικό Δίκαιο και Λειτουργία του Συνοδικού Συστήματος	7ο	4	4	Ελένη Γιαννακοπούλου
31Π040 Συμβουλευτική Ποιμαντική	7ο	4	4	Βαρβάρα Γιαννακοπούλου
311023 Προαγωγή Ψυχικής Υγείας και Στοιχεία Πατερικής Ανθρωπολογίας	7ο	4	4	Μαρία Βασιλειάδου
31E019 Συμβουλευτική Ψυχολογία	7ο	4	4	Πανωραία Κουφογιάννη
31Π049 Επιστήμη και Χριστιανική Πίστη	7ο	4	4	Σπυρίδων Τσιτσίκος
31Π039 Μαζικές Επικοινωνίες και Ορθόδοξη Παράδοση	7ο	4	4	Βασίλειος Γαϊτάνης

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ (1)= 2Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Π035 Ερμηνεία Θείας Λειτουργίας	7ο	3	2	π. Θεόδωρος Κουμαριανός
31Π045 Φιλοσοφία της Θρησκείας	7ο	3	2	Χαράλαμπος Βέντης
311013 Πνευματικότητα και Ψυχολογία	7ο	3	2	Σπυρίδων Τσιτσίκος
311015 Διδακτικές Ασκήσεις Θρησκ. Αγωγής σε Σχολικές Μονάδες και Αξιολόγηση Διδακτικού Έργου	7ο	3	2	Εμμανουήλ Περσελής – Μάριος Κουκουνάρας - Λιάγκης
311005 Μάθημα Πρακτικής Άσκησης	7ο	3	2	Αθανάσιος Γλάρος

ΣΥΝΟΛΟ= 30 Π.Μ.

Η ΕΞΑΜΗΝΟ (7 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (3)= 18Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Υ015 Ποιμαντική Θεολογία	8ο	4	6	Βαρβάρα Γιαννακοπούλου
31Ε018 Επικοινωνιακή Θεολογία	8ο	4	5	Βασίλειος Γαϊτάνης
31Ε025 Μουσειοδιδασκτική της Θρησκευτικής Τέχνης	8ο	4	7	Διοτίμα Λιαντίνη

ΕΠΙΛΟΓΗΣ (2)= 8Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Ε101 Ερμηνεία Πατέρων – Πατερική Θεολογία	8ο	6	4	Αθανάσιος Γλάρος
31Ε020 Ποιμαντική Ψυχολογία	8ο	4	4	Πανωραία Κουφογιάννη
311025 Προαγωγή Ψυχοσωματικής Υγείας: Ειδικές Εφαρμογές	8ο	4	4	Μαρία Βασιλειάδου
311008 Σύγχρονα Ζητήματα Εκκλησιαστικού Δικαίου	8ο	4	4	Ελένη Γιαννακοπούλου

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ (2)= 4Π	ΕΞ.	Δ.Μ.	Π.Μ.	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ
31Π011 Βυζαντινός Πολιτισμός	8ο	3	2	Ανάθεση: Τμ. Φιλολογίας ΕΚΠΑ
311030 Βυζαντινή Αγιογραφία: Θεωρία και Πράξη	8ο	3	2	Διοτίμα Λιαντίνη
31Π067 Ιστορία και Σύγχρονη Κατάσταση του Αγίου Όρους	8ο	3	2	Εμμανουήλ Καραγεωργούδης
31Π058 Θρησκευτικά Θέματα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας	8ο	3	2	Κυριακή (Κίρκη) Κεφαλέα

311024 Θεολογία και Κινηματογράφος	80	3	2	Βασίλειος Γαϊτάνης
311031 Ιεραποστολική	80	3	2	Στέλιος Λ. Παπαλεξανδρόπουλος
311032 Η Συνοδικότητα στον 21 ^ο αιώνα	80	3	2	Ελένη Γιαννακοπούλου

ΣΥΝΟΛΟ= 30 Π.Μ.

ΣΥΝΟΨΗ

Ο φοιτητής του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας, για να θεωρηθεί η φοίτησή του περαιωμένη και να λάβει Πτυχίο, πρέπει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς σε 58 μαθήματα, (21Υ-24Υ/Ε-13Π) τα οποία ισοδυναμούν με 223 δ.μ. ή 245 πιστωτικές μονάδες (ECTS).

Α' εξ. 8 Μαθήματα/ 2Υ-3 Ε/Υ-3Π= 30

Β' εξ. 7 Μαθήματα/ 2Υ-4 Ε/Υ-1Π= 31

Γ' εξ. 7 Μαθήματα/ 3Υ-3 Ε/Υ-1Π= 32

Δ' εξ. 8 Μαθήματα/ 2Υ-4Υ/Ε-2Π= 30

Ε' εξ. 7 Μαθήματα/ 3Υ-3Υ/Ε-1Π= 32

ΣΤ' εξ. 7 Μαθήματα/ 3Υ-2Υ/Ε-2Π= 30

Ζ' εξ. 7 Μαθήματα/ 3Υ-3Υ/Ε-1Π= 30

Η' εξ. 7 Μαθήματα/ 3Υ-2Υ/Ε-2Π= 30

ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ:

58 Μαθήματα = 223 Δ.Μ.= 245 ECTS

1.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

Ο νόμος 4186/2013 αρ. 36, εδ. ε', προβλέπει ότι όσοι φοιτητές έχουν εισαχθεί πριν το Ακαδημαϊκό έτος 2013-2014, έχουν παιδαγωγική επάρκεια και μπορούν να συμμετάσχουν σε διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ, όταν θα πραγματοποιηθούν με βάση τις ισχύουσες προ του Νόμου 3848/2010 διατάξεις.

Όσοι εισάγονται από το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 και εφεξής, με βάση τα προβλεπόμενα στο αρ. 2 του νόμου 3848/2010 και το αρ. 36 παρ. 22, εδ. α' και ε' του νόμου 4186/2013, θα πρέπει να έχουν βεβαιωμένη την παιδαγωγική επάρκεια με τη παρακολούθηση σχετικού Προγράμματος, για να έχουν δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις του ΑΣΕΠ και να διοριστούν στην εκπαίδευση.

Για να αποκτήσει κάποιος την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια θα πρέπει να έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον 8 μαθήματα παιδαγωγικού και διδακτικού χαρακτήρα.

Το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας του ΕΚΠΑ στη Συνεδρία της 26-5-2015 αποφάσισε να δημιουργήσει Πρόγραμμα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, στο οποίο ενέταξε 3 (τρία) μαθήματα υποχρεωτικά, που υπάρχουν στον κορμό του επικαιροποιημένου Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, 3 (τρία) μαθήματα υποχρεωτικά κατ' επιλογήν και 2 (δύο) μαθήματα προαιρετικά ως πρακτική και διδακτική άσκηση. Τα παρακάτω οκτώ (8) μαθήματα, υποχρεωτικά (Υ) 3 (τρία), κατ' επιλογήν υποχρεωτικά (Υ/Ε) 2 (δύο) και προαιρετικά (Π) 2 (δύο) του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας ΕΚΠΑ, εντάσσονται στον κατάλογο των υποχρεωτικών μαθημάτων της Παιδαγωγικής Επάρκειας και αποτελούν προϋπόθεση για τη λήψη πτυχίου, (στο πλαίσιο των 245 πιστωτικών μονάδων) σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του Ν. 4186, άρθρο 36, § 22, ΦΕΚ 193 Α'/17-9-2013:

Α. Τα 3 (τρία) υποχρεωτικά μαθήματα είναι τα εξής:

Θεωρία και Πράξη της Χριστιανικής Αγωγής, Ε' εξάμ.

Διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών, ΣΤ' εξάμ.

Μουσειοδιδακτική της Θρησκευτικής Τέχνης, Η' εξάμ.

Β. Τα 3 (τρία) υποχρεωτικά κατ' επιλογήν είναι τα εξής:

Ιστορία Νεοελληνικής Εκπ/σης & Θρησκευτικής Αγωγής, Ε' εξάμ.

Θρησκευτική Ανάπτυξη και Αγωγή της Παιδικής και Εφηβικής ηλικίας, ΣΤ' εξάμ.

Εισαγωγή στην Παιδαγωγική-Γενική Παιδαγωγική, Ε' εξάμ.

Γ. Τα 2 (δύο) μαθήματα προαιρετικά είναι τα εξής:

Βίβλος και Παιδαγωγικές Εφαρμογές, ΣΤ' εξάμ.

Διδακτικές Ασκήσεις Θρησκ. Αγωγής σε Σχολικές Μονάδες και Αξιολόγηση Διδακτικού Έργου, Ζ' εξάμ.

1.3 ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πληροφορίες για τα Συγγράμματα εκάστου μαθήματος είναι διαθέσιμες στην ηλεκτρονική εφαρμογή «ΕΥΔΟΞΟΣ»

<https://service.eudoxus.gr/public/departments/courses/2684/2017>

1.3.1 ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥ Θ' ΑΙΩΝΟΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Ia

*πρ. Τομέας Βιβλικών Σπουδών
και Πολιτιστικού Βίου της Μεσογείου*

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y006] Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Σεβ. Μητρ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Ιερεμίας (Φούντας) -Σ. Δεσπότης
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 6	
Περιεχόμενο μαθήματος: Περιεχόμενο και θεολογικά ζητήματα των πρωτοκανονικών και δευτεροκανονικών βιβλίων της Π.Δ. Ιστορία του Κανόνα της Π.Δ. (Ιουδαϊκού και Αλεξανδρινού). Κοινωνικοπολιτικά, θρησκευτικά και ιδεολογικά ζητήματα των πέντε βασικών περιόδων που καλύπτουν τα βιβλία της Π.Δ. (Πατριαρχική περίοδος, Έξοδος από την Αίγυπτο και είσοδος στη γη του Ισραήλ, Μοναρχία, Εξορία, περίοδος του Δεύτερου Ναού). Ζητήματα μεταφραστικής πολιτικής και θεολογίας της μετάφρασης των Εβδομήκοντα και μελέτη διαθηκικών κειμένων (Α' και Β' Μακκαβαίων). Ιστορία και κριτική έρευνα του Εβραϊκού και Ελληνικού κειμένου. Σεμιναριακοί κύκλοι: χρήση Η/Υ για την μελέτη και ερμηνεία της Π.Δ., διεπιστημονική έρευνα (γλωσσολογία, συγκριτική λογοτεχνία, ανθρωπολογία, λεξικογραφία), Αγγλική ορολογία, μελέτη παράλληλων κειμένων από την Εγγύς και Μέση Ανατολή, το ζήτημα των Πηγών της Πεντατεύχου, Δευτερονομιστική Θεολογία και Χρονικογράφος.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y007] Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Σ. Δεσπότης – Αθ. Αντωνόπουλος
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 6	«Ανοικτό μάθημα» - Open Course http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL1/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL100/
<p>Περιεχόμενο μαθήματος</p> <p>Εισαγωγικά, ερμηνευτικά και θεολογικά προβλήματα των 27 βιβλίων της Καινής Διαθήκης. Τα φιλολογικά είδη, το περιεχόμενο και το μήνυμα/ ευαγγέλιο αυτών στα χωροχρονικά πλαίσια στα οποία συγγράφηκαν. Η διαχρονική πρόσληψη, ερμηνεία και σημασία τους. Ειδικότερα: 1. Η Καινή Διαθήκη ως ευχαριστιακή εμπειρία. Καινή Διαθήκη και Παλαιά (= Πρώτη) Διαθήκη. Ενότητα και Ποικιλία στην Καινή Διαθήκη. Τα βιβλία της Καινής Διαθήκης ως ακροάματα. 2. «Ο Ιησούς της Ιστορίας και ο Χριστός της Πίστεως». Η αναζήτηση του ιστορικού Ιησού τον 20^ο αι.. Είναι τα Ευαγγέλια Βιογραφίες; Το Συνοπτικό Πρόβλημα. Η σχέση των Συνοπτικών με το Κατά Ιωάννη. Η Κοινότητα των μαθητών και μαθητριών ως «αντεστραμμένη πυραμίδα». Οι Παραβολές ως Μεταφορές και οι Δυνάμεις (τα «θαύματα») ως Σημεία. Βασιλεία του Θεού, Εκκλησία και Πολιτική. Ο Ι. Χριστός στην Κ.Δ. και το Κοράνι.</p> <p>Σεμιναριακοί κύκλοι: Χρήση Η/Υ για την μελέτη και ερμηνεία της Κ.Δ. και της ελληνιστικής Γραμματείας, λεξικολογικές μελέτες σε βασικά λήμματα που απαντούν στην Κ.Δ., η σημασία των κριτικών εκδόσεων για την έρευνα (Βυζαντινό κείμενο και παραλλαγές), πολυπολιτισμικότητα και συγκρητισμός κατά την εποχή της Κ.Δ.</p> <p>Βλ. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL100</p>	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y108] Αρχαία Εβραϊκή Γλώσσα
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Σεβ. Μητρ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Ιερεμίας (Φούντας) - Σ. Δεσπότης
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
<p>Περιεχόμενο μαθήματος</p> <p>Η σπουδή της Παλαιάς Διαθήκης (Π.Δ.) και της αρχαίας εβραϊκής γλώσσας. Περί του όρου «εβραϊκή γλώσσα» και των σημιτικών γλωσσών. Η ιστορία της εβραϊκής γραφής και του κειμένου της Π.Δ.. Η γραμματική επεξεργασία της εβραϊκής γλώσσας. Το Φθογγολογικό (αλφάβητο, προφορά και διαίρεση των συμφώνων, φωνηεντικά γράμματα και φωνήεντα, συλλαβισμός, μεταβολές</p>	

συμφώνων) και το Τυπολογικό (αντωνυμίες, το όνομα, τα αντωνυμικά επιθήματα, σχηματισμός ονομάτων, αριθμητικά, το ρήμα και η ρίζα του, η ακολουθία των χρόνων και το αντωνυμικό του ρήματος, προθέσεις και σύνδεσμοι).

Σεμιναριακοί κύκλοι: χρήση Η/Υ για την μελέτη και εξάσκηση στην Αρχαία Εβραϊκή, λεξικολογικές ασκήσεις με έμφαση σε σημαντικούς θεολογικούς όρους.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311020] Εισαγωγή στην Χειρόγραφη Βιβλική Παράδοση
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Αθ. Αντωνόπουλος
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος 1. Εισαγωγή στην χειρόγραφη βιβλική παράδοση. 2. Τα χειρόγραφα του Κουμράν. 3. Χειρόγραφη παράδοση των βιβλίων της Καινής Διαθήκης. 4. Μελέτη των ποικίλων τεχνικών δημιουργίας των χειρογράφων. 5. Μελέτη βιβλικών ειληταρίων, χειρογράφων κωδίκων καθώς και των παλιμψήστων. 6. Προσέγγιση της κριτικής του βιβλικού κειμένου, καθώς και εισαγωγική μελέτη των στοιχείων της παλαιογραφίας στα βυζαντινά βιβλικά χειρόγραφα. 7. Μελέτη των συγχρόνων μεθόδων αντιγραφής και ανάλυσης του περιεχομένου των βιβλικών χειρογράφων.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π024] Ερμηνεία Ευαγγελικών και Αποστολικών Περικοπών
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Σ. Δεσπότης
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	«Ανοικτό μάθημα» - Open Course http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL102/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL132/
Περιεχόμενο μαθήματος Εμβάθυνση και εξοικείωση των φοιτητών μέσω της ανάλυσης επιλεγμένων περικοπών των επιστολών της Καινής Διαθήκης με έμφαση στην πράξη: το κήρυγμα στην Εκκλησία και τη διδασκαλία τους στη σύγχρονη σχολική τάξη ή ενορία. Χρήση της πατερικής Ερμηνευτικής (φιλολογική, λειτουργική και ασκητική προσέγγιση των Κειμένων με απώτερο στόχο την πνευματική θεωρία του “άποθέτου Κάλλους” που ενυπάρχει στο γράμμα των Γραφών). Αξιοποίηση μοντέρνων ερμηνευτικών μεθόδων , όπως της πρόσληψης, της ανταπόκρισης του αναγνώστη, της ρητορικής και αφηγηματολογικής ανάλυσης,	

της ερμηνευτικής της υποψίας και της ανάμνησης -αναβίωσης (Lectio Divina - Relectura).

Βλ. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

<http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL103>

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E112] Ερμηνεία και Θεολογία της Καινής Διαθήκης
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Σ. Δεσπότης – Αθ. Αντωνόπουλος
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	«Ανοικτό μάθημα» - Open Course http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL5/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL101/
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Συστηματική παρουσίαση σημαντικών θεμάτων της Θεολογίας της Καινής Διαθήκης (Χριστολογία, Σωτηριολογία [δικαίωση – έργα, Νόμος - Χάρις], Εσχατολογία, Εκκλησιολογία, Εσχατολογία (Ισραήλ και έθνη) όπως αυτή καταγράφεται στα αρχαιότερα βιβλία της από τον απόστολο Παύλο, που γεννήθηκε στο ελληνορρωμαϊκό περιβάλλον της κοσμοπολίτικης Ταρσού και μνηστήκε στον Φαρισαϊσμό και τον Ζηλωτισμό στο κέντρο του Ιουδαϊσμού, την ελληνιστική Ιερουσαλήμ. Αναψηλάφηση του έθνους και του ήθους των πρώτων χριστιανικών κοινοτήτων. Η σημασία του παύλειου ευαγγελίου στη σύγχρονη μετανεωτερική εποχή και προβληματική (οικολογία, ισότητα των φύλων, παγκοσμιοποίηση, ανθρώπινο πρόσωπο, βιοηθική κ.λ.π.). Η συζήτηση μεταξύ Παλαιάς και Νέας Παύλειας Προοπτικής. Μεταστροφή, Δικαίωση και Μετοχή (Χρίστωση/Θέωση. Πίστη (= εμπιστοσύνη, πιστότητα) και Ήθος (Οριστική και Προστακτική, Ζώντας στο εν-τω-μεταξύ [Τότε - Ήδη - Όχι ακόμη], Σώμα και Σάρκα, Γάμος και Παρθενία). Η μάχη εναντίον των Ιουδαϊζόντων (Πρωτο-εθνοφυλετισμός). Οι εντός και οι εκτός (Insiders and Outsiders).</p> <p>http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL101</p>

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E109] Βιβλική Αρχαιολογία
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Αθ. Αντωνόπουλος
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	«Ανοικτό μάθημα» - Open Course http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL103/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL147/
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Η Βιβλική Αρχαιολογία αναφέρεται στους προϊστορικούς, ιστορικούς χρόνους, Κριτές, βασιλεία, χρόνους υποταγής της Παλαιστίνης μετά το 586 π.Χ., όπως και στους τρεις ναούς και την Αρχαιολογία της Καινής Διαθήκης. Η Βιβλική Θεσμολογία αναφέρεται στο θεσμικό πλαίσιο, τις βιβλικές κοινωνίες, την κοινωνική διαστρωμάτωση, στο θεσμό του γάμου, της οικογενείας και της ιδιοκτησίας, το θεσμό της εξουσίας - των πολιτευμάτων του αρχαίου Ισραήλ, τους θρησκευτικούς θεσμούς και τη θρησκευτική πρακτική (λατρεία, ιερείς, θυσίες, καθαρμοί και εορτές).</p>	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311002] Συγκριτική Ερμηνεία Π.Δ. από το Πρωτότυπο και τους Εβδομήκοντα
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Σεβ. Μητρ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Ιερεμίας (Φούντας) - Σ. Δεσπότης
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL148/
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Ερμηνευτική προσέγγιση περικοπών της Παλαιάς Διαθήκης από το Πρωτότυπο (Μασωριτικό) Κείμενο και την Μετάφραση των Εβδομήκοντα (Ο΄). Μέθοδοι και τρόποι ερμηνείας του εβραϊκού/ μασωριτικού κειμένου της Π.Δ. και σύγκριση με τη Μετάφραση των Ο΄ προσεγγίζοντας ερμηνευτικά περικοπές της Πεντατεύχου, των Ιστορικών, Ποιητικών και Προφητικών βιβλίων της Π.Δ. Το μάθημα εστιάζει κατεξοχήν στον προφήτη Ιωνά και την οικουμενικότητα του κηρύγματος της σωτηρίας με βάση την ιουδαϊκή ερμηνεία των Γραφών, την ερμηνευτική παράδοση της Εκκλησίας και τα πορίσματα της νεότερης επιστημονικής έρευνας. Η γλωσσική ιδιαιτερότητα των ποιητικών και προφητικών κειμένων της Π.Δ.</p> <p>Σεμιναριακοί κύκλοι: η χρήση ηλεκτρονικών εργαλείων για τη συγκριτική γλωσσολογική μελέτη, η έννοια του μεταφραστή στην αρχαιότητα, η σημασία των Εβδομήκοντα στην αποκατάσταση του Εβραϊκού κειμένου (πρακτικές εφαρμογές και ασκήσεις).</p>	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311014] Καινή Διαθήκη και Ρητορική
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Σ. Δεσπότης
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε ΔΜ: 3 ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL149/
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Η Ρητορική τέχνη ως τέχνη της πειθούς στα ελληνορρωμαϊκά χρόνια. Αριστοτέλης, Κικέρων (Ο τέλειος Ρήτωρ [ως πολίτης και πολιτικός]), Κοϊντιλιανός, (Ρητορική Αγωγή). Τα τρία συστατικά της ρητορικής: ἦθος, Λόγος, Πάθος. Η δεύτερη Σοφιστική. Η Δημηγορία του απ. Παύλου στον Ἄρειο Πάγο (Πρ. 17, 16-34) ως μοντέλο παρουσίας του χριστιανικού Ευαγγελίου και πρόσληψης – προσαρμογής σε ένα «ξένο» ακροατήριο. Η ρητορική ως μοντέλο επικοινωνίας και διαδραστικότητας.</p>	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311007] Αποκάλυψη του Ιωάννη και Αποκαλυπτικά Κινήματα
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Σ. Δεσπότης
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	«Ανοικτό μάθημα» - Open Course http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL4/
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Κατανοώντας την ιουδαϊκή και χριστιανική αποκαλυπτική γραμματεία (2ος αι. π.Χ. – 2ος αι. μ.Χ.) ως παρηγορητική φιλολογία που προ(σ)καλεί «ταπεινούς και καταφρονεμένους» σε αντίσταση <i>εδώ και τώρα</i> απέναντι σε ειδωλοποιημένους «σωτήρες» και «Αιώνιες Πόλεις». Ιστορικοκοινωνικές, φιλολογικές και θεολογικές προϋποθέσεις της συγγραφής και της ερμηνείας τού πλέον δημοφιλούς βιβλίου της Κ.Δ. ανά τους αιώνες. Ερμηνευτική προσέγγιση περικοπών του βιβλίου της Αποκαλύψεως του Ιωάννου ως Δράματος.</p> <p>Σεμιναριακοί κύκλοι: η αποκαλυπτική γραμματεία και ο σύγχρονος πολιτισμός (κινηματογράφος και λογοτεχνία), διακειμενικές προσεγγίσεις Π.Δ. και Αποκάλυψης, επιλεκτικές αναφορές στα χριστιανικά εσχατολογικά κινήματα: αίτια και κοινωνικές επιρροές.</p> <p>http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL102</p>	

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311006] Καινή Διαθήκη και Θρησκευτική Περιήγηση – «Στα βήματα του Απ. Παύλου»
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Σ. Δεσπότης – Αθ. Αντωνόπουλος
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	«Ανοικτό μάθημα» - open course («Ερμηνεία Πράξεων») http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL2/
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Βάσει της ερμηνείας των κεφαλαίων 16-20 των Πράξεων των Αποστόλων και των επιστολών του απ. Παύλου, επιχειρείται ένα Πανόραμα της β' και γ' ιεραποστολικής περιοδείας του Παύλου, η οποία εστιάστηκε κατεξοχήν στον ελλαδικό χώρο. Ειδικότερα: Καταγραφή των επικαιροποιημένων αρχαιολογικών δεδομένων των πόλεων-σταθμών από όπου αυτός διήλθε. Ερμηνεία των περικοπών επί τη βάσει της αφηγηματολογίας και της ρητορικής ώστε να εξαχθούν τα θεολογικά μηνύματα ελπίδας και σωτηρίας που εκπέμπει διαχρονικά το έντεχνο κείμενο του ευαγγελιστή Λουκά στους θεόφιλους και όχι μόνον ακροατές του στο πλαίσιο μιας παγκοσμιοποιημένης Οικουμένης. Πρόκειται για μάθημα που συνδυάζεται με επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και εντάσσεται στη μύηση των ενδιαφερομένων στο θρησκευτικό θεραπευτικό τουρισμό ως «πνευματική περιήγηση».</p> http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL144	

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E011] Βιβλική Ιστορία και Θεολογία
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Αθ. Αντωνόπουλος
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση της ιστορίας του Ιουδαϊσμού κατά τους βιβλικούς χρόνους καθώς επίσης και η ιστορική, θρησκευτική, κοινωνιολογική και πολιτισμική προσέγγιση του καθόλου περιβάλλοντος της γεωγραφικής περιοχής της Μεσογείου κατά την εποχή της ιστορικής πορείας του Ιησού Χριστού. Η ιστορία από τη δημιουργία του κόσμου έως την περίοδο του δευτέρου Ναού, την εξέγερση του 132 μ.Χ. και τις διάφορες σχολές/τάσεις της Ιουδαϊκής κοινωνίας (Φαρισαίοι, Σαδδουκαίοι, Εσσαίοι κλπ.). Πρωτοϊστορία,</p>	

Ιστορία των Πατριαρχών, Αίγυπτος - Μωϋσής - Έξοδος - Κατάκτηση Παλαιστίνης, Κριτές, Ισραηλιτική Βασιλεία, Διάσπαση Ενιαίου Βασιλείου (Βόρειο & Νότιο) - Βαβυλώνια Αιχμαλωσία, Περσική, Ελληνιστική και Ρωμαϊκή περίοδος του Δευτέρου Ναού, η θεώρηση της πολιτικής και θρησκευτικής κατάστασης στο χώρο που έδρασε ο Ιησούς Χριστός και η εξέγερση του 132 μ.Χ. και ιδιαίτερα η διείσδυση/επίδραση του ελληνικού πολιτισμού στην Παλαιστίνη.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311022] Εισαγωγή και Θεολογία της μη Κανονικής (Απόκρυφης) Βιβλικής Γραμματείας
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Αθ. Αντωνόπουλος
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή και η θεολογική προσέγγιση των κειμένων της καλούμενης μη-κανονικής ή απόκρυφης παλαιοδιαθηκικής και καινοδιαθηκικής βιβλικής γραμματείας που επηρέασε την Τέχνη και τη Λατρεία. Ειδικότερα: 1. Απόκρυφα Κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης. 2. Απόκρυφα Κείμενα της Καινής Διαθήκης. 3. Απόκρυφα Ιουδαιοχριστιανικά Ευαγγέλια. 4. Απόκρυφα Γνωστικά Ευαγγέλια. 5. Απόκρυφες Πράξεις. 6. Απόκρυφες Επιστολές. 7. Απόκρυφες Αποκαλύψεις.	

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Υ010] Ερμηνεία και Ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Σ. Δεσπότης
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 6	«Ανοικτό μάθημα» - Open Course http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL6/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL105/
Περιεχόμενο μαθήματος Η Ιστορία και η τέχνη της Ερμηνείας και της Εξήγησης 1. Πατερική Ερμηνευτική (φιλολογική, λειτουργική και ασκητική προσέγγιση των Κειμένων με απώτερο στόχο την πνευματική θεωρία του “άπόθετου Κάλους” που ενυπάρχει στο γράμμα των Γραφών). Αξιοποίηση μοντέρνων ερμηνευτικών μεθόδων , όπως της πρόσληψης, της ανταπόκρισης του	

αναγνώστη, της ρητορικής και αφηγηματολογικής ανάλυσης, της ερμηνευτικής της υποψίας και της ανάμνησης-αναβίωσης.

2. Πρακτική εφαρμογή στα βιβλία της **ιωάννειας γραμματείας**. Ιστορικές, φιλολογικές και θεολογικές προϋποθέσεις ερμηνείας του «ποιητικού» - πνευματικού **Κατά Ιωάννη** Ευαγγελίου.

Σεμιναριακοί κύκλοι: σύγκριση του σημασιολογικού εύρους του λεξιλογίου στο *Κατά Ιωάννη* και στα Συνοπτικά Ευαγγέλια: προς μία αναζήτηση του ύφους μέσω συγκλίσεων και αποκλίσεων

Βλ. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

<http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL105>

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311026] Βίβλος και Παιδαγωγικές Εφαρμογές
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Σ. Δεσπότης
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: ΣΤ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	«Ανοικτό μάθημα» - Open Course http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL3/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL170/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL138/

Περιεχόμενο μαθήματος

Χρησιμοποίηση των βιβλικών «προτύπων», συμβόλων και μοτίβων και η διδασκαλία τους στη σχολική τάξη της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με τη συνδρομή ψυχοπαιδαγωγικών μεθόδων και εφαρμογών, σύγχρονων βοηθημάτων και κατάλληλου οπτικοακουστικού υλικού ανάλογα με την ψυχοσύνθεση και τις προσλαμβάνουσες παραστάσεις κάθε ηλικίας. Οι επιμέρους στόχοι του μαθήματος είναι η ευαισθητοποίηση και η κατάρτιση των εκπαιδευομένων: **α)** στην επιλογή, ανάδειξη και προβολή εκείνων των στοιχείων της Βίβλου, τα οποία ανάλογα με την ηλικία του μαθητή, μπορούν από τον δάσκαλο-εμφυχωτή να γίνουν αντικείμενο θρησκευτικής διδασκαλίας στη σχολική τάξη ώστε: **(1)** να *συναρπάσουν* την προσωπικότητα εκάστου μαθητή στην καθολικότητά της και του συνόλου της σχολικής κοινότητας μέσω συγκεκριμένων μεθόδων (Ανακριτική Καρέκλα, Φωνή Συνείδησης, Καταιγισμός Ιδεών, Ντιμπέιτ). **(2)** να πετύχουν τη **διαθεματικότητα** με τις άλλες «ειδικότητες» του μοντέρνου σχολείου μέσω της διαδραστικότητας με εφαρμογές - παρεμβάσεις στην καθημερινότητα. **β)** στο **σχεδιασμό πρωτότυπης θρησκευτικής διδασκαλίας και κυρίως πρότζεκτ** με βιβλικά θέματα, που θα εκτελείται στη σχολική τάξη μέσω της εφαρμογής πολυτροπικών μεθόδων διδασκαλίας ώστε να διεγείρονται όλες οι πτυχές της προσωπικότητας του μαθητή και της κοινότητας χωρίς αποκλεισμούς ή διακρίσεις. Η προέκταση των βιβλικών Πρότζεκτ είναι η ενίσχυση της ταυτότητας εκάστου μαθητή, ο σεβασμός του «άλλου» και πρακτικές εφαρμογές «καλής αλλοίωσης» της καθημερινότητας όλων των εμπλεκομένων στη μαθησιακή διαδικασία. **γ)** στη συνεχή ανατροφοδότηση και στην

αξιολόγηση της διδακτικής εμπειρίας, καθώς και των προβλημάτων που ανακύπτουν από αυτήν. **Τεχνικές:** Αφήγηση, Δημιουργική Γραφή και Σχέδιο, Μίμηση, Βιβλόδραμα, Bibliolog, Godlyplay, Διδακτική Συμβόλων. Θέματα Ηθικής (Αντιουδαϊσμός, Βία/Πόλεμος, Οικολογία)

Ib

**πρ. Τομέας Κανονικού Δικαίου
και Βυζαντινής Θεολογίας από του Θ' αιώνας**

A' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π018] Πηγές Κανονικού Δικαίου
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Ελ. Γιαννακοπούλου
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Εισαγωγή. Εννοιοδοτήσεις των τεχνικών όρων: «Πηγές», «Κανονικό Δίκαιο». Το μάθημα αποτελεί ουσιαστικά εισαγωγή στο Κανονικό Δίκαιο. Διάρθρωση - προέλευση πηγών: Αγία Γραφή, Οικουμενικές Σύνοδοι, Τοπικές Σύνοδοι που επικυρώθηκαν από την ΣΤ' Οικουμενική Σύνοδο, Έργα Πατέρων της Εκκλησίας, Νομοκανονικές Συλλογές, αξία του «Πηδαλίου», Κριτικές εκδόσεις. Σκοπός της κανονογένεσης, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Κανονικού Δικαίου (δίκαιο της χάριτος, σωτηριολογικός σκοπός). Το μάθημα εμπλουτίζεται από οπτικό υλικό (προβολές power points).</p> <p>Σκοπός-προσδοκώμενα αποτελέσματα: Γνωριμία με το δίκαιο και τις πηγές της Εκκλησίας, καθώς και τις αρχές που το συγκροτούν έτσι ώστε να διαφανεί η διαφοροποίηση του από το κοινό δίκαιο.</p>	

B' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Υ204] Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	† Θεοφ. Επίσκοπος Αβύδου Κύριλλος Κατερέλος Εμμ. Καραγεωργούδης (4+2)
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Ε	

Δ.Μ.: 6 ECTS: 7	
Περιεχόμενο μαθήματος Συνστηματική έκθεση του ιστορικού βίου της Εκκλησίας από της ιδρύσεώς της μέχρι σήμερα: Ίδρυση της Εκκλησίας, επέκτασή της, οργάνωση και διοίκηση αυτής. Διωγμοί. Αιρέσεις, Οικουμενικές Σύνοδοι. Λατρευτική ζωή. Πνευματικός βίος με έμφαση στον Ησυχασμό. Σχίσμα Ανατολικής και Δυτικής Εκκλησίας επί ι. Φωτίου (867) και οριστικό σχίσμα.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E102] Αρχαία Ελληνικά
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Βασ. Γαϊτάνης
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος Κείμενα Αττικής Ρητορείας με έμφαση στον Δημοσθένη και την Γραμματοσυντακτική Παιδεία. Εισαγωγή στην Ελληνική Λογοτεχνία με έμφαση στην Όψιμη Αρχαιότητα. Πλάτωνος <i>Απολογία Σωκράτους</i> . Κείμενο, μετάφραση, ερμηνευτική προσέγγιση, σχόλια. Πραγματεία Μ. Βασιλείου « <i>Πρὸς τοὺς νέους, ὅπως ἂν ἐξ Ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων</i> »: Κείμενο, απόδοση, σχόλια.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E114] Χριστιανική – Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Διοτ. Λιαντίνη
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος Το περιεχόμενο, η έκφραση και οι συνθήκες δημιουργίας και εξέλιξης της φυσιογνωμίας της χριστιανικής τέχνης. Η περίοδος από την παλαιοχριστιανική και πρωτοχριστιανική τέχνη μέχρι τη μεσοβυζαντινή.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π066] Θεολογία των Θρησκειών
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	† Θεοφ.Επίσκοπος Αβύδου Κύριλλος Κατερέλος
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Εισαγωγή. Θρησκεία και Θρησκείες. Χριστιανισμός και Θρησκείες (Ιστορική θεώρηση). Η θέση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Inclusivismus. Exclusivismus. Θρησκευτικός Πλουραλισμός. Θεία Αποκάλυψη και Θρησκείες. Η έννοια της σωτηρίας στις Θρησκείες. Διαθρησκευτικοί διάλογοι. Η Ιεραποστολή στην εποχή του διαθρησκευτικού Διαλόγου. Οι θρησκείες ως αγωγοί σωτηρίας. Προϋποθέσεις της Ορθόδοξης θεώρησης.	

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Υ005] Πατρολογία
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Αθ. Γλάρος
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 5	
Περιεχόμενο μαθήματος Γενική Εισαγωγή. Κριτική θεώρηση και έκθεση του βίου, των συγγραμμάτων και της θεολογίας των Πατέρων της Εκκλησίας και Εκκλησιαστικών Συγγραφέων.	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Υ001] Κανονικό Δίκαιο
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	† Θεοφ. Επίσκοπος Αβύδου Κύριλλος Κατερέλος Ειρ. Χριστινάκη (3+3 ώρες)
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 6 ECTS: 7	

Περιεχόμενο μαθήματος

1.Εισαγωγή. 2. Πηγές του Κανονικού Δικαίου. 3. Οργάνωση και Διοίκηση της Εκκλησίας. 4. Ακρίβεια και Οικονομία. 5. Πολίτευμα της Εκκλησίας. 6. Συνοδικό σύστημα. 7. Σχέσεις της Εκκλησίας προς την Πολιτεία και προς άλλους θρησκευτικούς Οργανισμούς. 8. Ουσιαστικό και δικονομικό Κανονικό Ποινικό Δίκαιο. 9. Οικογενειακό Κανονικό Δίκαιο.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311029] Η Εκκλησία κατά την Οθωμανική Κυριαρχία: Ιδεολογικά ρεύματα και συμμετοχή στους αγώνες του Γένους
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Εμμ. Καραγεωργούδης
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	

Περιεχόμενο μαθήματος

Ο νέος ρόλος της Εκκλησίας και του Οικουμενικού Πατριάρχη. Η στάση της Εκκλησίας απέναντι στον Οθωμανό κατακτητή. Η συμμετοχή της Εκκλησίας στον απελευθερωτικό αγώνα. Οι κληρικοί πρωτοστάτες στον απελευθερωτικό αγώνα Επαναστατικά κινήματα. Άμεση και έμμεση συμμετοχή κληρικών..

Η συμβολή της Εκκλησίας στην Παιδεία του Γένους. Ορθοδοξία και Ελευθερία. Ελληνισμός και Ελευθερία. Νεομάρτυρες - Ιερομάρτυρες - Εθνομάρτυρες. Τα μοναστήρια ως επαναστατικά κέντρα. Αίτια της αποτυχίας των επαναστατικών κινημάτων μέχρι το 1821.

Μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453 από τους Οθωμανούς, η Εκκλησία, υπό την ιδιότητα της Εθναρχίας, θα αποτελέσει το στήριγμα των υπόδουλων ορθόδοξων λαών. Μέσα στη λατρευτική ζωή της Εκκλησίας, στις Ενορίες και τα Μοναστήρια, διαφυλάχθηκε η ιστορική συνέχεια του Γένους, σφυρηλατήθηκαν η ενότητα και η σύμπνοια και έμεινε ζωντανή η φλόγα για την ελευθερία. Παρόλο που το Οικουμενικό Πατριαρχείο επισήμως δεν μπορούσε να συνηγορήσει σε επαναστατικές κινήσεις, Κληρικοί όλων των βαθμίδων και τα Μοναστήρια θα συμμετάσχουν είτε άμεσα είτε έμμεσα στον αγώνα της απελευθέρωσης. Οι Νεομάρτυρες και Εθνομάρτυρες αποτέλεσαν λαμπρά παραδείγματα πίστης και πατριωτισμού.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π063] Επιχειρηματικότητα και Διαχείριση Εκκλησιαστικών Αγαθών
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Ειρ. Χριστινάκη
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος 1. Βασικές γνώσεις επι των αρχών της οικονομίας, της αγοράς και της επιχειρηματικότητας στον ευρωπαϊκό χώρο, τη διαχείριση επιχειρηματικού κινδύνου, την επίλυση προβλημάτων, τον επιχειρηματικό σχεδιασμό, την ηγεσία και ειδικότερα την τέχνη του επιχειρείν σε τομείς που σχετίζονται με την κοινωνική διάσταση και δράση της Εκκλησίας. 2. Γενικές αρχές της διδασκαλίας της Εκκλησίας σε σχέση με την επιχειρηματική δραστηριότητα της ίδιας και των μελών της. 3. Παλαιότερες και σύγχρονες γνώσεις εφαρμογές επιχειρηματικότητας στη διαχείριση των εκκλησιαστικών αγαθών 4. Δεξιότητες κατανόησης των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζει η επιχειρηματική δραστηριότητα που αφορά στη διαχείριση των εκκλησιαστικών αγαθών που αφορούν στην επικοινωνία, την πολυπολιτισμικότητα, την ανάδειξη της ταυτότητας και των αξιών της Ορθόδοξης Εκκλησίας και των λοιπών θρησκευτικών κοινοτήτων 5. Νομοθετικό Πλαίσιο Διαχείρισης Εκκλησιαστικής Περιουσίας και Εκκλησιαστικής Επιχειρηματικής Δράσης (Θεωρία και Πράξη).	

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311018] Εκκλησιαστικές Προσωπικότητες του 19ου και 20ου αιώνα
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Εμμ. Καραγεωργούδης
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος Το μάθημα «Εκκλησιαστικές Προσωπικότητες του 19ου και 20ου αιώνα» αποβλέπει στην παρουσίαση του βίου, της δράσης, και της διδασκαλίας αλλά και στη μελέτη της εργογραφίας κάποιων αρχιερέων, εξεχόντων κληρικών και λογίων της Εκκλησίας της Ελλάδος. Σκοπός του μαθήματος είναι να καταδειχθεί ο ρόλος των ηγετικών μορφών και η καθοριστική συμβολή τους στην εξελικτική πορεία της Εκκλησίας. Το έργο και η δράση των προσωπικοτήτων που μελετώνται γίνεται σε άμεση συνάρτηση με την αντιπαράθεση του νεώτερου	

απολυταρχικού κρατισμού και της διαχρονικής εκκλησιαστικής παραδόσεως σε μια περίοδο έντονων πολιτικών, πνευματικών και κοινωνικών ζυμώσεων, οι οποίες προέκυψαν κυρίως από τις νέες ιδέες του δυτικοευρωπαϊκού Διαφωτισμού, για τη σχέση τόσο του νεώτερου κράτους με την εθνότητα, όσο και της Εκκλησίας με τη Πολιτεία. Υπό την έννοια αυτή ο Κ. Οικονόμος προβλήθηκε ως ο κύριος εκπρόσωπος της παραδοσιακής παρατάξεως και αντίθετος προς τις ιδέες του Αδ. Κοραή, ενώ ο Θεόκλητος Φαρμακίδης είναι ο ηγέτης της νεωτεριστικής παρατάξεως στο ζήτημα της διοικητικής οργάνωσης της Εκκλησίας της Ελλάδος. Τέτοιες περιπτώσεις Ιεραρχών, κληρικών της Εκκλησίας της Ελλάδος και λογίων που εξετάζονται στο μάθημα είναι εκτός από τους Αδαμάντιο Κοραή, Θεόκλητο Φαρμακίδη, Κωνσταντίνο Οικονόμο, οι Γεώργιος Μαυροκορδάτος, Μηνάς Μηνωίδης, Γερμανός Καλλιγάς, Αθανάσιος Ευταξίας, Μελέτιος Μεταξάκης, Χρυσοστόμος Παπαδόπουλος, Αμίλλας Αλιβιζάτος, Χρυσανθος Φιλιππίδης, Δαμασκηνός Παπανδρέου, Παναγιώτης Χρήστου, κ.ά

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π062] Προαγωγή Ψυχικής Υγείας
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Μ. Βασιλειάδου
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος ΣΤΟΧΟΙ: Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με την ορολογία, τις βασικές έννοιες και την εκπαιδευτική και ερευνητική μεθοδολογία του διεπιστημονικού αντικειμένου «Προαγωγή Ψυχικής Υγείας». ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: 1. Προαγωγή Ψυχικής Υγείας: Ορισμός, Πηγές. 2. Φυσιολογικές ψυχικές λειτουργίες: Ιατρικό και Θεολογικό μοντέλο 3. Αξιολογική Ανθρωπολογία: Ψυχοσωματική Φυσιολογία και Παθολογία. 4. Σύνδρομο Επίκτητης Ψυχικής Ανεπάρκειας. 5. Βασικές στρατηγικές ενίσχυσης και προστασίας των υγιών ψυχικών λειτουργιών. 6. Προαγωγή Ψυχικής Υγείας και Εκπαίδευση. 7. Προαγωγή Ψυχικής Υγείας και Έρευνα. 8. Σωτηριολογικές διαστάσεις της Προαγωγής Ψυχικής Υγείας.	

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311021] Συνιστώσες της Υγείας στη Βίβλο
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Μ. Βασιλειάδου
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος ΣΤΟΧΟΙ: Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με βασικές παραμέτρους και χαρακτηριστικά της υγείας, και με τους τρόπους που συναντώνται στη Βίβλο. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: 1. Υγεία: Ορισμός, Συνιστώσες. 2. Αξιολογικές διαστάσεις της Υγείας. 3. Υγεία και Νόσος: Βίβλος και σύγχρονες Ιατρικές παράμετροι. 4. Βασικά χαρακτηριστικά της Υγείας στη Βίβλο. 5. Διερεύνηση των ψυχοσωματικών συνιστωσών της Υγείας.	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311019] Εθνική και Κοινωνική Προσφορά της Εκκλησίας
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Εμμ. Καραγεωργούδης
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Εξετάζεται η συμβολή της Εκκλησίας στους εθνικούς αγώνες της Ελλάδος στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων που ανεφύησαν από το 1833 και εξής. Ειδικότερα: Συμβολή της Εκκλησίας της Ελλάδος στην Επανάσταση του 1821, στον Μακεδονικό Αγώνα, στην Αντίσταση κατά των Γερμανών, στο Βορειοηπειρωτικό ζήτημα κ.ά. Φιλανθρωπική δράση της Εκκλησίας της Ελλάδος.	

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E005] Ορθόδοξη Εκκλησιαστική Γραμματεία
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Αθ. Γλάρος
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος Εισαγωγή, πηγές, ιστορία, μέθοδος, αντικείμενο και τρόπος έρευνας, διαίρεση του μαθήματος, βίος, έργα και διδασκαλία Πατέρων και Ορθόδοξων Εκκλησιαστικών Συγγραφέων από τον 9ο αιώνα και εξής.	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y002] Ελληνικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Ειρ. Χριστινάκη
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος 1. Δικαϊκό πλαίσιο σχέσεων Εκκλησίας και Ελληνικής Πολιτείας 2. Νομοθετικές Πηγές Ελληνικού Εκκλησιαστικού Δικαίου, 3. Οργάνωση της Εκκλησίας της Ελλάδος. 4. Διοίκηση της Εκκλησίας της Ελλάδος. 5. Η δικαιοδοσία της Εκκλησίας επί των μελών της για τη ρύθμιση θεμάτων δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα και τα ατομικά δικαιώματα και οι ελευθερίες των μελών της έναντι της Ελληνικής Πολιτείας. 6. Στοιχεία Οικογενειακού Εκκλησιαστικού Δικαίου στην Ελληνική Επικράτεια 7. Στοιχεία Περιουσιακού Εκκλησιαστικού Δικαίου, Δικαίου των Εκκλησιαστικών Νομικών Πρόσωπων, και Δικαίου Ιερών Μονών στην Ελληνική Επικράτεια 8. Ποινικό Δίκαιο και Ποινική Δικονομία της Εκκλησίας της Ελλάδος. 9. Το Εκκλησιαστικό Καθεστώς Αγίου Όρους, Κρήτης και Δωδεκανήσου.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π013] Εκκλησιαστικά Αδικήματα και Εκκλησιαστική Δικονομία
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	† Θεοφ. Επίσκοπος Αβύδου Κύριλλος Κατερέλος
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Η ιδιαίτερη νομική μεταχείριση κληρικών και μοναχών. Το ποινικό δίκαιο της Εκκλησίας. Το εκκλησιαστικό αδίκημα. Οι εκκλησιαστικές ποινές. Κατάταξη των εκκλησιαστικών αδικημάτων σε κατηγορίες. Τα επιμέρους εκκλησιαστικά αδικήματα. Δικονομικό ποινικό δίκαιο. Οι φορείς της εκκλησιαστικής δικαστικής εξουσίας. Η εκκλησιαστική δικονομία.	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π004] Εγκληματολογία – Θυματολογία. Θεολογική προσέγγιση
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Ειρ. Χριστινάκη
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε ΔΜ: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος 1. Εισαγωγή. 2. Θεολογία και Εγκληματολογία-Θυματολογία. 3. Εγκλημα και αμαρτήματα. 4. Εγκληματίας και αμαρτωλός. 5. Εγκληματικότητα και αμαρτία. 6. Ποινές, μέτρα ασφάλειας και επιτίμια. 7. Γενικά αίτια των εγκλημάτων. 8. Ατομικά αίτια των εγκλημάτων. 9. Πρόληψη και καταστολή των εγκλημάτων. Κράτος, Εκκλησία, ιδιωτική πρωτοβουλία. 10. Γενική πρόληψη εγκλήματος. 11. Ειδική πρόληψη εγκλήματος. 12. Προανακριτική, ανακριτική και δικαστική αντιμετώπιση του εγκληματία. 13. Σωφρονιστική και ποιμαντική μεταχείριση του εγκληματία. 14. Ειδικά θέματα. Θυματολογία στις Θεολογικές πηγές, Θύμα, Κατηγορίες θυμάτων, Θυματοποίηση, Πρόληψη θυματοποίησης, Συμβολή της Θεολογίας και της Εκκλησίας στην πρόληψη της εγκληματικότητας και της θυματοποίησης.	

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E004] Εκκλησιαστική Ιστορία της Ελλάδος
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Εμμ. Καραγεωργούδης
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 6	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Ίδρυση, οργάνωση και ιστορική εξέλιξη των Ορθοδόξων Εκκλησιών στον χώρο της Ελλάδος. Ο ιστορικός βίος της «Εκκλησίας της Ελλάδος» από το 1821 μέχρι σήμερα. Η εκκλησιαστική Ιστορία του Αγίου Όρους, της Κρήτης και της Δωδεκανήσου. Ίδρυση και εξελικτική πορεία της Εκκλησίας στην Ελλάδα.</p>	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E103] Κανονικό Δίκαιο και λειτουργία του Συνοδικού Συστήματος
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Ελ. Γιαννακοπούλου
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Εισαγωγή: Ορισμός, έννοια, σκοπός, περιεχόμενο και χρησιμότητα. Ιστορία και βασικά εκκλησιαστικά γεγονότα κατά τους 8 πρώτους αιώνες. Ιεροί Κανόνες, αξία των Πρακτικών των Οικουμενικών Συνόδων, Κριτήρια και διαδικασία σύγκλησης των Οικουμενικών Συνόδων-Σύγκριση με τη διαδικασία σύγκλησης της Μεγάλης και Αγίας Συνόδου (Κρήτη, 2016). Συνοπτική έκθεση της κανονικής και δογματικής διδασκαλίας των Οικουμενικών Συνόδων της Ορθόδοξου Εκκλησίας.</p> <p>Σκοπός-προσδοκώμενα αποτελέσματα: Εξοικείωση των φοιτητών με τη λειτουργία του συνοδικού θεσμού, συγκριτικές παρατηρήσεις.</p>	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311023] Προαγωγή Ψυχικής Υγείας και στοιχεία Πατερικής Ανθρωπολογίας
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Μ. Βασιλειάδου
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ ΔΜ: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος ΣΤΟΧΟΙ: Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με βασικές έννοιες της Προαγωγής Ψυχικής Υγείας, και με τον τρόπο που εκφράζονται σε Πατερικά ανθρωπολογικά κείμενα. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: 1. Βασικές έννοιες της Προαγωγής Ψυχικής Υγείας. 2. Ψυχική Υγεία και Ψυχική Διαταραχή. 3. Η Ψυχική Υγεία στην Πατερική Διδασκαλία. 4. Ελεγχος των παθών και ενίσχυση της Ψυχικής Υγείας. 5. Στοιχεία Πατερικής Ανθρωπολογίας και σύγχρονη Βιο-Ψυχο-Κοινωνική θεώρηση του ανθρώπου.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311005] Μάθημα Πρακτικής Άσκησης
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Αθ. Γλάρος
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Με την πρακτική άσκηση διάρκειας 2 (δύο) μηνών οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν ως στόχο τους: α) την απόκτηση εμπειρίας σε μία ευρεία γκάμα θεμάτων που σχετίζονται με την Εκκλησία, την λειτουργική ζωή και το ποιμαντικό έργο της σε άμεση συνάφεια με τον σύγχρονο άνθρωπο, καθώς και με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η σημερινή κοινωνία (ανεργία, φτώχεια, ασθένειες), β) την κατανόηση των κυριότερων θεολογικών και παιδαγωγικών γνωρισμάτων της χριστιανικής ανάπτυξης της θρησκευτικής αγωγής στην Ελλάδα και γ) κυρίως την απόκτηση της εμπειρίας της πρακτικής εφαρμογής της μετάδοσης των θεολογικών μηνυμάτων στα σχολεία με παιδιά διαφορετικών ηλικιών (Δημοτικού – Γυμνασίου - Λυκείου) Συμμετοχή φοιτητών και φοιτητριών στην προετοιμασία με εποπτικά μέσα ψυχαγωγικών εκδηλώσεων και εορτών, εφαρμόζοντας τις γνώσεις που είχαν λάβει κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.	

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E101] Ερμηνεία Πατέρων – Πατερική Θεολογία
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Αθ. Γλάρος
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος α) Κατ' επιλογήν ερμηνεία και θεολογική προσέγγιση έργων ή περικοπών συγγραμμάτων Πατέρων και Εκκλησιαστικών Συγγραφέων. β) Κατ' επιλογήν παρουσίαση θεμάτων Πατερικής Θεολογίας: Το εικονολογικό πλαίσιο σύμφωνα με τη διδασκαλία του Ιωάννου Δαμασκηνού.	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311025] Προαγωγή Ψυχοσωματικής Υγείας: Ειδικές Εφαρμογές
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Μ. Βασιλειάδου
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος ΣΤΟΧΟΙ: Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών α) με βασικές αρχές αναγνώρισης καταστάσεων που απειλούν την ψυχική και εντεύθεν και την σωματική υγεία, και β) με βασικές αρχές ιατρικής πρόληψης και προαγωγής υγείας. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: 1. Οξείες και χρόνιες ψυχοτραυματικές καταστάσεις που απειλούν την ψυχική και σωματική υγεία. 2. Προστασία του θύματος. 3. Προστασία του διασώστη. 4. Προστασία των μαρτύρων και του κοινού. 5. Βασικές αρχές ενίσχυσης της υγείας σε ατομικό επίπεδο και σε επίπεδο δημόσιας υγείας.	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311008] Σύγχρονα Ζητήματα Εκκλησιαστικού Δικαίου
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Ελ. Γιαννακοπούλου
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	

Περιεχόμενο μαθήματος

Σύγχρονα ζητήματα που εμπίπτουν στο γνωστικό πεδίο του Εκκλησιαστικού Δικαίου. Σχέσεις Εκκλησίας - Πολιτείας, Συλλογικά όργανα διοικήσεως της Εκκλησίας της Ελλάδος, Εκκλησιαστικά καθεστώτα στην Ελλάδα, Σύγκριση μεταξύ Ιερών Κανόνων και εκκλησιαστικής νομοθεσίας, κ.λπ.

**Κωδικός/Τίτλος
Μαθήματος**

**[31Π011]
Βυζαντινός Πολιτισμός**

**Διδάσκων/
Διδάσκουσα**

Ανάθεση Τμ. Φιλολογίας
Δ. Καλαμάκης

**Τύπος μαθήματος: Π
Περίοδος: Ε
Δ.Μ.: 3
ECTS: 2**

<http://eclass.uoa.gr/courses/PHIL613/>

Περιεχόμενο μαθήματος

Το μάθημα έχει ως περιεχόμενο: Την ίδρυση της Κωνσταντινουπόλεως. Τον αυτοκράτορα, την οικογένειά του και την αυλή. Την Εκκλησία και τον κλήρο. Τη Διοίκηση και τους αξιωματούχους. Τον στρατό της ξηράς και το ναυτικό. Τους εμπόρους και τους τεχνίτες. Τη ναυτική ζωή και τη ζωή της υπαίθρου. Τα σχολεία, τους λογίους και τη φιλανθρωπία στο Βυζάντιο. Επιλεγμένες αρχόντισσες και άλλες γυναικείες μορφές στο Βυζάντιο.

**Κωδικός/Τίτλος
Μαθήματος**

**[31Π067]
Ιστορία και Σύγχρονη
Κατάσταση του Αγ. Όρους**

**Διδάσκων/
Διδάσκουσα**

Εμμ. Καραγεωργούδης

**Τύπος μαθήματος: Π
Περίοδος: Ε
Δ.Μ.: 3
ECTS: 2**

Περιεχόμενο μαθήματος

Προχριστιανική ιστορία του Άθω. Ιστορία της Μοναχικής Πολιτείας του Αγίου Όρους, μέχρι σήμερα. Πρώτο (972) και τελευταίο (1924) τυπικό. Προσωπικότητες του σύγχρονου αγιορειτικού μοναχισμού. Εξετάζεται η ίδρυση και η εξελικτική πορεία της Μοναστικής Κοινότητας του Αγίου Όρους μέχρι σήμερα.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311032] Η Συνοδικότητα στον 21^ο αιώνα
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Ελ. Γιαννακοπούλου
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
<p>Περιεχόμενο μαθήματος: Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας, η οποία συνεκλήθη από τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο και συνήλθε στην Κρήτη την Πεντηκοστή (18-26 Ιουνίου) 2016: Καθ' ὁδὸν πρὸς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον - τα επίσημα Κείμενα - "εἰς ἐνότητα πάντας ἐκάλεσεν".</p> <p>Σύνδεσμοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.holycouncil.org/home • Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας: Έγγραφα με Ομόφωνη Έγκριση 	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E025] Βυζαντινή Αγιογραφία: Θεωρία και Πράξη
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Δ. Λιαντίνη
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
<p>Περιεχόμενο μαθήματος: Γνωριμία και εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές αρχές της τέχνης της αγιογραφίας, εκμάθηση των διαφόρων τεχνικών της βυζαντινής ζωγραφικής (εγκαυστική, αυγοτέμπερα, ψηφιδωτό, νωπογραφία), γνωριμία με τα παραδοσιακά και σύγχρονα υλικά. Η φύση του μαθήματος είναι πρωτίστως πρακτική με σκοπό να αποκτήσουν οι φοιτητές την ικανότητα να φιλοτεχνήσουν μόνοι τους μία φορητή εικόνα ή τοιχογραφία.</p>	

1.3.2 ΤΟΜΕΑΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ, ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΙΜΑΝΣΕΩΣ

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y014] Εισαγωγή και Θεολογία των Εκκλησιαστικών Ύμνων
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Γ. Φίλιας – Αρ. Σαραντουλάκου, Δρ ΕΔΙΠ
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 2+2 Εργαστηριακή διδακτική εφαρμογή ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Ιστορική και θεολογική θεώρηση του περιεχομένου των εν χρήσει εκκλησιαστικών ύμνων, με σύντομη αναφορά στην ιστορία, τη γένεση, τα αίτια, τον σκοπό, τη λειτουργική αναγκαιότητα, τις πηγές, τη θεματολογία, τους δημιουργούς, τις περιόδους, τις διακρίσεις των ειδών, τις εκδόσεις των ύμνων και ιδιαίτερη ενασχόληση στην επιστημονική μεθοδολογία θεολογικής και συστηματικής (δογματικοθητικής) αξιολογήσεως και αξιοποιήσεως των υμνογραφικών κειμένων διαφόρων λειτουργικών βιβλίων, ακολουθιών, εορτών και εορτολογικών κύκλων της ορθοδόξου λατρείας.</p> <p>*Εργαστηριακή διδακτική εφαρμογή: Σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο εργασίας επί του κειμένου μιας ασματικής Ακολουθίας αγίου, που έχει επιλεγεί από τους ίδιους τους φοιτητές που είναι χωρισμένοι σε ομάδες πέντε ατόμων, αναλύεται ένα αγιολογικό θέμα μέσω της εκκλησιαστικής Υμνογραφίας. Σκοπός είναι να αναδειχθούν τα βιογραφικά στοιχεία των αγίων, οι αρετές τους, οι αιτίες που οδηγήθηκαν στην αγιοκατάταξή τους και τέλος το βαθύτερο μήνυμα των Αγίων για εμάς σήμερα.</p>	

* Η Εργαστηριακή – Διδακτική Εφαρμογή αποτελεί συνοδευτικό μάθημα το μαθήματος «Διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών» και δεν εξετάζεται.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31P032] Εισαγωγή στις Εκκλησιαστικές Ακολουθίες
Διδάσκων/Διδάσκουσα	π. Θ. Κουμαριανός
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	

Περιεχόμενο μαθήματος

Ιστορία και θεολογία τού τελετουργικού τυπικού ή «τάξεως» της χριστιανικής λατρείας. Η λειτουργική πράξη και τέλεση των Ακολουθιών της Ορθόδοξης Εκκλησίας, η σημερινή πράξη και η ιστορία των ποικίλων τελετουργικών τύπων. Η σημερινή «διάταξη» τελέσεως της Θείας Λειτουργίας και η ιστορική εξέλιξή της. Η τέλεση τού Βαπτίσματος, του Γάμου, της Νεκρώσιμης Ακολουθίας. Η γένεση και η ιστορική ανάπτυξη τού λειτουργικού έτους και των καθημερινών ακολουθιών (Εσπερινός, Όρθρος, Ώρες).

Προσδοκώμενα αποτελέσματα: Μετά την παρακολούθηση τού μαθήματος κάθε φοιτητής θα γνωρίζει την ιστορία και το θεολογικό υπόβαθρο των τελετουργικών τύπων της χριστιανικής λατρείας. Θα γνωρίζει τα βασικά μέρη της τελετουργικής πράξεως της Θείας Λειτουργίας και την ιστορική εξέλιξη της διαμορφώσεώς τους. Ομοίως θα γνωρίζει την τελετουργική πράξη και την ιστορία τού Βαπτίσματος και των προβαπτισματικών τελετών, τού Γάμου, της Νεκρώσιμης Ακολουθίας, όπως επίσης θα γνωρίζει την ιστορία της αναπτύξεως τού Λειτουργικού έτους και των Ακολουθιών τού νυχθημέρου.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y213] Λειτουργική
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Γ. Φίλιας
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 6	http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL101/
Περιεχόμενο μαθήματος Εισαγωγικά στη λειτουργική: Έννοια, σκοπός και περιεχόμενο της Λειτουργικής. Μέθοδοι, χρησιμότητα και πνευματικές προϋποθέσεις. Ιστορία της Λειτουργικής. Πηγές της Λειτουργικής: Παλαιά και Καινή Διαθήκη. Έργα των Αποστολικών Πατέρων και Εκκλησιαστικών συγγραφέων των πέντε πρώτων αιώνων (κατ' επιλογήν). Φαινομενολογία των παραγόντων, νόμων και αρχών της λειτουργικής εξέλιξεως. Οι κυριότεροι λειτουργικοί τύποι. Οι ισχύουσες σήμερα μορφές του βυζαντινού λειτουργικού τύπου. Προϋποθέσεις αναθεωρήσεως ισχυουσών λειτουργικών μορφών.	

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311004] Ομιλητική
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Γ. Φίλιας
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος Εισαγωγή στην Ομιλητική: Έννοια, ονομασία, θέση, χρησιμότητα του μαθήματος. Ιστορία της Ομιλητικής: το αποστολικό κήρυγμα, το κήρυγμα κατά τους Β', Γ', Δ', Ε', ΙΘ' και Κ' αιώνες. Έννοια, σκοπός και μέσα του κηρύγματος. Πηγές και κατανομή της ομιλητικής ύλης. Περιεχόμενο του κηρύγματος (Χριστοκεντρικό, Λειτουργικό, προσωπικό, περιστασιακό κλπ.). Στοιχεία της πραγματεύσεως του κηρύγματος: Εξήγηση, απόδειξη, πάθη, ελατήρια, εφαρμογή. Η μορφή και διάθεση του κηρύγματος: Κατωτέρα ή αναλυτική ομιλία. Ανωτέρα ή συνθετική ομιλία. Λόγος. Το ύφος του κηρύγματος. Έννοια, ιδιότητες, μέθοδος προς διαμόρφωση. Γλώσσα, συγγραφή, εκφώνηση του κηρύγματος. Ο διάκονος του κηρύγματος.	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311028] Βυζαντινά υπομνήματα και χειρόγραφοι παράδοση της Θείας Λειτουργίας
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Γ. Φίλιας
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος: Προσεχώς	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π068] Βυζαντινή Μουσική – Ψαλτική
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Δ. Μπαλαγεώργος
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=314
Περιεχόμενο μαθήματος Ιστορικά και θεσμικά στοιχεία. Οι κυριότερες φάσεις ιστορίας και σημειογραφίας. Σχέση υμνογραφίας και ψαλτικής τέχνης. Η ψαλμωδία ως	

λειτουργική τέχνη. Η ψαλμωδία ως βιβλικός θεσμός και εκκλησιαστικό χάρισμα. Θεολογική θεώρηση των στοιχείων της ιεράς ψαλμωδίας. Τα χαρακτηριστικά της ελληνορθόδοξου ψαλμωδίας. Το χορικό σύστημα ψαλμωδίας. Η βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική και το δημόδες άσμα. Η εκμάθηση της συγχρόνου σημειογραφίας. Το οκτάηχο σύστημα. Ασκήσεις ορθοφωνίας. Τα είδη των εκκλησιαστικών μελών. Στοιχεία περί γενών και ήχων. Συγκρότηση και εξάσκηση εκκλησιαστικού χορού.

Διαδικτυακές πηγές:

- [Byzantine Music Books – Βιβλία Βυζαντινής Μουσικής](#)
- <https://byzantinemusicresources.wordpress.com/2015/10/02/byzantine-music-books/>

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E115] Αγιολογία
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Αρ. Σαραντουλάκου, Δρ. Ε.ΔΙ.Π
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος Εισαγωγή και θεωρία της Αγιολογίας της Ορθοδόξου Εκκλησίας με αναδρομή στις αρχαίες πηγές της Αγιολογικής επιστήμης, στα ιδιάζοντα χαρακτηριστικά των χορών των Αγίων, στις επι μέρους αγιολογικές αντιλήψεις των ιστορικών περιόδων της Αγιολογίας και στην αναγνώριση των αγίων.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π034] Θεολογία και Συμβουλευτική Γάμου και Οικογενείας
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Π. Κουφογιάννη
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε ΔΜ: 3 ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL110/
Περιεχόμενο μαθήματος Ι. Θεολογική προσέγγιση του μυστηρίου του γάμου. ΙΙ. Ο γάμος και η οικογένεια ως ευκαιρία ωριμότητας και αγιασμού ΙΙΙ. Έρωτας-Αγάπη, Σεξουαλικότητα. ΙV. Εξέλιξη της ελληνικής οικογένειας (παραδοσιακή, πυρηνική, επικοινωνιακή – συναλλακτική, σύγχρονες μορφές οικογένειας). V. Στοιχεία οικογενειακής συμβουλευτικής και θεραπείας. VI. Η άσκηση εξουσίας στη σύγχρονη οικογένεια.	

Μαθησιακός στόχος: Εμβάνθυση των φοιτητών στη θεολογία του γάμου της ορθόδοξης Εκκλησίας και εκμάθηση τρόπων βίωσης, αυτής της θεολογίας στη σύγχρονη οικογενειακή, κοινωνική και επιστημονική πραγματικότητα.

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y011] Θεωρία και Πράξη της Χριστιανικής Αγωγής
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Εμμ. Περσελής
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 7	http://eclass.uoa.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=308

Περιεχόμενο μαθήματος

Οι κυριότεροι ιστορικοί σταθμοί εξέλιξης και τα κυριότερα χαρακτηριστικά θεολογικά και παιδαγωγικά γνωρίσματα ανάπτυξης της χριστιανικής θρησκευτικής αγωγής στην Ελλάδα. Η θέση της χριστιανικής θρησκευτικής αγωγής στο εκπαιδευτικό σύστημα του ελεύθερου Ελληνικού κράτους. Επιδράσεις των διαφόρων ρευμάτων της ελληνικής διανόησης στη διαμόρφωση του παιδευτικού ιδεώδους της χριστιανικής και κατηχητικής θρησκευτικής αγωγής. Ανάλυση των θεολογικών και παιδαγωγικών αρχών και κατευθύνσεων της σύγχρονης ελληνικής χριστιανικής θρησκευτικής αγωγής. Ανάλυση της έννοιας «παιδεία/ μόρφωση», οι σκοποί της και η εξέταση του περιεχομένου και των τρόπων καθορισμού σύγχρονων θεολογικών και παιδαγωγικών κριτηρίων για μια αποτελεσματική χριστιανική θρησκευτική αγωγή. Οι επιπτώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ελληνική σχολική χριστιανική θρησκευτική αγωγή.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311001] Ιστορία Νεοελληνικής Εκπαίδευσης και Θρησκευτικής Αγωγής
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Εμμ. Περσελής Αρ. Σαραντουλάκου, Δρ ΕΔΙΠ
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3+1 Εργαστηριακή διδακτική εφαρμογή ECTS: 4	http://eclass.uoa.gr/modules/auth/open_courses.php?fc=306

Περιεχόμενο μαθήματος

Οι κυριότεροι σταθμοί της ιστορίας της νεοελληνικής εκπαίδευσης (από την εποχή του Καποδίστρια μέχρι σήμερα). Η θέση και το περιεχόμενο της σχολικής θρησκευτικής αγωγής στο πλαίσιο των κυριότερων μεταρρυθμίσεων του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Τα κυριότερα θεολογικά και παιδαγωγικά ρεύματα διαμόρφωσης της σχολικής θρησκευτικής αγωγής στην

Ελλάδα. Ο ρόλος της ελληνικής διανόησης από τον 19ο αιώνα μέχρι σήμερα στη διαμόρφωση του παιδευτικού ιδεώδους της σχολικής θρησκευτικής αγωγής.

*** Εργαστηριακή διδακτική εφαρμογή:** Το σχολείο του χθες στην προοπτική του σήμερα : εξετάζεται μέσα από λογοτεχνικά κείμενα, που έχουν επιλεγεί στην αρχή του κύκλου μαθημάτων, η σχολική ζωή με βασικούς άξονες : α) την δομή και λειτουργία του σχολείου ως θεσμού που μετασχηματίζεται από την επίδραση της κοινωνίας και της ιστορικής περιόδου και β) το σχολείο ως φορέας κοινωνικοποίησης των παιδιών.

* Η Εργαστηριακή – Διδακτική Εφαρμογή αποτελεί συνοδευτικό μάθημα το μαθήματος «Διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών» και δεν εξετάζεται.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y012] Εισαγωγή στην Παιδαγωγική – Γενική Παιδαγωγική
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Ανάθεση Τμ. Φ.Π.Ψ. Α. Μιχάλης
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	

Περιεχόμενο μαθήματος

Α. Θεωρητικό πλαίσιο: Η Παιδαγωγική ως επιστήμη. Χαρακτηριστικά γνωρίσματα της Παιδαγωγικής. Σχέση της Παιδαγωγικής με τις άλλες επιστήμες. Αντικείμενο της Παιδαγωγικής. Το πεδίο της Παιδαγωγικής. Κλάδοι της Παιδαγωγικής. Η μεθοδολογία έρευνας της Παιδαγωγικής επιστήμης. Το φαινόμενο της αγωγής. Έννοια και σχέση παιδαγωγικών όρων. Το μορφώσιμο του ανθρώπου και το πρόβλημα του δυνατού της αγωγής. Τα όρια της μορφωτικής επίδρασης. Η παιδαγωγική πράξη και η αρχή της παιδαγωγικής ευθύνης. Παιδαγωγικές αρετές. Ο σκοπός, οι παράγοντες και τα μέσα της αγωγής. Η συμβουλευτική στο σχολείο. Φαινομενικές παιδαγωγικές αντινομίες. Σύντομη εξέλιξη του φαινομένου της αγωγής και των παιδαγωγικών και διδακτικών συστημάτων. Ο νεώτερος ανθρωπισμός. Η θεμελίωση της Παιδαγωγικής επιστήμης. Ο πραγματισμός του J. Dewey. Το σχολείο εργασίας. Το σχολείο ενεργείας. Η πολυτεχνική εκπαίδευση. Η αντιαυταρχική αγωγή. Η αμφισβήτηση του σχολείου. Η αισθητική αγωγή. Η περιβαλλοντική εκπαίδευση. Η αγωγή ειρήνης.

Β. Διδακτική άσκηση: Κάθε φοιτητής είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει μαθήματα 3 ημερών στις τάξεις του Γυμνασίου και Λυκείου. Η οργάνωση της διδακτικής άσκησης γίνεται από τους διδάσκοντες με τη συνεργασία των θεολόγων καθηγητών που αποσπώνται κατ' έτος από τη δημόσια Β/βάθμια Εκπαίδευση. Επιδιώκεται να υπάρξει αντιστοιχία των όσων διδάσκονται οι φοιτητές με εκείνα που παρακολουθούν στη σχολική αίθουσα. Η παρακολούθηση ολοκληρώνεται με κριτική αξιολόγηση των διδασκαλιών με τη συμμετοχή των διδασκόντων και των εποπτευόντων την άσκηση καθηγητών.

Οι φοιτητές συμπληρώνουν σχέδια διδασκαλίας αντιστοιχούντα στις δειγματικές διδασκαλίες.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π033] Βυζαντινή Παλαιογραφία και Διπλωματική
Διδάσκων/Διδάσκουσα	π. Θ. Κουμαριανός
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL130/

Περιεχόμενο μαθήματος

Έννοια, περιεχόμενο και όρια της Παλαιογραφίας. Η γραφή και η εξέλιξή της. Υλικά και όργανα γραφής. Ιστορία της ελληνικής γραφής, μεγαλογράμματη και μικρογράμματη γραφή. Το χειρόγραφο, η δημιουργία, η ιστορία και η ανάγνωσή του. Η έρευνα και η χρονολόγηση των χειρογράφων. Έκταση και όρια της Διπλωματικής. Έγγραφα, Αρχεία και Συλλογές. Κατηγορίες εγγράφων. Παράδοση εγγράφων. Έκδοση και σχολιασμός εγγράφων.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα: Μετά την παρακολούθηση τού μαθήματος κάθε φοιτητής θα γνωρίζει την ιστορία της ελληνικής γραφής από την πρώτη εμφάνισή της μέχρι σήμερα και ιδιαίτερα τα ανθεκτικά υλικά γραφής, όπως ο πάπυρος, η περγαμινή και ο χάρτης και την επίδραση που είχαν στην εξέλιξη της γραφής, την μετάβαση από την μεγαλογράμματη στην μικρογράμματη ελληνική γραφή. Θα γνωρίζει τον τρόπο κατασκευής και την διαδικασία της γραφής τού χειρογράφου. Θα γνωρίζει τις βασικές παραμέτρους, βάσει των οποίων χρονολογούνται τα χειρόγραφα και προσδιορίζεται ο τόπος γραφής τους. Θα αποκτήσει στοιχειωδώς την ικανότητα να διαβάζει ένα χειρόγραφο και να αναγνωρίζει τις συντομογραφίες και τα συμπλέγματα γραμμάτων. Θα γνωρίζει στοιχεία της ιστορίας των διπλωματικών εγγράφων και των συλλογών αρχαιακού υλικού. Τέλος, θα γνωρίζει στοιχεία περί της εκδόσεως και της κριτικής τού κειμένου των χειρογράφων.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Ε117] Διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Εμμ. Περσελής – Αρ. Σαραντουλάκου, Δρ. Ε.ΔΙ.Π
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Ε	

Δ.Μ.: 3+1 Εργαστηριακή διδακτική εφαρμογή ECTS: 7	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Ιστορική επισκόπηση της θέσης του μαθήματος των Θρησκευτικών στα αναλυτικά προγράμματα της σχολικής εκπαίδευσης. 2) Οι σκοποί και οι στόχοι του μαθήματος των Θρησκευτικών στα ισχύοντα σήμερα αναλυτικά προγράμματα της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. 3) Σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες, μέθοδοι διδασκαλίας και το μάθημα των Θρησκευτικών. 4) Δομή και περιεχόμενο των εν χρήσει διδακτικών εγχειριδίων του μαθήματος των Θρησκευτικών Γυμνασίου και Λυκείου. 5) Ανάλυση εννοιών, όπως: αφήγηση, σύμβολο, δόγμα, τελετουργία, παραβολή, θάυμα κ.λπ. και η χρήση τους στη σχολική θρησκευτική αγωγή 6) Κατήχηση, κήρυγμα και χριστιανική αγωγή: ομοιότητες και διαφορές 7) Οικογενειακή αγωγή κατά τους Πατέρες της Εκκλησίας. 8) Θρησκευτικός πλουραλισμός, οικολογική κρίση, ανθρώπινα δικαιώματα και σχολική θρησκευτική αγωγή.</p>	
*Εργαστηριακή διδακτική εφαρμογή του μαθήματος <p>Με βάση την 5^η παράμετρο του περιεχομένου του μαθήματος, εξετάζονται: α. Θεωρία και λειτουργίες αφήγησης (συγγραφέας, αφηγητής, τρόποι και τεχνικές αφήγησης, χρόνος στην αφήγηση) με εφαρμογές σε θρησκευτικές αφηγήσεις. Β. Έννοιες συμβόλου, αρχετύπου, μεταφοράς, τελετουργίας. Εφαρμογές τους σε θρησκευτικές αφηγήσεις. Γ. Παραβολές και διηγήσεις θαυμάτων στα ορθόδοξα αγιολογικά κείμενα. Τρόποι προσέγγισης και ανάλυσης της δομής τους. Δ. Έννοια του μύθου και θρησκευτολογική του προσέγγιση.</p>	

* Η Εργαστηριακή – Διδακτική Εφαρμογή αποτελεί συνοδευτικό μάθημα το μαθήματος «Διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών» και δεν εξετάζεται.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π030] Θρησκευτική Ανάπτυξη και Αγωγή της Παιδικής και Εφηβικής ηλικίας
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Εμμ. Περσελής
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	http://eclass.uoa.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=307
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Η ψυχοκοινωνική θεωρία για την ανάπτυξη της παιδικής και εφηβικής ηλικίας του Erik Erikson και η θεωρία της γενετικής επιστημολογίας για τη γένεση και τις διεργασίες της ανθρώπινης νόησης του J. Piaget. Σχέση των θεωριών αυτών με τη θρησκευτική ανάπτυξη και αγωγή των παιδιών και των εφήβων. Η θεωρία του R. Goldman για την ανάπτυξη των θρησκευτικών εννοιών στα παιδιά και τους εφήβους. Η θεωρία του J. Fowler για την ανάπτυξη της θρησκευτικής πίστης. Οι έρευνες των A. Godin, D. Elkind κ.ά. για θέματα θρησκευτικής</p>	

ανάπτυξης παιδιών και εφήβων. Ανάλυση και συζήτηση αποτελεσμάτων ερευνών που πραγματοποιήθηκαν με θέμα τη διαμόρφωση, εξέλιξη και σημασία των εννοιών: «θεός», «προσευχή», «θάνατος» κ.ά. κατά την παιδική και εφηβική ηλικία. Πατερικές απόψεις για την ψυχοσωματική ανάπτυξη του ανθρώπου.

Ανάλυση και συζήτηση των πατερικών θέσεων με βάση επιλεγμένα αποσπάσματα από τα έργα: Μ. Βασιλείου, *Ὅμιλοι εἰς τὴν ἑξαήμερον*· Γρηγορίου Νύσσης, *Περὶ κατασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου*· Ιωάννου Χρυσοστόμου, *Περὶ κενοδοξίας καὶ ὅπως δεῖ τοὺς γονεὺς ἀνατρέφειν τὰ τέκνα*· κ.ά.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E016] Θεολογία της Λατρείας
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Γ. Φίλιας
Τύπος μαθήματος:Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος Εισαγωγικώς μελετώνται τα περί της εννοίας της «θεολογίας της λατρείας» (θεολογικό νόημα της λατρείας/θεολογία και λειτουργία/ «λειτουργική θεολογία» και «θεολογία της λατρείας») καθώς και τα περί των πηγών της (κατηχήσεις / ερμηνείες της Θείας Λειτουργίας/λειτουργικές ομιλίες). Ακολουθώντας, προτείνεται η μελέτη της σχέσεως εβραϊκής και χριστιανικής λατρείας (επιδράσεις και διαφοροποίηση /λατρεία «έν Πνεύματι και αλήθεια») καθώς και της σχέσεως Βίβλου και λατρείας. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα θέματα της λατρείας ως Μυσταγωγίας (αναφορά στη θεωρία του Odo Casel περί της σχέσεως χριστιανικής λατρείας και αρχαίων μυστηριακών λατρειών/Μυσταγωγικές Κατηχήσεις/Η έννοια του «Μυστηρίου» και της «Μυσταγωγίας» στους βυζαντινούς υπομνηματιστές της Θείας Λειτουργίας), του ταυτοσήμου των εννοιών «Εκκλησία» και «Θεία Ευχαριστία», της συνάφειας λατρείας και εσχατολογίας καθώς και της σχέσεως του «κανόνα προσευχής» (lex orandi) με τον «κανόνα πίστεως» (lex credendi). Προτείνεται, επίσης, η μελέτη της διδασκαλίας περί αποκρύψεως των Μυστηρίων (disciplina arcana), των Χριστολογικών, Τριαδολογικών, Πνευματολογικών και Μαριολογικών θεμάτων της λατρείας, του συμβολισμού και ρεαλισμού στη λατρεία, της σχέσεως λατρείας και ασκήσεως, της «Λειτουργικής κινήσεως» στη Δυτική Εκκλησία καθώς και του αιτήματος της «Λειτουργικής αναγεννήσεως» στην Ορθόδοξη Εκκλησία.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π041] Εορτολογία
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Γ. Φίλιας
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL105/
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Μελετώνται η διαμόρφωση, εξέλιξη και θεολογία των χριστιανικών εορτών. Για τον σκοπό αυτό γίνεται εισαγωγική αναφορά στις πηγές της εορτολογίας (Βίβλος, Οδοιπορικά, Απόκρυφα κείμενα, Αποφάσεις Οικουμενικών Συνόδων κ.ά.), ακολούθως δε εκτίθενται τα σχετικά με τη γένεση, εξέλιξη και τελική διαμόρφωση του εβδομαδιαίου, ετήσιου και κινητού κύκλου εορτών καθώς και με τη διαμόρφωση του λειτουργικού έτους (διαμόρφωση λειτουργικής εβδομάδας/από το εβραϊκό Σάββατο στη χριστιανική Κυριακή/εορταστικοί κύκλοι Χριστουγέννων, Τριωδίου και Πεντηκοσταρίου). Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται περί των πηγών και της εξελίξεως των Δεσποτικών και Θεομητορικών εορτών καθώς και περί της θεολογίας τους. Μελετώνται, ακολούθως, τα σχετικά με τις εορτές των Μαρτύρων, Αποστόλων, Αγγέλων, Προφητών, εγκαινίων, θαυματουργικών γεγονότων και αγώνων κατά των αιρέσεων. Εξετάζονται, επίσης, η βυζαντινή και οι μετά την Άλωση περίοδοι της εορτολογίας καθώς και τα θέματα του εορτολογίου της Δυτικής Εκκλησίας, του εμπλουτισμού του εορτολογίου ως παράγοντος λειτουργικής εξελίξεως και της συμμετοχής των πιστών στις εορτές.</p>	

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Ε019] Συμβουλευτική Ψυχολογία
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Π. Κουφογιάννη
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>I. Εισαγωγή στην Ψυχολογία – Συμβουλευτική Ψυχολογία. II. Θεωρίες Συμβουλευτικής Ψυχολογίας: 1. Ψυχαναλυτική Θεωρία του S. Freud. 2. Σχολή των «αντικειμενοτρόπων σχέσεων» [Βασικά στοιχεία της θεωρίας της M. Klein και της θεωρίας της προσκόλλησης (attachment theory) του J. Bowlby]. 3. Γνωσιακή-Συμπεριφοριστική θεωρία. 4. Ουμανιστική-υπαρξιακή Ψυχολογία (Η θεωρία της ιεράρχησης των αναγκών του Maslow και η προσωποκεντρική θεωρία του Rogers). III. Η Συμβουλευτική Ψυχολογία στην πράξη: 1. Η συμβουλευτική σχέση (Προσωπικότητα του ψυχολογικού συμβούλου,</p>	

Επικοινωνία, Συμβουλευτικές δεξιότητες). 2. Συμβουλευτική και χριστιανική πίστη.

Στις παραδόσεις αφιερώνεται χρόνος για την αφομοίωση της θεωρίας μέσα από βιωματικές ασκήσεις που στοχεύουν στην αυτογνωσία (το «γνώθι σαυτόν») και την ευαισθητοποίηση των φοιτητών στις δεξιότητες της Συμβουλευτικής.

Μαθησιακοί στόχοι: α) Θεωρητική και βιωματική εκπαίδευση των φοιτητών σε βασικές γνώσεις της ψυχοδυναμικής, γνωσιακής – συμπεριφορικής και προσωποκεντρικής προσέγγισης στην ψυχολογία. β) Ευαισθητοποίηση σε τεχνικές και δεξιότητες της Συμβουλευτικής.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π039] Μαζικές Επικοινωνίες και Ορθόδοξη Παράδοση
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Β. Γαϊτάνης
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος Δομές, θεωρίες και διεργασίες μαζικών επικοινωνιών στην αντιπαράθεσή τους με την ορθόδοξη πνευματικότητα. Θεωρία του θεάματος του De Bord. Θεωρία της διασκέδασης του Postman. Θεωρία του ομοιώματος του M. Perniola. Συνοπτική ιστορία του παγκόσμιου κινηματογράφου και θεολογικές ερμηνείες.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π040] Συμβουλευτική Ποιμαντική
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Β. Γιαννακοπούλου
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL106/
Περιεχόμενο μαθήματος Η Συμβουλευτική Ποιμαντική, ως πτυχή της Ποιμαντικής θεμελιωμένης στη θεολογία και πράξη των Αποστόλων, Πατέρων και Αγίων, πραγματεύεται περί του λειτουργήματος της ποιμαντικής συμβουλευτικής ή πνευματικής καθοδήγησης, που ασκείται στην Εκκλησία συμφώνως προς την Ορθόδοξη παράδοση και πνευματικότητα και περιέχει: Εισαγωγή στην Ορθόδοξη Συμβουλευτική Ποιμαντική. Περί των προσώπων, που ασκούν την ποιμαντική συμβουλευτική ή πνευματική καθοδήγηση. Το πρότυπο του συμβούλου(προϋποθέσεις - αρετές - χαρίσματα -προσόντα). Οι αρχές, που πρέπει να διέπουν την συμβουλευτική ποιμαντική, και ο σκοπός αυτής. Οι προϋποθέσεις των συμβουλευομένων. Το μάθημα συνάπτει θεωρία και πράξη και προς τούτο περιλαμβάνει κείμενα ποιμαντικής συμβουλευτικής	

επιστολογραφίας με χρονολογική σειρά και φιλοκαλικής ποιμαντικής συμβουλευτικής προς μελέτη και εξάσκηση των φοιτητών στη συμβουλευτική διαχρονική πράξη των πνευματικών οδηγών της Ορθοδοξίας. Εντός των πλαισίων της πρακτικής εξασκήσεως των φοιτητών παρέχεται και η ασκητική ποιμαντική συμβουλευτική του Αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως βάσει της ποιμαντικής επιστολογραφίας του λόγω της σπουδαιότητας του Προσώπου, ως σύγχρονου πνευματικού Πατρός της Εκκλησίας και Καθηγητού της Ποιμαντικής, που δια των υπερχρονικών κειμένων του καθοδηγεί στην επίτευξη του σκοπού της Συμβουλευτικής Ποιμαντικής και της καθόλου ποιμαντικής διακονίας.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π035] Ερμηνεία Θείας Λειτουργίας
Διδάσκων/Διδάσκουσα	π. Θ. Κουμαριανός
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ ΔΜ: 3 ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL132/
Περιεχόμενο μαθήματος Ανάλυση των θεμελιωδών σχέσεων μεταξύ Θεού, δημιουργίας και ανθρώπου. Η λειτουργία του κόσμου και η Θεία Λειτουργία. Ο Ιησούς Χριστός ιερέας της Δημιουργίας. Σκιά - εικόν - αλήθεια, το μυστήριο της σωτηρίας του κόσμου, το μυστήριο της Θείας Οικονομίας. Οι δύο ερμηνευτικές προσεγγίσεις της Θείας Λειτουργίας, η τυπολογική ή ιστορική και η εικονολογική ή εσχατολογική. Η θεολογία της Θείας Λειτουργίας και τα πατερικά ερμηνευτικά σχόλια στην Θεία Λειτουργία έως τον 19 ^ο αιώνα (άγ. Ιγνάτιος ο Θεοφόρος, άγ. Κύριλλος Ιεροσολύμων, άγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Θεόδωρος Μοψουεστίας, Αρεοπαγιτικά Συγγράμματα, άγ. Μάξιμος ο Ομολογητής, άγ. Γερμανός Κωνσταντινουπόλεως, άγ. Νικόλαος Καβάσιλας, άγ. Συμεών Θεσσαλονίκης).	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311015] Διδακτικές Ασκήσεις Θρησκ. Αγωγής σε Σχολικές Μονάδες και Αξιολόγηση Διδακτικού Έργου
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Εμμ. Περσελής - Μ. Λιάγκης-Κουκουνάρας
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=313
Περιεχόμενο μαθήματος Το μάθημα «Διδακτικές Ασκήσεις Θρησκευτικής Αγωγής σε Σχολικές Μονάδες και Αξιολόγηση Διδακτικού Έργου» αποβλέπει στη σύνδεση θεωρίας και πράξης μέσω της εκπαίδευσης των φοιτητών και φοιτητριών σε πραγματικές συνθήκες	

διδασκαλίας. Οι επιμέρους στόχοι του μαθήματος είναι η ευαισθητοποίηση και η κατάρτιση των εκπαιδευομένων:

- α) στην όλη προβληματική της διδακτικής προετοιμασίας και των γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εφαρμογή πειραματικής θρησκευτικής διδασκαλίας μέσα στη σχολική τάξη
- β) στο σχεδιασμό πρωτότυπης θρησκευτικής διδασκαλίας που θα εκτελείται μέσα στη σχολική τάξη
- γ) στην αξιολόγηση της διδακτικής εμπειρίας, καθώς και των προβλημάτων που ανακύπτουν από αυτήν.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων απαιτείται:

- α) ένας τουλάχιστον δοκιμαστικός σχεδιασμός ενός θρησκευτικού μαθήματος για κάποια σχολική τάξη που θα επιλέγεται είτε με πρωτοβουλία του διδάσκοντος είτε από τους ίδιους τους εκπαιδευομένους. Ο έλεγχος και η εκτέλεση του δοκιμαστικού σχεδιασμού θα γίνεται με την παρουσίαση του θρησκευτικού μαθήματος από τον εκπαιδευόμενο στο πλαίσιο της φροντιστηριακής ώρας του μαθήματος «Διδακτική του μαθήματος των θρησκευτικών».
- β) παρακολούθηση και διεξαγωγή θρησκευτικής διδασκαλίας στα συνεργαζόμενα σχολεία τα οποία θα επιλέγονται κάθε χρόνο για το σκοπό αυτό.
- γ) μια έκθεση αξιολόγησης που θα υποβάλλεται από τον φοιτητή και τη φοιτήτρια για το έργο και τις εμπειρίες που αποκόμισε από το μάθημα και τη σχολική τάξη γενικότερα.
- δ) μια έκθεση από τον μέντορα σχολικό θεολόγο καθηγητή που θα συνυπογράφεται από το διευθυντή της σχολικής μονάδας στην οποία θα διεξάγεται η πρακτική άσκηση διδασκαλίας.

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y015] Ποιμαντική Θεολογία
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Β. Γιαννακοπούλου
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 6	
Περιεχόμενο μαθήματος Προϋποθέσεις της ποιμαντικής διακονίας. Η προσωπικότητα του πνευματικού ποιμένου. Πτυχές της ποιμαντικής διακονίας. Κείμενα ποιμαντικής θεολογίας. Το μάθημα θεμελιώνεται στην ποιμαντική θεολογία και πράξη των Αποστόλων, Πατέρων και αγίων ποιμένων όλων των αιώνων, οι οποίοι, ως μιμητές του Αρχιποίμενος Ιησού Χριστού, ανεδείχθησαν υπερχρονικά, ποιμαντορικά πρότυπα. Η ποιμαντική, ως συνάπτουσα τη θεωρία μετά της πράξεως, εκτός της θεωρητικής διδασκαλίας, περιλαμβάνει γυμνάσματα ποιμαντικά, ποιμαντικές	

επισκέψεις σε χώρους, όπου ασκείται η ποιμαντική διακονία, και φροντιστηριακές ασκήσεις, δια των οποίων προγυμνάζονται οι φοιτητές για τη μέλλουσα διακονία τους. Στις φροντιστηριακές ασκήσεις τους καθοδηγούνται από την διδάσκουσα και βοηθούνται μεθοδολογικώς με παραδόσεις και «Σημειώσεις Μεθοδολογίας της επιστημονικής έρευνας και συγγραφής φροντιστηριακών εργασιών» με βιβλιογραφικό οδηγό.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E018] Επικοινωνιακή Θεολογία
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Β. Γαϊτάνης
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 5	
Περιεχόμενο μαθήματος Ανάπτυξη των Μέσων Επικοινωνίας και διάρθρωση των θεμελιωδών δομών τους. Θεωρία του Lasswell. Θεμελιώδεις αρχές και επιπτώσεις Μαζικής Επικοινωνίας. Κοινωνιολογία των Μ.Μ.Ε. και η ανάπτυξη των αλλοτριωτικών τους διαστάσεων. Θεμελιώδεις αρχές «Επικοινωνιακής Θεολογίας». Οι άγιοι ως μεσίτες επικοινωνίας με τον Θεό.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E020] Ποιμαντική Ψυχολογία
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Π. Κουφογιάννη
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL108/
Περιεχόμενο μαθήματος Ι Εισαγωγικά στο διάλογο Θεολογίας και Ψυχολογίας ΙΙ. Ψυχολογία και Ορθόδοξη Θεολογία. Διερεύνηση βασικών εννοιών και θέσεων της ψυχολογίας από τη σκοπιά της χριστιανικής πίστης και ζωής <ul style="list-style-type: none"> • Προσωπικότητα – Πρόσωπο • Οικογενειακό περιβάλλον και προσωπικότητα • Ψυχική υγεία και ψυχοπαθολογία- Οντολογική ολοκληρία και οντολογική έκπτωση της ανθρώπινης φύσης • Εγώ - Εαυτός • Διάσπαση του εγώ - του εαυτού • Το ασυνείδητο βάθος της ανθρώπινης ύπαρξης • Ψυχοσωματική ενότητα του ανθρώπου • Έρωτας • Επιθυμία 	

- Αυτοπραγμάτωση και αγιασμός
- Μαθησιακός στόχος: Ευαισθητοποίηση των φοιτητών στη διεπιστημονική προσέγγιση του ανθρώπου (από τη σκοπιά της Θεολογίας και της Ψυχολογίας).

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311024] Θεολογία και Κινηματογράφος
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Β. Γαϊτάνης
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Προβολή και ερμηνεία κινηματογραφικών έργων. Θεολογική ερμηνεία των τάσεων του διεθνούς κινηματογράφου. Ορθόδοξη ερμηνεία του κινηματογραφικού θεάματος.	

1.3.3 ΤΟΜΕΑΣ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Υ214] Εισαγωγή στη Φιλοσοφία
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Χ. Βέντης
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος Ορισμός και μεθοδολογία. Κλάδοι της φιλοσοφίας. Προβλήματα: Γνωσιολογικό, μεταφυσικό, αγιολογικό πρόβλημα. Γένεση της Φιλοσοφίας. Αρχαία Ελληνική, μεσαιωνική, νεώτερη και σύγχρονη φιλοσοφία. Θεωρία του Υπαρξισμού.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π054] Θρησκευτική Τέχνη
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Δ. Λιαντίνη
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε	

Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος Οι εικονογραφικές εκφάνσεις, η θεματογραφία, το περιεχόμενο και οι σκοποί της θρησκευτικής τέχνης. Από τις πρώτες τοιχογραφίες, τη δημιουργία έργων θρησκευτικού περιεχομένου για διακόσμηση επιφανών κτηρίων και τις εικαστικές δημιουργίες διαχρονικά ως τη σύγχρονη εποχή. Ιστορία της πορείας και εξέλιξης της θρησκευτικής τέχνης στο χρόνο και τους πολιτισμούς.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311009] Εισαγωγή στη Ψυχολογία
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Σπ. Τσιτσιγκός
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL145/
Περιεχόμενο μαθήματος Η Εισαγωγή στην Ψυχολογία συνιστά — κατά ένα ιστορικό αλλά και συστηματικό τρόπο — μια συνοπτική παρουσίαση όλων των μέχρι σήμερα θεωριών των ποικίλων ψυχολογικών Σχολών και ρευμάτων. Σκοπός του μαθήματος αυτού, βασικού σε ένα κοινωνικό (ακαδημαϊκό) Τμήμα, είναι η σπουδή και η εκμάθηση των βασικών όρων, τού τρόπου σκέψης, των πορισμάτων και των μεθόδων της επιστήμης της Ψυχολογίας, προκειμένου οι φοιτητές να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται ευχερέστερα μαθήματα πιο εξειδικευμένων κλάδων της Ψυχολογίας, είτε εντός τού ιδίου Τμήματος (π.χ. Ποιμαντική Ψυχολογία, Ψυχολογία της Θρησκείας), είτε εκτός.	

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311016] Αναπτυξιακή Ψυχολογία της Θρησκείας
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Σπ. Τσιτσιγκός
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL151/
Περιεχόμενο μαθήματος Το αρχέτυπο του παιδιού έχει μελετηθεί φαινομενολογικά, θρησκευσιολογικά και ψυχολογικά, εδώ και αρκετά χρόνια. Στην Ελλάδα, δυστυχώς, δεν κατέστη εφικτό να γίνει ευρύτερα γνωστό, ακόμα και στη σχολική Εκπαίδευση.	

Το μάθημα «Παιδαγωγική Ψυχολογία της Θρησκείας» πραγματεύεται το είδος, τις μορφές και τα ψυχοπνευματικά επίπεδα θρησκευτικότητας και πνευματικότητας του παιδιού – εφήβου, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη το φύλο, το κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον και τα ποικίλα πολιτισμικά στερεότυπα. Για παράδειγμα, είναι επιστημονικά γνωστό ότι οι (θρησκευτικές/πνευματικές) αντιλήψεις τού παιδιού για τον Θεό Πατέρα εξαρτώνται, εν πολλοίς, από τις βιωμένες ψυχικά εικόνες τού βιολογικού (πραγματικού, συμβολικού ή φαντασιακού) του πατέρα ή/και της μητέρας (βλ. *Attachment Theory*) του. Επίσης, γνωρίζουμε ψυχολογικά ότι οι ικανοποιήσεις των πρώτων βιοψυχικών αναγκών τού παιδιού συνδέονται καθοριστικά με ψυχικές απολαύσεις, που, στην πορεία της ανάπτυξής του, μπορεί, «μετουσιωμένες» (εξιδανικευμένες), να επεκταθούν μέχρι και αυτήν τη (νουμενική) εμπειρία της Θείας μακαριότητας.

Σήμερα, η παιδική θρησκευτικότητα και η παιδική πνευματική εμπειρία καταλαμβάνουν πολύ υψηλή θέση στη διεθνή έρευνα και βιβλιογραφία, όχι μόνο σε εξειδικευμένα περιοδικά (*The International Journal for the Psychology of Religion*), αλλ’ ακόμα και σε αυτά τα επίσημα και ευρείας κυκλοφορίας (κοσμικά) περιοδικά της *American Psychological Association*, όπως είναι ο *Monitor on Psychology* και ο *American Psychologist*.

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι αφ’ ενός μεν η ευαισθητοποίηση των παιδαγωγών και εκπαιδευτικών στην «ξεχασμένη» (απωθημένη) αυτήν διάσταση της ανθρωπίνης φύσης, αφ’ ετέρου δε η αφύπνιση, συνειδητοποίηση, ανάπτυξη, καλλιέργεια και ικανοποίηση των υπαρξιακών, μεταφυσικών, θρησκευτικών και πνευματικών αναγκών του ανθρώπου, που αρχίζουν ήδη από αυτήν την παιδική και εφηβική ηλικία.

Το όλο δε υλικό τού μαθήματος αυτού, που θα παρατίθεται ιστορικά και συστηματικά, θα αντλείται διαθεματικά από όλες τις Θρησκείες και τους Πολιτισμούς, όπως επίσης και από τα πορίσματα των συναφών επιστημών, λ.χ. της Ιστορίας των Πολιτισμών, της Φιλοσοφίας της Θρησκείας, της Κοινωνιολογίας της Θρησκείας, της Λαογραφίας και της Ψυχολογίας της Θρησκείας.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y214] Ιστορία της Φιλοσοφίας
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	X. Βέντης
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Σταθμοί της Ιστορίας της Φιλοσοφίας. Φυσική Φιλοσοφία (Προσωκρατικοί-Σοφιστές). Συστηματική Φιλοσοφία (Πλάτων-Αριστοτέλης). Φιλοσοφία των ελληνιστικών χρόνων (Στωικοί-Επικούρειοι). Νεοπλατωνισμός (Πλωτίνος). Χριστιανική Σκέψη. Νεότερη Φιλοσοφία. Φιλοσοφία της Ηθικής με έμφαση στις	

διαφορετικές εκδοχές θεωριών αρετών και στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Ευδαιμονία και αρετή, Νεοαριστοτελική Ηθική και Φυσιοκρατία. Σχετικισμός και Μηδενισμός στην Ηθική, Συνεπειοκρατία, Καντιανή Ηθική.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311017] Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Κ. Κεφαλέα
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Το επιλεγόμενο μάθημα "Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας" έχει στόχο να εξοικειώσει τους φοιτητές με την έρευνα σε Βιβλιοθήκες και λοιπούς ερευνητικούς χώρους. Μέρος του μαθήματος αποτελεί η επίσκεψη σε Βιβλιοθήκες (Θεολογική – Φιλοσοφική – Εθνική) με επιτόπιες, εκεί, ερευνητικές ασκήσεις. Το μάθημα ολοκληρώνεται με συγγραφή μιας γραπτής εργασίας.	

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Υ019] Δογματική
Διδάσκων/Διδάσκουσα	† Θεοφ. Επίσκοπος Αβύδου Κύριλλος Κατερέλος
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 6	
Περιεχόμενο μαθήματος Εισαγωγή στην Ορθόδοξη Δογματική, Θεολογία, Κοσμολογία, Χριστολογία, Σωτηριολογία, Εκκλησιολογία, Μυστηριολογία, Εσχατολογία.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π052] Εισαγωγή στη Θρησκευολογία
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Στ. Παπαλεξανδρόπουλος
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος	

Οι κλασσικές μέθοδοι προσέγγισης του φαινομένου της θρησκείας (συγκριτική, φαινομενολογική, ιστορική). Το θέμα του όρισμού της. Ταξινόμηση (τυπολογία) των θρησκειών. Η ιστορία της έπιστήμης της θρησκειολογίας: Η εποχή της εξελικτικής θεωρίας (19^{ος} αί.) και των αναζητήσεων μέσω της φιλολογίας και της ανθρωπολογίας της πρώτης μορφής θρησκείας (συγκριτική μυθολογία, άνιμισμός, άνιματισμός, «ύψηλοι θεοί», τοτεμισμός, μαγεία κ.λπ.), που αυτή η θεωρία πυροδότησε. Οι συνδυασμοί της θρησκείας με την έννοια της έμπειρίας, με το άσυνείδητο, με τον πολιτισμό, με την ιστορία, των φαινομενολογικών συνθέσεων γύρω από την έννοια του «ιερού» κ.λπ. Οι σημερινές μεθοδολογικές τάσεις και συζητήσεις περί θρησκείας

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y122] Κοινωνιολογία της Θρησκείας
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Απ. Νικολαΐδης
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 5	
Περιεχόμενο μαθήματος Θρησκεία και κοινωνία, ουσία και περιεχόμενο της Κοινωνιολογίας της θρησκείας. Η θρησκεία ως θεσμός, ως κοινωνία, ως παράγοντας και προϊόν της κοινωνίας, της πολιτικής, της οικονομίας, του πολιτισμού. Θρησκευτικά υποκατάστατα. Κοινωνική λειτουργία της θρησκείας. Κριτική για τη θρησκεία και κριτική της θρησκείας. Η θρησκεία της κοινωνίας- θρησκευτικά υποκατάστατα.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E124] Ψυχολογία της Θρησκείας
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Σπ. Τσιτσίκος
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 5	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL137
Περιεχόμενο μαθήματος Ψυχολογία της θρησκείας είναι η συστηματική μελέτη —με βάση τις τρέχουσες επιστημονικές (ψυχολογικές) θεωρίες και μεθόδους— των ατομικών και συλλογικών ταυτοτήτων, πεποιθήσεων (γνωσιών, reflexivity, mindsets κ.λπ.), ορμών, επιθυμιών, συγκινησιακών και συναισθηματικών αντιδράσεων, βιωμάτων, στάσεων συμπεριφοράς και αξιών, που νευρο-βιολογικά, γνωσιακά, εμπειρικά, κοινωνικά και πολιτισμικά σχετίζονται με το θρησκευτικό και	

πνευματικό «σημαίνουν» (μέσω της γλώσσας, των συμβόλων, των συνειδητών και ασυνείδητων πρακτικών κ.ο.κ.).

Ο σκοπός τού μαθήματος αυτού, που συνιστά ξεχωριστή επιστήμη, είναι αφ' ενός μεν η απόκτηση γνώσεων σχετικά με τις βιοψυχικές λειτουργίες του ανθρώπου, όταν αυτές εμπλέκονται στην παράμετρο του Υπερβατικού (Ιερού/ Αγίου), αφ' ετέρου δε η —ανθρωπίνως όσο το δυνατόν— προσωπική επίγνωση του «θρησκευέσθαι», γεγονός το οποίο συμβάλλει τα μάλα στην κατανόηση της διάκρισης μεταξύ μιας υγιούς (Ορθό-δοξης) και μιας νοσηρής/νευρωσικής («τοξικής») λειτουργίας και βίωσης της θρησκευτικότητας/πνευματικότητας.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E028] Κοινωνιολογία
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Απ. Νικολαΐδης
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος Επιστήμη της Κοινωνιολογίας. Κοινωνία, Κράτος, φύση, άτομα και πράγματα. Κοινωνική δομή και οργάνωση, κοινωνικά εργαλεία, λειτουργίες και δυσλειτουργίες, εκτροπές και συγκρούσεις. Κοινωνική εξέλιξη, μεταβολή και κοινωνική αλλαγή. Γαλλική Κοινωνιολογία: διαλεκτική ιερού - κοινωνικού.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E026] Συμβολική
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	† Θεοφ. Επίσκοπος Αβύδου Κύριλλος Κατερέλος
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος Η Ορθόδοξη δογματική διδασκαλία σε σύγκριση με τη δογματική διδασκαλία των ρωμαιοκαθολικών και των προτεσταντικών κοινοτήτων και ομάδων. Αιρέσεις παλαιότερες και σύγχρονες.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π047] Κοινωνιολογία του Χριστιανισμού
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Απ. Νικολαΐδης
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3	

ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Δόγματα, ήθος, κοινωνικές δράσεις και συμπεριφορές, Κοινωνική δυναμική του τριαδικού, χριστολογικού, αγιοπνευματικού και εσχατολογικού δόγματος. Από το δόγμα, στην Εκκλησιαστική και κοινωνική ζωή. Εκκλησία, αίρεση, μυστικισμός ως τρεις βασικοί χριστιανικοί κοινωνιολογικοί τύποι. Σύγχρονος αιρετισμός: Κοινωνικά αίτια, επιπτώσεις στην εκκλησιαστική και κοινωνική ζωή.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π060] Ψυχολογία των Θρησκευτικών Κινήματων
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Σπ. Τσιτσίκος
Τύπος μαθήματος: Π	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL146/
Περίοδος: Ε	
Δ.Μ.: 3	
ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Στο μάθημα αυτό εξετάζονται, από ψυχολογική έποψη, ορισμένες βασικές μεταβλητές της <i>Ψυχολογίας της Θρησκείας</i> , όπως λ.χ. είναι το « <i>θρησκευέσθαι</i> » γενικά, η ανθρώπινη <i>ψυχή</i> , η ψυχολογία το (θρησκευτικά) Ορθόδοξου ή/και αιρετικού κ.λπ. Σκοπός δε του μαθήματος αυτού είναι η αρτιότερη γνωστική και παιδευτική προπαρασκευή των φοιτητών για την καλύτερη (βαθύτερη και ορθότερη) κατανόηση των ζητημάτων, που μελετά και εξετάζει η Ψυχολογία της Θρησκείας.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π051] Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις
Διδάσκων/Διδάσκουσα	† Θεοφ. Επίσκοπος Αβύδου Κύριλλος Κατερέλος
Τύπος μαθήματος: Π	
Περίοδος: Χ	
Δ.Μ.: 3	
ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Η συμβολή της Ορθοδοξίας στα μεγάλα διανθρώπινα προβλήματα του αιώνα μας μέσα από επίσημα Γράμματα Ορθοδόξων Εκκλησιών, από διορθόδοξα και διαχριστιανικά συνέδρια, από «Συνοδικά» μηνύματα και συνέδρια θεολόγων. Η πορεία προς την αγία και μεγάλη σύνοδο της Ορθοδοξίας. Το Φανάρι και οι κατά τόπους αυτοκέφαλες Εκκλησίες.	

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y020] Ιστορία Δογμάτων
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	† Θεοφ. Επίσκ. Αβύδου Κύριλλος Κατερέλος Ελ. Γιαννακοπούλου
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 6	
Περιεχόμενο μαθήματος Θεότητα και κτίση. Η εκ του μη όντος δημιουργία. Διαβάθμιση και ιεράρχηση των όντων. Οι Θεοφάνειες στην Ιστορία του Ισραήλ και της Εκκλησίας. Τρισυπόστατη μονάδα. Το Filioque. Αιρετική Χριστολογία μέχρι τον 5 ^ο αιώνα. Προεκτάσεις χριστολογικών ερίδων. Το γνωμικό θέλημα. Δημιουργία και Εκκλησία. Φάσεις της Εκκλησίας. Το αλάθητο της Εκκλησίας. Τα μυστήρια. Εκκλησιολογική ανθρωπολογία. Σωτηρία και αθανασία. Σχολαστική θεολογία. Οι γενικές αρχές του Προτεσταντισμού. Η διαμόρφωση της δογματικής διδασκαλίας των Λουθήρου, Ζβιγγλίου και Καλβίνου. Οι επαφές της Μεταρρυθμίσεως με την Ορθόδοξη Εκκλησία. Η προτεσταντική ορθοδοξία. Η φυσική θεολογία. Ιστορία των βιογραφιών του Ιησού. Τελευταίες ανακατατάξεις στην προτεσταντική θεολογία.	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Y017] Χριστιανική Ηθική
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Απ. Νικολαΐδης
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 5	
Περιεχόμενο μαθήματος Εισαγωγή. Ιστορία του ηθικού προβληματισμού. Σύγχρονα θέματα Χριστιανικής Ηθικής: Το πρόβλημα της ελευθερίας, έρωτας και αγάπη, το ήθος της εξουσίας, το ήθος της εργασίας, το πρόβλημα της βίας. Η μεσότητα ως πεμπτουσία του χριστιανικού ήθους.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311003] Κοινωνική Ηθική
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Απ. Νικολαΐδης
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Ορισμός και προβληματική. Ιστορική αναδρομή. Σύγχρονα θέματα της Κοινωνικής Ηθικής: Ηθική του Γάμου και της Οικογένειας, του Πολιτισμού, της Οικονομίας, του Δικαίου, των ΜΜΕ, της Πολιτικής, της Εκκλησίας. Επαγγελματική και Επιχειρηματική Ηθική.</p>	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π007] Βιοηθική
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Απ. Νικολαΐδης
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Η Βιοηθική ως επιστήμη. Ζωή και Θάνατος, Οικολογικές προϋποθέσεις της ζωής, Παρεμπόδιση της ζωής, Διάγνωση και διόρθωση της ζωής, Φυσική και τεχνητή συνέχιση της ζωής, Μετάδοση και παράταση της ζωής, Το τέλος της ζωής, Ταφή ή καύση των νεκρών, Εμπορευματοποίηση της ζωής και του θανάτου, Βιοηθική της αγάπης.</p>	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Ε123] Ιστορία Θρησκειών - Ισλάμ
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Στ. Παπαλεξανδρόπουλος
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Οι συνθήκες μέσα στις οποίες γεννήθηκε το Ισλάμ: Η προϊσλαμική Αραβία. Ο ιδρυτής του Ισλάμ: Ο βίος του Μωάμεθ και το επίτευγμα της δημιουργίας μιας νέας θρησκείας. Το Κοράνι. Η Σούννα. Οι χαντίθ. Η εξάπλωση του Ισλάμ. Βασικές έννοιες της ισλαμικής διδασκαλίας. Ο μονοθεϊσμός, η έννοια του προφήτη, η ιδέα της απόλυτης, τελικής θρησκείας. Οι «πέντε στύλοι του Ισλάμ» (ομολογία, ελεημοσύνη, νηστεία, λατρεία, προσκυνήματα). Ερμηνευτικές Σχολές. Η Σαρία.</p>	

Η ισλαμική οικογένεια. Η θέση των γυναικών. Η εσχατολογία. Το τζαμί. Είδη κληρικών. Η ισλαμική παιδεία (ιερατικά σχολεία κλπ.). Τα διαφορετικά Ισλάμ (σουνιτικό, σιϊτικό, αλλά και οι ποικίλες μορφές που έχει πάρει στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές όπου επικράτησε). Ισλάμ και αποικιοκρατία. Σύγχρονη εξάπλωση του Ισλάμ στη Δύση. Μαχητικές ομάδες, τρομοκρατία, «ισλαμοφοβία». Η ανάδειξη του Ισλάμ ως ενός από τους κύριους παράγοντες διαμόρφωσης της παγκόσμιας πολιτικής, πολιτισμικής, κοινωνικής, οικονομικής κ.λπ. σκηνής.

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π046] Οικουμενική Κίνηση
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Απ. Νικολαΐδης
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Ιστορία, Θεολογία, Ηθική και Κοινωνιολογία της Οικουμενικής κίνησης. Σύγχρονα θεολογικά ρεύματα. Αυτοσυνειδησία της Ορθόδοξης Εκκλησίας.	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311012] Θρησκευτικός Τουρισμός
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Δ. Λιαντίνη
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος Προσέγγιση και ερμηνεία του θρησκευτικού τουρισμού, ο οποίος σηματοδοτεί την μετακίνηση των ανθρώπων σε προσκυνηματικούς ιερούς χώρους με σκοπό την επικοινωνία με το θείο, ως πολιτιστικό αγαθό και κοινωνικό φαινόμενο από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Αξιοποίηση του θρησκευτικού στοιχείου του χώρου ως πολιτιστική κληρονομιά. Παραδείγματα και επιτόπιες επισκέψεις.	

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311010] Ιστορία Θρησκειών - Ινδουϊσμός
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Στ. Παπαλεξανδρόπουλος
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 5	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Ανασκόπηση των κύριων γραμμών της σύγχρονης έρευνας του Ινδουϊσμού (η αναθεώρηση του Ινδουϊσμού, η μετα-αποικιοκρατική θεωρία, ένας Ινδουϊσμός η πολλοί κ.α). Ο πολιτισμός της κοιλάδας του Ινδού. Η πρώτη βεδική περίοδος (οι θεοί, η θυσία, η πρώτη μορφή του συστήματος των καστων, η πρώτη βεδική φιλοσοφία κ.λπ.). Η ύστερη βεδική περίοδος (Ουπανισάδες, μονισμός, άτμαν και Μπράχμαν, η ανθρωπολογία των Ουπανισάδων, κάρμα και μετενσάρκωση, η γιόγκα στις Ουπανισάδες). Η εποχή των επών (5ος αι. π.Χ. – 4ος αι. μ.Χ. Η ανάπτυξη του θεϊσμού, η εμφάνιση νέων θρησκειών, η δυναστεία Μάουρια, ανασύνταξη και μεταμόρφωση του Ινδουϊσμού, η ανάπτυξη του Βισνουϊσμού, η <i>Μπαγκαβάτ Γκίτα</i>, ο Σιβαϊσμός, η Σάνκια, η Ράτζα γιόγκα κ.λπ.). Η εποχή των Πουράνα (320 μ.Χ.-600 μ.Χ. Η πουρανική γραμματεία, χρόνος και κόσμος στις Πουράνα). Ο Μεσαίωνας (600 μ.Χ. – 1800 μ.Χ. Ο Σακτισμός, η Τάντρα, η νέα μορφή λατρείας, τα κινήματα μπάκτι). Η αποικιοκρατία. Ο Ινδουϊσμός σήμερα (οι θρησκείες του Ινδουϊσμού, βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη σωτηρία, η λατρεία στους ναούς, η οικιακή λατρεία, το σύστημα των καστων, η καθαρότητα και η ακαθαρσία, οι γιορτές.</p>	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π053] Κινέζικα και Ιαπωνικά Θρησκευματα
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Στ. Παπαλεξανδρόπουλος
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Κίνα: Οι κινεζικές θρησκείες της εποχής των Τριών Δυναστειών, κυρίως των Σάνγκ και των Τζού. Πηγές (επιγραφές, χρησιμοδοτικά οστά, τα Πέντε Κλασσικά). Η πρώτη μορφή της κινεζικής προγονολατρείας. Η έννοια του Ντάο και της εναρμόνισης με αυτό. Διάφορες συλλήψεις του Ντάο, όπως κυρίως ο διπολισμός (γιν-γιάνγκ). Το <i>Ι Τζιγκ</i>. Ο Κομφούκιος και η διδασκαλία του. Ο φιλοσοφικός Ταοϊσμός (ο Λάο Τζου και η διδασκαλία του <i>Ντάο Ντε Τζιγκ</i>). Ο θρησκευτικός Ταοϊσμός. Ο κινεζικός Βουδισμός. Η σύγχρονη εποχή. Κοινή και λαϊκή κινεζική θρησκεία. Οι γιορτές.</p>	

Ιαπωνία: Ο πολυθεϊσμός ως η βασική θρησκεία του ιαπωνικού λαού. Το Σίντο ως ιστορική συνέχεια και ασυνέχεια. Τα κάμι. Η προϊστορική Ιαπωνία (πρώιμες λατρείες). Η εποχή των κοφούν. Η εποχή Άσουκα (552-710 μ.Χ. Εισαγωγή του Βουδισμού. Το έργο του Σότοκου Τάϊσι). Η εποχή Νάρα (710-794. Πρώτη συστηματοποίηση του Σίντο. Η καθιέρωση του Βουδισμού από τον αυτοκράτορα Σόμου. Οι Έξι Σχολές της Νάρα. Η αμαγαλμάτωση Σίντο και Βουδισμού. Η εποχή Χεϊάν (794-1185. Ο Σαϊτσό και το Τεν'ντάι. Ο Κούκαϊ και ο εσωτερικός Βουδισμός. Η θεωρία «χόν'τζι σουϊτζάκου»). Η εποχή Καμακούρα (1185-1333. Παλαιός και Νέος Βουδισμός. Ο Βουδισμός της Καθαρής Χώρας (Χόονεν και Σινράν). Το Ζεν. Ο Βουδισμός Νιτσιρέν). Εποχή Μουρομάτσι (1336-1573. Η ακμή του Ζεν. Η αναβίωση του Σίντο). Η εποχή Εντό (1600-1867. Καθιέρωση της χόν'τζι σουϊτζάκου. Το Κομφουκιανό Σίντο. Οι Κοκουγκάκουσα). Εποχή Μέϊτζι (1868-1912. Ο χωρισμός Σίντο και Βουδισμού). Ο Βουδισμός και το Σίντο σήμερα (ο μεταπολεμικός Βουδισμός. Το μεταπολεμικό Σίντο). Η διδασκαλία του Σίντο. Τα σιντοϊστικά ιερά. Οι σιντοϊστικές γιορτές (ματσούρι).

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E126] Νέα Θρησκευτικά Κινήματα
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Στ. Παπαλεξανδρόπουλος
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Η ιστορία του φαινομένου των Νέων Θρησκευτικών Κινήματων χωρίζεται και περιγράφεται σε δύο περιόδους: της λεγόμενης «πνευματικότητας» και αυτού που μπορεί να ονομασθεί «κοσμοθεϊσμός». Και οι δύο θεωρούνται συνέχεια του κινήματος του Ρομαντισμού. Η εποχή της πνευματικότητας ανοίγει με την έλευση ανατολικών θρησκειών στη Δύση και συνεχίζει με την ανάδυση της Θεοσοφίας, της διάδοσης του Ζεν, της δράσης γκουρού όπως ο Σβάμι Γιογκανάντα, ο Μαχαρίσι, ο Σβάμι Πραμπουπάντα, ο Ραζνίς κ.λπ. Παράλληλα εξετάζονται και άλλα Νέα Θρησκευτικά Κινήματα της ίδιας εποχής, όπως ο πνευματισμός, ο αντι-πολιτισμός της δεκαετίας του 50 και 60 (μπήτνικς, χίππυς), η πρώτη μορφή της Νέας Εποχής, η Σαηεντολογία κ.λπ. Η εποχή του κοσμοθεϊσμού ανοίγει με την μεταφορά της έννοιας του απολύτου από μια υπερβατική πραγματικότητα σε στοιχεία του κόσμου, όπως το ίδιο το σύμπαν, διάφορες μορφές ενέργειας (π.χ. ρέικι), η φύση (επανάδυση της λατρείας της θεάς), εξωγήινων ή υπερφυσικών όντων (ουφολογικές λατρείες, Σούπερμαν κ.λπ.). Εξετάζονται επίσης θρησκείες όπως η Νέα Εποχή στη σύγχρονη μορφή της του μη-ανήκειν, ο νεοπαγανισμός, ο σατανισμός, η μαγεία, η γουίκα κ.λπ.</p>	

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311011] Ιστορία Θρησκειών – Βουδισμός
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Στ. Παπαλεξανδρόπουλος
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 5	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Οι πηγές του αρχαίου Βουδισμού. Σύνταξη και αξιοπιστία του Κανόνα Πάλι. Τα βιογραφικά ζητήματα του ιστορικού Βούδα. Η διδασκαλία του Κανόνα Πάλι: το ζήτημα της κεντρικής διδασκαλίας. Η κοσμολογία. Το πρόβλημα: ο κύκλος των μετενσαρκώσεων και η διακοπή του. Το κάρμα. Οι «τέσσερις ευγενικές αλήθειες»: ανάλυση των προβλημάτων που συνοδεύουν καθεμιά στον Κανόνα Πάλι. Η «μη -ουσιαστικότητα». Η κεντρική διδασκαλία: Η «εξαρτημένη παραγωγή». Η Αμπιντάρμα. Ο Μαχαγιάνα Βουδισμός: Οι πηγές του. Η διδασκαλία του. Η νέα κοσμολογία. Οι Βούδες και τα είδη τους. Οι μποντισάτβα.</p>	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E029] Συγκριτική Θρησκευτική Λογοτεχνία
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Κ. Κεφαλέα
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 5	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL124/
Περιεχόμενο μαθήματος <p>1. Η Βίβλος και η λογοτεχνική της αξία.</p> <p>2. Η Βίβλος ως πηγή της λογοτεχνίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. 3. Ανάλυση και ερμηνεία βιβλικών θεμάτων και μοτίβων στη νεοελληνική λογοτεχνία και η ποιητική προσέγγισή τους: α) Άσμα Ασμάτων:Ερμηνευτικές προσεγγίσεις, λογοτεχνικές μεταφράσεις, και η πρόσληψή του από συγγραφείς του 19ου και 20ου αιώνα, β) το πρόσωπο της Μαρίας της Μαγδαληνής, γ) σύμβολα, μοτίβα και εικόνες από την Αποκάλυψη στην ξένη και τη νεοελληνική λογοτεχνία. Στο πλαίσιο του μαθήματος περιλαμβάνεται και παρακολούθηση θεατρικών έργων με θέματα σχετικά με το μάθημα.</p>	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π049] Επιστήμη και Χριστιανική Πίστη
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Σπ. Τσιτσιγκός
Τύπος μαθήματος: Υ/Ε Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 4 ECTS: 4	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL139/
<p>Περιεχόμενο μαθήματος</p> <p>Σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, παρουσιάζεται επιτακτική η ανάγκη λειτουργίας διαλόγου και ανάλογων απαντήσεων εκ μέρους της Ορθόδοξης χριστιανικής θεολογίας απέναντι στα όντως καταπληκτικά επιτεύγματα αλλά και στα διαρκώς ογκούμενα προβλήματα, που η σύγχρονη Τεχνολογία και οι θετικές επιστήμες δημιουργούν.</p> <p>Το μάθημα «Επιστήμη και χριστιανική Πίστη», χωρίς καμιά χροιά απολογητικής ή αμυντικής στάσης, εξετάζει: 1) τα αίτια της σημερινής απιστίας στον Χριστιανισμό, 2) το πρόβλημα της θεοδικίας, 3) την ιστορία των σχέσεων Θρησκείας και Επιστήμης, 4) τις θέσεις της σύγχρονης επιστημολογικής προβληματολογίας, 5) τα επιστημολογικά κριτήρια αξιολόγησης της Επιστήμης και της Θρησκείας, 6) την έννοια και το νόημα της επιστημονικής προόδου, 7) τις σχέσεις πίστης και γνώσης, 8) τη Θεολογία ως Επιστήμη, 9) το νόημα της επιστημονικής έρευνας στη Θεολογία, 10) τη Θεολογία της Φυσικής και τη Φυσική της Θεολογίας, και 11) την έννοια τού θαύματος.</p> <p>Ο σκοπός αυτής της παρεχόμενης γνώσης είναι α) η μη σύγχυση, με βάση τα πορίσματα της σύγχρονης Επιστημολογίας, τόσο από την πλευρά των θεολόγων, όσο και από την πλευρά των «θύραθεν» επιστημόνων, πάνω σε ορισμένα ψευδο-προβλήματα λ.χ. για τυχόν αντιθέσεις μεταξύ θρησκείας και Επιστήμης, β) ο καλύτερος (γνωστικός) εξοπλισμός των θεολόγων σε ένα σύγχρονο διεπιστημονικό διάλογο, γ) η ενδυνάμωση της χριστιανικής πίστης των ήδη Χριστιανών, και δ) η απόπειση της μομφής για (επιστημονική) άγνοια ή παρα-λογισμό (ή ακόμα και για αλογία) της «εν Χριστώ» Θείας Αποκάλυψης.</p>	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π045] Φιλοσοφία της Θρησκείας
Διδάσκων/Διδάσκουσα	Χ. Βέντης
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
<p>Περιεχόμενο μαθήματος</p> <p>Εισαγωγικά. Θεμελιωτές και ιστορική αναδρομή. Θέματα φιλοσοφίας της Θρησκείας: Πίστη και γνώση, Θρησκεία και επιστήμη, Θρησκεία και εξουσία, Εκκοσμίκευση και αθεΐα. Υποκειμενικός λόγος και θρησκεία, Θάνατος του Θεού και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός, Κοινωνικός Ορθολογισμός.</p>	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311013] Πνευματικότητα και Ψυχολογία
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Σπ. Τσιτσίκος
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Χ Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL152/
<p>Περιεχόμενο μαθήματος</p> <p>Η «πνευματικότητα», μια έννοια, που, τουλάχιστον, οι περισσότεροι –ακόμα και από αυτούς τούς αθεϊστές– δεν αμφισβητείται, σε αντίθεση με τις Αρχές μιας οργανωμένης Θρησκείας, οπωσδήποτε, συνάδει καλύτερα τόσο στους κανόνες της επιστημολογικής ουδετερότητας, όσο και στο παγκοσμιοποιημένο κλίμα της ανεκτικότητας.</p> <p>Το μάθημα «Πνευματικότητα και αγωγή» αγκαλιάζει μια ευρεία gamut επί μέρους θεμάτων, υπερβαίνοντας τη διαλεκτική ομολογιακότητας και διαθρησκειακότητας. Με αυτόν τον τρόπο, ανταποκρινόμαστε στις απαιτήσεις της σύγχρονης πολυπολιτισμικής κοινωνίας, αποβάλλοντας τις οποιεσδήποτε εθνικο-θρησκευτικές και εθνοφυλετικές αγκυλώσεις.</p> <p>Στο συγκεκριμένο μάθημα, ο μελλοντικός θεολόγος εκπαιδευτικός καταρτίζεται α) να προβάλλει το <i>ΙΕΡΟ</i> στα παιδιά μέσα από τη Φύση, τον κόσμο, την Ιστορία, την κοινωνία, τη ζωή, το παιχνίδι, τον χορό, τον Άνθρωπο, τη γλώσσα, τα ήθη και τα έθιμα, β) να ενισχύσει και καλλιεργήσει την <i>πνευματικότητα</i> του παιδιού και γ) να αναδείξει τη <i>συμβολική</i> δόμηση των κοινωνιών και του πολιτισμού (με τη συνειδητοποίηση λ.χ. της ανάγκης για αναζήτηση νοήματος ζωής, αγάπης, συγχωρητικότητας κλπ.), καταλήγοντας σε ανάλογες προτάσεις για τις υπαρξιακές ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου. Για παράδειγμα, η στροφή σήμερα πολλών νέων στο αλκοόλ, το κάπνισμα, τα ναρκωτικά, το εφήμερο σεξ, τον Αποκρυφισμό, τον Σατανισμό κλπ. συνιστά υποκατάστατο μιας δραματικής υπαρξιακής τους <i>ματαιώσης</i> (frustration). Ακόμα και αυτή η κιναισθητική λειτουργία του βρέφους συνιστά την «πρωτόγονη» πνευματικότητά του, όπως, <i>mutatis mutandis</i>, η δυναμική καρποφορία ενός δένδρου συνιστά, κατ' Αριστοτέλη, την «αρετή» του. Επίσης, η στοματική λ.χ. απόλαυση του νηπίου, κατά τη λήψη της τροφής, αποτελεί μια πρωταρχική υποδήλωση της μετέπειτα ανάπτυξης του συναισθήματος της ευχαριστίας, η οποία, βέβαια, στον έσχατο βαθμό της, μπορεί να αναχθεί προς τον Δημιουργό – Θεό.</p> <p>Το όλο δε υλικό του μαθήματος αυτού, το οποίο θα παρατίθεται ιστορικά και συστηματικά, θα αντλείται διαθεματικά από όλες τις Θρησκείες και τους Πολιτισμούς, όπως επίσης και από τα πορίσματα των συναφών επιστημών, λ.χ. της Ιστορίας των Πολιτισμών, της Φιλοσοφίας της Θρησκείας, της Κοινωνιολογίας της Θρησκείας, της Λαογραφίας και της Ψυχολογίας της Θρησκείας.</p>	

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31E025] Μουσειοδιδασκτική της Θρησκευτικής Τέχνης
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Δ. Λιαντίνη
Τύπος μαθήματος: Υ Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 4 ECTS: 7	
Περιεχόμενο μαθήματος <p>Μέθοδοι διδασκαλίας και πρακτικές προοπτικές διδασκτικής της θρησκευτικής τέχνης. Τα μουσεία, οι αρχαιολογικοί χώροι και οι μουσειακές εκθέσεις ως χώροι παιδαγωγικής λειτουργίας, μελέτης, μορφωτικής επικοινωνίας και αισθητικής απόλαυσης.</p>	
Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[31Π058] Θρησκευτικά Θέματα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Κ. Κεφαλέα
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL125/
Περιεχόμενο μαθήματος <p>1. Εισαγωγή στην ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας με περιγραφή των κυριότερων λογοτεχνικών ρευμάτων και αναφορά στους σημαντικότερους Έλληνες πεζογράφους και ποιητές. 2. Μελέτη και ερμηνεία θρησκευτικών θεμάτων, μοτίβων και εικόνων της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης σε έργα Ελλήνων ποιητών (Σολωμός, Παλαμάς, Καβάφης, Σικελιανός, Παπατσώνης, Σεφέρης, Ελύτης, Εμπειρίκος κ.ά.). 3. Το θρησκευτικό συναίσθημα στο έργο μεζόνων Ελλήνων συγγραφέων. 4. Η απήχηση ξένων θρησκευτικών ποιημάτων στη νεοελληνική λογοτεχνία.</p>	

Κωδικός/Τίτλος Μαθήματος	[311031] Ιεραποστολική
Διδάσκων/ Διδάσκουσα	Στ. Παπαλεξανδρόπουλος
Τύπος μαθήματος: Π Περίοδος: Ε Δ.Μ.: 3 ECTS: 2	
<p>Περιεχόμενο μαθήματος</p> <p>Παρουσιάζεται η Ιεραποστολική ως κλάδος της θεολογίας, στην ιστορική και σύγχρονη της διάσταση. Εξετάζεται το αντικείμενο μελέτης της, η χριστιανική ιεραποστολή, στη θεωρία, την πράξη και τη μεθοδολογία της, συγχρονικά και διαχρονικά. Εξετάζεται επίσης η θεολογική θεμελίωση της ιεραποστολής και ποικίλα θεολογικά, ηθικά ή μεθοδολογικά ζητήματα που ανακύπτουν κατά την άσκησή της σε διαφορετικά περιβάλλοντα.</p> <p>Μέρος Α΄</p> <p>1. Ιεραποστολή και Ιεραποστολική, μια σχέση κριτικής μελέτης, μια θεωρία της πράξης. 2. Η Ιεραποστολική ως κλάδος της Θεολογίας. Ιστορία. Πρόδρομοι. Κυρίαρχα ρεύματα και τάσεις, ιεραποστολικές θεωρίες και θεωρήσεις. Η ιεραποστολική θεολογία μετά το Εδιμβούργο (1910). David Bosch, αλλαγή παραδείγματος στην ιεραποστολική θεολογία. Η Ιεραποστολική στο Ορθόδοξο πλαίσιο. 3. Σύγχρονες ιεραποστολικές θεολογίες: [α΄] η οικουμενική διακήρυξη για την Ιεραποστολή <i>Together Towards Life: Mission and Evangelism in Changing Landscapes</i> [β΄] πάπας Φραγκίσκος, <i>Evangelium Gaudium</i> και <i>Laudato Si'</i> [γ΄] το <i>Cape Town Commitment: A Confession of Faith and a Call to Action</i> από το κίνημα της Λωζάννης και [δ΄] η απόφαση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας (Κρήτη 2016), «Η Αποστολή της Ορθοδόξου Εκκλησίας εν τω Συγχρόνω Κόσμω».</p> <p>Μέρος Β΄</p> <p>1. Θεολογία της ιεραποστολής. Αίτιο, κίνητρο και σκοπός. Το υποκείμενο της ιεραποστολής. Ο φορέας. Ο δέκτης του κηρύγματος. Ιεραποστολή και σωτηριολογία. Ιεραποστολή και μεταστροφή. Η ολοκλήρωση του ιεραποστολικού έργου. Ιεραποστολή στο πλαίσιο της νεωτερικότητας: η πολλαπλότητα της αλήθειας· συγκρητισμός· ιεραποστολή και διάλογος· δημιουργικές δυνατότητες συναντήσεων και συνθέσεων. Ιεραποστολή και προσηλυτισμός. Εθνικισμός και ιεραποστολή. Ιεραποστολή και πολιτισμός: παράδοση και παραδόσεις· ιθαγενεποίηση και εμπολιτισμός· ιεραποστολή και γλώσσα / -ες. Ιεραποστολή και εσχατολογία. 2. Μεθοδολογία της ιεραποστολής. Οι βασικές μέθοδοι της ιεραποστολής, ιδίως στη βιβλική, πατερική και μεταγενέστερη Ορθόδοξη παράδοση. Η σχέση φορέα και δέκτη. Λαϊκοί και ιεραποστολή. Μοναχοί και ιεραποστολή. Εξωτερική ιεραποστολή και τοπική Εκκλησία. Ιεραποστολή και χρήμα / πολιτική / αίτημα κοινωνικής δικαιοσύνης. 3. Ιστορική θεώρηση της ιεραποστολής. Αρχαία Εκκλησία. Ύστερη Αρχαιότητα – Πρωτοβυζαντινή Περίοδος. Η βυζαντινή συμβολή. Η διάδοση του χριστιανισμού στη Ρωσία. Η ρωσική συμβολή. Η διάδοση του Χριστιανισμού στη</p>	

Δύση. Μεγάλες ανακαλύψεις, νέοι ιεραποστολικοί ορίζοντες. Ιεραποστολή και αποικιοκρατία. Η αμφιθυμία για την ιεραποστολή στο πλαίσιο των αντιαποικιοκρατικών κινημάτων. Η παρακμή και ιεραποστολική σιωπή των αρχών του 20ού αι. στους Ορθόδοξους. Η αναζωπύρωση της ιεραποστολικής ιδέας (δεκαετίες 60 και 80). Η Ορθόδοξη ιεραποστολή σήμερα (ιστοριογεωγραφία). 4. Κριτική ανασκόπηση και μελέτη παραδειγμάτων της Ορθόδοξης ιεραποστολής στους νεότερους χρόνους: Αλάσκα, Αφρική, Άπω Ανατολή. 5. Προτεραιότητες της Ιεραποστολικής επιστήμης και σκέψεις για το παρόν και το μέλλον της ιεραποστολής.

1.4 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Α. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1. Η διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών και κάθε μαθήματος που παρέχει θρησκευτική εκπαίδευση στα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και της Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης αποτελεί αποκλειστικό δικαίωμα των αποφοίτων των δύο Θεολογικών Σχολών Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Όσον αφορά την Αθήνα, αρχικά δικαίωμα διορισμού στη Μέση Εκπαίδευση είχαν οι απόφοιτοι μόνο του Τμήματος Θεολογίας, όμως με τον Ν. 1351/83 (ΦΕΚ 56 Α') αναγνωρίστηκε και στους αποφοίτους του Τμήματος Ποιμαντικής το δικαίωμα αυτό. Μέσα από την προβλεπόμενη από το νόμο διαδικασία ορίζεται ποια άλλα μαθήματα μπορούν να διδάξουν οι απόφοιτοι των Σχολών σε β' ή γ' ανάθεση. Δυστυχώς με πρόσφατες εγκυκλίους του Υπουργείου Παιδείας, δίδονται ώρες διδασκαλίας Θρησκευτικών και σε Φιλόλογους προκειμένου να συμπληρώσουν το ωράριό τους.

2. Ειδική Αγωγή. Αναλόγως προς τα Τμήματα Παιδαγωγικά, Κοινωνιολογίας, Κοινωνικής Πολιτικής, πρέπει και οι απόφοιτοι των Θεολογικών Σχολών συνδυαστικά με ένα μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης ή ειδική πιστοποίηση, όπως το Πρόγραμμα Ειδίκευσης στη Συμβουλευτική και τον Προσανατολισμό να προσλαμβάνονται ως ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό στην Ειδική Αγωγή ή ως Σύμβουλοι στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας-ΣΔΕ.

Β. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΕΡΑΡΧΙΑ

1. Οι πτυχιούχοι των Θεολογικών Σχολών κληρικοί εντάσσονται στην Α' μισθολογική βαθμίδα και επιπλέον πληρούν με τη λήψη του πτυχίου μια από τις απαραίτητες τυπικές προϋποθέσεις εκλογής και χειροτονίας τους στο βαθμό του Επισκόπου.

Γ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Οι πτυχιούχοι μπορούν ακόμη να απασχολούνται σε:

1. Σε θέσεις ΠΕ Διοικητικού για το Δημόσιο και τους ΟΤΑ.

2. Σε ειδική συμβουλευτική υπηρεσία σε θέματα νεολαίας, ηθικής και δεοντολογίας στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

3. **Διδασκαλία** του αντίστοιχου μαθήματος της **ειδικής συμβουλευτικής, διαπροσωπικών σχέσεων** και **σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού** στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση αλλά και ως επιστημονικό προσωπικό στα Πανεπιστήμια με έμφαση στην **συμβουλευτική για τους φοιτητές**.

4. **Διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού** σε υπηρεσίες, ιδρύματα, νοσοκομεία και επιχειρήσεις.

5. **Οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων προσκυνηματικών και θρησκευτικών περιηγήσεων.** Οι απόφοιτοι του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας, ύστερα από την ειδική εκπαίδευση που λαμβάνουν κατά την διάρκεια των σπουδών τους έχουν τη δυνατότητα να απασχολούνται ως στελέχη ικανά στην παροχή υπηρεσιών οργάνωσης, υλοποίησης και υποστήριξης ταξιδιών - εκδρομών και διαφόρων δρώμενων με προσκυνηματικό, θρησκευτικό και πολιτισμικό ενδιαφέρον.

6. **Συνεργάτες ιδιωτικών και δημόσιων φορέων του τουρισμού.** Π.χ. Υπουργείο Τουρισμού και Πολιτισμού καθώς οι απόφοιτοι του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας είναι σε θέση να αναδείξουν τη θρησκευτική και πολιτισμική κληρονομιά της Ελλάδας, σε Έλληνες και ξένους προσκυνητές, σε τουρίστες αλλά και σε θαυμαστές της Τέχνης.

6. **Παροχή συνοδευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών** στον τομέα της **κοινωνικής φροντίδας** (ιδρύματα εκκλησιαστικών οργανισμών, ΜΚΟ και τοπικής αυτοδιοίκησης).

7. **Παροχή υποστηρικτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών** για χρόνιους ασθενείς, βαρέως πάσχοντες ασθενείς, σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς υγείας.

8. **Παροχή υποστηρικτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών για θέματα επικοινωνίας αρχών δικαίου και ηθικής διαμεσολάβησης** σε δημοσίους και ιδιωτικούς ΜΚΟ, που ασχολούνται με ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, ανθρώπινα δικαιώματα, θέματα μετανάστευσης και προσφύγων, ζητήματα βιοηθικού προβληματισμού, διαθρησκειακών και διομολογιακών θεμάτων, ιεραποστολικής δράσης.

9. **Ανάθεση ρόλου διαμεσολαβητή στην εκπαίδευση, στις ένοπλες δυνάμεις και τα σώματα ασφαλείας σε θέματα ρατσισμού και bullying.** Με τη διαδικασία ειδικών εξετάσεων στο υπουργείο Δικαιοσύνης οι απόφοιτοι του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας θα έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν την πιστοποίηση και τα επαγγελματικά δικαιώματα του "διαμεσολαβητή".

10. Στελέχωση του ανθρώπινου δυναμικού που αφορά συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της **Προαγωγής Ψυχικής Υγείας** στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, την Δικαιοσύνη, την Δημόσια Διοίκηση, τον Ιδιωτικό Τομέα και την Εκκλησία.

11. **Διοικητική και διαχειριστική στελέχωση** εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου σε όλη την έκταση της ιεραρχικής πυραμίδας.

12. Στελέχωση, συντήρηση, επιστασία, φύλαξη, ψηφιοποίηση, τεκμηρίωση, αρχειοθέτηση και ανάδειξη **εκκλησιαστικών αρχείων και βιβλιοθηκών**.

13. **Σύμβουλοι επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων** του Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα.

14. **Εκκλησιαστική θρησκευτική και πολιτισμική δημοσιογραφία** ή σύμβουλοι δημοσιογραφίας, υπεύθυνοι παραγωγής θρησκευτικών ειδήσεων και εκπομπών θρησκευτικού και εκκλησιαστικού περιεχόμενου (ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο).

15. Στελέχωση **ιστορικών μνημείων και μουσείων**, αρχαιολογικών τόπων εκκλησιαστικού, θρησκευτικού και ιστορικού ενδιαφέροντος.

16. Στελέχωση **υποστηρικτικών οικονομικών υπηρεσιών** (para-legal) εκκλησιαστικών οργανισμών και Ν.Π.Δ.Δ.

17. Στελέχωση **ιεραποστολικών κλιμακίων ή οργανισμών** Ι. Μητροπόλεων, Πατριαρχείων και ΜΚΟ της Εκκλησίας.

18. Στελέχωση **εκκλησιαστικών και θρησκευτικών φορέων** (π.χ. Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών), μορφωτικών τμημάτων ξένων πρεσβειών.

1.5 ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΗ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τοῦ πτυχίου τῆς Θεολογίας ἀξιωθέντες ὄρκον ὁμνύομεν πρὸ τοῦ Πρυτάνεως καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ πίστιν καθομολογοῦμεν τήνδε.

Ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τοῦ σεπτοῦ τούτου τεμένους τῶν Μουσῶν ἐξερχόμενοι κατ' ἐπιστήμην βιωσόμεθα, ἀσκοῦντες ταύτην δίκην θρησκείας ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. Οὕτω χρήσιμον ἡμᾶς αὐτοὺς καταστήσομεν πρὸς ἅπαντας τοὺς δεομένους τῆς ἡμετέρας ἀρωγῆς καὶ ἐν πάσῃ ἀνθρώπων κοινωνίᾳ αἰεὶ πρὸς εἰρήνην καὶ χρηστότητα ἡθῶν συντελέσομεν, βαίνοντες ἐν εὐθείᾳ τοῦ βίου ὁδῷ, πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δίκαιον ἀποβλέποντες καὶ τὸν βίον ἀνυψοῦντες εἰς τύπον ἀρετῆς ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Σοφίας.

Ταύτην τὴν ἐπαγγελίαν ἐπιτελοῦσιν, εἴη ἡμῖν, σὺν ταῖς εὐχαῖς τῶν ἡμετέρων διδασκάλων, ὁ Θεὸς βοηθὸς ἐν τῷ βίῳ.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ, ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

- 2.1 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Θεολογία και Κοινωνία»
 - 2.1.1 Η Φιλοσοφία των Μεταπτυχιακών σπουδών
 - 2.1.2 Κανονισμός λειτουργίας
 - 2.1.3 Μεταπτυχιακές Κατευθύνσεις, Ειδικεύσεις και Μαθήματα
 - 2.1.4 Κείμενα από την ορκωμοσία του Π.Μ.Σ.
- 2.2 Διδακτορικές Σπουδές
 - 2.2.1 Κανονισμός εκπόνησης διδακτορικής διατριβής
 - 2.2.2 Κείμενα από την Ορκωμοσία των διδασκόντων
- 2.3 Μεταδιδακτορική Έρευνα

2.1

«ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ» ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (Π.Μ.Σ.)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Π.Μ.Σ.:
Βασίλειος Γαϊτάνης,
Αναπλ. Καθηγητής

2.1.1 Η «Φιλοσοφία» του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Θεολογία και Κοινωνία»

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Θεολογία και Κοινωνία» αποτελεί ένα μοναδικό τόπο συνάντησης της Θεολογίας και των Θρησκευτικών επιστημών με την παγκοσμιοποιημένη κοινωνία της νεωτερικότητας καθώς τις σύγχρονες επιστήμες, ανθρωπιστικές, κοινωνικές, θετικές, τεχνολογικές, καθώς και τις επιστήμες υγείας. Μέσα από τις έξι (6) κατευθύνσεις του προγράμματος (Βιβλικών σπουδών, Εκκλησιαστικής Γραμματείας, Θρησκευολογίας, Κανονικού Δικαίου, Χριστιανικής Αγωγής, Ποιμαντικής Θεολογίας και Επικοινωνίας, και Χριστιανικής Λατρείας), επιχειρείται η πραγμάτωση της διαπολιτισμικής και διεπιστημονικής συνάντησης αυτής με γνώμονα τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας, την ανάδειξη του πολιτισμικού βίου της Μεσογείου και τη συμβολή στην αειφόρο ανάπτυξη της διεθνούς κοινότητας.

Αναντίρρητα, στα μεγάλα γεγονότα τα οποία αλλάζουν ριζικά τον πρόσωπο του ανθρώπινου πολιτισμού στα ριζώματα του 21ου αιώνα, η παρουσία του θρησκευτικού παράγοντα αναδεικνύεται θεμελιώδης και αποφασιστική. Εξελίζεις όπως τα πολιτικοθρησκευτικά κινήματα με έναυσμα την 11η Σεπτεμβρίου (2001) και την Αραβική Άνοιξη (2010), η υπερδεκαετής παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση (2007), η μαζική μετανάστευση προς τη Δύση – Γη της Επαγγελίας, και ιδιαίτερα προς τον Ευρωπαϊκό χώρο, από την Ανατολή και το Νότο, τα διλήμματα των βιοεφαρμογών που ακολουθήσαν το ξεκλείδωμα των μυστηρίων του ανθρώπινου γονιδιώματος (2002), η έκρηξη των παγκόσμιων επικοινωνιών με αποκορύφωμα το διαδίκτυο και τα ψηφιακά κοινωνικά δίκτυα, η επανάσταση στο πεδίο της τεχνητής νοημοσύνης (AI) και της διαχείρισης δεδομένων (Big Data Era), καθώς και η προσπάθεια για τη διατύπωση μιας ενοποιημένης θεωρία του Παντός (ToE) ικανής να χαράξει μέσα από την ένωση των κόσμων μια νέα πορεία της ανθρωπότητας στη γη και στο σύμπαν, έχουν θέσει υπό πλήρη αναθεώρηση τις ευρέως διαδεδομένες διαπιστώσεις και διακηρύξεις

του προηγούμενου αιώνα για τον επερχόμενο «θάνατο του θεού» και την σταδιακή περιθωριοποίηση, αν όχι εξάλειψη, της θρησκείας από τον παγκόσμιο κοινωνικό χώρο.

Στον συνεχώς εξελισσόμενο σύγχρονο κόσμο, η Ορθόδοξη Θεολογία κομίζει μια πρόταση ζωής και έναν πολιτισμό άρρηκτα ζυμωμένα με το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον της σύγχρονης Ελλάδος, και ευρύτερα της Ανατολής και της Δύσης, με ορίζοντα την οικουμένη, αναδεικνύοντας τον εξ αρχής οικουμενικό και πανανθρώπινο χαρακτήρα της.

Φιλοδοξώντας να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις της απαραίτητης σήμερα μετασχηματίζουσας μάθησης, της μάθησης δηλαδή η οποία δίνει έμφαση όχι απλώς στις γνώσεις που λαμβάνει κάποιος αλλά στον τρόπο, στη βιωματική εμπειρία και κατάσταση, το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Θεολογία και Κοινωνία» είναι ανοικτό σε πτυχιούχους όλων των γνωστικών αντικειμένων μέσα από τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

Ενισχύοντας περαιτέρω τον κριτικό - στοχαστικό διάλογο, παρέχουμε με αφετηρία την επίσημη ιστοσελίδα του Τμήματος¹ πρόσβαση σε μια σειρά εφαρμογών ανοικτής μάθησης, όπως η η-Τάξη² και τα Ανοικτά Μαθήματα του ΕΚΠΑ³, ενώ ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή σε διακρατικά Προγράμματα ακαδημαϊκής κινητικότητας (Erasmus+)⁴ και σε διαγωνισμούς υποτροφιών και αριστείας⁵, εγχώριους και διεθνείς. Στην ευάλωτη οικονομικά κοινωνική μας πραγματικότητα, προσφέρονται μέσω της φοίτησης στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Θεολογία και Κοινωνία» ευκαιρίες και κίνητρα χρηματοδότησης ερευνητικών δράσεων⁶, ενώ παράλληλα, προσκαλείσθε να αξιοποιήσετε το σημαντικό αριθμό υπηρεσιών συμβουλευτικής και φοιτητικής μέριμνας⁷ του Πανεπιστημίου μας με στόχο τη βέλτιστη διεξαγωγή των σπουδών σας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Τμήμα μας.

¹ <http://www.soctheol.uoa.gr/>

² <https://eclass.uoa.gr/>

³ <http://opencourses.uoa.gr/>

⁴ <http://www.soctheol.uoa.gr/proboli-newn/8yrida-eyrwpaikoy-programmatos-erasmus-2017-18.html>

⁵ <http://www.soctheol.uoa.gr/proboli-newn/8yrida-ypotrofion-diagwnismon-kai-brabeiwn-tmimatos-koinwnikis-8eologias-e-k-p-a.html>

⁶ <http://www.soctheol.uoa.gr/proboli-newn/8yrida-oikonomikon-ypo8esewn-tmimatos-koinwnikis-8eologias-ekpa-etoys-2017.html>

⁷ <http://www.soctheol.uoa.gr/ypotrofies-kai-paroxes-funding-and-welfare.html>

2.1.2 Κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Θεολογία και Κοινωνία»

Άρθρο 1

Γενικές Διατάξεις

Μεταπτυχιακές σπουδές για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.)

Στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 αναμορφωμένο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Θεολογία και Κοινωνία».

Με τον Κανονισμό Λειτουργίας του Π.Μ.Σ. τού Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας διευκρινίζονται και συμπληρώνονται οι διατάξεις της υπ' αριθμ. Β1/716/23.9.1993 (ΦΕΚ 798 τ. Β') υπουργικής απόφασης, που αφορά στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (πρώην Ποιμαντικής - Μετονομασία: Προεδρ. Διατ. υπ' αριθμ. 315/28.9.1994 ΦΕΚ 166/Α'/6-10-1994) με τίτλο «Πρόγραμμα Κοινωνικής Θεολογίας», όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. Β7/5/24.3.2000 (ΦΕΚ 515/11.4.2000 τ.β'), 95947/Β7 & Β7/543π.ε. /23.12.2002 (ΦΕΚ 13/13.1.2003 τ.β'), 209767/Ζ1/23-12-2014 [ΦΕΚ 3579/τ. Β'/31-12-2014) - Αναμόρφωση του Προγράμματος] υπουργικές αποφάσεις και τις υπ' αριθμ. 141/29-10-2015 (ΦΕΚ 2378/τ. Β'/5-11-2015) και 278/19-10-2016 (ΦΕΚ 3646/Β'11-11-2016) Πράξεις Πρύτανη.

Άρθρο 2

Αντικείμενο - Σκοπός

Αντικείμενο τού Π.Μ.Σ. είναι η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η εν γένει προετοιμασία θεολόγων επιστημόνων, οι οποίοι θα μπορούν να συμβάλλουν ικανά στο έργο της Εκκλησίας, θα στελεχώνουν τη Δ/θμια Εκπαίδευση και θα εργάζονται ως ερευνητές ή μέλη ΔΕΠ πάνω σε σύγχρονους κλάδους της θεολογικής επιστήμης σε Πανεπιστήμια της Ελλάδας και του Εξωτερικού, όπως και σε διάφορα ερευνητικά κέντρα. Προς τούτοις το Π.Μ.Σ. του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας εναρμονιζόμενο με τον κοινωνικό (εξωστρεφή και πρακτικό) χαρακτήρα του Τμήματος αφ' ενός μεν δίνει έμφαση σε μαθήματα κοινωνικής θεματικής, αφ' ετέρου επιδιώκει να θέτει υπό κοινωνικο-πολιτισμικό πρίσμα ακόμη και τις ακραιφνώς θεολογικο-δογματικές ενότητες τονίζοντας τις ηθικές, παιδαγωγικές, ψυχολογικές, κοινωνικές, επικοινωνιακές, αισθητικές, λατρευτικές-λειτουργικές, οικονομικές-παραγωγικές και οικολογικές παραμέτρους και επιπτώσεις τους.

Σκοπός του Π.Μ.Σ. «Θεολογία και Κοινωνία» είναι η θεωρητική και πρακτική διασύνδεση Θεολογίας και ζωσας κοινωνίας, έτσι ώστε το όλο επιστημονικό περιεχόμενό του να καταστεί προσβάσιμο και εφαρμόσιμο. Ο σκοπός αυτός πραγματοποιείται με την προώθηση της εγχώριας και διεθνούς επιστημονικής έρευνας γνωστικών περιοχών της σύγχρονης Θεολογίας μέσω της ανάπτυξης και χρήσης νέων μεθόδων και τρόπων σκέψης για την επίλυση – με άμεσο και αξιόπιστο τρόπο – πρακτικών προβλημάτων της Εκκλησίας και της κοινωνίας.

Άρθρο 3 **Μεταπτυχιακοί Τίτλοι**

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στις εξής κατευθύνσεις:

1) Βιβλικές Σπουδές

Ειδίκευση: Καινή Διαθήκη

2) Εκκλησιαστική Γραμματεία

Ειδικεύσεις: Πατρολογία
Εκκλησιαστική Ιστορία
Δογματική και Πατερική Θεολογία

3) Θρησκευολογία

Ειδικεύσεις: Κοινωνιολογία της θρησκείας
Φιλοσοφία της θρησκείας
Ψυχολογία της θρησκείας
Βιοηθική
Ιστορία των θρησκειών
Ισλάμ
Θρησκευτική Τέχνη
Θρησκευτική Λογοτεχνία

4) Κανονικό Δίκαιο

5) Χριστιανική Αγωγή, Ποιμαντική Θεολογία και Επικοινωνία

Ειδικεύσεις: Χριστιανική Αγωγή
Ποιμαντική Θεολογία
Ποιμαντική Ψυχολογία
Επικοινωνιακή Θεολογία

6) Χριστιανική Λατρεία

Ειδικεύσεις: Λειτουργική
Αγιολογία
Υμνολογία

Άρθρο 4

Όργανα του Π.Μ.Σ.

Τα όργανα για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ. είναι:

α) Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύγκλησης τού Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας (Γ.Σ.Ε.Σ.)

Η Γ.Σ.Ε.Σ. είναι αρμόδια για κάθε θέμα που ορίζει και προβλέπει ως αρμοδιότητά της το άρθρο 2 του Ν.3685/2008.

β) Η Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. (Σ.Ε.)

Η Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. απαρτίζεται από επτά μέλη ΔΕΠ ένα από κάθε μία κατεύθυνση του Π.Μ.Σ. και τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. ως εξής: Βιβλικές Σπουδές (1), Εκκλησιαστική Γραμματεία (1), Θρησκειολογία (1), Κανονικό Δίκαιο (1), Χριστιανική Αγωγή, Ποιμαντική Θεολογία και Επικοινωνία (1), Χριστιανική Λατρεία (1) και τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ., ή όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται, τον Πρόεδρο του Τμήματος. Τα μέλη της Σ.Ε. και ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους με θητεία δύο ετών που αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου του επόμενου ακαδημαϊκού έτους και λήγει την 31^η Αυγούστου του μεθεπόμενου ακαδημαϊκού έτους και μπορεί να ανανεώνεται ανάλογα με τις προκύπτουσες ανάγκες με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

Έργο της Σ.Ε. είναι:

1. Να εποπτεύει και να συντονίζει τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με τον Κανονισμό λειτουργίας του.
2. Να επιβλέπει και διενεργεί από κοινού με την Επιτροπή Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών την επιλογή και την κατάρτιση του πίνακα επιτυχόντων εκ των υποψηφίων Μ/Φοιτητών, σύμφωνα με τα κριτήρια του παρόντος Κανονισμού.

γ) Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. είναι Καθηγητής ή Αναπληρωτής Καθηγητής, προεδρεύει της Σ.Ε., εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. κάθε θέμα που αφορά στην εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ. και έχει διετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης, αλλά δεν μπορεί να κατέχει τη θέση για διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων συνεχόμενων ακαδημαϊκών ετών.

Άρθρο 5

Διδακτικό προσωπικό

Τη διδασκαλία των μαθημάτων αναλαμβάνουν μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας ή άλλων Τμημάτων του Ε.Κ.Π.Α., ή άλλων Α.Ε.Ι., αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές, ομότιμοι καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές, ειδικοί επιστήμονες που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική συγγραφική δραστηριότητα, καθώς και επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. Η ανάθεση του διδακτικού έργου και των άλλων επιστημονικών δραστηριοτήτων γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. έπειτα από εισήγηση της Συνέλευσης του αντίστοιχου Τομέα. Η ανάθεση μπορεί να γίνει και με ανοικτή προκήρυξη, επί της οποίας αποφασίζει η Γ.Σ.Ε.Σ. έπειτα από εισήγηση της Συνέλευσης του αντίστοιχου Τομέα. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η αποκλειστική απασχόληση μέλους ΔΕΠ στο Π.Μ.Σ.

Άρθρο 6

Κατηγορίες Πτυχιούχων – Εισακτέοι στο Π.Μ.Σ.

α) Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι όλων των Τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και πτυχιούχοι Τμημάτων Τ.Ε.Ι. συναφούς γνωστικού αντικειμένου.

Οι αλλοδαποί υποψήφιοι πρέπει να γνωρίζουν επαρκώς την ελληνική γλώσσα (πιστοποιητικό ελληνομάθειας Δ' επιπέδου από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας ή αντιστοίχου επιπέδου βεβαίωση ελληνομάθειας του Διδασκαλείου Νέας Ελληνικής του Πανεπιστημίου Αθηνών ή άλλου Α.Ε.Ι.)

β) Επιπλέον του αριθμού των εισακτέων γίνονται δεκτοί κατόπιν αιτήσεώς τους προς τη Γ.Σ.Ε.Σ. υπότροφοι αναγνωρισμένων ελληνικών ή διεθνών Κοινοφελών Ιδρυμάτων, υπότροφοι του Ελληνικού Κράτους και της Εκκλησίας της Ελλάδος, οι οποίοι υποχρεούνται να συμμετάσχουν μόνο στη συνέντευξη.

γ) Οι φοιτητές του Π.Μ.Σ. εγγράφονται σε ειδικό βιβλίο Μητρώων του Τμήματος και η φοίτησή τους είναι υποχρεωτική.

δ) Ο ετήσιος αριθμός των εισακτέων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους ογδόντα τέσσερις (84) Μ/Φοιτητές, δέκα τέσσερις (14) φοιτητές ανά κατεύθυνση. Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ο αριθμός των εισακτέων μπορεί να αυξάνεται ή να μειώνεται.

Άρθρο 7

Αιτήσεις-δικαιολογητικά, Προϋποθέσεις επιλογής φοιτητών

Α. Αιτήσεις-δικαιολογητικά:

Οι υποψήφιοι θα πρέπει να υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος τα εξής δικαιολογητικά:

- Αίτηση (το έντυπο χορηγείται από τη Γραμματεία, υπάρχει και σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του Τμήματος)
- Επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου (μαζί με την αναγνώριση του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. για τίτλους σπουδών από Α.Ε.Ι. του εξωτερικού). Λοιποί τίτλοι σπουδών (μαζί με την αναγνώρισή τους από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. για τίτλους σπουδών από Α.Ε.Ι. του εξωτερικού)
- Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας (υποψήφιοι, οι οποίοι δεν έχουν λάβει ακόμα το πτυχίο τους και περιμένουν την ορκωμοσία τους, καταθέτουν τη βεβαίωση περάτωσης σπουδών)
- Βιογραφικό Σημείωμα
- Αντίτυπα τυχόν δημοσιευμάτων τους
- Πιστοποιητικό γνώσης μιας εκ των κυρίων ευρωπαϊκών γλωσσών (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά). Θα εκτιμηθεί η πιστοποιημένα καλή γνώση δεύτερης ή τρίτης ξένης γλώσσας.
- Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας ή του διαβατηρίου
- Δύο συστατικές επιστολές για τους προερχομένους από άλλα Τμήματα του Ε.Κ.Π.Α. ή Α.Ε.Ι.
- Βεβαιώσεις που πιστοποιούν, όσα αναφέρονται στο Βιογραφικό Σημείωμα.
- Για τους αλλοδαπούς υποψηφίους όλα τα ξενόγλωσσα πιστοποιητικά τους οφείλουν να είναι μεταφρασμένα από το μεταφραστικό Τμήμα του Υπουργείου Εξωτερικών. Οι αλλοδαποί υποψήφιοι πρέπει να καταθέσουν πιστοποιητικό ελληνομάθειας Δ' επιπέδου από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας ή αντιστοίχου επιπέδου βεβαίωση ελληνομάθειας του Διδασκαλείου Νέας Ελληνικής του Πανεπιστημίου Αθηνών ή άλλου Α.Ε.Ι.

Η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφασίζει στη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου τα σχετικά με τη δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την επιλογή Μ/Φοιτητών για το Π.Μ.Σ. του Τμήματος του επομένου ακαδημαϊκού έτους και ανακοινώνει στην ιστοσελίδα του Τμήματος, όσα αφορούν τη διαδικασία επιλογής των Μ/Φοιτητών.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται σε ημερομηνίες που ανακοινώνονται από τη Γραμματεία του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του

Ε.Κ.Π.Α., Πανεπιστημιούπολη - Άνω Ιλίσια. Κάθε υποψήφιος μπορεί να υποβάλλει αίτηση μόνο σε μία κατεύθυνση για το ίδιο ακαδημαϊκό έτος.

Για τους υποψηφίους, οι οποίοι έχουν περατώσει τις σπουδές τους, αλλά δεν έχουν ορκισθεί υποβάλλεται η βεβαίωση περάτωσης σπουδών και αφού ορκισθούν καταθέτουν το αντίγραφο του πτυχίου τους.

B. Προϋποθέσεις επιλογής Μ/Φοιτητών

1) Για την επιλογή των υποψηφίων συνεκτιμώνται:

- α. Βαθμός πτυχίου (20%),
- β. Βαθμολογία στα συναφή μαθήματα με την ειδίκευση/κατεύθυνση που επιθυμεί να παρακολουθήσει ο υποψήφιος (15%),
- γ. Πτυχίο ξένης γλώσσας (10%) : [B2 5%, Γ1 7%, Γ2 10%],
- δ. Πτυχίο δεύτερης ξένης γλώσσας (5%): [B2 2,5%, Γ1 3,5%, Γ2 5%],
- ε. Ενδεχόμενο δεύτερο πτυχίο Α.Ε.Ι. (5%),
- στ. Μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών (5%),
- ζ. Επιστημονικές δημοσιεύσεις (5%),
- η. Συνέντευξη (20%),
- θ. Όλοι οι υποψήφιοι σε ημέρα που θα ορισθεί από το Τμήμα θα κληθούν να διατυπώσουν γραπτά σε κείμενο περίπου 500 λέξεων τους λόγους για τους οποίους επιθυμούν να παρακολουθήσουν την ειδίκευση/κατεύθυνση, την οποία δήλωσαν στην αίτησή τους (15%).

2) Η συνέντευξη γίνεται ενώπιον των μελών ΔΕΠ του Τομέα. Το κείμενο των 500 λέξεων αξιολογείται από μέλη του Τομέα, όπου ανήκει η κατεύθυνση/ειδίκευση, την οποία επιθυμεί να παρακολουθήσει ο υποψήφιος. Οι Τομείς διαβιβάζουν τα αποτελέσματα της Συνέντευξης και του γραπτού κειμένου των πεντακοσίων (500) λέξεων προς την Επιτροπή Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών, η οποία συνεκτιμά τον πλήρη φάκελο κάθε υποψηφίου σε σχέση με τα ποσοστά μοριοδότησης συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων της Συνέντευξης και του γραπτού κειμένου των πεντακοσίων (500) λέξεων και με τη διοικητική υποστήριξη της Γραμματείας του Τμήματος κάνει την αναγωγή σε μονάδες των κριτηρίων α, β, γ, δ, ε, στ, ζ, η, και θ.

3) Η Επιτροπή Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών διαβιβάζει στη Σ.Ε. τα αποτελέσματα της μοριοδότησης των υποψηφίων Μ/Φοιτητών. Η Σ.Ε. καταρτίζει τον πίνακα των επιτυχόντων και τον υποβάλλει προς έγκριση στη Γ.Σ.Ε.Σ.

4) Σε περίπτωση ισοβαθμίας προτιμάται όποιος έχει το μεγαλύτερο βαθμό πτυχίου. Σε περίπτωση ισοβαθμίας πτυχίων γίνεται κλήρωση.

6) Ο πίνακας των επιτυχόντων επικυρώνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. <http://www.soctheol.uoa.gr/>

7) Οι υποψήφιοι έχουν τη δυνατότητα ένστασης επί των αποτελεσμάτων εντός πέντε (5) ημερών από την ανακοίνωσή τους.

Άρθρο 8

Πρόγραμμα Σπουδών

α) Το πρόγραμμα σπουδών για κάθε κατεύθυνση περιλαμβάνει εννέα (9) μαθήματα, τα οποία κατανέμονται στα τρία πρώτα εξάμηνα. Στο τέταρτο εξάμηνο περατώνεται η φοίτηση των μεταπτυχιακών σπουδών με τη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας.

Κάθε μεταπτυχιακό μάθημα αντιστοιχεί σε δύο (2) ώρες διδασκαλίας την εβδομάδα, δύο (2) διδακτικές μονάδες και δέκα (10) πιστωτικές μονάδες. Ο Μ/Φοιτητής στο τέλος του εξαμήνου με την παρακολούθηση τριών (3) μαθημάτων συγκεντρώνει τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες (Ε.Κ.Τ.Σ.). Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων (Ε.Κ.Τ.Σ.) που απαιτούνται για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ανέρχονται σε εκατόν είκοσι (120). Αυτές κατανέμονται σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες ανά εξάμηνο σπουδών. Η συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας γίνεται στο Δ' εξάμηνο σπουδών και λαμβάνει επίσης τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες.

Εκτός από τα προσφερόμενα μαθήματα από το Πρόγραμμα Σπουδών της κατεύθυνσης ο Μ/Φοιτητής είναι δυνατό να επιλέγει στη διάρκεια των τριών πρώτων εξαμήνων δύο ή περισσότερα μαθήματα από άλλο συναφές Π.Μ.Σ. του ιδίου ή άλλου Α.Ε.Ι. (τα οποία αθροιστικά να έχουν το μέγιστο είκοσι [20] πιστωτικές μονάδες), με τη σύμφωνη γνώμη του Επιβλέποντος Καθηγητή του και του Διευθυντή του Τομέα, όπου ανήκει η κατεύθυνση.

Κάθε Μ/Φοιτητής οφείλει στη διάρκεια των τριών πρώτων εξαμήνων των σπουδών του να έχει δηλώσει και παρακολουθήσει επιτυχώς ένα μάθημα τουλάχιστον από κάθε ένα διδάσκοντα του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας από την κατεύθυνση, την οποία έχει επιλέξει.

Σύμφωνα με το άρθρο 31 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Ε.Κ.Π.Α.: «στο Π.Μ.Σ. είναι δυνατό να προβλέπεται, ότι σε ορισμένα ή όλα τα μαθήματα μπορούν να γίνονται δεκτοί μεταπτυχιακοί φοιτητές άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου ή άλλων Α.Ε.Ι., εφ' όσον το Π.Μ.Σ. όπου φοιτούν προβλέπει τη δυνατότητα ένταξης στο πρόγραμμά του μαθημάτων από άλλα Π.Μ.Σ. Στην περίπτωση αυτή το Π.Μ.Σ. μπορεί να καθορίζει τις ουσιαστικές ή και διαδικαστικές προϋποθέσεις για την αποδοχή και τον αριθμό των φοιτητών που γίνονται δεκτοί».

Μετά την εισαγωγή του στο Π.Μ.Σ., ο Μ/Φοιτητής ενδέχεται να παρακολουθήσει προπτυχιακό μάθημα ή μαθήματα, εφόσον ο αρμόδιος Καθηγητής το κρίνει απαραίτητο.

Τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου αρχίζουν το β' δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου και αυτά του εαρινού εξαμήνου το β' δεκαπενθήμερο του Φεβρουαρίου και τελειώνουν τέλη Ιανουαρίου και τέλη Μαΐου αντίστοιχα.

β) Για κάθε Μ/Φοιτητή ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από πρόταση της Σ.Ε., ένα μέλος ΔΕΠ του οικείου Τομέα ως Επιβλέπων Καθηγητής. Η Σ.Ε. και ο Επιβλέπων έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του Μ/Φοιτητή.

γ) Ο Μ/Φοιτητής υποχρεούται στην αρχή κάθε εξαμήνου να δηλώσει τρία (3) μαθήματα από τα προσφερόμενα, τα οποία επιλέγει σε συνεργασία με τον Επιβλέποντα Καθηγητή. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Η διδασκαλία των μαθημάτων διαρκεί δέκα τρεις (13) εβδομάδες και η παρακολούθηση των μαθημάτων εκ μέρους των Μ/Φοιτητών δεν μπορεί να είναι λιγότερη από 70% των ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο. Στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι ανωτέρω όροι, το μάθημα θεωρείται για τον Μ/Φοιτητή ως μη διδαχθέν και υποχρεούται να το παρακολουθήσει εκ νέου, όταν και πάλι διδαχθεί κατά το πρόγραμμα.

δ) Κάθε Μ/Φοιτητής υποχρεούται να συγγράψει τέσσερεις (4) φροντιστηριακές εργασίες ερευνητικού χαρακτήρα (η τέταρτη [4^η] να είναι συναφής με την ειδίκευση). Οι εργασίες αυτές κατατίθενται στον οικείο φάκελο του Μ/Φοιτητή και βαθμολογούνται από τον διδάσκοντα ή τους διδάσκοντες το μάθημα Καθηγητές με βαθμολογία από μηδέν έως δέκα (0-10) με βάση επιτυχίας το έξι και μισό (6,5). Οι διδάσκοντες υποχρεούνται εντός ενός μηνός από την κατάθεση των εργασιών των ειδικεύσεων/κατευθύνσεων των Τομέων να παραδίδουν τη βαθμολογία των εργασιών αυτών. Σε περίπτωση καθυστέρησης επιλαμβάνεται του θέματος τριμελής επιτροπή από διδάσκοντες της κατεύθυνσης.

Οι ερευνητικές φροντιστηριακές εργασίες και η Μ.Δ.Ε. συγγράφονται στην ελληνική γλώσσα.

ε) Η διάρκεια φοίτησης του Π.Μ.Σ. δεν μπορεί να υπερβαίνει τα έξι (6) εξάμηνα: δηλαδή τέσσερα (4) συν δύο (2). Σε πολύ σοβαρές περιπτώσεις (π.χ. λόγοι υγείας, στρατιωτική θητεία ή άλλοι προσωπικοί λόγοι) ύστερα από αίτηση του Μ/Φοιτητή μπορεί να γίνει κατά περίπτωση δεκτό το αίτημα αναστολής της φοίτησης με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. και έπειτα από εισήγηση του Επιβλέποντος Καθηγητή στη Σ.Ε., η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες. Για τους ίδιους λόγους μπορεί να μη προσμετρηθεί διαρρέυσαν χρονικό διάστημα ως χρόνος φοίτησης, το οποίο παρήλθε άπρακτο χωρίς υπαιτιότητα του Μ/Φοιτητού, λόγω μη τήρησης των προθεσμιών για την αξιολόγηση και βαθμολόγηση των μαθημάτων και των φροντιστηριακών εργασιών από τους διδάσκοντες και βαθμολογητές του, ή για λόγους άλλους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο Μ/Φοιτητής ούτε οι διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ.

στ) Οι Μ/Φοιτητές υποχρεούνται να παρίστανται στις εκδηλώσεις, ημερίδες και δράσεις του Τμήματος, εφόσον τους ζητηθεί κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Άρθρο 9

Εξετάσεις -Αξιολόγηση της προόδου

α) Οι εξετάσεις στα διδασκόμενα μαθήματα διεξάγονται για το χειμερινό εξάμηνο το πρώτο δεκαήμερο του Φεβρουαρίου και για το εαρινό εξάμηνο το πρώτο δεκαήμερο του Ιουνίου. Μαθήματα και των δύο εξαμήνων εξετάζονται στο διάστημα 10-30 Σεπτεμβρίου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις η Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να μεταθέσει τον χρόνο εξετάσεων. Μετά την ολοκλήρωση των τριών εξαμήνων φοίτησης παρέχεται στον Μ/Φοιτητή η δυνατότητα εξέτασης σε μαθήματα προηγούμενων εξαμήνων, στα οποία δεν είχε εξετασθεί επιτυχώς, σε όλες τις εξεταστικές περιόδους του τρέχοντος ή επομένων ακαδημαϊκών ετών, δηλαδή του Φεβρουαρίου, του Ιουνίου και στην επαναληπτική του Σεπτεμβρίου.

β) Η εξεταστέα ύλη στα διδασκόμενα μαθήματα καθορίζεται από τον διδάσκοντα. Ο Μ/Φοιτητής είναι δυνατό να εξεταστεί είτε γραπτά, είτε προφορικά, είτε παρουσιάζοντας μία φροντιστηριακή εργασία, είτε σε συνδυασμό των προηγούμενων.

γ) Για κάθε μάθημα στο οποίο ο Μ/Φοιτητής εξετάζεται επιτυχώς κατατίθεται βαθμολογία στη Γραμματεία του Τμήματος. Η βαθμολογία μπορεί να είναι από μηδέν έως δέκα (0 - 10), με βάση επιτυχίας το πέντε (5).

δ) Ο Μ/Φοιτητής κατά τη διάρκεια του τρίτου εξαμήνου και υπό την προϋπόθεση ότι 1) έχει περατώσει επιτυχώς έξι (6) μαθήματα των δύο πρώτων εξαμήνων και 2) έχει καταθέσει τρεις (3) από τις τέσσερις (4) ερευνητικές φροντιστηριακές εργασίες, οι οποίες έχουν βαθμολογηθεί με βαθμό έξι και μισό (6,5) τουλάχιστον, μπορεί να λάβει θέμα για τη συγγραφή της διπλωματικής του εργασίας, με εισήγηση του Επιβλέποντος Καθηγητή προς τη Σ.Ε. και έγκρισή της από τη Γ.Σ.Ε.Σ.

ε) Ο Επιβλέπων Καθηγητής που ορίζεται με την είσοδο του φοιτητή στο Π.Μ.Σ. μπορεί να αλλάξει ανάλογα με την τελική επιλογή εξειδίκευσης από μέρους του Μ/Φοιτητή έπειτα από αίτησή του και την έγκρισή της από τη Σ.Ε. και τη Γ.Σ.Ε.Σ.

στ) Το θέμα της Μ.Δ.Ε. πρέπει να είναι εξειδικευμένο, ώστε να επιτρέπει στον Μ/Φοιτητή να συντάξει μελέτη 100 περίπου δακτυλογραφημένων σελίδων (με 300 λέξεις περίπου ανά σελίδα) και με σχετική πρωτοτυπία. Ο Μ/Φοιτητής πρέπει με τη λήξη του τετάρτου εξαμήνου να έχει περατώσει τη συγγραφή της διπλωματικής του εργασίας (ο μέγιστος χρόνος διαρκείας του Π.Μ.Σ. δεν μπορεί να υπερβαίνει τα έξι εξάμηνα).

ζ) Αφού ολοκληρώσει ο Μ/Φοιτητής τη συγγραφή της Μ.Δ.Ε, ο Επιβλέπων Καθηγητής βεβαιώνει την περάτωση της εργασίας και ενημερώνει εγγράφως τη Σ.Ε., ώστε να ορισθούν τα δύο άλλα μέλη της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής προκειμένου να κριθεί ο Μ/Φοιτητής. Κατόπιν αυτού η Σ.Ε. εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος τη συμπλήρωση της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής με τον ορισμό των δύο άλλων μελών με το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο.

η) Η κρίση της Μ.Δ.Ε. και η προφορική δοκιμασία του Μ/Φοιτητή γίνεται μετά την επιτυχή εξέταση των εννέα (9) μαθημάτων και την επιτυχή βαθμολόγηση των τεσσάρων (4) ερευνητικών φροντιστηριακών εργασιών. Η προφορική δοκιμασία και εξέταση της Μ.Δ.Ε. γίνεται με φυσική παρουσία του υποψηφίου στον χώρο όπου θα ορίσει το Τμήμα που απονέμει τον μεταπτυχιακό τίτλο.

θ) Η Μ.Δ.Ε. υπό την τελική της μορφή κατατίθεται σε τρία (3) αντίτυπα για τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής. Μετά την κρίση της Μ.Δ.Ε. και την απονομή του τίτλου, κατατίθεται ένα (1) αντίτυπο σε έντυπη μορφή στο αρχείο του Τομέα και τρία (3) στη Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής (δύο [2] σε έντυπη μορφή και ένα [1] σε ηλεκτρονική). Η τριμελής Εξεταστική Επιτροπή οφείλει να συγκληθεί για την κρίση της Μ.Δ.Ε. εντός εκατό (100) ημερών από την ημερομηνία ορισμού της.

ι) Η εξέταση της Μ.Δ.Ε. θεωρείται επιτυχής όταν ο Μ/Φοιτητής λάβει τουλάχιστον δύο (2) θετικές ψήφους εκ των τριών μελών της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Στο παρόν στάδιο η Επιτροπή για τη βαθμολόγηση της Μ.Δ.Ε. συνεκτιμά και τις λοιπές φροντιστηριακές εργασίες και βαθμολογεί την επίδοση του Μ/Φοιτητή με βαθμολογία από μηδέν έως δέκα (0-10). Ο βαθμός του Μ.Δ.Ε. προκύπτει από την πρόσθεση τεσσάρων (4) βαθμών [των τριών (3) βαθμών που θα δώσουν τα μέλη της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής κατά την κρίση της Μ.Δ.Ε. και του βαθμού ο οποίος προκύπτει από τον μέσο όρο της βαθμολογίας των εννέα (9) μαθημάτων των τριών πρώτων εξαμήνων] διαιρουμένων διά του (4). Ο τελικός βαθμός μπορεί να είναι ακέραιος ή δεκαδικός με δύο (2) δεκαδικά ψηφία. Το «Άριστα» αντιστοιχεί σε Μ.Ο. βαθμολογίας από 8,5-10, το «Λίαν Καλώς» σε Μ.Ο. βαθμολογίας από 6,5-8,49 και το «Καλώς» σε Μ.Ο. βαθμολογίας από 5-6,49.

Σε περίπτωση ανεπιτυχούς εξετάσεως της Μ.Δ.Ε. μπορεί να γίνει μία φορά αναπομπή και να κριθεί εκ νέου μετά την παρέλευση ενός εξαμήνου. Σε περίπτωση δεύτερης ανεπιτυχούς έκβασης της εξέτασης ο Μ/Φοιτητής διαγράφεται από το Μητρώο του Π.Μ.Σ. του Τμήματος.

Άρθρο 10

Απονομή Διπλώματος Ειδικεύσεως

- α) Οι Μ/Φοιτητές λαμβάνουν Μ.Δ.Ε. (Μάστερ) σε μία από τις Κατευθύνσεις του Π.Μ.Σ., όπως αυτές αναγράφονται στο άρθρο 3 του παρόντος Κανονισμού.
- β) Το Μ.Δ.Ε. χορηγείται στον υποψήφιο ενώπιον της Γ.Σ.Ε.Σ.

Άρθρο 11

Χρονική διάρκεια

Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την απονομή του Μ.Δ.Ε. για όλες τις κατευθύνσεις ορίζεται για το πρόγραμμα πλήρους φοίτησης σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα και η μέγιστη σε έξι (6) εξάμηνα, ενώ για το πρόγραμμα μερικής φοίτησης ορίζεται σε έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα και επτά (7) εξάμηνα αντίστοιχα.

Η ανακατανομή των μαθημάτων στο πρόγραμμα μερικής φοίτησης θα ανακοινώνεται έξι μήνες πριν τη λειτουργία του προγράμματος μερικής φοίτησης, μετά τη σχετική απόφαση της Σ.Ε. και της Γ.Σ.Ε.Σ.

Άρθρο 12

Οικονομικά θέματα

Προβλέπεται η συνεισφορά στα λειτουργικά έξοδα του Προγράμματος με την καταβολή διδάκτρων εκ μέρους των Μ/Φοιτητών. Τα καταβληθέντα διδάκτρα δεν επιστρέφονται. Η Γ.Σ.Ε.Σ. καθορίζει το ύψος των διδάκτρων και τα όλα τα σχετικά με τα οικονομικά θέματα. Επίσης η Γ.Σ.Ε.Σ. θα αποφασίζει για τυχόν μη καταβολή διδάκτρων εκ μέρους των Μ/Φοιτητών, όταν αυτό κριθεί αναγκαίο ή το επιβάλλουν κοινωνικοοικονομικοί λόγοι των υποψηφίων.

Σε περίπτωση που ο Μ/Φοιτητής παρακολουθήσει εκ νέου ένα μάθημα, δεν υποχρεούται σε καταβολή διδάκτρων.

Άρθρο 13

Μεταβατικές Διατάξεις

Οι εισαχθέντες Μ/Φοιτητές μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 θα ολοκληρώσουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τις διατάξεις της Υ.Α. υπ' αριθμ. Β1/716/23.9.1993 όπως έχει δημοσιευθεί στο ΦΕΚ 798/Β'/6-10-1993 που αφορά στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (πρώην Ποιμαντικής - Μετονομασία: Προεδρ. Διατ. υπ' αριθμ. 315/28.9.1994 ΦΕΚ 166/Α'/6-10-1994) με τίτλο «Πρόγραμμα Κοινωνικής Θεολογίας», όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. Β7/5/24.3.2000 (ΦΕΚ 515/11.4.2000 τ.β') και 95947/Β7 & Β7/543π.ε. /23.12.2002 (ΦΕΚ 13/13.1.2003 τ.β') υπουργικές αποφάσεις.

Για κάθε θέμα που αφορά τις μεταπτυχιακές σπουδές και δεν προβλέπεται στον παρόντα Κανονισμό αποκλειστικά αρμόδιες είναι η Σ.Ε. και η Γ.Σ.Ε.Σ., οι οποίες και θα επιλύουν τα αναφερόμενα ζητήματα.

Είναι δυνατή η τροποποίηση ή ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των εξαμήνων στο πρόγραμμα πλήρους ή μερικής φοίτησης των μεταπτυχιακών σπουδών έπειτα από αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του Ιδρύματος, εφόσον κριθεί αναγκαίο.

Άρθρο 14

Περιπτώσεις διαγραφής

Ένας Μ/Φοιτητής διαγράφεται από το Μητρώο του Π.Μ.Σ. του Τμήματος στις παρακάτω περιπτώσεις:

- Μη εμπρόθεσμη καταβολή των διδάκτρων,
- Υπέρβαση της ανώτατης χρονικής διάρκειας για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. (για το πρόγραμμα πλήρους φοίτησης τα έξι (6) εξάμηνα και για το πρόγραμμα μερικής φοίτησης τα επτά (7) εξάμηνα),
- Ανεπιτυχής εξέταση δύο φορές στο ίδιο μάθημα,
- Δύο ανεπιτυχείς αναπομπές,
- Λογοκλοπή.

Άρθρο 15

Έναρξη ισχύος

Ο παρών Κανονισμός του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας θα αρχίσει να ισχύει με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017.

2.1.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (Π.Μ.Σ.) «ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ»

Α. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

-Ειδίκευση στην Καινή Διαθήκη

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία, Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) [ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ]	10
- Η Ιστορία και η Τέχνη της Ερμηνείας των Ευαγγελίων (Exegeticum I)	10
- Καινή Διαθήκη, Αρχέγονος Χριστιανισμός και Ελληνορωμαϊκός Κόσμος	10
- Θέματα Χριστολογίας και Εσχατολογίας	10
Επιλέγονται τρία (3) από τα παραπάνω προσφερόμενα μαθήματα.	
ΣΥΝΟΛΟ (επί των επιλεγόμενων μαθημάτων)	30

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Καινή Διαθήκη: Επιστολογραφία και Ρητορική	10
- Βιβλική και Πρώιμη Χριστιανική Αρχαιολογία και Τέχνη (Exegeticum II)	10
- Ειδικά Θέματα Βιβλικής Ιστορίας και Θεολογίας	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Νέα Παύλεια Προοπτική και οι Πατέρες της Εκκλησίας	10
- Βίβλος και Λατρεία	10
- Βίβλος και Ηθική	10
- Η μη Κανονική (Απόκρυφη) Βιβλική Γραμματεία στην Θεολογία και την Τέχνη	10
Επιλέγονται τρία (3) από τα παραπάνω προσφερόμενα μαθήματα.	
ΣΥΝΟΛΟ (επί των επιλεγομένων μαθημάτων)	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

B1. Ειδίκευση στην Πατρολογία

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Ειδικά Θέματα Πατρολογίας	10
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας Δογμάτων	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ειδικά Θέματα Ελληνικής Εκκλησιαστικής Γραμματολογίας	10
- Ειδικά Θέματα Ερμηνείας Πατέρων-Πατερικής Θεολογίας	10
- Μεταβυζαντινά Κείμενα (θεολογικά, εκκλησιαστικά	10
- Αξιολογική Πατερική Ανθρωπολογία	10
ΣΥΝΟΛΟ (επί των επιλεγόμενων μαθημάτων)	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ειδικά Θέματα Προαγωγής Ψυχικής Υγείας στην Ορθόδοξη Εκκλησιαστική Γραμματεία	10
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας και Γραμματείας της Εκκλησίας της Ελλάδος	10
- Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Θεολογίας	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

B2. Ειδίκευση στην Εκκλησιαστική Ιστορία

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Χριστολογικές Αιρέσεις του Ζ΄ αι.	10
- Εκκλησία και Κράτος στο Βυζάντιο	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ειδικά Θέματα Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας	10
- Εκκλησιαστική Πολιτική του Βυζαντίου	10
- Ειδικά Θέματα Διδασκαλίας Οικουμενικών Συνόδων	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας και Γραμματείας της Εκκλησίας της Ελλάδος	10
- Η Συνοδική Καταδίκη των Αντιησυχαστών κατά τον ΙΔ΄ αι.	10
- Πηγές Βυζαντινής Ιστορίας	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

B3. Ειδίκευση στη Δογματική και Πατερική Θεολογία

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Ειδικά Θέματα Πατρολογίας	10
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας Δογμάτων	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ειδικά Θέματα Ερμηνείας – Διδασκαλίας Οικουμενικών Συνόδων	10
- Ειδικά Θέματα Ερμηνείας Πατέρων – Πατερικής Θεολογίας	10
- Μεταβυζαντινά Κείμενα (θεολογικά, εκκλησιαστικά)	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ορθόδοξη Πνευματικότητα και Σύγχρονος Κόσμος	10
- Ησυχαστικές έριδες και Γρηγόριος Παλαμάς	10
- Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Θεολογίας	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑΣ

Γ1. Ειδίκευση στην Κοινωνιολογία της Θρησκείας

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Η θέση της Θρησκείας στη Σύγχρονη Κοινωνία	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Εκκλησία και Οικονομία	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Θρησκεία και Πολιτισμός	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ2. Ειδίκευση στην Φιλοσοφία της Θρησκείας

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Ο Θεός των φιλοσόφων	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ανθρωπολογία της Θρησκείας	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Η Μεταθρησκεία του Νεομαρξισμού	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ3. Ειδίκευση στην Ψυχολογία της Θρησκείας

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Γνωσιακή Ψυχολογία της Θρησκείας	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Πολιτισμική Ψυχολογία της Θρησκείας	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Παραφυσικά Φαινόμενα	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ4. Ειδίκευση στην Βιοηθική

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Χριστιανική Βιοηθική	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Διαχριστιανική Βιοηθική	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Βιοηθικά Διλήμματα	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ5. Ειδίκευση στην Ιστορία των Θρησκειών

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Ανατολικές Θρησκείες στη Δύση	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Νέα Θρησκευτικά Κινήματα	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία της Θρησκειολογικής Έρευνας	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ6. Ειδίκευση στο Ισλάμ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Θέματα Ισλαμικής Θεολογίας	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ισλάμ και Πολιτική	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ισλάμ και Δύση	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ7. Ειδίκευση στη Θρησκευτική Τέχνη

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Αναγεννησιακή Εικονογραφία	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μουσειοδιδασκτική: Θεωρία και Πράξη	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Διαθρησκειακή Συγκριτική της Τέχνης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ8. Ειδίκευση στην Θρησκευτική Λογοτεχνία

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Βιβλικά Θέματα στη Λογοτεχνία	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Συγκριτική Θρησκευτική Λογοτεχνία	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Ειδικά Θέματα Ερμηνείας Ιερών Κανόνων	10
- Ιεροί Κανόνες και Δόγματα	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Δογματική και Κανονική Θεώρηση του Μυστηρίου του Γάμου	10
- Ειδικά Θέματα Κανονικού Δικαίου (Γενικό Μέρος)	10
- Ειδικά Θέματα Διδασκαλίας Οικουμενικών Συνόδων	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ειδικά Θέματα Ελληνικού Εκκλησιαστικού Δικαίου	10
- Ειδικά Θέματα Πρακτικών των Οικουμενικών Συνόδων	10
- Ειδικά Θέματα Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

**Ε. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ**

Ε1. Ειδίκευση στη Χριστιανική Αγωγή

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Ιστορικοκοινωνικές Προϋποθέσεις και Θεολογικές Τάσεις της Χριστιανικής Αγωγής	10
- Ο Γάμος και η Οικογένεια σ' έναν Συνεχώς Μεταβαλλόμενο Κόσμο	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Φιλοσοφικές και Ψυχοπαιδαγωγικές Τάσεις της Σύγχρονης Σχολικής Θρησκευτικής Αγωγής	10
- Σύγχρονες Θεωρίες Επικοινωνίας και Ορθόδοξη Πνευματικότητα	10
- Φιλοκαλική Ποιμαντική	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Θέματα Διδακτικής (θεωρία και πράξη) του Μαθήματος των Θρησκευτικών	10
- Θεολογικές Ερμηνείες σε Κινηματογραφικά Έργα	10
- Η Συμβουλευτική Ψυχολογία στη Χριστιανική Αγωγή και την Ποιμαντική	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

E2. Ειδίκευση στην Ποιμαντική Θεολογία

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Φιλοκαλική Ποιμαντική	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ποιμαντική Θεολογία και Ανθρωπολογία	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ποιμαντική των Κρατουμένων	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

Ε3. Ειδίκευση στην Ποιμαντική Ψυχολογία

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Η Συμβουλευτική Ψυχολογία στη Χριστιανική Αγωγή και την Ποιμαντική	10
- Σύγχρονες Θεωρίες Επικοινωνίας και Ορθόδοξη Πνευματικότητα	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Διάλογος Θεολογίας και Ψυχολογίας	10
- Φιλοσοφικές και Ψυχοπαιδαγωγικές Τάσεις της Σύγχρονης Σχολικής Θρησκευτικής Αγωγής	10
- Θεολογία της Ποιμαντικής	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ο Γάμος και η Οικογένεια σ' έναν Συνεχώς Μεταβαλλόμενο Κόσμο	10
- Θέματα Διδακτικής (θεωρία και πράξη) τού Μαθήματος των Θρησκευτικών	10

- Ποιμαντική των Κρατουμένων	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

Ε4. Ειδίκευση στην Επικοινωνιακή Θεολογία

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Σύγχρονες Θεωρίες Επικοινωνίας και Ορθόδοξη Πνευματικότητα	10
- Φιλοκαλική Ποιμαντική	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Διαστάσεις Κοσμικής και Θεολογικής Επικοινωνίας	10
- Φιλοσοφικές και Ψυχοπαιδαγωγικές Τάσεις της Σύγχρονης Σχολικής Θρησκευτικής Αγωγής	10
- Διάλογος Θεολογίας και Ψυχολογίας	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Θεολογικές Ερμηνείες σε Κινηματογραφικά Έργα	10
- Ο Γάμος και η Οικογένεια σ' έναν Συνεχώς	10

Μεταβαλλόμενο Κόσμο	
- Ποιμαντική των Κρατουμένων	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

ΣΤ. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

ΣΤ1. Ειδίκευση στη Λειτουργική

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Πηγές της Λειτουργικής	10
- Βυζαντινός Λειτουργικός Τύπος – Ευχολόγιο	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Βιβλική και Εσχατολογική Διάσταση της Λατρείας	10
- Ακολουθίες του Νυχθημέρου – Ωρολόγιο	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
ΣΥΝΟΛΟ/ TOTAL	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ιστορία και Θεολογία του Εορτολογίου	10
- Ερμηνεία της Θείας Λειτουργίας της Κων/πόλεως	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

ΣΤ2. Ειδίκευση στην Αγιολογία

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Βιογράφοι και Συναξαριστές μέχρι τον 15 ^ο αιώνα	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Αγιολογική Αφηγηματολογία των Πρώτων Αιώνων (Γεροντικά-Ψυχοφελείς Διηγήσεις)	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Πρόσωπα και Τάσεις Βυζαντινής και Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου (μέχρι 15 ^ο αιώνα) στην Αγιολογία	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

ΣΤ3. Ειδίκευση στην Υμνολογία

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας και Συγγραφής (θεωρία και πρακτική) ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ	10
- Πηγές της Εκκλησιαστικής Υμνογραφίας	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
ΣΥΝΟΛΟ/ TOTAL	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Θεολογία των Εκκλησιαστικών Ύμνων	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Εκκλησιαστικοί Υμνογράφοι	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
- Μάθημα άλλης ειδίκευσης ή κατεύθυνσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

2.1.4. ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΑΝΑΓΟΡΕΥΟΜΕΝΟΥ/ΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΡΩΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ

Τοῦ Μεταπτυχιακοῦ Τίτλου Σπουδῶν Εἰδικεύσεως περὶ τὴν [...] (Κατεύθυνση) τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας ἀξιωθεῖς/εἶσα, ὅρκον πρὸ τοῦ Πρυτάνεως καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας ὀμνῶ καὶ πίστιν καθομολογῶ τήνδε.

Τῆς μέν ἐπιστήμης ὥς οἶόν τε μάλιστα ἐν τῷ βίῳ ἐπιμελήσεσθαι κάπὶ τὸ τελειότερον αὐτὴν προαγαγεῖν πειράσασθαι, πᾶν δέ ποιήσιν προθύμως ὅ,τι ἂν μέλλῃ **ἐς εὐσέβειαν οἴσιν καὶ κόσμον ἡθῶν καὶ σεμνότητα τρόπων**, μηδ' ἐθελήσιν τάναντία ὧν αὐτὸς/ή γιγνώσκω διδάσκειν μηδὲ καπηλεύειν τὴν ἐπιστήμην.

Ταύτην μοι τὴν ἐπαγγελίαν ἐπιτελοῦντι/ούση, εἴη μοι τὸν Θεὸν ἀρωγὸν κτήσασθαι ἐν τῷ βίῳ.

2.2

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

στο Τμήμα Κοινωνικής
Θεολογίας του Ε.Κ.Π.Α.

1837
2017
ΧΡΟΝΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

2.2.1 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Α. Η εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής αποβλέπει στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος. Ο χρόνος για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τρία (3) έτη και μεγαλύτερος από έξι (6) έτη. Ο ενδιαφερόμενος για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής υποβάλλει σχετική αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος, με την οποία προσδιορίζει σε γενικές γραμμές το αντικείμενό της. Η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος εξετάζει αν ο υποψήφιος πληροί τις προϋποθέσεις για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με βάση τα κριτήρια που τίθενται κατωτέρω στον παρόντα Κανονισμό.

Β. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής έχουν 1. κάτοχοι Μ.Δ.Ε. Τμημάτων Θεολογικών Σχολών των ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (αφού έχουν αναγνωρίσει τον μεταπτυχιακό τους τίτλο από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.). 2. κάτοχοι Μ.Δ.Ε. Τμημάτων, Σχολών ή ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής εφ' όσον έχουν αντικείμενο συναφές με το επιστημονικό αντικείμενο του Τμήματός μας. Η συνάφεια του αντικειμένου της Μ.Δ.Ε. κρίνεται από το Τμήμα κατά περίπτωση (επί τη βάση του συνολικού φακέλου του υποψηφίου: δημοσιεύματα, πρόταση θέματος, εργασία/ες σχετική/ές με το θέμα που αιτείται, λοιπό συγγραφικό έργο κ.λπ.) και κατόπιν αποφάσεως της ΓΣΕΣ μπορεί να επιβάλει στον υποψήφιο την παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση έως τεσσάρων (4) προπτυχιακών μαθημάτων.

Γ. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος μπορεί να γίνει δεκτός ως υποψήφιος διδάκτορας πτυχιούχος Πανεπιστημίου μη κάτοχος Μ.Δ.Ε., εφόσον έχει αναγνωρισμένο ερευνητικό και συγγραφικό επιστημονικό έργο και μόνο μετά την εξέταση από επιτροπή, την οποία ορίζει η Γ.Σ.Ε.Σ. Για τη συνδρομή της προϋπόθεσης του αναγνωρισμένου ερευνητικού ή συγγραφικού επιστημονικού έργου απαιτείται αιτιολογημένη εισήγηση του Τομέα, στο γνωστικό αντικείμενο του οποίου εμπίπτει το εν λόγω επιστημονικό έργο. Τη συνδρομή της προϋπόθεσης διαπιστώνει η Γ.Σ.Ε.Σ.

Δ. Αιτήσεις των υποψηφίων διδασκόντων γίνονται δεκτές καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

Ε. Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος τριμελής συμβουλευτική επιτροπή για την επίβλεψη και καθοδήγησή του, η οποία αποτελείται από τον Επιβλέποντα, ο οποίος είναι μέλος ΔΕΠ του οικείου Τμήματος της βαθμίδας του καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή ή επίκουρου καθηγητή, και άλλα δύο μέλη, τα οποία μπορεί να είναι μέλη ΔΕΠ του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του.

ΣΤ. Η Διδακτορική Διατριβή συγγράφεται στην ελληνική γλώσσα. Για τους υποψηφίους, οι οποίοι δεν διαθέτουν απολυτήριο ελληνικού λυκείου ή εξετάξιου Γυμνασίου ή πτυχίο ή μεταπτυχιακό τίτλο ελληνικού ΑΕΙ (από πρόγραμμα σπουδών, το οποίο διοργανώθηκε στην ελληνική γλώσσα) προϋπόθεση για την αποδοχή της αιτήσεώς τους για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής είναι και η κατοχή πιστοποιητικού ελληνομάθειας Δ' επιπέδου από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας ή αντιστοίχου επιπέδου βεβαίωσης ελληνομάθειας του Διδασκαλείου Νέας Ελληνικής του Πανεπιστημίου Αθηνών ή άλλου Α.Ε.Ι.

Ζ. Μετά τη συγκρότηση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ο υποψήφιος διδάκτωρ εγγράφεται στο Μητρώο υποψηφίων Διδασκόντων του Τμήματος. Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα καθορίζει το θέμα της Διδακτορικής διατριβής. Ο Επιβλέπων καθηγητής καταθέτει το θέμα στη Γ.Σ.Ε.Σ.

Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή έχει την επίβλεψη και την ευθύνη καθοδήγησης του υποψηφίου και σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα υποβάλλει έκθεση προόδου στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος στο τέλος κάθε χρόνου από τον ορισμό της. Με το πέρας της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή υποβάλλει σχετική τελική εισηγητική έκθεση.

Ο υποψήφιος διδάκτωρ έχει υποχρέωση, εφόσον του ζητηθεί, να προσφέρει εκπαιδευτικές υπηρεσίες στο Τμήμα, στο οποίο εκπονεί τη διατριβή του.

Η. Για την τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεων του υποψηφίου, ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. επταμελής εξεταστική επιτροπή, στην οποία μετέχουν και τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής είναι μέλη ΔΕΠ, εκ των οποίων τουλάχιστον δύο πρέπει να ανήκουν στο οικείο Τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη

της επιτροπής μπορεί να είναι μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής ή αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι. Όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπόνησε τη διατριβή του.

Θ. Η Διδακτορική Διατριβή κατατίθεται σε 7 αντίτυπα για τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. Μετά την κρίση και την αναγόρευση του διδάκτορα κατατίθεται 1 αντίτυπο σε έντυπη μορφή στο αρχείο του Τομέα, 3 στη Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής (2 σε έντυπη μορφή και 1 σε ηλεκτρονική) και 1 σε ηλεκτρονική μορφή στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.

Ι. Ο υποψήφιος διδάκτορας υποστηρίζει τη διατριβή του δημόσια ενώπιον της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία κρίνει το πρωτότυπο της διατριβής και κατά πόσον αυτή αποτελεί συμβολή στην επιστήμη. Για την έγκριση της διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον πέντε μελών της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η αναγόρευση του υποψηφίου σε διδάκτορα γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.

ΙΑ. Για κάθε θέμα που αφορά τις σπουδές για εκπόνηση Διδακτορικής διατριβής και δεν προβλέπεται στον παρόντα Κανονισμό, αποκλειστικά αρμόδια είναι η Γ.Σ.Ε.Σ., η οποία και θα επιλύει τα αναφερόμενα ζητήματα.

2.2.2 ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΑΝΑΓΟΡΕΥΟΜΕΝΟΥ/ΗΣ ΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ

Ὁ/ Ἡ ... πτυχιούχος τοῦ Τμήματος ... τοῦ ... συνέταξε διατριβήν, ἥς ἡ ἐπιγραφή «...», ἥπερ τοῖς ἀναγνοῦσι καθηγηταῖς **ἐμμελῶς** ἔχειν ἔδοξεν, ὑπέστη δ' εὐδοκίμως τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις.

Ἐρωτῶ οὖν τὸ Τμήμα εἰ, ταῦθ' ἱκανὰ ποιούμενον τεκμήρια τῆς τοῦ/τῆς ὑποψηφίου/ας ἐπιστημονικῆς παιδείας, δοκιμάζει αὐτὸν/ήν εἰς τοὺς διδάκτορας.

Ἐρωτῶ δὲ καὶ τὸν Πρύτανιν εἰ τῇ τοῦ Τμήματος συναινεῖ γνώμη.

Καθομολόγησον δὴ ἅπερ ὁ νόμος δημοσίᾳ καθομολογεῖν κελεύει τοὺς τὸ διδακτορικὸν μετιόντας ἀξίωμα.

Ἐπειδὴ ἡ περίσεμνος τῶν Θεολόγων Σχολή τῇ τοῦ Πρυτάνεως ἐπινεύσει εἰς τὴν τάξιν τῶν ἑαυτῆς διδακτόρων ἡξίωσε δοκιμάσαι με, αὐτῇ τε καὶ τῇ Πρυτανείᾳ δημοσίᾳ καθομολογῶ τάδε: Τὰ δόγματα τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἔσαι ἐτηρήσειν ἀκέραια καὶ ἀκίβδηλα, ταῖς Θεαῖς Γραφαῖς, αὐτῷ τε τῷ Ἱερῷ Εὐαγγελίῳ καὶ ταῖς τῶν Ἀποστόλων διδασκαλίαις καὶ τοῖς τῶν ἑπτὰ δὲ Οἰκουμενικῶν Συνόδων θεσπίσμασιν ἀπαρτρέπτως ἐπόμενος/ἐπομένη, καὶ μηδὲν τούτοις ἀντίδοξον, μηδ' ἀπηχές, μηδ' ἀλλότριον, μήθ' ἑτέρους διδάξειν, μήτ' αὐτὸς/ἡ ἀποδέξασθαι. Ὅποι δ' ἂν γῆς ἀπίω, τὸ τῶν θεολογούντων τηρήσειν ἀξίωμα, **σεμνοπρεπείᾳ μὲν βίου, ἡθῶν δὲ χρηστότητι διαπρέπων/ουσα**, καὶ τοιαύτην ἑμαυτὸν/ήν ἐν πᾶσι παρέχων/ουσα, οἷον/αν προσήκει φαίνεσθαι τὸν/τήν τῆς Θεολογίας, τῆς τῶν ἐπιστημῶν ἀκροτάτης, ἀψαμένον/ην καὶ τὴν ταύτης μελέτην προηρημένον/ην. Ταύτην μοι τὴν ἐπαγγελίαν ἐπιτελοῦντι/ση, εἴη ὁ Θεὸς ἀρωγὸς ἐν τῷ βίῳ.

Ἐπειδήπερ οὐ μόνον ἐν ταῖς εἰθισμέναις δοκιμασίαις τῆς σεαυτοῦ/ῆς ἐπιστήμης ἔλεγχον παρέσχες σαφέστατον, ἀλλά και τῇ διατριβῇ, ἣν φιλοπονήσας/σα προσήνεγκας τῷ τῆς τῶν Θεολόγων Σχολῆς Τμήματι Κοινωνικῆς Θεολογίας, ἄξιον ἀπέφηνας σεαυτὸν/ήν τοῦ διδακτορικοῦ ἀξιώματος, κάπὶ τούτοις τὸ μὲν Τμήμα ἐδοκίμασέ σε κατὰ τὰ νόμιμα, ὃ δε Πρύτανις τῇ δοκιμασίᾳ ἐπένευσε, διὰ ταῦτα, ἐγὼ ... καθηγητὴς ..., νῦν δὲ τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας τῆς τῶν Θεολόγων Σχολῆς Πρόεδρος, χρώμενος τῇ δυνάμει, ἣν παρὰ τῶν Πανεπιστημιακῶν νόμων καὶ τοῦ Τμήματος ἔχω λαβών, σέ ..., ὑποψήφιον/ίαν ὄντα/ οὔσαν τῆς ἐν Θεολογίᾳ διδακτορίας, Διδάκτορα τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας δημοσίᾳ ἀναγορεύω καὶ πάσας σοι ἀπονέμω τὰς προνομίας τὰς τῷ Πανεπιστημιακῷ τούτῳ ἀξιώματι παρεπομένας, συνθιασώτην δὲ καὶ ἐταῖρον προσαγορεύων, τῆς ἐπιστήμης φιλοτίμως διὰ παντὸς τοῦ βίου ἀντέχεσθαι παραινῶ.

2.3 ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

- ✓ **Κανονισμός Εκπόνησης Μεταδιδακτορικής Έρευνας Στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας Της Θεολογικής Σχολής Του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών**

Άρθρο 1.

Εκπόνηση Μεταδιδακτορικής Έρευνας στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας έχει σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις κείμενες διατάξεις για την ενίσχυση του ερευνητικού έργου τη δυνατότητα να προσφέρει σπουδές μεταδιδακτορικού επιπέδου στα γνωστικά αντικείμενα, τα οποία εμπίπτουν στα ερευνητικά ενδιαφέροντά του.

Άρθρο 2.

Αρμόδια Όργανα για την εκπόνηση μεταδιδακτορικής έρευνας

Αρμόδια όργανα για την εκπόνηση μεταδιδακτορικής έρευνας είναι:

- 1) Η Σύγκλητος Ειδικής Σύνθεσης (Σ.Ε.Σ.) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και
- 2) Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του Τμήματος

Άρθρο 3.

Υποψήφιοι για εκπόνηση μεταδιδακτορικής έρευνας

Οι υποψήφιοι για εκπόνηση μεταδιδακτορικών σπουδών – μεταδιδακτορικής έρευνας πρέπει να είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος από Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου από το ΔΟΑΤΑΠ ισότιμου τίτλου σπουδών από Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής σε αντικείμενο συναφές με τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος.

Δικαιολογητικά για την υποβολή αίτησης εκπόνησης μεταδιδακτορικής έρευνας.

- ο Αίτηση υποψηφιότητας στην οποία αναφέρεται το μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος υπό την επίβλεψη του οποίου θα εκπονηθεί η μεταδιδακτορική έρευνα.

- ο Επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου ή τίτλων σπουδών από Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.
- ο Επικυρωμένο αντίγραφο μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης από Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής (αν υπάρχει).
- ο Επικυρωμένο αντίγραφο Διδακτορικού Διπλώματος από Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.
- ο Αναλυτικό Βιογραφικό Σημείωμα
- ο Πολύ καλή γνώση μιας ξένης γλώσσας.
- ο Κατάλογος επιστημονικών εργασιών που έχουν εκπονηθεί
- ο Μία συστατική επιστολή από Καθηγητή του εσωτερικού ή του εξωτερικού ή από ερευνητή αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή του εξωτερικού κάτοχο Δ.Δ.
- ο Πρόταση εκπόνησης μεταδιδακτορικής έρευνας σύμφωνα με το επισυναπτόμενο Υπόδειγμα στην οποία να αναφέρονται και οι λόγοι για τους οποίους ο υποψήφιος επιθυμεί να εκπονήσει την εν λόγω έρευνα.

Άρθρο 4.

Αξιολόγηση των αιτήσεων

Αιτήσεις γίνονται δεκτές καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Η Γραμματεία του Τμήματος στην οποία υποβάλλονται οι αιτήσεις με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κάθε υποψηφιότητας, αρχειοθετεί τις αιτήσεις με αριθμό πρωτοκόλλου. Στη συνέχεια προβαίνει σε τυπικό έλεγχο και έλεγχο πληρότητας όλων των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών και προωθεί τις αιτήσεις στην Γ.Σ.Ε.Σ.

Η Γ.Σ.Ε.Σ. εξετάζει κάθε αίτηση ξεχωριστά ως προς τη συνάφεια του προτεινόμενου από τον ενδιαφερόμενο αντικείμενου της έρευνας με τα γνωστικά αντικείμενα που καλύπτει το Τμήμα και ορίζει τον Επιβλέποντα (μέλος Δ.Ε.Π.), υπεύθυνο για την καθοδήγηση και επίβλεψη της έρευνας. Είναι δυνατή η από κοινού ανάληψη επίβλεψης Μεταδιδακτορικής Έρευνας από δύο μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή από ένα μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος και ένα άλλου Τμήματος ή Σχολής Πανεπιστημίου της ημεδαπής και αλλοδαπής. Ο χρόνος ανάληψης υπολογίζεται από την τελευταία χρονική απόφαση του αρμοδίου οργάνου των δύο Τμημάτων ή Σχολών.

Το επιβλέπον μέλος Δ.Ε.Π. θα πρέπει να ανήκει στη βαθμίδα του Καθηγητή, Αναπληρωτή Καθηγητή ή Επίκουρου Καθηγητή, το γνωστικό αντικείμενο του οποίου πρέπει να ανήκει στον ίδιο ή συγγενή/συναφή επιστημονικό χώρο, στον οποίο ο υποψήφιος μεταδιδάκτορας θα διεξάγει τη μεταδιδακτορική έρευνα.

Άρθρο 5.

Εγγραφές Μεταδιδασκτόρων Ερευνητών

Η Γραμματεία του Τμήματος αναρτά τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των αιτήσεων στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ και ενημερώνει τους υποψηφίους για την απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. και τους καλεί να εγγραφούν.

Άρθρο 6.

Εκπόνηση Μεταδιδακτορικής Έρευνας

1. Η μεταδιδακτορική έρευνα πρέπει να είναι πρωτότυπη και να αποτελεί συμβολή στην επιστημονική γνώση.
2. Η μεταδιδακτορική έρευνα δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 12 μηνών, από την ημερομηνία της απόφασης της Γ.Σ.Ε.Σ. και μεγαλύτερη των 3 ετών. Παράταση της χρονικής διάρκειας της μεταδιδακτορικής έρευνας πέραν των τριών (3) ετών μπορεί να δοθεί, μετά από τεκμηριωμένη πρόταση του Επιβλέποντος για την ολοκλήρωση του ερευνητικού έργου και με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος.
3. Το Επιβλέπον μέλος Δ.Ε.Π. καθοδηγεί την έρευνα του μεταδιδάκτορα ερευνητή μεταφέροντάς του επιστημονική εμπειρία και γνώση.
4. Κάθε Επιβλέπον μέλος Δ.Ε.Π. δεν δύναται να έχει περισσότερους από 3 ερευνητές μεταδιδακτορικής έρευνας.
5. Σε περίπτωση μετακίνησης ή μετάκλησης του Επιβλέποντος σε άλλο Τμήμα ή Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος
 - α. ορίζεται νέος Επιβλέπων για τον ερευνητή ή
 - β. ο μεταδιδάκτορας ερευνητής δύναται να ζητήσει με αίτησή του την εγγραφή του στο νέο Τμήμα όπου μετακινήθηκε ο Επιβλέπων καθηγητής του ή
 - γ. σε περίπτωση μετάκλησης, μετακίνησης ή εκλογής μέλους Δ.Ε.Π. στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας, προερχομένου από Τμήμα του ιδίου ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, οι μεταδιδάκτορες ερευνητές που το μέλος Δ.Ε.Π. επέβλεπε στο Τμήμα που υπηρετούσε προηγουμένως, δύναται να ζητήσουν την εγγραφή τους στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας υπό την επίβλεψη του μετακληθέντος ή μετακινηθέντος ή εκλεγέντος μέλους Δ.Ε.Π.
6. Σε περίπτωση μη λειτουργικής συνεργασίας μεταξύ ερευνητή και Επιβλέποντος είναι δυνατή η αλλαγή Επιβλέποντος μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης κατόπιν αίτησης είτε του ερευνητή είτε του Επιβλέποντος προς τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος.
7. Ο μεταδιδάκτορας ερευνητής οφείλει να συμμετέχει ενεργά στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα, συμμετέχοντας σε διεθνή συνέδρια και σεμινάρια, στοχεύοντας στη διεθνή αναγνώριση της έρευνάς του με δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά με σύστημα κριτών (όπου είναι αυτό εφικτό).

8. Ο Επιβλέπων καταθέτει ετησίως σε συνεργασία με τον μεταδιδάκτορα ερευνητή στην Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος Έκθεση προόδου, όπου γράφει αναλυτικά την εξέλιξη της μεταδιδακτορικής έρευνας του ερευνητή.
9. Όταν ολοκληρωθεί η μεταδιδακτορική έρευνα ο ερευνητής σε συνεργασία με τον Επιβλέποντα υποβάλλει έκθεση περάτωσης της έρευνας στη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος.
10. Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης πιστοποιεί την ολοκλήρωση της μεταδιδακτορικής έρευνας και χορηγεί στον ερευνητή Πιστοποιητικό Ολοκλήρωσης Μεταδιδακτορικής Έρευνας, στο οποίο αναφέρεται το Πανεπιστήμιο, η Σχολή, το Τμήμα, το Όνομα, το Επώνυμο, το Όνομα Πατέρα και ο τόπος καταγωγής του ερευνητή, το γνωστικό αντικείμενο της έρευνας, ο χρόνος διεξαγωγής της και ο Επιβλέπων. Το Πιστοποιητικό υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος και τον/την Γραμματέα του Τμήματος και δεν είναι τίτλος σπουδών. Σε περίπτωση από κοινού ανάληψης επίβλεψης με μέλος Δ.Ε.Π. άλλου Τμήματος ή Σχολής το Πιστοποιητικό Ολοκλήρωσης θα εκδίδεται από κοινού από τα αρμόδια όργανα με βάση τους οικείους Κανονισμούς των Τμημάτων ή της Σχολής.

Άρθρο 7.

Παροχές προς τους Μεταδιδάκτορες Ερευνητές

1. Οι μεταδιδάκτορες ερευνητές κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της μεταδιδακτορικής έρευνας χρησιμοποιούν τον τίτλο και τα στοιχεία του Τμήματος
2. Στους μεταδιδάκτορες παρέχεται πρόσβαση στις Βιβλιοθήκες του Τμήματος με δικαίωμα δανεισμού, στον εξοπλισμό του Τμήματος και σε όποια άλλη συμπληρωματική παροχή το Τμήμα κρίνει απαραίτητη για την ολοκλήρωση της έρευνας.
3. Οι μεταδιδάκτορες ερευνητές:
 - α. Δεν επιτρέπεται να αμείβονται από πόρους προερχόμενους από την κρατική επιχορήγηση.
 - β. Είναι δυνατό να αμείβονται από πόρους προερχόμενους από χρηματοδοτούμενα εθνικά και διεθνή ερευνητικά προγράμματα, κατόπιν απόφασης της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος. Επίσης είναι δυνατό να λαμβάνουν υποτροφία από εθνικούς ή διεθνείς φορείς και ιδρύματα.
 - γ. Δύνανται να αιτούνται χρηματοδότησης αναφορικά με δράσεις που προβλέπονται βάσει αποφάσεων του Τμήματος ή της Σχολής ή του Ιδρύματος.
 - δ. Επίσης είναι δυνατό να μετέχουν στις διαδικασίες χορήγησης Βραβείων Έρευνας για το Ακαδημαϊκό Προσωπικό του Ιδρύματος, όπως αυτές

καθορίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Ιδρύματος και τις αποφάσεις της Συγκλήτου.

Άρθρο 8.

Υποχρεώσεις Μεταδιδακτόρων ερευνητών

1. Οι μεταδιδάκτορες ερευνητές οφείλουν να συντάσσουν ετησίως έκθεση προόδου της έρευνάς τους σε συνεργασία με το Επιβλέπον μέλος Δ.Ε.Π., η οποία κατατίθεται στη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος προς ενημέρωση.
2. Να συμμετέχουν σε σεμινάρια, ημερίδες ή συνέδρια που διοργανώνει το Τμήμα για την παρουσίαση της προόδου της έρευνάς τους.
3. Το Τμήμα δύναται να αναθέσει επικουρικά εκπαιδευτικό έργο – στο πλαίσιο των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών του – στον μεταδιδάκτορα ερευνητή, εφόσον αυτό δεν αντίκειται με τις υποχρεώσεις της έρευνας. Η ανάθεση διδακτικών υποχρεώσεων γίνεται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, δεν είναι αυτοδύναμη, αλλά επικουρική και γίνεται από κοινού με μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος, το οποίο διδάσκει το σχετικό μάθημα/μαθήματα.
4. Οι μεταδιδάκτορες ερευνητές είναι υποχρεωμένοι να αναφέρουν το Τμήμα υπό την «ακαδημαϊκή στέγη» του οποίου εκπονούν την έρευνά τους σε κάθε δημοσίευσή τους, καθώς και τον ερευνητικό τομέα του Τμήματος στον οποίο έχουν ενταχθεί.
5. Οφείλουν να ανταποκρίνονται στις προτάσεις βελτίωσης που πραγματοποιούνται από την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος στο πλαίσιο της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος.
6. Οι μεταδιδάκτορες ερευνητές οφείλουν να συμπεριφέρονται όπως αρμόζει σε μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας και να τηρούν τον Κώδικα Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, καθώς και τις διατάξεις του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας του Ιδρύματος.

Άρθρο 9.**Διαγραφή Μεταδιδασκτόρων Ερευνητών**

Η διαγραφή μεταδιδασκτόρων ερευνητών είναι δυνατή με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Μη τήρηση των υποχρεώσεών τους, όπως αυτές αναγράφονται στο άρθρο 8, όπως παραπάνω.
2. Προβαίνουν σε δράσεις οι οποίες ζημιώνουν ή εκθέτουν το Τμήμα, την Σχολή και το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
3. Εφόσον υποβάλλουν αίτηση διαγραφής τους.

Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

- 3.1 Η Θεολογική Σχολή στο Πανεπιστήμιο του Μέλλοντος** – Από το Θεολογικό Συμπόσιο της Κοσμητείας της Θεολογικής Σχολής με αφορμή την επέτειο των 180 χρόνων Θεολογικών σπουδών στο ΕΚΠΑ.
- 3.2 Άγιος Νεκτάριος Κεφαλάς, Μητροπολίτης Πενταπόλεως.** Εκδηλώσεις της Θεολογικής Σχολής για τα 170 χρόνια από τη γέννησή του (1846-2016).
- 3.3 Η διαχρονική πορεία της Θεολογικής Σχολής**

- ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΚΟΣΜΗΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ 180 ΕΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟ Ε.Κ.Π.Α.¹

Σεβαστοί Πατέρες, Αξιότιμοι Συνάδελφοι, Αγαπητοί Φοιτητές και Φοιτήτριες της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ

Γιορτάζουμε σήμερα, τα 180 χρόνια συνεχούς και δυναμικής παρουσίας της Θεολογικής Σχολής και της Θεολογίας στο «Αθήνησι Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο». Γιορτάζουμε την ιστορική συμπόρευση των θεολογικών και θρησκευτικών σπουδών με την πλειάδα των ανθρωπιστικών, θετικών, και κοινωνικών επιστημών καθώς και των επιστημών υγείας, στο αρχαιότερο Πανεπιστήμιο της χώρας. Μία συμπόρευση που έχει χρωματιστεί από ενότητα και συναλληλία, αλλά και από δυσπιστία και διαχωρισμό.

Κάνοντας μια μικρή αναδρομή στην ιστορία, Θεολόγος στα ελληνορωμαϊκά χρόνια ονομάζεται εκείνος που συνθέτει ύμνους για να αφηγηθεί στην εκκλησία-τη σύναξη τα θαυμαστά έργα του θεού και κατεξοχήν του «Κυρίου και Σωτήρα της ανθρωπότητας», του «Σεβαστού» πλανητάρχη Καίσαρα. Άλλωστε κατεξοχήν θεός δεν είναι σύμφωνα με τον Πλίνιο τον Πρεσβύτερο ο ολύμπιος, αλλά εκείνος ο οποίος κατέχει τη ρώμη εδώ και τώρα να προσφέρει λύσεις στα αδιέξοδα της ανθρώπινης ύπαρξης (*Φυσική Ιστορία* 2.18). Στη συνέχεια η χριστιανική Εκκλησία έδωσε τον τίτλο του Θεολόγου σε τρεις μόνο μορφές οι οποίοι επίσης υπήρξαν ποιητές καθώς ήδη στην Καινή Διαθήκη η δογματική - ο λόγος περί του Θεού και του Λόγου Του συνδυάζεται με την ποίηση.

Τα τελευταία 180 χρόνια παρουσία της συγκεκριμένης Σχολής στο ελληνικό Πανεπιστήμιο συνδέθηκε (α) με το ερώτημα αν τελικά **η Θεολογία**, ο λόγος περί της αποκάλυψης της αλήθειας, **συνάδει** με την **επιστήμη** και τις **μεθόδους** που εκείνη επιστρατεύει με στόχο την ανακάλυψη επιμέρους αληθειών και (β) με την απορία: **ποια είναι η σχέση της Θεολογίας** (και της κριτικής που αυτή ενεργεί ακόμη και στους κόλπους της Εκκλησίας) **με την Πίστη**, όπου ως «πίστη» εννοώ την έλλογη και ταυτόχρονα υπέρλογη εμπιστοσύνη σε έναν δημιουργό Θεό της έκπληξης - της έκστασης.

¹ Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον υποψ. Διδάκτορα Δημ. Αλεξόπουλο και τον μεταδιδάκτορα Π. Σταματόπουλο για τις σκέψεις με τις οποίες εμπλούτισαν τον προβληματισμό για τη Θεολογική Σχολή στο Πανεπιστήμιο του Μέλλοντος.

Σήμερα τα ανωτέρω ερωτήματα δεν απασχολούν με την ίδια ένταση για δύο λόγους: **Πρώτον** η Θεολογία άσκησε τεράστια αυτοκριτική πολύ πριν το πράξουν οι άλλες επιστήμες. Ουσιαστικά, από τον 19^ο αιώνα και μετά το «Ιερό Κείμενο» του Χριστιανισμού, αποδομείται όχι με σκοπό πάντα την απόρριψή του ή την καταστροφή των θεμελίων Ιουδαϊσμού και Χριστιανισμού, αλλά επειδή οι Βιβλικοί ερευνητές επανεξετάζουν απόψεις και θεωρίες που κυριαρχούσαν στη Θεολογία επί αιώνες. Κατά μία έννοια, η Βιβλική επιστήμη αποδόμησε την μεταφήρηση του Ιερού Κειμένου ως Λόγο Θεού και το αντιμετώπισε ως Λόγο (περί του) Θεού **εκφρασμένου εξ ανθρώπων**. Η απέραντη βιβλιογραφία που συνοδεύει αυτή την αναζήτηση γνώσης παραμένει ως επί το πλείστον άγνωστη στις άλλες ανθρωπιστικές επιστήμες, οι οποίες αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα, καθώς θεωρητικές προσεγγίσεις που γίνονταν *a priori* αποδεκτές, πλέον θεωρούνται παρωχημένες.

Δεύτερον μετά το πέρασμα της Μπελ Επόκ («Όμορφη Εποχή» 1871 – Αρχή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου) και την τραυματική εμπειρία των δύο Παγκοσμίων Πολέμων, **(α)** η ίδια η επιστήμη ανακαλύπτει ότι ο άνθρωπος (ο οποίος δεν είναι ούτε ως ή άλλως *παιδί της λογικής*) και οι κοινωνίες του δεν διέπονται από τις «νόρμες του εγκεφάλου» αλλά από την καρδιά - συναισθηματική νοημοσύνη, τη μνήμη και άλλους παράγοντες «γνωσιακού» (cognitive). Όπως δήλωσε και ο Τζον Λένοξ: «Ακόμη και η λογική είναι σπουδαιότερη από την επιστήμη. Ο κόσμος της επιστημονικής έρευνας δεν περικλείει το πλήρωμα της λογικής έρευνας. Αυτό είναι ένα τρομερά σημαντικό σημείο. Συνεπώς ναι, η επιστήμη έχει όρια! Μπορεί να περιγράψει το σύμπαν της ύλης και της ενέργειας, αλλά δεν μπορεί να δώσει μια εξήγηση για το σύμπαν. Ο Λούντβιχ Βιτγκενστάιν ανέφερε: *Η μεγαλύτερη ψευδαίσθηση του σύγχρονου κόσμου είναι ότι οι νόμοι της επιστήμης εξηγούν το σύμπαν για εμάς. Οι νόμοι της φύσης περιγράφουν το σύμπαν [...] αλλά δεν εξηγούν τίποτα*».[...] Σύμφωνα με τον Άινστάιν: «Μπορείς να μιλήσεις για τις δεοντολογικές βάσεις της επιστήμης, αλλά δεν μπορείς να μιλήσεις για τις επιστημονικές βάσεις της δεοντολογίας» (Έ. Μεταξάς, *Θαύματα*, Αθήνα: Ψυχογιός 2016, 48-49).

(β) Το ζητούμενο δεν είναι καν η εξ αποστάσεως περιγραφή φαινομένων (όπως και των θρησκειών). Το κλειδί της μελέτης των ανθρώπινων κοινωνιών κατά τη σύγχρονη ανθρωπολογική μεθοδολογία (Malinoskwi, Viveiros de Castro, Holbraad) είναι η βιωματική γνώση που παράγεται μέσω της επιτόπιας παρατήρησης και της προσωπικής εμπειρίας – κοινωνίας του ερευνητή. Έτσι προς την κατεύθυνση της βέλτιστης ανάγνωσης του πολιτισμικού Άλλου, η θρησκεία έχει καθιερωθεί πια ως κεντρική θεματική σε επιστήμες εξαιρετικά δύσπιστες, στα πρώτα τους βήματα, σε οτιδήποτε το

«θηρσκευτικό» όπως, για παράδειγμα, **η κοινωνική και πολιτισμική ανθρωπολογία**. Αποτελεί θεμέλιο της παραγωγής και μελέτης της γνώσης (όχι μόνον θεολογικής) το βιβλικό «ἐπίστευσα διὸ ἐλάλησα» (Ψ. 115 [116], 1 = Β' Κορ. 4, 13) σε συνδυασμό με την ιωάννεια μαρτυρία αναφορικά με ὅσα «ἀκηκόαμεν, ἑώρακαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἔθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν» (Α' Ιω. 1, 1)

Τρίτον: Επί δεκαετίες ο μεταμοντερνισμός είναι ἄρρηκτα συνδεδεμένος με την αποδόμηση: η θρησκεία, ο νόμος, η επιστημονική γνώση, η ηθική συστηματικά ελέγχονται και εκφράζεται μία προβληματολογία που αντιμετωπίζει με κριτικό βλέμμα ζητήματα που θεωρούνταν αποδεκτά ή δεδομένα. Το 1979 ο Jean-François Lyotard (Ζαν Φρανσουά Λυοτάρ) με το έργο του «Η μεταμοντέρνα κατάσταση»² αναγνωρίζει το τέλος των μετααφηγήσεων (méta-récit ή grand récit [= μεγάλη αφήγηση]), σημειώνοντας ότι οι απόπειρες ενοποίησης των επιμέρους επιστημονικών ευρημάτων (λ.χ. με την Εγκυκλοπαίδεια ή το Πανεπιστήμιο) αποτυγχάνουν, καθώς η κοινωνία μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο εστιάζει στην ατομικότητα και αποζητά λύσεις που δεν λειτουργούν καθολικά, αλλά ειδικά. Πλέον ενσκήπτοντας στο οντολογικό μυστήριο, Θεολογία, Μαθηματικά και Φυσική συναντώνται στη μεγάλη αναζήτηση **μιας ενιαίας θεωρίας του Παντός** (ένα βασικό πλαίσιο λειτουργίας του συνόλου της παρατηρούμενης πραγματικότητας) ταυτόχρονα με το εξαπλούμενο Διαδίκτυο των πραγμάτων (Internet of things).

Ζούμε σε μια εποχή **κατά την οποία μάλλον η ιστορία αλλάζει σελίδα**. Για πρώτη φορά μετά από αιώνες, ο Ευρωπαϊκός χώρος, όπου γεννήθηκε το Πανεπιστήμιο, το οποίο οφείλει εν πολλοίς τη δημιουργία του και στην χριστιανική Εκκλησία αλλά και στην επιρροή των Αράβων και τη γνωριμία με τον Αριστοτέλη, καθίσταται «Γη της Επαγγελίας» για χιλιάδες μετανάστες από την Ανατολή και το Νότο (προσφυγικό ζήτημα). Πρόκειται για ανθρώπους που αυτοπροσδιορίζονται κατεξοχήν «θεολογικά». Μία απολύτως ορθολογική προσέγγιση θα απέβλεπε στην ενσωμάτωση των πληθυσμών αυτών, επαναλαμβάνοντας το αφήγημα μίας ανώτερης πολιτιστικά Ευρώπης. Από την άλλη, οι πολυπολιτισμικές προσεγγίσεις κατακρίνουν αυτήν την πρακτική, τονίζοντας τη σημασία του διαλόγου και της γόνιμης συναλληλίας. Αναφέρω Θεολόγους και όχι μόνον θρησκευτολόγους, επειδή οι πρώτοι εκφράζουν βιωματικά την πίστη και συνάμα διατηρούν τη νηφαλιότητα που επιτάσσει ο επιστημονικός λόγος.

² La Condition postmoderne: Rapport sur le savoir (Η μεταμοντέρνα κατάσταση: Αναφορά για τη γνώση) - Jean-François Lyotard, *La condition postmoderne: rapport sur le savoir*, Paris: Minuit, 1979. Στο παρόν χρησιμοποιούμε την μετάφραση του Κ. Παπαγιώργη: Jean-François Lyotard, *Η μεταμοντέρνα κατάσταση*, Αθήνα: Γνώση, 2008 (β' έκδοση).

Επίσης για πρώτη φορά μετά από αιώνες στην Ευρώπη το βιβλίο-η εγκυκλοπαίδεια (κατεξοχήν σύμβολα του universitas [=«ο κόσμος, το όλο, η κοινότητα»]) χάνουν την κυριαρχία τους καθώς διαμορφώνονται ταυτότητες όχι μέσω του γονιδίου ή του περιβάλλοντος αλλά μέσω ψηφιακών που δεν απαιτούν καν τη σωματική παρουσία και διαδραστικότητα που διαμορφώνει τον λόγο. Πλέον σε αρκετά Πανεπιστήμια, τα οποία δεν λειτουργούν πλέον ως γεννήτριες αλλά και ως δεξαμενές σκέψεως (= think tanks) που διαμορφώνουν πολιτική, αναγνωρίζεται η σημαντική συνεισφορά της Θεολογίας τόσο στην καθημερινότητα όσο **και** στις θετικές επιστήμες: της δυνατότητας να δράσει ως γέφυρα διευκολύνοντας τις αλλαγές και συνάμα αντιμετωπίζοντας με κριτικό πνεύμα την ουσιαστική προσφορά τους. Ζητήματα όπως η βιοηθική, η σύγκλιση της μηχανής και ανθρώπου (μεταουμανισμός) και η ανάγκη αναθεώρησης της ίδιας της πρόσληψης και επεξεργασίας της γνώσης (λ.χ. ψηφιακές ανθρωπιστικές επιστήμες) θέτουν εξαιρετικά κρίσιμα διλήμματα.

Κάθε απολογισμός είναι χρήσιμος όταν λειτουργεί ως αφόρμηση για προβληματισμό και αναμόρφωση. Βεβαίως πλέον το ερώτημα δεν είναι αν η Θεολογία έχει θέση στον δημόσιο χώρο³. Η απώθησή της στον ιδιωτικό χώρο κατά τη νεωτερικότητα τελικά «γέννησε» τρομοκρατία και φονταμενταλισμό, φαινόμενα που αιματοκύλησαν πρόσφατα «Πόλεις του Φωτός». «Ο Jürgen Habermas, ο οποίος σε ζητήματα που αφορούν στη θρησκεία θεωρείται ως αμερόληπτος παρατηρητής, έχει διατυπώσει πάνω στο θέμα αυτό ορισμένους συλλογισμούς, οι οποίοι, κατά τη γνώμη μου, είναι πειστικοί.¹ Στον λόγο που εκφώνησε το 2001, όπως επίσης και στα χρόνια που ακολούθησαν, **τόνιζε ολοένα και περισσότερο, ότι στις θρησκείες εμφανίζονται «δυνατότητες λογικής ερμηνείας και κατανόησης των πραγμάτων» και ότι οι «θρησκευτικές γλώσσες» διαθέτουν μία τέτοια «δυνατότητα έκφρασης», την οποία μία κοινωνία είναι αδύνατον να παραβλέψει.**¹ Μάλιστα, ανέπτυξε ακόμη περισσότερο τον παραπάνω συλλογισμό, φτάνοντας στο σημείο να δηλώσει, ότι στις θρησκείες ενυπάρχουν τέτοιες δυνατότητες γλωσσικής έκφρασης, τέτοιες δυνατότητες προσφοράς νοήματος και δυνατότητες λογικής κατανόησης, που δεν απαντούν πουθενά αλλού, και από τις οποίες εξαρτάται η λειτουργικότητα της δημοκρατίας, εάν, βέβαια, η δημοκρατία θέλει να διαφυλάξει μια ορισμένη «ιδέα περί Ανθρωπισμού».¹ Μόνον όταν μία κοινωνία λάβει σοβαρά υπόψη της τον ρόλο και τη σημασία των θρησκειών και τον αξιοποιήσει για τη διαδικασία κατά την οποία η κοινωνία συνθέτει την αυτοσυνειδησία της, τότε γίνεται λόγος, κατά τον

³ Prof. Dr. Mirjam Schambeck (Freiburg) «Για ποιον λόγο οι μετανεωτερικές κοινωνίες δεν μπορούν να αρνηθούν το Μάθημα των Θρησκευτικών – Θρησκευτικοπαιδαγωγική θεώρηση και παραδείγματα <https://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL170>

Habermas, για μία μετα-κοσμική κοινωνία (postsäkulare Gesellschaft).¹ Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίον οι θρησκείες έχουν καθήκον, όλες αυτές τις δυνατότητες λογικότητας και προσφοράς νοήματος που διαθέτουν, να τις εκφράζουν και να τις κοινοποιούν με τέτοιο τρόπο, ώστε να κατανοούνται από το κοινωνικό σύνολο και να αποβαίνουν γι' αυτό ωφέλιμες.

Καταθέτω ένα όραμα και δύο ερωτήματα: **Το όραμά μου** από τότε που ήμουν φοιτητής και ήδη στο α' εξάμηνο με βασάνιζε το μάθημα του αείμνηστου Παπαπέτρου «Είναι η Θεολογία Επιστήμη;»⁴, είναι μέσα και από το τρέχον τριήμερο «αυτογνωσίας» του Μαΐου, επιτέλους αυτοί οι γκρίζοι τοίχοι του Κτηρίου να γίνουν διαμπερείς ώστε να υπάρξει διάδραση ουσιαστική και όχι μόνον επετειακή (σε επίπεδο κοινών μαθημάτων – σεμιναρίων – Συνεδρίων) και μάλιστα όχι μόνον με την αδελφό γίγαντα, τη Φιλοσοφική αλλά και με το Πολυτεχνείο τις θετικές επιστήμες. Δεν είναι τυχαίο, ότι σε παγκοσμίου κύρους πολυτεχνικές σχολές, όπως το MIT και το Caltech, περιλαμβάνονται έδρες, σχολές και τμήματα ανθρωπιστικών και κοινωνικών καταβολών στα οποία η μελέτη της θρησκείας καταλαμβάνει το τοπ 10 των θεμάτων. Συνεπώς θα πρέπει να κρατήσουμε τη θεολογία ως αυτό που ήταν πάντοτε, την επιστήμη των μεγάλων ζητημάτων της ανθρωπότητας, η οποία σε συνεργασία με τις υπόλοιπες επιστήμες στο πλαίσιο των σύγχρονων θεολογικών και θρησκευτικών σπουδών, θα αποτελεί σημείο αναφοράς.

Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω δεδομένα και όσα θα ακουστούν κατά το Συμπόσιο, καταθέτω και δύο ερωτήματα: (α) Μήπως άραγε η Θεολογική Σχολή, που σήμερα διακρίνεται σε Τμήμα Θεολογίας και Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας, θα ήταν σκόπιμο να συγκροτηθεί σε μία **Σχολή Θεολογικών και Θρησκευτικών Σπουδών**; (β) Μήπως αντί της διαίρεσης στους κλασικούς Τομείς, να δημιουργηθούν Κέντρα ερευνητικά με αντικείμενα σύγχρονα φλέγοντα ζητήματα (βιοηθική, πολιτική ορθότητας κά); Η συνύπαρξη ανθρωπιστικών και θετικών επιστημών **σε εξειδικευμένα κέντρα ερευνών**, που σταδιακά αντικαθιστούν τις μεταπτυχιακές σπουδές, είναι φαινόμενο που το συναντούμε στο Cambridge ή στο Harvard. Ταυτόχρονα η ειδική γνώση και έρευνα συνυφαίνεται με τις κοινωνικές ανάγκες και δεν αποτελεί απλώς μετάβαση σε ανώτερο επίπεδο σπουδών. Τα κέντρα, λοιπόν, ερευνών αποσκοπούν στο να υπηρετούν τις κοινωνικές ανάγκες και συνάμα να κατευθύνουν τους ερευνητές σε πεδία γόνιμα, τόσο εξ απόψεως επιστημονικής αλλά και επαγγελματικής. Εκεί, η διεπιστημονική έρευνα δεν αποτελεί ζητούμενο, αλλά πραγματικότητα.

⁴ Κ. Παπαπέτρου, *Είναι η Θεολογία Επιστήμη; Δοκίμιον*, Αθήναι 1970.

Ας ελπίσουμε ότι τα 200 χρόνια θα εορταστούν όχι για να επιβεβαιώσουν ότι η Θεολογία και η θετική Επιστήμη είναι δύο παράλληλες ευθείες που δεν συγκρούονται αλλά ότι δύνανται να «αγκαλιαστούν» μέσω κοινών ενδιαφερόντων που άπτονται της Ψυχικής Υγείας, της Βιοηθικής για να διακονήσουν τον Homo sapiens ("Pilgrim Man") που έστω κι αν είναι σήμερα Homo Zappiens ("Digital Man") παραμένει Homo Viator – ζών θεούμενον.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος
Κοινωνικής Θεολογίας του ΕΚΠΑ

Καθηγητής Σωτήριος Δεσπότης

**3.2 Άγιος Νεκτάριος Κεφαλάς, Μητροπολίτης Πενταπόλεως»
Εκδηλώσεις για τα 170 χρόνια από τη γέννησή του
(1846-2016).**

**Άγιος Νεκτάριος Κεφαλάς
Μητροπολίτης Πενταπόλεως**

**ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΑ 170 ΧΡΟΝΙΑ
ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ
(1846-2016)**

**Εθνικό και
Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο
Αθηνών**

**Κοσμητεία
Θεολογικής
Σχολής**

Πέμπτη

3 Νοεμβρίου 2016,

7:30-13:30,

Κτήριο της Θεολογικής

Σχολής - Αίθουσα

Οπτικοακουστικών

Μέσων

Με αφορμή τα 170 χρόνια από τη γέννηση του Αγίου Νεκταρίου Κεφαλά, Μητροπολίτου Πενταπόλεως και αποφοίτου της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, η Κοσμητεία της Θεολογικής Σχολής διοργάνωσε την Πέμπτη 3 Νοεμβρίου 2016 Επιστημονική Ημερίδα στο Κτήριο της Σχολής.

Της Επιστημονικής Ημερίδας προηγήθηκε Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία συλλειτουργούντων των Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών Ύδρας, Σπετσών και Αιγίνης κ. Εφραίμ, και Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, καθώς και του Θεοφιλεστάτου Επισκόπου Αβύδου κ. Κυρίλλου με συμμετοχή του Βυζαντινού Χορού «Απόστολος Παύλος» του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας, και εόρτιος αρτοκλασία προσφερομένη από το Σύλλογο Μεταπτυχιακών Φοιτητών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας (Σ.ΜΕ.Κ.ΘΕ.) προς τιμήν του Αγίου Νεκταρίου ως Προστάτου του Συλλόγου.

Στην Ημερίδα ομίλησαν οι κ. Σοφοκλής Δημητρακόπουλος, Φιλολόγος, ιστορικός, με θέμα «Ο άγιος Νεκτάριος ως φοιτητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών», ο κ. Νικόλαος Τζιράκης, Ομότιμος Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α., με θέμα «Ο άγιος Νεκτάριος και η ελληνική σκέψη στο έργο “Το γνώθι σαυτόν”», η κ. Βαρβάρα Γιαννακοπούλου, Λέκτορας στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας του Ε.Κ.Π.Α., με θέμα «Αρχές της ποιμαντικής διακονίας του αγίου Νεκταρίου», ο κ. Κωνσταντίνος Κορναράκης, Αναπληρωτής καθηγητής στο Τμήμα Θεολογίας του Ε.Κ.Π.Α., με θέμα «Η Χριστιανική Ηθική του αγίου Νεκταρίου και η εποχή της» και ο κ. Δημήτριος Γόνης, Ομότιμος Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α., με θέμα «Παρατηρήσεις επί της κριτικής εκδόσεως των έργων του αγίου Νεκταρίου». Της Ημερίδας προήδρευσε ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Αβύδου κ. Κύριλλος, ενώ μετά το πέρας των εισηγήσεων ακολούθησε συζήτηση.

3.2 Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ⁵

Η Θεολογική Σχολή, μια από τις πρώτες τέσσερις Σχολές του νεοϊδρυθέντος Πανεπιστημίου Αθηνών (1837), ονομάστηκε αρχικά «Θεολογική Σχολή του Οθωνείου Πανεπιστημίου», το 1862 μετονομάστηκε σε «Θεολογική Σχολή του Εθνικού Πανεπιστημίου», το 1911 σε «Θεολογική Σχολή του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου» και από το 1932 σε «Θεολογική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών». Πρωτολειτούργησε στο νεοκλασικό κτήριο της ιδιωτικής κατοικίας του αρχιτέκτονα Σταματίου Κλεάνθους, που ήταν και το πρώτο κτήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών, το 1841 μεταφέρθηκε στο κεντρικό κτήριο της οδού Πανεπιστημίου και το 1976 στην Πανεπιστημιούπολη, Άνω Ιλίσια. Κατά την ίδρυση της Θεολογικής Σχολής πρώτοι καθηγητές ορίστηκαν ο αρχιμ. Μισαήλ Αποστολίδης, πρώτος «Σημάντωρ» της Σχολής (Σχολάρχης- Κοσμήτορας), ο αρχιμ. Θεόκλητος Φαρμακίδης, Γραμματέας της Ιεράς Συνόδου και ο Κωνσταντίνος Κοντογόνης. Οι πρώτοι φοιτητές της ήταν οκτώ σε σύνολο πενήντα δύο φοιτητών του Πανεπιστημίου, ενώ η πρώτη φοιτήτρια γράφτηκε το 1923.

Ως πτυχιούχοι της Θεολογικής Σχολής ενδεικτικά αναφέρονται σημαντικές εκκλησιαστικές προσωπικότητες, όπως οι Πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως Βασίλειος Γ' (†1929) και Φώτιος Β' (†1935), Αλεξανδρείας Νικόλαος Ε' (†1939) και Πέτρος Ζ' (†2004), Ιεροσολύμων Βενέδικτος Α' (†1980), Διόδωρος Α' (†2000), Ειρηναίος Α' (2000-2005) και Θεόφιλος Α' (2005-), Ρουμανίας Ιουστίνος (†1986). Οι προκαθήμενοι και Αρχιερείς των Αυτοκέφαλων Ορθοδόξων Εκκλησιών, Κύπρου Χρυσόστομος, Ελλάδος Ιερώνυμος Β' και Αλβανίας Αναστάσιος, καθώς και οι προκατόχοί τους. Πτυχιούχοι της 14 Θεολογικής Σχολής ήταν ο Άγιος Νεκτάριος (†1920), ο Εθνάρχης της Κύπρου Μακάριος (†1977) και οι περισσότεροι από τους Μητροπολίτες της Εκκλησίας της Ελλάδος. Απόφοιτος υπήρξε και ο Υφηγητής της Χρήστος Μακρής (†27.11.1912), ο οποίος έπεσε ηρωικά αγωνιζόμενος «υπέρ πίστεως και πατρίδος» στη μάχη του Δρίσκου. Στη Σχολή φοίτησαν και φοιτητές όχι μόνον Ορθόδοξοι, αλλά και ετερόδοξοι από διάφορες χώρες του κόσμου.

⁵ Το συγκεκριμένο κεφάλαιο επιμελήθηκε η Δρ. Αθ. Κονταλή.

1. Ίδρυση Ποιμαντικού Τμήματος και η μετεξέλιξή του

Το 1974, με το υπ' αριθμ. 760 Π. Δ. (Φ.Ε.Κ. 333/14-11-1974, τ. Α'), ιδρύθηκε στη Θεολογική Σχολή Αθηνών και το **Ποιμαντικό Τμήμα**. Το Τμήμα αυτό καταργήθηκε τον επόμενο χρόνο με το Π.Δ. 468 (Φ.Ε.Κ. 148/23-7-1975, τ. Α'), και στη θέση του ιδρύθηκε το «**Τμήμα Ιερατικής Επιμορφώσεως**», με διετή φοίτηση (Ν. 151, Φ.Ε.Κ. 181/29-8-1975, τ. Α'). Το Τμήμα αυτό λειτούργησε για δύο έτη, καταργήθηκε το 1977 (Π.Δ. 434/18-5-1977, τ. Α') και στη θέση του ιδρύθηκε «**Ποιμαντικόν Τμήμα**» τετραετούς φοιτήσεως με κύριο σκοπό την «ειδική κατάρτιση στελεχών της Εκκλησίας, κληρικών, λαϊκών και μοναχών, προς επάνδρωσιν θέσεων εκκλησιαστικής διακονίας».

Τμήμα Ποιμαντικής. Το 1982, με το Νόμο 1268, η Θεολογική Σχολή χωρίστηκε σε δύο Τμήματα: α) Το Τμήμα Θεολογίας και β) το Τμήμα Ποιμαντικής. Το 1983 με το Νόμο 1351/28-4-1983 κατοχυρώνεται το δικαίωμα διορισμού των πτυχιούχων του Τμήματος Ποιμαντικής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και τις τεχνικές σχολές.

Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας: Τον Οκτώβριο του 1994 το Τμήμα Ποιμαντικής μετονομάστηκε σε Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας με το Π.Δ. 315 (ΦΕΚ 166/6-10-94, τ. Α'), σύμφωνα με το οποίο: «1. Το Τμήμα της Ποιμαντικής της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών μετονομάζεται σε Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας, χωρίς να αλλάζει το γνωστικό αντικείμενο. 2. Αποστολή του Τμήματος είναι η κατάρτιση στελεχών ικανών για το έργο του θεολόγου επιστήμονα ως κληρικού και ως καθηγητού θρησκευτικών μαθημάτων καθώς και η προετοιμασία ερευνητών που θα ασχοληθούν με τη θεολογία στους ποικίλους τομείς αυτής».

2. Διατελέσαντες Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής (1837-2015)

1. Μισαήλ Αποστολίδης, της Δογματικής, της Ηθικής και της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ των Εβδομήκοντα (1837-1852). 2. Θεόκλητος Φαρμακίδης (1837-1860). 3. Κωνσταντίνος Κοντογόνης, της Εγκυκλοπαιδείας και Μεθοδολογίας της Θεολογίας, της Εβραϊκής Αρχαιολογίας, της Εισαγωγής και Ερμηνείας εις τας Αγίας Γραφάς, της Εκκλησιαστικής Ιστορίας και της Εκκλησιαστικής Γραμματολογίας (1837-1873). 4. Δαμιανός Λιβερόπουλος, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1852-1856). 5. Διονύσιος Κλεόπας, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1856- 1857). 6. Παναγιώτης Ρομπότης, της Δογματικής, της Χριστιανικής Ηθικής και της Λειτουργικής

(1858-1873). 7. Αλέξανδρος Λυκούργος, της Εγκυκλοπαιδείας της Θεολογίας, της Ομιλητικής, της Συμβολικής και της Ιστορίας των Δογμάτων (1860-1866). 8. Θεόκλητος Βίμπος, της Εβραϊκής Γλώσσας και της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ του εβραϊκού κειμένου (1860-1869). 9. Νικόλαος Δαμαλάς, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1868-1872). 10. Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός, της Εκκλησιαστικής Ιστορίας και της Συμβολικής (1868-1913). 11. Νικηφόρος Καλογεράς, της Ποιμαντικής και της Χριστιανικής Αρχαιολογίας (1868-1883). 12. Παναγιώτης Παυλίδης, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης (1875). 13. Ζήκος Ρώσης, της Δογματικής, της Χριστιανικής Ηθικής και της Εγκυκλοπαιδείας της Θεολογίας (1875-1922). 14-15. Προκόπιος Οικονομίδης, της Ιστορίας των Δογμάτων, της Πατρολογίας και της Απολογητικής (1891-1902). 16. Εμμανουήλ Ζολώτας, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1893-1919). 17. Γεώργιος Δέρβος, της Πατρολογίας και της Χριστιανικής Αρχαιολογίας (1897-1923). 18. Ιωάννης Μεσολωράς, της Ομιλητικής, της Λειτουργικής, της Ποιμαντικής, της Συμβολικής και της Κατηχητικής (1898-1923). 19. Ιγνάτιος Μοσχάκης, της Πρακτικής Θεολογίας (1899-1903). 20. Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος, της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης και της Εβραϊκής Γλώσσας (1907-1926). 21. Κωνσταντίνος Ράλλης, του Κανονικού Δικαίου (1910-1915). 22. Χρήστος Ανδρούτσος, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1912- 1935). 23. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος, της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας, επίτιμος Καθηγητής (1914-1923). 24. Φίλιππος Παπαδόπουλος, της Πρακτικής Θεολογίας και της Συμβολικής (1918). 25. Γρηγόριος Παπαμιχαήλ, της Απολογητικής και της Εγκυκλοπαιδείας της Θεολογίας (1918-1946). 26. Αμίλλας Αλιβιζάτος, του Κανονικού Δικαίου και της Ποιμαντικής (1919- 1956). 27. Κωνσταντίνος Δυοβουνιώτης, της Ιστορίας των Δογμάτων και της Συμβολικής (1920-1938). 28. Δημήτριος Μπαλάνος, της Πατρολογίας και της Ερμηνείας των Πατέρων (1924-1948). 29. Βασίλειος Στεφανίδης, της Εκκλησιαστικής Ιστορίας (1924-1949). 30. Γεώργιος Σωτηρίου, της Χριστιανικής Αρχαιολογίας και της Παλαιογραφίας (1924-1952). 31. Νικόλαος Λούβαρις, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1925-1955). 32. Παναγιώτης Μπρατσιώτης, της Εισαγωγής εις την Παλαιάν Διαθήκην και της Ερμηνείας των Εβδομήκοντα (1925-1960). 33. Βασίλειος Βέλλας, της Εβραϊκής Γλώσσας, της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ του Πρωτοτύπου και της Εβραϊκής Αρχαιολογίας (1933-1968). 34. Ευάγγελος Αντωνιάδης, της Ιστορίας της Καινής Διαθήκης και των Ιερών Προσώπων αυτής και της Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1934-1946). 35. Παναγιώτης Τρεμπέλας, της Κατηχητικής, της Λειτουργικής και της Εκκλησιαστικής Ομιλητικής (1939-1957). 36. Λεωνίδα Φιλιππίδης, της Ιστορίας των

Θρησκευμάτων (1939-1958). 36. Ιωάννης Καρμίρης, της Ιστορίας των Δογμάτων, της Συμβολικής, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1942-1969). 37. Βασίλειος Ιωαννίδης, της Ερμηνευτικής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης και της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1951-1964). 38. Κωνσταντίνος Μπόνης, της Πατρολογίας μετ' αναγνώσεως των Πατερικών Έργων (1951-1970). 39. Γεράσιμος Κονιδάρης, της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας (1951-1970). 40. Ανδρέας Φυτράκης, της Αγιολογίας, της Υμνολογίας και της Παλαιογραφίας (1952-1977). 41. Δημήτριος Μωραΐτης, της Κατηχητικής, της Λειτουργικής και της Εκκλησιαστικής Ρητορικής (1959-1967). 42. Μάρκος Σιώτης, της Ερμηνευτικής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1959-1979). 43. Κωνσταντίνος Μουρατίδης, του Κανονικού Δικαίου και της Ποιμαντικής (1962-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1985). 44. Βασίλειος Δεντάκης, της Ιστορίας της από του Θ' αιώνας Ελληνικής Εκκλησιαστικής Γραμματείας (1965-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1984). 45. Νικόλαος Νησιώτης, της Φιλοσοφίας της Θρησκείας μετά στοιχείων της Ψυχολογίας της Θρησκείας (1965-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1986). 46. Σάββας Αγουρίδης, της Ερμηνευτικής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1968-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1985). 47. Ανδρέας Θεοδώρου, της Ιστορίας των Δογμάτων και της Συμβολικής (1968-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1985). 48. Μέγας Φαράντος, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1978-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1984). 49. Ευάγγελος Θεοδώρου, της Κατηχητικής, της Λειτουργικής και της Εκκλησιαστικής Ρητορικής (1968-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1988). 50. Γεώργιος Γρατσέας, της Ερμηνευτικής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1981-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1988). 51. Αθανάσιος Χαστούπης, της Εισαγωγής εις την Παλαιάν Διαθήκην και της Ερμηνείας των Ο' (1966-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1989). 52. Ιωάννης Κορναράκης, της Ποιμαντικής Ψυχολογίας και της Εξομολογητικής (1978-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1993). 53. Μιχαήλ Μακράκης, της Φιλοσοφίας της Θρησκείας και της Ψυχολογίας της Θρησκείας (Τμήμα Ποιμαντικής 1988-1993). 54. Γεώργιος Γαλίτης, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1979-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1994). 55. Νικόλαος Μητσόπουλος, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (Τμήμα Θεολογίας 1985-1996). 56. Αναστάσιος Γιαννουλάτος, της Ιστορίας των Θρησκευμάτων (1972-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1997). 57. Νικόλαος Μπρατσιώτης, της Βιβλικής Ιστορίας και Βιβλικής Θεολογίας (1971-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1999). 58. Ηλίας Οικονόμου, της Εβραϊκής Γλώσσας, της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ του Πρωτοτύπου και της Εβραϊκής Αρχαιολογίας (1970-1974 και 1978-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-2000). 59. Στυλιανός Παπαδόπουλος, της Πατρολογίας μετ' αναγνώσεως των πατερικών έργων (1980-1982, Τμήμα

Θεολογίας 1982-2000). 60. Βλάσιος Φειδάς, της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας (1975-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-2003). 61. Κωνσταντίνος Παπαπέτρου, της Απολογητικής και της Εγκυκλοπαιδείας της Θεολογίας (1976-1982, Τμήμα Θεολογίας (1982-2003). 62. Κωνσταντίνος Φούσκας, της Πατρολογίας, της Ελληνικής Εκκλησιαστικής Γραμματολογίας από του Θ' αιώνας και της Πατερικής Θεολογίας (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 1994-1999). 63. Παντελής Πάσχος, της Υμνολογίας και Αγιολογίας (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 1998- 2000). 64. Νικόλαος Παπαδόπουλος, της Εισαγωγής στην Παλαιά Διαθήκη και της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ των Ο' (Τμήμα Θεολογίας 1983-2000). 65. Κωνσταντίνος Βλάχος, της Βιβλικής Ιστορίας και Βιβλικής Θεολογίας (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 2000-2001). 66. Νικόλαος Ξυπνητός, της Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας (Τμήμα Θεολογίας 1999-2001). 67. Εμμανουήλ Κωνσταντινίδης, της Ιστορίας της Εκκλησίας της Ελλάδος (Τμήμα Θεολογίας 1982-2001). 68. Ηλίας Μουτσούλας, της Πατερικής Θεολογίας (Τμήμα Θεολογίας 1984-2001). 69. Δημήτριος Σταθόπουλος, της Ιστορίας Θρησκευμάτων (Τμήμα Θεολογίας 1986-2001). 70. Παναγιώτης Μπούμης, του Κανονικού Δικαίου, (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 1987- 2002). 71. Λουκάς Φίλης, (Αναπλ. Καθηγητής) της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (Τμήμα Θεολογίας 1997-2002). 72. Γεώργιος Πατρώνας, της Ερμηνευτικής και Θεολογίας Κ.Δ. (Τμήμα Θεολογίας 1991-2002). 73. Βασίλειος Γιαννόπουλος, της Διδασκαλίας των Οικουμενικών Συνόδων (Τμήμα Θεολογίας 1998-2002). 74. Γεώργιος Αντουράκης, της Χριστιανικής και Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Επιγραφικής (Τμήμα Θεολογίας 1997-2003). 75. Χρήστος Βούλγαρης, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Κ.Δ. (Τμήμα Θεολογίας 1986-2004). 76. Αλέξανδρος Σταυρόπουλος, της Διαποιμάνσεως (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 1998-2004). 77. Δακουράς Διονύσιος, της Ιστορίας των Θρησκευμάτων (Τμήμα Θεολογίας 1999-2005). 78. Σωτηρόπουλος Χαράλαμπος, των Πατερικών Σπουδών των Μέσων Χρόνων και Έκδοσης Σχετικών Κειμένων (Τμήμα Θεολογίας 1994-2005). 79. Κοντογιάννης Σπυρίδων, της Βυζαντινής Γραμματείας και Παλαιογραφίας (Τμήμα Θεολογίας 2005). 80. Σκουτέρης Κωνσταντίνος, της Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής (Τμήμα Θεολογίας 1986-2006). 81. Χρυσάφης Γεράσιμος, της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας (Τμήμα Θεολογίας 2002-2006). 82. Πρωτ. Γεώργιος Μεταλληνός, της Ιστορίας και Πνευματικού Βίου της Εκκλησίας της Ελλάδος από της Αλώσεως μέχρι σήμερα (Τμήμα Θεολογίας 1995-2007). 83. Γόνης Δημήτριος, της Ιστορίας των Ορθοδόξων Σλαβικών Εκκλησιών (Τμήμα Θεολογίας 1999-2007). 84. Τζιράκης Νικόλαος, της Θεολογικής Εκκλησιαστικής Γραμματείας - Αρχαίας Ελληνικής και Πατερικής Γλώσσας (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 2003-2007). 85. Ξενοφών Παπαχαράλαμπος, της Δογματικής και

Χριστιανικής Ηθικής (Τμήμα Θεολογίας 2003-2007). 86. Γεώργιος Παΐδαρος (Αναπλ. Καθηγητής), της Ιστορίας Θρησκευμάτων: Αρχαία Ελληνική Θρησκεία-Ισλάμ, (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 2007). 87. Ιερεμίας (Φούντας), Μητρ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ των Ο' (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 2005-2008). 88. Νικόλαος Ξεξάκης, της Δογματικής (Τμήμα Θεολογίας 2003-2009). 89. Νικολίτσα Γεωργοπούλου, της Εισαγωγής στη Φιλοσοφία και Ιστορίας της Φιλοσοφίας (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 1992-2009). 90. Νικόλαος Ολυμπίου, της Εισαγωγής στην Π.Δ. και Βιβλικής Αρχαιολογίας (Τμήμα Θεολογίας 2001-2010). 91. Παναγιώτης Χριστινάκης, του Κανονικού Δικαίου (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 2003-2010). 92. Νόννα Παπαδημητρίου, των Ιστορικών Πηγών Εκκλησιαστικού και Κοινωνικού Βίου Μέσων Χρόνων: Μέσων και Ύστερων Βυζαντινών Χρόνων (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 2009-2010). 93. Ελένη Παπακώστα-Χριστινάκη, της Εβραϊκής Γλώσσας, Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ του Πρωτοτύπου και της Εβραϊκής Αρχαιολογίας (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 2005-2011). 94. Νικόλαος Νικολαΐδης, της Πατερικής Θεολογίας (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 2005-2011). 95. Αθανάσιος Βουρλής, της Ιστορίας και Θεολογίας των Εκκλησιαστικών Ύμνων και Εκκλησιαστικής Βυζαντινής Μουσικής (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 2005-2011). 96. π. Κωνσταντίνος Παπαδόπουλος (Επίκ. Καθηγητής), των Λειτουργικών και Αγιολογικών Σπουδών (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 2003-2012). 97. π. Δημήτριος Τζέρπος (Αναπλ. Καθηγητής), της Λειτουργικής (Τμήμα Θεολογίας 2007-2012). 98. Γεώργιος Κόρδης (Επίκ. Καθηγητής), της Εικονογραφίας: Θεωρία και Πράξη (Τμήμα Θεολογίας 2008-2013). 99. π. Γεώργιος Ευθυμίου (Επίκ. Καθηγητής), του Κανονικού Δικαίου και της Ποιμαντικής (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 2008-2014). 100. Κωνσταντίνος Δελικωσταντης, της Θρησκευσιολογίας και Φιλοσοφίας της Θρησκείας (Τμήμα Θεολογίας 2001-2015).

3. Διατελέσαντες Έκτακτοι Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής

1. Αθανάσιος Δελικωστόπουλος, Έκτακτος Καθηγητής της Απολογητικής και της Εγκυκλοπαιδείας της Θεολογίας (1972-1975).

4. Διατελέσαντες Υφηγητές της Θεολογικής Σχολής

1. Αντωνιος Μοσχάκης, της Συμβολικής (23 Μαρτίου 1863). 2. Σπυρίδων Σούγκρας, της Απολογητικής (27 Ιανουαρίου 1877). 3. Πανάρετος Κωνσταντινίδης, της Πατρολογίας (27 Οκτωβρίου 1877). 4. Διονύσιος Πλαίσσας, της Λειτουργικής (1886). 5. Γεώργιος Λαμπάκης, της Χριστιανικής Αρχαιολογίας (7 Μαΐου 1896). 6. Θεόφιλος Βορέας, της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης και της Εβραϊκής Γλώσσας (30 Οκτωβρίου 1899). 7. Στέφανος Τσακμάκης, της Βιβλικής Θεολογίας της Καινής Διαθήκης (31 Μαΐου 1908). 8. Χρήστος Μακρής, της Εκκλησιαστικής Ιστορίας (14 Απριλίου 1910).

5. Τμήμα Θεολογίας / Ομότιμοι Καθηγητές

1. Μέγας Φαράντος, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (1978-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1984).
2. Ανδρέας Θεοδώρου, της Ιστορίας των Δογμάτων και της Συμβολικής (1968-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1985).
3. Σάββας Αγουρίδης, της Ερμηνευτικής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1968-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1985).
4. Γεώργιος Γρατσέας, της Ερμηνευτικής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1981-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1988).
5. Αθανάσιος Χαστούπης, της Εισαγωγής εις την Παλαιάν Διαθήκην και της Ερμηνείας των Ο' (1966-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1989).
6. Γεώργιος Γαλίτης, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης (1979-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-1994).
7. Νικόλαος Μητσόπουλος, της Δογματικής και της Χριστιανικής Ηθικής (Τμήμα Θεολογίας 1996).
8. Στυλιανός Παπαδόπουλος, της Πατρολογίας μετ' αναγνώσεως των πατερικών έργων (1980-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-2000).
9. Νικόλαος Παπαδόπουλος, της Εισαγωγής στην Παλαιά Διαθήκη και της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ των Ο' (Τμήμα Θεολογίας 2000).
10. Ηλίας Μουτσούλας, της Πατερικής Θεολογίας (Τμήμα Θεολογίας 2001).
11. Δημήτριος Σταθόπουλος, της Ιστορίας Θρησκευμάτων (Τμήμα Θεολογίας 2001).
12. Εμμανουήλ Κωνσταντινίδης, της Ιστορίας της Εκκλησίας της Ελλάδος (Τμήμα Θεολογίας 2001).

13. Νικόλαος Ξυπνητός, της Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Θεολογίας (1999- 2001).
14. Γεώργιος Πατρώνος, της Ερμηνευτικής και Θεολογίας Κ.Δ., Τμήμα Θεολογίας (1991-2002).
15. Βασίλειος Γιαννόπουλος, της Διδασκαλίας των Οικουμενικών Συνόδων, Τμήμα Θεολογίας (1998- 2002).
16. Βλάσιος Φειδάς, της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας (1975-1982, Τμήμα Θεολογίας 1982-2003).
17. Κωνσταντίνος Παπαπέτρου, της Απολογητικής και της Εγκυκλοπαιδείας της Θεολογίας (1976-1982), Τμήμα Θεολογίας (1982-2003).
18. Γεώργιος Αντουράκης, της Χριστιανικής και Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Επιγραφικής Τμήμα Θεολογίας (1997-2003).
19. Χρήστος Βούλγαρης, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Κ.Δ. Τμήμα Θεολογίας (1986-2004).
20. Δακουράς Διονύσιος, της Ιστορίας των Θρησκευμάτων Τμήμα Θεολογίας (1999-2005).
21. Σωτηρόπουλος Χαράλαμπος, των Πατερικών Σπουδών των Μέσων Χρόνων και Έκδοσης Σχετικών Κειμένων Τμήμα Θεολογίας (1994-2005).
22. Κοντογιάννης Σπυρίδων, της Βυζαντινής Γραμματείας και Παλαιογραφίας, Τμήμα Θεολογίας (2005).
23. Σκουτέρης Κωνσταντίνος, της Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής, Τμήμα Θεολογίας (1986-2006).
24. Χρυσάφης Γεράσιμος, της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, Τμήμα Θεολογίας (2002-2006).
25. Πρωτ. Γεώργιος Μεταλληνός, της Ιστορίας και Πνευματικού Βίου της Εκκλησίας της Ελλάδος από της Αλώσεως μέχρι σήμερα, Τμήμα Θεολογίας (1995-2007).
26. Γόνης Δημήτριος, της Ιστορίας των Ορθοδόξων Σλαβικών Εκκλησιών, Τμήμα Θεολογίας (1999-2007).
27. Νικόλαος Ξεζάκης, της Δογματικής, Τμήμα Θεολογίας (2003-2009).
28. Νικόλαος Ολυμπίου, της Εισαγωγής στην Π.Δ. και Βιβλική Αρχαιολογία, Τμήμα Θεολογίας (2001-2010).
29. Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής, της Θρησκευολογίας και Φιλοσοφίας της Θρησκείας, Τμήμα Θεολογίας (2001-2015).

6. Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας / Ομότιμοι Καθηγητές

1. Βασίλειος Δεντάκης, της Ιστορίας της από του Θ' αιώνας Ελληνικής Εκκλησιαστικής Γραμματείας (1965-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1984).
2. Ευάγγελος Θεοδώρου, της Κατηχητικής, της Λειτουργικής και της Εκκλησιαστικής Ρητορικής (1968-1982), Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1988).
3. Ιωάννης Κορναράκης, της Ποιμαντικής Ψυχολογίας και της Εξομολογητικής (1978-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1993).
4. Αναστάσιος Γιαννουλάτος, της Ιστορίας των Θρησκευμάτων (1972-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1997).
5. Νικόλαος Μπρατσιώτης, της Βιβλικής Ιστορίας και Βιβλικής Θεολογίας (1971-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-1999).
6. Ηλίας Οικονόμου, της Εβραϊκής Γλώσσας, της Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ του Πρωτοτύπου και της Εβραϊκής Αρχαιολογίας (1970-1974 και 1978-1982, Τμήμα Ποιμαντικής 1982-2000).
7. Παντελής Πάσχος, της Υμνολογίας και Αγιολογίας, Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας (1998- 2000).
8. Κωνσταντίνος Βλάχος, της Βιβλικής Ιστορίας και Βιβλικής Θεολογίας, Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας (2000-2001).
9. Παναγιώτης Μπούμης, του Κανονικού Δικαίου, Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας (1987- 2002).
10. Αλέξανδρος Σταυρόπουλος, της Διαποιμάνσεως Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας (1998-2004).
11. Τζιράκης Νικόλαος, της Θεολογικής Εκκλησιαστικής Γραμματείας – Αρχαίας Ελληνικής και Πατερικής Γλώσσας, Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας (2003-2007).
12. Μητρ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως, της Εισαγωγής και Ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης εκ των Ο' (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας 2005-2008).
13. Νικολίτσα Γεωργοπούλου, της Εισαγωγής στη Φιλοσοφία και Ιστορίας της Φιλοσοφίας, Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας (1992-2009).
14. Νικόλαος Νικολαΐδης, της Πατερικής Θεολογίας , Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας (2005-2011).
15. Αθανάσιος Βουρλής, της Ιστορίας και Θεολογίας των Εκκλησιαστικών Ύμνων και Εκκλησιαστικής Βυζαντινής Μουσικής, Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας (2005-2011).

7. Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής μέλη της Ακαδημίας Αθηνών

1. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος (1926-1938). 2. Γεώργιος Σωτηρίου (1926-1955). 3. Κωνσταντίνος Δυοβουνιώτης (1928-1943). 4. Κωνσταντίνος Ράλλης (1929-1942). 5. Παναγιώτης Μπρατσιώτης (1955-1982). 6. Νικόλαος Λούβαρις (1960-1961). 7. Αμίλκας Αλιβιζάτος (1962-1969). 8. Ιωάννης Καρμίρης (1974-1992). 9. Δημήτριος Μπαλάνος (1931-1959). 10. Γρηγόριος Παπαμιχαήλ (1945-1956). 11. Κωνσταντίνος Μπόνης (1978-1990). 12. Μάρκος Σιώτης (1993-2004). 6. Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής.

8. Πρυτάνεις του Πανεπιστημίου Αθηνών

1. Μισαήλ Αποστολίδης (1842-1843). 2. Μισαήλ Αποστολίδης (1850-1851). 3. Κωνσταντίνος Κοντογόνης (1854-1855). 4. Παναγιώτης Ρομπότης (1874-1875). 5. Νικόλαος Δαμαλάς (1878-1879). 6. Παναγιώτης Παυλίδης (1893-1894). 7. Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός (1895-1896). 8. Εμμανουήλ Ζολώτας (1910-1911). 9. Γεώργιος Δέρβος (1913-1914). 10. Ιωάννης Μεσολωράς (1914-1915). 11. Ιωάννης Μεσολωράς (1915-1916). 12. Χρήστος Ανδρούτσος (1923-1924). 13. Κωνσταντίνος Δυοβουνιώτης (1931-1932). 14. Γρηγόριος Παπαμιχαήλ (1936-1937). 15. Δημήτριος Μπαλάνος (1945-1946). 16. Γεώργιος Σωτηρίου (1950-1951). 17. Παναγιώτης Μπρατσιώτης (1955-1956). 18. Βασίλειος Βέλλας (1960-1961). 19. 19. Λεωνίδας Φιλιππίδης (1965-1966). 20. Ανδρέας Φυτράκης (1970-1971). 21. Αθανάσιος Χαστούπης (1973-1974). 22. Ανδρέας Φυτράκης (1974-1975). 23. Ευάγγελος Θεοδώρου (1980-1981).

9. Κοσμήτορες της Θεολογικής Σχολής (1837-2019)

1. Μισαήλ Αποστολίδης (1837-1848). 2. Κωνσταντίνος Κοντογόνης (1848-1857). 3. Διονύσιος Κλεόπας (1857-1858). 4. Κωνσταντίνος Κοντογόνης (1858-1860). 5. Παναγιώτης Ρομπότης (1860-1861). 6. Κωνσταντίνος Κοντογόνης (1861-1863). 7. Παναγιώτης Ρομπότης (1863-1864). 8. Κωνσταντίνος Κοντογόνης (1864-1865). 9. Αλέξανδρος Λυκούργος (1865-1866). 10. Παναγιώτης Ρομπότης (1866-1867). 11. Κωνσταντίνος Κοντογόνης (1867-1868). 12. Θεόκλητος Βίμπος (1868-1869). 13. Παναγιώτης Ρομπότης (1869-1870). 14. Κωνσταντίνος Κοντογόνης (1870-1871). 15. Παναγιώτης Ρομπότης (1871-1872). 16. Κωνσταντίνος Κοντογόνης (1872-1873). 17. Νικόλαος

Δαμαλάς (1873-1874). 18. Νικηφόρος Καλογεράς (1874-1875). 19. Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός (1875-1876). 20. Κωνσταντίνος Κοντογόννης (1876-1877). 21. Ζήκος Ρώσης (1877-1878). 22. Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός (1878-1879). 23. Νικηφόρος Καλογεράς (1879-1880). 24. Παναγιώτης Παυλίδης (1880-1881). 25. Ζήκος Ρώσης (1881-1882). 26. Νικηφόρος Καλογεράς (1882-1883). 27. Νικόλαος Δαμαλάς (1883-1884). 28. Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός (1884-1885). 29. Παναγιώτης Παυλίδης (1885-1886). 30. Ζήκος Ρώσης (1886-1887). 31. Νικόλαος Δαμαλάς (1887-1888). 32. Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός (1888-1889). 33. Παναγιώτης Παυλίδης (1889-1890). 34. Ζήκος Ρώσης (1890-1891). 35. Νικόλαος Δαμαλάς (1891-1892). 36. Προκόπιος Οικονομίδης (1892-1894). 37. Εμμανουήλ Ζολώτας (1894-1895). 38. Ζήκος Ρώσης (1895-1896). 39. Προκόπιος Οικονομίδης (1896-1897). 40. Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός (1897-1898). 41. Γεώργιος Δέρβος (1898-1899). 42. Ιωάννης Μεσολωράς (1899-1900). 43. Ιγνάτιος Μοσχάκης (1900-1901). 44. Εμμανουήλ Ζολώτας (1901-1902). 45. Ζήκος Ρώσης (1902-1903). 46. Γεώργιος Δέρβος (1903-1904). 47. Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός (1904-1905). 48. Ιωάννης Μεσολωράς (1905-1906). 49. Εμμανουήλ Ζολώτας (1906-1907). 50. Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος (1907-1908). 51. Γεώργιος Δέρβος (1908-1909). 52. Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός (1909-1910). 53. Κωνσταντίνος Ράλλης (1910-1911). 54. Ιωάννης Μεσολωράς (1911-1912). 55. Χρήστος Ανδρούτσος (1912-1913). 56. Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος (1913-1914). 57. Γεώργιος Δέρβος (1914-1915). 58. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος (1915-1916). 59. Ιωάννης Μεσολωράς (1916-1917). 60. Χρήστος Ανδρούτσος (1917-1918). 61. Εμμανουήλ Ζολώτας (1918-1919). 62. Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος (1919-1920). 63. Γεώργιος Δέρβος (1920-1921). 64. Χρήστος Ανδρούτσος (1921-1922). 65. Ιωάννης Μεσολωράς (1922-1923). 66. Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος (1923 -1924) . 67. Γρηγόριος Παπαμιχαήλ (1924 -1925) . 68. Αμίλκας Αλιβιζάτος (1925 -1926) . 69. Κωνσταντίνος Δυοβουνιώτης (1926 -1927) . 70. Αμίλκας Αλιβιζάτος (1927 -1928) . 71. Γρηγόριος Παπαμιχαήλ (1928 -1929) . 72. Δημήτριος Μπαλάνος (1929 -1930) . 73. Βασίλειος Στεφανίδης (1930 -1931) . 74. Νικόλαος Λούβαρις (1931 -1932) . 75. Γρηγόριος Παπαμιχαήλ (1932 -1933) . 76. Γεώργιος Σωτηρίου (1933 -1934) . 77. Παναγιώτης Μπρατσιώτης (1934 -1935) . 78. Αμίλκας Αλιβιζάτος (1935 -1936) . 79. Κωνσταντίνος Δυοβουνιώτης (1936 -1937) . 80. Νικόλαος Λούβαρις (1937 -1938) . 81. Γεώργιος Σωτηρίου (1938 -1941) . 82. Νικόλαος Λούβαρις (1941 -1942) . 83. Βασίλειος Βέλλας (1942 -1943) . 84. Παναγιώτης Μπρατσιώτης (1943 -1944) . 85. Παναγιώτης Τρεμπέλας (1944 -1945) . 86. Λεωνίδας Φιλιππίδης (1945 -1946) . 87. Βασίλειος Στεφανίδης (1946 -1947) . 88. Ιωάννης Καρμίρης (1947 -1948) . 89. Αμίλκας Αλιβιζάτος (1948 -1949) . 90. Παναγιώτης

Μπρατσιώτης (1949 -1950) . 91. Βασίλειος Βέλλας (1950 -1951) . 92. Παναγιώτης Τρεμπέλας (1951 -1952) . 93. Νικόλαος Λούβαρις (1952 -1953) . 94. Ιωάννης Καρμίρης (1953 -1954) . 95. Λεωνίδας Φιλιππίδης (1954 -1955) . 96. Βασίλειος Ιωαννίδης (1955 -1956) . 97. Κωνσταντίνος Μπόνης (1956 -1957) . 98. Γεράσιμος Κονιδάρης (1957 -1958) . 99. Παναγιώτης Μπρατσιώτης (1958 -1959) . 100. Λεωνίδας Φιλιππίδης (1959 -1960) . 101. Ανδρέας Φυτράκης (1960 -1961) . 102. Ιωάννης Καρμίρης (1961 -1962) . 22 103. Δημήτριος Μωραΐτης (1962-1963). 104. Βασίλειος Ιωαννίδης (1963-1964). 105. Κωνσταντίνος Μπόνης (1964-1965). 106. Γεράσιμος Κονιδάρης (1965-1966). 107. Μάρκος Σιώτης (1966-1967). 108. Ανδρέας Φυτράκης (1967-1968). 109. Αθανάσιος Χαστούπης (1968-1969). 110. Κωνσταντίνος Μπόνης (1969-1970). 111. Αθανάσιος Χαστούπης (1970-1973). 112. Ευάγγελος Θεοδώρου (1973-1974). 113. Σάββας Αγουρίδης (1974-1975). 114. Κωνσταντίνος Μουρατίδης (1975-1976). 115. Νικόλαος Νησιώτης (1976-1977). 116. Ανδρέας Θεοδώρου (1977-1978). 117. Νικόλαος Μπρατσιώτης (1978-1979). 118. Βασίλειος Δεντάκης (1979-1980). 119. Ηλίας Οικονόμου (1980-1981). 120. Βλάσιος Φειδάς (1981-1983). 121. Αναστάσιος Γιαννουλάτος (1983-1987). 122. Βασίλειος Τσάκωνας (1987-1989). 123. Ηλίας Οικονόμου (1989-1992). 124. Βασίλειος Τσάκωνας (1992-1994). 125. Χρήστος Βούλγαρης (1994-2000). 126. Κωνσταντίνος Σκουτέρης (2000-2004). 127. Γεώργιος Μεταλληνός (2004-2007). 128. Ελένη Παπακώστα-Χριστινάκη (2007-2011). 129. Μάριος Μπέγζος (2011-2015). **130. Απόστολος Β. Νικολαΐδης (2015-2019).**

10. Επίτιμοι Διδάκτορες Θεολογίας ανακηρυχθέντες από τη Θεολογική Σχολή

1862 1. Κωνσταντίνος Κοντογόνης, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1837-1875) και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών. 1870 2. Παναγιώτης Ρομπότης, πρεσβύτερος, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1858-1875) και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών. 1878 3. Γρηγόριος Παυλίδης ο Βυζάντιος, Μητροπολίτης Χίου (1860-1877), Σερρών (1877-1879), Ηρακλείας και Ραιδεστού (1879-1888). 4. Φιλόθεος Βρυέννιος, Μητροπολίτης Σερρών (1875-1877) και Νικομηδείας (1877-1910), Καθηγητής και Διευθυντής της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, Διευθυντής της Μεγάλης του Γένους Σχολής. 1882 5. Προκόπιος Γεωργιάδης, Μητροπολίτης Αθηνών (1874-1889). 6. Νικηφόρος Καλογεράς, αρχιμανδρίτης, μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Πατρών και Ηλείας, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1868-1883). 7. Νικόλαος Δαμαλάς, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής (1868-1892) και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών. 8. Σωκράτης Κολιάτσος, αρχιμανδρίτης (από της τάξεως των εγγάμων

πρεσβυτέρων), Διευθυντης Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής, μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Κορινθίας (1884-1899). 1887 9. Κωνσταντίνος Βαλλιάνης, Μητροπολίτης Μυτιλήνης (1876-1893), μετέπειτα Εφέσου και Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1897-1901). 10. Ιωάννης Αναστασιάδης, Μητροπολίτης Καισαρείας (1878-1902), Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης (1867-1878). 11. Νεόφυτος Παγίδας, αρχιμανδρίτης της εν Πετρουπόλει Ελληνικής Εκκλησίας, έγκριτος συγγραφέας. 12. Ιωάννης Σκαλτσούνης, νομικός και συγγραφέας απολογητικών έργων. 13. Dragomir Dimetrescu, Καθηγητής Θεολογικού Σεμιναρίου (1878-1891), Καθηγητής και Κοσμήτωρ της Θεολογικής Σχολής Βουκουρεστίου, Διευθυντης Υπουργείου Θρησκευμάτων Ρουμανίας (1895-1899). 1893 14. Παρθένιος Κλητσνίκ, Ρώσος επίσκοπος Κάτω Δουνάβεως. 1901 15. Ζήκος Ρώσης, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1875-1911) και Μέγας Ευεργέτης του Πανεπιστημίου Αθηνών. 24 16. Αναστάσιος Διομήδης-Κυριακός, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1868-1913), Μέγας Ευεργέτης και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών. 17. Προκόπιος Οικονομίδης, Υφηγητης, μετέπειτα Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1891-1902) και Μητροπολίτης Αθηνών (1896-1901). 1905 18. Ιωάννης Ευταξίας, Καθηγητής της Νομικής Σχολής (1881-1911), Μέγας Ευεργέτης και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών. 19. Κωνσταντίνος Ράλλης, Υφηγητης της Νομικής Σχολής, Γενικός Γραμματεύς του Υπουργείου Εκκλησιαστικών και Δημοσίας Εκπαιδεύσεως, μετέπειτα Καθηγητής της Θεολογικής (1910-1915) και της Νομικής Σχολής, Ακαδημαϊκός. 1910 20. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, πρεσβύτερος, Διευθυντης της εν Ιεροσολύμοις Θεολογικής Σχολής του Σταυρού, μετέπειτα Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1914-1923), Μητροπολίτης και πρώτος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών (1923-1938), Ακαδημαϊκός·και Μέγας Ευεργέτης του Πανεπιστημίου Αθηνών. 1912 21. Ιωακείμ Γ΄ Δημητριάδης, πρώην Βάρνης και μετέπειτα Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1878-1884, 1901-1912). 22. Φώτιος Περόγλου, πρώην Φιλαδελφείας (Παλαιστίνη) και μετέπειτα Ναζαρέτ, Πατριάρχης Αλεξανδρείας (1900-1925). 23. Γρηγόριος Δ΄ Χαδδάδ, πρώην Αρχιεπίσκοπος Τριπόλεως Συρίας (1890- 1906), Πατριάρχης Αντιοχείας (1906-1928). 24. Δαμιανός, πρώην Φιλαδελφείας (Παλαιστίνη), Πατριάρχης Ιεροσολύμων (1897-1931). 1919 25. Δωρόθεος Μαμμέλης, πρώην Καλλιουπόλεως και Μαδύτου, μετέπειτα Γρεβενών, Νικοπόλεως και Πρεβέζης, Μητροπολίτης Προύσης (1908-1921) και τοποτηρητης του Οικουμενικού Θρόνου (1918-1921). 1933 26. Κωνσταντίνος Καλλίνικος, πρεσβύτερος, Μέγας Οικονόμος Οικουμενικού Θρόνου. 1937 27. Βενιαμίν Α΄, πρώην Ρόδου, μετέπειτα Σηλυβρίας, Φιλιππουπόλεως, Νικαίας και Ηρακλείας, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1935-1946). 25 28. Διονύσιος

Βαλεντίνσκυ, πρώην Κρεμένετσκ, μετέπειτα Βολίνσκ, Μητροπολίτης Βαρσοβίας και πάσης Πολωνίας, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Βαρσοβίας.

29. Χρυσάνθος Φιλιππίδης, Μητροπολίτης Τραπεζούντος (1913-1938), αποκρισάριος του Οικουμενικού Πατριαρχείου παρά τη Εκκλησία της Ελλάδος (από το 1937), μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Αθηνών (1938-1941). 30. Γερμανός Στρηνόπουλος, πρώην Σελευκείας, Μητροπολίτης Θυατείρων (1922-1951), Έξαρχος Δυτικής, Βορείου και Κεντρικής Ευρώπης, Διευθυντής της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης. 31. Ιωάννης Μεσολωράς, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής (1898-1923) και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών. 32. Κάλλιστος, αρχιμανδρίτης Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, συγγραφέας. 33. Stefan Tsangon, πρεσβύτερος, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Σόφιας. 34. Nikolai W. Glubokonskij, Ρώσος θεολόγος, Καθηγητής Πανεπιστημίων Πετρούπολεως, Σόφιας, Βελιγραδίου και Πράγας. 35. Stefan Dimitrievic, πρεσβύτερος, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Βελιγραδίου. 36. Jon Irineu Mihalescu, Καθηγητής Θεολογικού Σεμιναρίου (1894-1900), Καθηγητής (1904-1939) και Κοσμήτωρ της Θεολογικής Σχολής Βουκουρεστίου, βοηθός επίσκοπος Βουκουρεστίου (1936), Αρχιεπίσκοπος Ιασίου και Μητροπολίτης Μολδαβίας (1939-1947). 1953 37. Γεννάδιος Αραμπατζόγλου, πρώην τιτουλάριος επίσκοπος Σκοπέλου (1913- 1925), Μητροπολίτης Ηλιουπόλεως και Θείρων (1925-1956). 1957 38. Μακάριος Γ', πρώην Κιτίου (1948-1950), Αρχιεπίσκοπος και Πρόεδρος Δημοκρατίας Κύπρου (1950-1977). 2010 39. Ιερώνυμος Λιάπης, Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος (2008-). 40. Μιχαήλ Βόλτερ, Καθηγητής της Ερμηνείας της ΚΔ. στο Τμήμα Ευαγγελικής Θεολογίας του Πανεπιστημίου της Βόννης 2016. 41. Αρχιεπίσκοπος Αχρίδος και Μητροπολίτης Σκοπίων Ιωάννης, 2017.

11. Απόφοιτοι της Θεολογικής Σχολής στον Αρχιερατικό Θρόνο των Αθηνών

Μητροπολίτες: 1. Προκόπιος Α' Γεωργιάδης, 27 Μαΐου 1874-†Ιανουάριος 1889. 2. Προκόπιος Β' Οικονομίδης, 17 Οκτωβρίου 1896-Νοέμβριος 1901, παραιτηθείς (†4 Ιουλίου 1902). 3. Θεόκλητος Α' Μηνόπουλος, α) 4 Νοεμβρίου 1902-28 Σεπτεμβρίου 1917, β) 16 Νοεμβρίου 1920-Σεπτέμβριος 1922, (†19 Δεκεμβρίου 1931).

Αρχιεπίσκοποι: 1. Χρυσόστομος Α' Παπαδόπουλος, 10 Μαρτίου 1923-† 22 Οκτωβρίου 1938. 2. Δαμασκηνός Παπανδρέου, 5 Νοεμβρίου 1938, 6 Ιουλίου 1941-†28 Σεπτεμβρίου 1949. 3. Δωρόθεος Γ' Κοτταράς, 29 Μαρτίου 1956-†26 Ιουλίου 1957. 4. Θεόκλητος Β' Παναγιωτόπουλος, 7 Αυγούστου 1957-†8

Ιανουαρίου 1962. 5. Ιάκωβος Γ΄ Βαβανάτσος, 13-25 Ιανουαρίου 1962, παραιτηθείς (†25 Οκτωβρίου 1984). 6. Ιερώνυμος Α΄ Κοτσώνης, 14 Μαΐου 1967-15 Δεκεμβρίου 1973, παραιτηθείς (†15 Νοεμβρίου 1988). 7. Σεραφείμ Τίκας, 12 Ιανουαρίου 1974-†10 Απριλίου 1998. 8. Χριστόδουλος Παρασκευαΐδης, 28 Απριλίου 1998-†28 Ιανουαρίου 2008. 9. Ιερώνυμος Β΄ Λιάπης, 7 Φεβρουαρίου 2008-.

12. Απόφοιτος της Θεολογικής Σχολής Άγιος της Ορθόδοξης Εκκλησίας

Ο Άγιος Νεκτάριος (κατά κόσμον Αναστάσιος Κεφαλάς) γεννήθηκε το 1846 στη Σηλυβρία της Ανατολικής Θράκης και κοιμήθηκε εν Κυρίω στην Αθήνα (Αρεταίειο Νοσοκομείο) στις 8 Νοεμβρίου 1920. Στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών φοίτησε κατά τα έτη 1881-1885. Ως κληρικός υπηρέτησε την Εκκλησία τόσο στον ελλαδικό κλήρο, όσο και στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας. Υπήρξε μία από τις μεγαλύτερες προσωπικότητες του τέλους του 19ου και των αρχών του 20ού αιώνα. Αποκλήθηκε ακόμη ο «Άγιος του 20^{ου} αιώνα». Η ανακήρυξή του σε Άγιο από το Οικουμενικό Πατριαρχείο έγινε το 1961. Ο Άγιος Νεκτάριος αγαπάται και τιμάται όχι μονάχα από τους Έλληνες πιστούς, αλλά και από Ορθοδόξους ολόκληρης της Οικουμένης. Και ευλόγως, γιατί είναι ο θαυματουργός Άγιος, ο πολυγραφότατος συγγραφέας και μαρτυρική μορφή που δέχθηκε τα αδυσώπητα πλήγματα της συκοφαντίας με εγκατέργηση και ανεξικακία.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥΣ *Αντί Επιλόγου*

«Πού είναι η σοφία που τη χάσαμε στη γνώση. Και πού είναι η γνώση που τη χάσαμε στην πληροφόρηση; Πού είναι η ελευθερία που τη χάσαμε στον φιλελευθερισμό; Πού είναι ο γνήσιος φιλελευθερισμός που τον χάσαμε στην ιδιοτέλεια; Πού είναι η αγάπη που την έχουμε χάσει στον ερωτισμό; Και πού είναι ο γνήσιος έρωτας που τον έχουμε χάσει στο sex; Και για να μιλήσω και για εμάς τους θρησκευόμενους. Πού είναι η πίστη που την έχουμε χάσει σε μια **τυπική θρησκευτικότητα**; Και πού είναι η γνήσια θρησκευτικότητα που την έχουμε χάσει σε μια **τυπολατρία**;». **Τόμας Έλιοτ-Αρχιεπίσκοπος Τιράνων Δυρραχίου και Πάσης Αλβανίας Αναστάσιος¹**

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Είναι πραγματικά σαν χθες, όταν πριν τέσσερα ή και πέντε χρόνια σάς αντίκρισα για πρώτη φορά στο γκρίζο αμφιθέατρο της Σχολής με πρόσωπα όμως όχι τόσο χαμογελαστά αλλά προβληματισμένα για το **ποια άραγε προοπτική και τι περιεχόμενο** μπορεί να δώσει ένα Τμήμα, στο οποίο οι περισσότεροι από εσάς βρεθήκατε, επειδή σας έστειλε το απρόσωπο μηχανογραφικό. Τότε θυμάμαι ανέφερα ως μότο το τραγούδι «Πάμε για άλλες πολιτείες» και σας τόνισα ότι τελικά τα πάντα στη ζωή μας διαβάζονται αντίστροφα όπως τα Εβραϊκά, ήτοι **«από το τέλος προς την αρχή»**.

Πιστεύω ότι ήδη συνειδητοποιείτε ότι η ιστορία μας, προσωπική και καθολική, δεν υπακούει στην Τύχη (η οποία και σήμερα λατρεύεται) αλλά σε έναν **Πατέρα Θεό** προσωπικό, έκπληξης και εξόδου και άρα συμπόρευσης με τον καθένα προσωπικά αλλά και με όλους συλλογικά προς ένα **τέλος**. Και αυτό (το τέλος) δεν ταυτίζεται με τη στιγμή του θανάτου μετά από 60 ή 70 χρόνια βιοτής, αλλά με την εμπειρία της συνύπαρξης όλων μας στην αγκαλιά αυτού του Κυρίου αιώνια διότι «η κόλαση δημιουργήθηκε μόνον για τον διάβολο». Είμαστε άλλωστε

¹ <http://www.cnn.gr/premium/story/19823/kentro-politismoy-stayros-niarxos-stayrodromi-politismoy>

τα μοναδικά θηλαστικά που διψάμε για αιωνιότητα, αισθανόμαστε κάτι σαν εξόριστοι πρίγκιπες, και αυτό ίσως είναι η μεγαλύτερη απόδειξη ότι αυτή η αιωνιότητα είναι εν τέλει η όντως πραγματικότητα, η όντως αλήθεια.

Συνεπώς το μεγαλύτερο κέρδος μετά από αυτά τα τέσσερα χρόνια της δικής μας συμπόρευσης, είναι ακριβώς αυτή η εμπειρική αλλά και γνωσιακή διαπίστωση ότι η ζωή μας με τις πτώσεις και τις εγέρσεις μας, βρίσκεται στα χέρια ενός Εσταυρωμένου αλλά και Αναστημένου για χάρη μας. Όπως ρεαλιστικά σημείωνε κάποιος «τα νεκροταφεία έχουν γεμίσει από αναντικατάστατους. Ο μόνος αδειανός τάφος είναι εκείνος του Ναζωραίου». Αυτό συνεπάγεται ότι δεν υποκρινόμαστε σε επίγειες «αυθεντίες», δεν γοητευόμαστε από τους επίγειους Μεσσίες που λανσάρουν τα διάφορα Μέσα ή Δίκτυα, δεν συνεχίζουμε να προσκυνάμε τα είδωλα της ηδονής, της δόξας και του χρήματος που μάθαμε από μικροί να λατρεύουμε. Αντικρίζουμε τα πάντα από το πρίσμα της αιωνιότητας. Όλη η θεραπευτική της Εκκλησίας, αυτής της κοινότητας απεξάρτησης, μας βοηθά στο να δραπετεύσουμε από τον φαύλο κύκλο της επιφανειακής ηδονής, η οποία συνοδεύεται από αφόρητη οδύνη όπως αυτή που βιώνει τραγικά ο σύγχρονος άνθρωπος, ιδίως αυτός που θεωρείται «δυτικός», «πολιτισμένος». Παρά τα εξελιγμένα παυσίπονα, τρέμει ενώπιον ενός τριγώνου – φωτιά: των ενοχών του πόνου και του θανάτου.

Σε μια κοινωνία «όπου ένα σφυρί αξίζει περισσότερο από ένα ποίημα», όπου το ερώτημα είναι «αυτό που σπουδάζεις, **σε τι χρησιμεύει**», στην υφιστάμενη διδακτορία του ωφελιμισμού, όπου οι κυβερνήσεις περικόπτουν τα κονδύλια για την Παιδεία, τον πολιτισμό, το ερώτημα είναι αδήριτο: «Πώς θα καταπολεμήσεις τις κάθε λογής παθογένειες της κοινωνίας, τη διαφθορά και τη φοροδιαφυγή, τις αιτίες της οικονομικής καταστροφής, χωρίς να παιδαγωγείς γενιές με αξίες, με σεβασμό στο πρόσωπο και το κοινό καλό»;

Ουσιαστικά η Θεολογία προσφέρει **λόγο ύπαρξης** νοσηματοδοτώντας τα δύο βασικά νεύρα της ανθρώπινης ύπαρξης τον έρωτα και τον θάνατο, αρκεί να τολμάμε να έχουμε κοινωνία-σχέση με τον μεγάλο Πατέρα και έτσι να αντικρίζουμε κάθε άνθρωπο ως μοναδική εικόνα Του: «Οι ακτίνες ενός κύκλου ασπάζονται η μία την άλλη, όταν ανακαλύψουν ένα κοινό κέντρο».

Η αιώνια ζωή και ευτυχία που επαγγέλλεται η Εκκλησία, δεν είναι η μετά θάνατον ζωή αλλά ήδη η ζωή εδώ και τώρα, η οποία χαρακτηρίζεται από το τόσο απλό αλλά ουσιαστικό «Δόξα τω Θεώ πάντων ένεκεν». Αυτοί που έχουν ένα «γιατί» στη ζωή, μπορούν να αντιμετωπίσουν σχεδόν όλα τα «πώς». Αναφέρει σχετικά ο Βίκτωρ Φράνκλ, που εισήλθε τα στρατόπεδα θανάτου του Τρίτου Ράιχ, στο περίφημο βιβλίο του *Αναζητώντας νόημα ζωής*: *Κατα κάποιον τρόπο η δοκιμασία σταματά να προκαλεί πόνο τη στιγμή που βρίσκει ένα νόημα, όπως είναι το νόημα της θυσίας.*

Βεβαίως και η σημερινή στιγμή δεν είναι το τέλος μιας πορείας αλλά η αρχή μιας άλλης ατελεύτητης. Η Ορθόδοξη θεολογία και ζωή έχει τρία συστατικά τα οποία λειτουργούν αλληλένδετα και διαδραστικά με σκοπό να λυτρωθεί ο άνθρωπος από τα δεσμά, να αισθανθεί σώος ώστε να σωθεί και ολάκερος ο κόσμος: **Ευχαριστία, Μαρτυρία, Διακονία**. Χωρίς βιωματική σχέση με τον Λόγο, το Σωτήρα Χριστό, που έλαβε τη σάρκα του κόσμου, χωρίς μετοχή, κοινωνία με το «δέντρο ζωής» της Εκκλησίας και το μυστήριο ιδίως της Ευχαριστίας, είμαστε σαν ένα εξελιγμένο κινητό, το οποίο δεν φορτίζεται από τη γεννήτρια της ζωής και άρα δεν μπορεί να λειτουργήσει ούτε το ίδιο ούτε και να προσφέρει τη χαρά της σχέσης στο περιβάλλον εργασίας του. Τα μυστήρια όμως δεν λειτουργούν μαγικά αλλά προϋποθέτουν τη **Διακονία**. Αυτή σημαίνει εθελοντική προσφορά σε τομείς που μας έχει προσφέρει το χάρισμα ο Θεός, το να «πλύνουμε πόδια», ώστε να προσφέρουμε το χαμόγελο και την ελπίδα σε κάθε συνάνθρωπο. Αυτός ο εθελοντισμός δεν ικανοποιεί μόνον τις σημερινές απαιτήσεις του βιογραφικού, αλλά προσφέρει νόημα αφού η αγάπη είναι το μόνο αγαθό που πολλαπλασιάζεται για τον δότη, όσο τη σκορπά και τη μοιράζει. Ενθυμηθείτε τον ύμνο της αγάπης του αποστόλου των εθνών, Παύλου (Α'Κορινθίους 13).

Η **Μαρτυρία** τέλος στον σύγχρονο κόσμο πρακτικά σημαίνει ότι πρέπει να πάψουμε να είμαστε *αναγνώστες τους ενός βιβλίου* και άρα επικίνδυνοι. Νομίζω ότι πλέον έχετε ωριμάσει αρκετά ώστε να έχετε επιλέξει ένα συγκεκριμένο πεδίο εξειδίκευσης και έτσι μέσω της *κριτικής μελέτης* (που προσφέρει ένα μεταπτυχιακό ή παρόμοια σεμινάρια) να επιτύχετε να μεταδώστε το πραγματικά καινού νέο, το ευαγγέλιο, στους κώδικες της σύγχρονης πραγματικότητας και όχι σε μια ξύλινη ανέραστη γλώσσα. «Ο καλός Καθηγητής πρέπει πρώτα να είναι ακούραστος μαθητής και ένας γεμάτος πάθος δάσκαλος». Με λίγα λόγια αξιοποιήστε το τώρα, αυτό το μονοσύλλαβο νυν, που προσπαθεί να κλέψει ο διάβολος μέσω των Σειρηνών της μικρής οθόνης. Χαράξτε στο νου και την καρδιά το ιωάννειο «*γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς*» (Ιω. 8, 32 = Ελάτε σε κοινωνία/υπαρξιακή σχέση με την αλήθεια, [η οποία στο *Κατὰ Ιωάννη* ταυτίζεται με το Πρόσωπο και όχι με μια ιδεολογία/φιλοσοφία], και αυτή πραγματικά θα σας κάνει ελεύθερους).

Πλέον κατανοείτε ότι το σχολείο αλλά και το εργασιακό περιβάλλον δεν υπακούει παθητικά στην αυθεντία του δασκάλου ή του μάνατζερ. Πλέον εκτιμάται το όραμα, ο σεβασμός απέναντι στον άλλον και η συνεργασία μαζί του. Πλέον δεν αρκεί να έχεις πληροφορίες (αυτές τις βρίσκεις άφθονες στο google) αλλά να έχεις μετασχηματίσει την πληροφορία σε γνώση και αυτή σε σοφία ζωής και άρα να ξέρεις ποιος πραγματικά είσαι και τι ζητάς. Ήδη στο Νέο Κόσμο (την Αμερική και την Αυστραλία) οι απόφοιτοι της Θεολογίας με κάποια εξειδίκευση είναι ανάρπαστοι σε θέσεις νευραλγικές για μεγάλες επιχειρήσεις.

Εσείς αγαπητοί μου φίλοι και συνάδελφοι, οι ευέλπιδες που ξεκινάτε τον αγώνα στην αρένα ενός κόσμου που σκιάζεται από την απελπισία, επειδή εν πολλοίς όλοι εμείς, οι παλιότερες γενιές, εναποθέσαμε την ελπίδα σε ανθρώπινες ιδεολογίες και μεσσίες, μην δειλιάστε: με όπλο τη βεβαιότητα ότι ο Θεός στέκεται πίσω μας και ότι υπάρχουν διαχρονικές αξίες να «πάτε σε άλλες πολιτείες» ώστε να βιώσετε έστω και με τα λίγα, εμπειρίες πραγματικά λυτρωτικές για εσάς, τους οικείους, εμάς τους δασκάλους αλλά και όλους εκείνους που δεν πεινάνε τόσο για ψωμί όσο για λόγο/νόημα ζωής.

Συνεπώς, αποχαιρετώντας το Προπτυχιακό του Κοινωνικής Θεολογίας, όντως ας *Πάμε για άλλες πολιτείες*.

STUDY GUIDE 2017-18

INTERNATIONAL EDITION

DEPARTMENT OF SOCIAL THEOLOGY
NATIONAL AND KAPODISTRIAN UNIVERSITY OF ATHENS

OVERTURE

***Dear international students
of the Department of Social Theology,***

Situated at the heart of modern Greece, the historic city of Athens, the Department of Social Theology is part and parcel of the Athens School of Theology, one of the founding Schools of the National and Kapodistrian University of Athens¹, a leading European university of the South-Eastern Mediterranean. Actively engaged in our culturally multifaceted and socially ever-changing worlds, we focus on the interdisciplinary study of theology and religion in their social dimension and dynamics.

The international edition of this Study Guide serves as a key route connecting the Faculty and its distinguished staff with their academic counterparts worldwide, while supporting prospective and current international students, such as ERASMUS+ students and offer holders, until they are able to meet our Greek language requirements set by the University and the Department. Being the largest of its kind in the world, the Modern Greek Teaching Centre of the National and Kapodistrian University of Athens arguably offers all the required courses and certification, as well as an early terrain for familiarizing yourselves with various facets and themes of the Greek culture.

Now in terms of organization and academics, our Department is a dynamic synthesis of three streams of thought, teaching and research: (a) Section of Biblical studies and Cultural life of the Mediterranean, Canon Law and Byzantine Theology since the 9th Cen. C.E., (b) Section of Christian Worship, Education and Pastoral studies and (c) Section of Religious studies, Philosophy and Sociology. In close cooperation with our counterparts in the EU and internationally, we offer fully accredited undergraduate, postgraduate and doctoral programmes of study, opportunities for post-doctoral research, traineeships and open seminar courses.

¹ University of Athens: A self-portrait;
http://en.uoa.gr/fileadmin/user_upload/Uni/Publications/UoA_en29062017.pdf

A full and ever up-to-date account of our activity is available on the official website of the Department² and the official website of the University of Athens³. Important during your stay and studies in Greece are also agencies such as the Greek Ministry of Education, Research and Religious Affairs⁴, the State Scholarships Foundation⁵, the Study in Greece Gateway⁶ and the local embassy or cultural institution associated with the country of your permanent residence. In addition, various platforms are available within the University Network to help you put some colour in your study plan, such as e-Class⁷, Open Courses⁸, and Student Services Online (MyStudies)⁹.

International students with disabilities, to whom this Study Guide is humbly dedicated, should also work closely with the Accessibility Unit for Students with Disabilities¹⁰ of the National and Kapodistrian University of Athens, a team of professionals and volunteers striving to actively realize coequal access to academic studies for students with different abilities and needs, through built environmental modifications, Assistive Technologies and access services. An indicative list of services provided by the Unit includes (a) access to interpersonal communication with the members of the academic community, (b) access to the built environment of the university, (c) access to the printed or electronic educational material, (d) access to the board and the presentations in the classrooms, (e) access to the exams/tests, and (f) access to the information and the WWW content.

We all truly most welcome you to discover the fascinating world of theology and religious sciences and be part of our vibrant community. Heading this outstanding academic port of call, may we therefore wish you all the best in your studies and every success in your future with us and beyond!

Professor Sotirios Despotis

Head of the Department
of Social Theology,
National and Kapodistrian
University of Athens

Assoc. Professor Kyriaki
(Kirki) Kefalea

Deputy Head

² <http://www.soctheol.uoa.gr/>

³ <http://en.uoa.gr/>

⁴ <http://www.minedu.gov.gr/>

⁵ <https://www.iky.gr/en/>

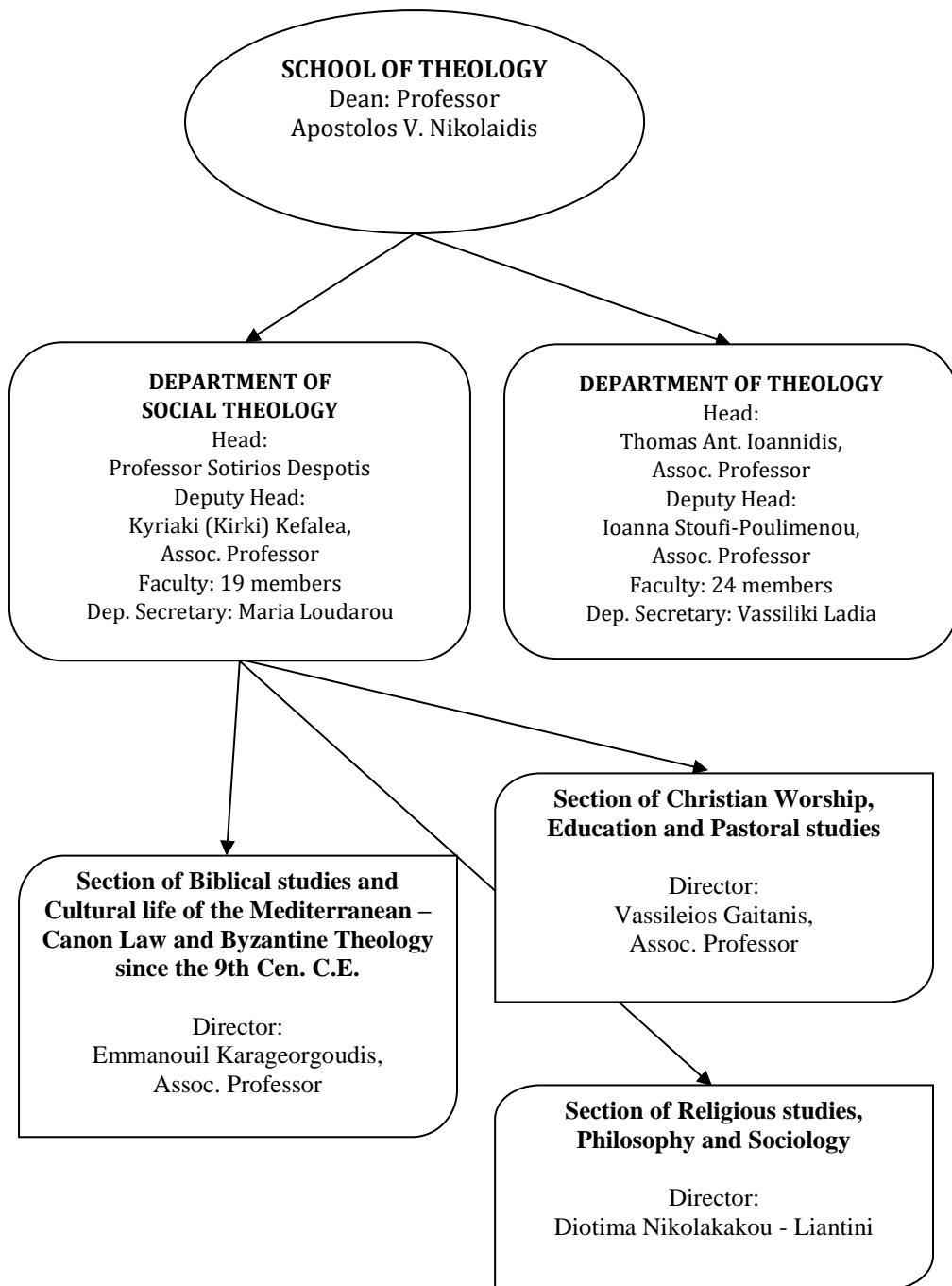
⁶ <http://www.studyingreece.edu.gr/>

⁷ <https://eclass.uoa.gr/index.php?localize=en>

⁸ <http://opencourses.uoa.gr/index.php?localize=en>

⁹ <https://my-studies.uoa.gr/secr3w/connect.aspx>

¹⁰ <http://access.uoa.gr/english.htm>

RELIGIOUS FESTIVALS, CLOSURE DAYS AND PUBLIC HOLIDAYS

✓ **University-wide:**

- i) October 28 (National WWII Remembrance Day).
- ii) November 17
- iii) Christmas and New Year Period: 24/12 – 07/01.
- iv) January 30 (Celebration of “The Three Hierarchs”).
- v) First day (Clean Monday) of the Eastern-Orthodox Great Lent.
- vi) March 25 (Greek Independence Day).
- vii) Easter Period: Great Monday – Sunday of St. Thomas.
- viii) May 1 (May Day).
- ix) Eastern-Orthodox Celebration of the Holy Ghost.

✓ **School of Theology:**

A) Full-Closure Days: September 14 (Feast of the Exaltation of the Holy Cross); February 6 (Feast of Photius the Great, Patriarch of Constantinople).

B) Part-Closure Days (00:00-11:00) due to the following ecclesiastical festivities: January 18 (Feast Day of Athanasios and Cyril, Patriarchs of Alexandria); February 2 (Presentation of Christ “Ypapanti” Festival); April 23 (Feast Day of St. George); May 21 (Feast Day of the Holy Great Sovereigns Constantine and Helen of Constantinople); June 29 (Solemnity of Saints and Apostles Peter and Paul); October 3 (Feast Day of St. Dionysius the Areopagite); October 26 (Feast Day of St. Demetrius); November 21 (Entrance of the Theotokos to the Temple); and December 6 (Feast Day of St. Nicholas).

Note: During Part-Closure Days all administrative services of the School remain normally open.

✓ **Student Elections**

On Student Election Day and the day after, all teaching is suspended to facilitate the electoral process.

4.3 PROGRAMME OF UNDERGRADUATE STUDIES

4.3.1 PROGRAMME OF POSTGRADUATE STUDIES AND DEGREE REQUIREMENTS

To graduate, all undergraduate students at the Department of Social Theology are required to successfully complete:

- ✓ all Compulsory courses (C),
- ✓ 24 Required courses (R),
- ✓ and 13 Elective courses (E)

listed as such in the Department's curriculum.

Credits earned from the aforementioned courses equal to 245 ECTS Credits, the minimum sum of ECTS credits required for graduation.

SEMESTER 1 (8 COURSES)

COMPULSORY (2) = 12 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31Y006 Introduction to the Old Testament	1	6	Metropolitan of Gortyna and Megalopolis Ieremias (Fountas) – Sotirios Despotis
31Y007 Introduction to the New Testament	1	6	Sotirios Despotis – Athanasios Antonopoulos
REQUIRED (3) = 12 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31Y108 Biblical Hebrew	1	4	Metropolitan of Gortyna and Megalopolis Ieremias (Fountas) – Sotirios Despotis
31Y014 Introduction and Theology of the Ecclesiastical Hymnology	1	4	Georgios Filias

➤ Practical Application of the Course (in situ tutorials) * 1 Ariadne Sarantoulakou, Dr. EDIP

31Y214 Introduction to Philosophy 1 4 Vassileios Gaitanis

31Π054 Religious Art 1 4 Diotima Liantini

ELECTIVE (3) = 6 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
311020 Introduction to the Study of Biblical Manuscripts	1	2	Athanasios Antonopoulos
31Π024 Interpretation of Evangelical and Apostolic Texts	1	2	Sotirios Despotis
31Π032 Introduction to the Ecclesiastical Ritual	1	2	Fr. Theodoros Koumarianos
31Π018 Sources of Canon Law	1	2	Eleni Giannakopoulou
311009 Introduction to Psychology	1	2	Spyridon Tsitsigkos

* The in-situ tutorials supporting the “31Y014 Introduction and Theology of the Ecclesiastical Hymnology” course are not assessed.

SEMESTER 1 TOTAL CREDITS: 30 ECTS

SEMESTER 2 (7 COURSES)

COMPULSORY (2) = 13 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31Y204 General Ecclesiastical History	2	7	Bishop of Abydos Kyrillos (Katerelos) – Emmanouil Karageorgoudis
31Y213 Liturgics	2	6	Georgios Filias
REQUIRED (4) = 16 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31E112 Interpretation and Theology of the New Testament	2	4	Sotirios Despotis – Athanasios Antonopoulos
31E109 Biblical Archaeology	2	4	Athanasios Antonopoulos
31E102 Ancient Greek	2	4	Vassileios Gaitanis
31E114 Christian – Byzantine Archaeology and Art	2	4	Diotima Liantini
ELECTIVE (1) = 2 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
311002 Comparative Interpretation of the Old Testament: Hebrew Original Texts and the Septuagint Translation	2	2	Metropolitan of Gortyna and Megalopolis Ieremias (Fountas) – Sotirios Despotis
311007 Revelation of John and Apocalyptic Movements	2	2	Sotirios Despotis
311014 New Testament and Rhetoric	2	2	Sotirios Despotis
31Y214 History of Philosophy	2	2	Vassileios Gaitanis
311016 Developmental Psychology of Religion	2	2	Spyridon Tsitsigkos
311017 Methodology of Scientific Research	2	2	Kyriaki (Kirki) Kefalea
SEMESTER 2 TOTAL CREDITS: 31 ECTS			

SEMESTER 3 (7 COURSES)

COMPULSORY (3) = 18 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31Y019 Dogmatics	3	6	Bishop of Abydos Kyrillos (Katerelos)
31Y001 Canon Law	3	7	Bishop of Abydos Kyrillos (Katerelos) – Eirini Christianki
31Y005 Patristics	3	5	Athanasios Glaros
REQUIRED (3) = 12 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
311004 Homiletics	3	4	Georgios Filias
311028 Byzantine Hypomnemata and Manuscript Tradition of the Divine Liturgy	3	4	Georgios Filias
31Π052 Introduction to the Study of Religion	3	4	Stylianos Papalexandropoulos
ELECTIVE (1) = 2 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
311006 New Testament and Faith Travelling – In the Footsteps of Saint Paul	3	2	Sotirios Despotis – Athanasios Antonopoulos
311029 The Church during the Ottoman Rule: Ideological Currents and Contribution to the Greek Revolutionary Movements	3	2	Emmanouil Karageorgoudis
31Π068 Byzantine Music - Psalmody	3	2	Department of Music Studies
31Π063 Entrepreneurship and Management in Ecclesiastical Contexts	3	2	Eirini Christinaki

SEMESTER 3 TOTAL CREDITS: 32 ECTS

SEMESTER 4 (8 COURSES)

COMPULSORY (2) = 10 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31Y122 Sociology of Religion	4	5	Apostolos Nikolaidis
31E124 Psychology of Religion	4	5	Spyridon Tsitsigkos
REQUIRED (4) = 16 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31E026 Symbolics	4	4	Bishop of Abydos Kyrillos (Katerelos)
311018 Ecclesiastical Figures of the 19 th and the 20 th Century	4	4	Emmanouil Karageorgoudis
31E028 Sociology	4	4	Apostolos Nikolaidis
31E115 Hagiology	4	4	Ariadne Sarantoulakou, Dr. EDIP
31Π062 Promotion of Mental Health	4	4	Maria Vassiliadou
ELECTIVE (2) = 4 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31Π051 Interorthodox and Interchristian Relations	4	2	Bishop of Abydos Kyrillos (Katerelos)
31Π047 Sociology of Christianity	4	2	Apostolos Nikolaidis
31Π060 Psychology of Religious Movements	4	2	Spyridon Tsitsigkos
31Π034 Theology and Counselling of Marriage and Family	4	2	Panoraia Koufogianni
SEMESTER 4 TOTAL CREDITS: 30 ECTS			

SEMESTER 5 (7 COURSES)

COMPULSORY (3) = 18 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31Y020 History of Doctrines	5	6	Bishop of Abydos Kyrillos (Katerelos)
31Y011 Theory and Practice of Christian Education	5	7	Emmanouil Perselis
31Y017 Christian Ethics	5	5	Apostolos Nikolaidis
REQUIRED (3) = 12 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31E011 Biblical History and Theology	5	4	Athanasios Antonopoulos
311021 Parameters of Health in the Bible	5	4	Maria Vassiliadou
31Y012 Pedagogics: Introduction and Theory	5	4	Department of Philosophy, Pedagogy and Psychology – Athanasios Michalis
311003 Social Ethics	5	4	Apostolos Nikolaidis
31Π007 Bioethics	5	4	Apostolos Nikolaidis
31E123 History of Religions – Islam	5	4	Stylianos Papalexandropoulos
311001 History of Modern Greek Education and Religious Education	5	4	Emmanouil Perselis
➤ Practical Application of the Course (in situ tutorials) **	5		Ariadne Sarantoulakou, Dr. EDIP

ELECTIVE (1) = 2 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
311022 Introduction to the non-Canonical (Apocryphal) Biblical Literature	5	2	Athanasios Antonopoulos
31Π033 Byzantine Palaeography and Diplomatic	5	2	Fr. Theodoros Koumarianos
31Π046 Ecumenical Movement	5	2	Apostolos Nikolaidis
311019 National and Social Contribution of the Church	5	2	Emmanouil Karageorgoudis
311012 Religious Tourism	5	2	Diotima Liantini

** The in-situ tutorials supporting the “311001 History of Modern Greek Education and Religious Education” course are not assessed.

SEMESTER 5 TOTAL CREDITS: 32 ECTS

SEMESTER 6 (7 COURSES)

COMPULSORY (3) = 18 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31Y010 Interpretation and Hermeneutics of the New Testament	6	6	Sotirios Despotis
31E117 Didactics of Religious Education	6	7	Emmanouil Perselis
➤ Practical Application of the Course (in situ tutorials) ***	6		Ariadne Sarantoulakou, Dr. EDIP
311011 History of Religions – Hinduism	6	5	Stylianios Papalexandropoulos

REQUIRED (2) = 8 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31E016 Theology of Worship and Ritual	6	4	Georgios Filias
31E005 Orthodox Ecclesiastical Literature	6	4	Athanasios Glaros
31Y002 Greek Ecclesiastical Law	6	4	Eirini Christinaki
31Π030 Religious Development and Education of Childhood and Adolescence	6	4	Emmanouil Perselis
ELECTIVE (2) = 4 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
311026 Bible and Pedagogical Applications	6	2	Sotirios Despotis
31Π041 Heortology – Christian Festival Studies	6	2	Georgios Filias
31Π013 Ecclesiastical Offences and Ecclesiastical Judicial Procedures	6	2	Bishop of Abydos Kyrillos (Katerelos)
31Π004 Criminology – Victimology. Theological perspectives	6	2	Eirini Christinaki
31Π066 Theology of Religions	6	2	Bishop of Abydos Kyrillos (Katerelos)
31Π053 Chinese and Japanese Religions	6	2	Stylios Papalexandropoulos
31E126 New Religious Movements	6	2	Stylios Papalexandropoulos

*** The in-situ tutorials supporting the “31E117 Didactics of Religious Education” course are not assessed.

SEMESTER 6 TOTAL CREDITS: 30 ECTS

SEMESTER 7 (7 COURSES)

COMPULSORY (3) = 16 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31E004 Greek Church History	7	6	Emmanouil Karageorgoudis
311010 History of Religions - Buddhism	7	5	Stylianos Papalexandropoulos
31E029 Comparative Religious Literature	7	5	Kyriaki (Kirki) Kefalea
REQUIRED (3) = 12 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31E103 Canon Law and Function of the Synodical System	7	4	Eleni Giannakopoulou
31Π040 Pastoral Counseling	7	4	Barbara Giannakopoulou
311023 Promotion of Mental Health and Remarks on Patristic Anthropology	7	4	Maria Vassiliadou
31E019 Counselling Psychology	7	4	Panoraia Koufogianni
31Π049 Science and Christianity	7	4	Spyridon Tsitsigkos
31Π039 Mass Communications and the Orthodox Tradition	7	4	Vassileios Gaitanis
ELECTIVE (1) = 2 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31Π035 Hermeneia of the Divine Liturgy of Constantinople	7	2	Fr. Theodoros Koumarianos
31Π045 Philosophy of Religion	7	2	Apostolos Nikolaidis
311013 Spirituality and Psychology	7	2	Spyridon Tsitsigkos
311015 Religious Education Fieldwork in Schools and Teaching Evaluation	7	2	Emmanouil Perselis
311005 Undergraduate Traineeship Course	7	2	Athanasios Glaros

SEMESTER 7 TOTAL CREDITS: 30 ECTS

SEMESTER 8 (7 COURSES)

COMPULSORY (3) = 18 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31Y015 Pastoral Theology	8	6	Barbara Giannakopoulou
31E018 Communication Theology	8	5	Vassileios Gaitanis
31E025 Museum Didactics of Religious Art	8	7	Diotima Liantini
REQUIRED (2) = 8 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31E101 Patristic Exegesis and Patristic Theology	8	4	Athanasios Glaros
31E020 Pastoral Psychology	8	4	Panoraia Koufogianni
311025 Promotion of Psychosomatic Health: Special Applications	8	4	Maria Vassiliadou
311008 Contemporary Issues in Church Law	8	4	Eleni Giannakopoulou
ELECTIVE (2) = 4 ECTS	SEM.	ECTS	INSTRUCTOR
31Π011 Byzantine Civilization	8	2	Department of Philology
311030 Byzantine Hagiography: Theory and Practice	8	2	Diotima Liantini
31Π067 History and Contemporary Condition of the Holy Mount Athos (Hagion Oros)	8	2	Emmanouil Karageorgoudis
31Π058 Religious Themes of Modern Greek Literature	8	2	Kyriaki (Kirki) Kefalea
311024 Theology and Cinema	8	2	Vassileios Gaitanis
311031 Missiology	8	2	Stylios Papalexandropoulos
311032 Synodality in the 21 st Century	8	2	Eleni Giannakopoulou

SEMESTER 8 TOTAL CREDITS: 30 ECTS

SYNOPSIS

The degree of the Department of Social Theology is attained after successfully completing fifty-eight (58) courses (21C-24/R-13E) corresponding to 245 ECTS in total.

SEMESTER 1 / 8 COURSES/2C-3R-3E= 30

SEMESTER 2 / 7 COURSES / 2C-4R-1E= 31

SEMESTER 3 / 7 COURSES / 3C-3R-1E= 32

SEMESTER 4 / 8 COURSES / 2C-4R-2E= 30

SEMESTER 5 / 7 COURSES / 3C-3R-1E= 32

SEMESTER 6 / 7 COURSES / 3C-2R-2E= 30

SEMESTER 7 / 7 COURSES / 3C-3R-1E= 30

SEMESTER 8 / 7 COURSES / 3C-2R-2E= 30

TOTAL: 58 COURSES = 245 ECTS

4.3.2 UNDERGRADUATE COURSE SYLLABI

I. SECTION OF CANON LAW AND BYZANTINE THEOLOGY FROM THE 9TH CENTURY – BIBLICAL STUDIES AND CULTURAL LIFE OF THE MEDITERRANEAN

Ia.

Biblical Studies and Cultural Life of the Mediterranean

SEMESTER 1

Course Code/Title	[31Y006] Introduction to the Old Testament
Instructor(s)	Metropolitan of Gortyna and Megalopolis Ieremias (Fountas) – Sotirios Despotis
Course Type: C¹ Period: F ECTS: 6	
Content: Introductory, Hermeneutical and Theological Approaches to the Books of the Old Testament (Canonical and Deuterocanonical). History of the Canon (Judaic and Alexandrian). Socio-political, Religious and Ideological Issues in the five Basic periods covered by the Books of the OT (Patriarchal Age, Exodus from Egypt and the Entry to the Land of Israel, Monarchy, Exile, Second Temple period). Translation, Policy and Theology of the Septuagint and the Distinct Character of Intertestamental Literature (1 and 2 Maccabees). History and Critical Research of the Hebrew and Greek text. Seminars: Electronic Tools, Corpora and Resources for the Study and Interpretation of the Old Testament, Interdisciplinary Approaches (Linguistics, Comparative Literature, Anthropology, Lexicography), English Terminology, Parallel Texts from the Near and Middle East, the Sources of the Pentateuch, Deuteronomistic Theology and the Chronicler. Studies on Biblical Institutions: Institutional Framework, Biblical Societies, Social Strata, the Institution of Marriage and Family, the Forms of Government of	

¹ C: Compulsory, R: Required, E: Elective.

Ancient Israel, the Institution of Property, Religious institutions and Religious Practice (Worship, Priests, Sacrifices, Purifications, Feast Days).

Course Code/Title	[31Y007] Introduction to the New Testament
Instructor(s)	S. Despotis - A. Antonopoulos
Course Type: C Period: F ECTS: 6	Open Course http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL1/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL100/
<p>Content:</p> <p>Introductory, Hermeneutical and Theological Problems of all the Books of the New Testament. Educational aims: To acquaint the Students with the Literary Genres, the Content and the Message/<i>Gospel</i> of the 27 Books of the New Testament to the Original Audience but also to our Modern Postmodern Era. <i>Kaine Diatheke</i> (= New Covenant) as Eucharistic Experience. Old (First) Testament as the “Bible” of the Early Christianity and New Testament. Unity and Diversity in the New Testament. The <i>Audition</i> of the Gospels (The Books of the New Testament as Listenings and as Readings). “Jesus of History and Christ of Faith”: The Quests for Jesus. Are the Gospels Biographies? The Synoptic Problem. The Relation of John to Synoptics. The Community of Jesus’ Disciples as “Reversed Pyramid” (<i>Contrast-Society</i>). Parables as Metaphers and <i>Dynameis</i> (Miracles) as <i>Semeia</i> (Signals). <i>Basileia Theou</i> (Kingdom of God), <i>Ecclesia</i> (Church) and Politics.</p> <p>http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL100</p> <p>Seminars: Electronic Tools and Resources for the Study and Interpretation of the New Testament, as well as the Hellenistic Literature, basic Semantic Remarks on important Lemmas of the New Testament, the Importance of Critical Editions for Research Purposes (the Byzantine text and its Variations), Multicultural Environment and Syncretism in the NT Era.</p>	

Course Code/Title	[31Y108]2 Biblical Hebrew
Instructor(s)	Metropolitan of Gortyna and Megalopolis Ieremias (Fountas) – S. Despotis
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
Content: Introduction: The Study of the Old Testament and the Hebrew language. On the term “Hebrew language”. On Semitic languages. Brief history of the Hebrew language. The monuments of the Hebrew language. The history of the text of the Old Testament. Grammatical processing of the Hebrew language. A short history of the text of the Old Testament. 2. Phonetics: The alphabet. Pronunciation and categorisation of the consonants. Vowel letters and vowels. Word division. Changes of the consonants. 3. Parts of speech. Pronouns. The article. The noun. Pronoun suffixes. Noun formation. Numerals. The verb. The stem of the verb. Verb tense sequence. The pronoun suffix of the verb. Prepositions. Conjunctions. Seminars: electronic resources for the study and practice of Ancient Hebrew, lexicological exercises with an emphasis on important theological terms.	

Course Code/Title	[311020] Introduction to the study of Biblical Manuscripts
Instructor(s)	A. Antonopoulos
Course Type: Elective Period: F ECTS: 2	
Content: COURSE DESCRIPTION: The purpose of this course is the introduction to biblical manuscript's tradition of the Old and New Testaments, the critical approach of the biblical texts, as well as the introduction to the Byzantine paleography. COURSE CONTENT: 1. An introductory study of the various techniques in the creation of manuscripts. 2. An introductory study of the biblical scrolls, manuscripts, codices and palimpsests. 3. The Dead Sea Scrolls. 4. New Testament	

² Successful completion of this course is required prior to attending the “Comparative Interpretation of the Old Testament: Hebrew Original Texts and the Septuagint Translation” course [311002].

Manuscripts. 5. An introductory study of the modern methods in copying and analyzing the biblical manuscripts.

Course Code/Title	[31Π024] Interpretation of Evangelical and Apostolic Texts
Instructor(s)	S. Despotis
Course Type: E Period: F1 ECTS: 2	Open Course http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL1/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL103/
Content: 1. Hermeneutical Approach to Excerpts of the Epistles of Paul using the Hermeneutical Principles of the Church Fathers (Philological, Christological, Ecclesiastical, Liturgical and Ascetical Interpretation - Spiritual "Theoria" of the "Απόθετον Κάλλος" [= Stored up Beauty]) and Modern Hermeneutical Methods (Reader-Response Criticism, Rhetorical and Narratological Analysis, Cognitive Interpretation). 2. Emphasis on their Presentation/ Teaching in the modern Community or Parish (Contextual Theology): Lectio Divina (Relectura). "Hermeneutics of Suspicion". <i>Re-memembering</i> (Enthymisis), <i>Reactualisation</i> (<i>Synchronising</i>) and Acculturation of Magnalia Dei (= <i>The Mighty Acts of God</i> of Exodus). http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL103	

SEMESTER 2

Course Code/Title	[31E112] Interpretation and Theology of the New Testament
Instructor(s)	S. Despotis – A. Antonopoulos
Course Type: R Period: S ECTS: 4	Open Course http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL102/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL101/
Content: Presentation of the Methods for the Theological Interpretation of the New Testament Canon with Emphasis on the most Ancient Texts of Christianity: the	

Pauline letters. Systematic Presentation of Key-Issues in New Testament Theology (Christology, Soteriology [Justification, Works of Law and Grace], Ecclesiology, Mission, Eschatology [Israel and the Nations]) as stressed by the Apostle born in the Cosmopolitan Greco-Roman Tarsus and initiated into Pharisaism and Zelotism right in the Centre of Judaism, the Hellenistic Jerusalem. **Eastern Orthodox Interpretation of Paul and the Debate between Old and New Perspectives on Paul** (Saul, Judaism and the Righteousness of God). **Conversion, Justification, Participation - Christosis/ Theosis.** Pistis (= Faith, Confidence, Fidelity) and Lifeethics/ Ethos (*Indicative and Imperative - Lifestyle /Living in the In-Between: "Already-Now/Not Yet"*- Body [Sexuality] and Sarx). The Struggle against Judaizers (Ethno-Phyletism). Insiders and Outsiders.

<http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL101>

Course Code/Title	[31E109] Biblical Archaeology
Instructor(s)	A. Antonopoulos
Course Type: R Period: S ECTS: 4	http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL103/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL147/
Content:	
COURSE DESCRIPTION: The purpose of this course is the introduction to the science of biblical archeology in Israel as well as the archeology of the New Testament era	
COURSE CONTENT: 1. Sources of Biblical Archaeology 2. Methods of Biblical Archeology. 3. The Worship in Biblical Israel. 4. The Sites of Religious-Worship in the Greco-Roman world. 5. Images and Inscriptions in the Greco-Roman world. 6. Religious-Artistic creation in the Greco-Roman world.	
The lesson comprises two parts, namely, Biblical Archaeology and Studies on Biblical Institutions . <i>Part A, Biblical Archaeology:</i> Introduction, prehistoric times, historic times. Judges, reign, period of Palestine's submission after 586 BC. <i>Part B, Studies on Institutions:</i> Introduction, institutional framework, biblical societies, social strata, the institution of marriage and family, the institution of power and the forms of government of ancient Israel, the institution of property, religious institutions and religious practice (worship, priests, sacrifices, purifications, feast days).	

Course Code/Title	[311002] Comparative Interpretation of the Old Testament: Hebrew Original Texts and the Septuagint Translation
Instructor(s)	Metropolitan of Gortyna and Megalopolis Ieremias (Fountas) – Sotirios Despotis
Course Type: E Period: S ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL148/
Content: <p>Methods of interpretation of the masoretic text of the Old Testament. Comparative hermeneutical approach to excerpts of the Old Testament (Jonah) from the Masoretic (Hebrew) Text and from the LXX translation. Genres and forms in the Old Testament. The intricacies of Old Testament poetic and prophetic texts.</p> <p>Seminars: Electronic Resources for Comparative Linguistic studies, the Concept of “Translator” in Antiquity, the Importance of the LXX in the Emendation and Critical Restoration of the Hebrew Text (Practical Applications and Exercises).</p>	

Course Code/Title	[311014] New Testament and Rhetoric
Instructor(s)	S. Despotis
Course Type: E Period: S ECTS: 2	
Content: <p>The Art of Rhetoric in Service of Political Culture in Hellenistic Period and Rome (Aristotle, Cicero’s Perfect Orator [as a Citizen and Politician], Quintilian’s <i>Institutes of Oratory</i>). Ethos, Logos and Pathos. The Second Sophistic - The Areopagus sermon by Apostle Paul in Athens (Acts 17:16-34) as a model of Christianity’s Presentation in a “Multi-Faith” Audience. Rhetoric as a Model of Persuasive Communication and Interaction - The Art-Method of Acculturation.</p> <p>Seminars: Reader Response Criticism, Stylistics, Select Excerpts from Ancient Greek Rhetorical Texts.</p>	

Course Code/Title	[311007] Revelation of John and Apocalyptic Movements
Instructor(s)	S. Despotis
Course Type: Elective Period: S ECTS: 2	Open Course http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL4/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL102/
Content: <p>Understanding <i>Jewish</i> and <i>Christian Apocalyptic</i> (2 BC – 2 AD) as Consolation Literature with Resistance Potential and as Vision of Justice. Historical, Literary and Theological Presuppositions of the Interpretation of the <i>Revelation of John</i> as Drama. Its Reception History. Liturgical Eschatology as “Teleology” (Theology of Hope).</p> <p>Seminars: Apocalyptic Literature in a Modern Cultural Framework (Cinema and Literature), Intertextual Studies (OT Usage in the Revelation of John), Select Studies in Christian Eschatological Movements: Causes and Social influence.</p> <p>http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL102</p>	

SEMESTER 3

Course Code/Title	[311006] New Testament and Faith Travelling- In the Footsteps of Saint Paul
Instructor(s)	S. Despotis – A. Antonopoulos
Course Type: E Period: F ECTS: 2	Open Course (Interpretation of Acts) http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL2/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL144/
Content: <p>“A Spiritual - Therapeutical Journey of a Lifetime”: Following Saint Paul’s Steps in Greece (2nd + 3rd Journey 49-57 AD) according to the Rhetorical and Narratorological Analysis of the Acts 16-20, the self Evidence of the Epistles of Paul and the Latest Archaeological Discoveries. The Gospel of Paul in the Context of Politics and Religion, Philosophical Schools, Mysteries and Voluntary Associations [Collegia], Everyday life, Ethics (as Therapie of Soul) and Afterlife Beliefs of 1 AD. Homo Viator ("Pilgrim Man") and Homo Zappiens ("Digital Man").</p>	

*Practical Application of the Course (in situ tutorials): A sightseeing tour in Athens, Corinth and Patmos of 1 AD³

<http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL144>

SEMESTER 5

Course Code/Title	[31E011] Biblical History and Theology
Instructor(s)	A. Antonopoulos
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
Content: COURSE DESCRIPTION: This course aims to examine the history of Judaism during the biblical times as well as the historical, religious, sociological and cultural aspects of the Mediterranean world during the New Testament era. COURSE CONTENT: 1. History of Judaism. 2. The Second Temple era. 3. The Hellenistic Period. 4. The Graeco-Roman World. 5. The New Testament era.	

Course Code/Title	[311022] Introduction to the Non-Canonical Biblical Literature
Instructor(s)	A. Antonopoulos
Course Type: E Period: F ECTS: 2	
Content: COURSE DESCRIPTION: The course aims to the introductory approach of the so-called non-canonical (apocryphal) Old and New Testament Literature. COURSE CONTENT: 1. Old Testament Apocrypha. 2. New Testament Apocrypha. 3. Judeo-Christian Apocryphal Gospels. 4. Apocryphal Gnostic Gospels. 5. Apocryphal Acts. 6. Apocryphal Revelations. 7. Apocryphal Epistles.	

³ Laboratory teaching application (in situ tutorials) are course-specific tutorials that take place in locations pertaining to the scope and aims of the course and are not assessed.

SEMESTER 6

Course Code/Title	[31Y010] Interpretation and Hermeneutics of the New Testament
Instructor(s)	S. Despotis
Course Type: C Period: S ECTS: 6	http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL6/ http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL105/
Content: Exegesis, Eisegesis and Hermeneia. The Hermeneutical Principles of the Church Fathers (Philological, Ecclesiastical, Liturgical and Ascetical Interpretation - Spiritual "Theoria" of the "Απόθετον Κάλλος" [= stored up Beauty]) Modern Synchronic and Diachronic Approaches to Biblical Interpretation . (Source-, Form-, Redaction-, Socio Historical-, Reader Response-, Narrative) Criticism of the Gospels. Hermeneutical Approach of the Gospel of John. Educational aims: To acquaint the Students with the the Art of Interpreting as well as with the Hermeneutical (synchronic-diachronic) Methods. Practical Implementation of the Methods on the "poetical and spiritual" Gospel of John. http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL105 Seminars: Comparative Study of the Semantics in Lemmas used by John and the Synoptic Gospels: Towards a Study of Style through Convergence and divergence.	

Course Code/Title	[311026] Bible and Pedagogical Applications
Instructor(s)	S. Despotis
Course Type: E Period: S ECTS: 2	http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL3/
Content: Creative and Effective Teaching Methods of Biblical "Icons-Logos-Symbols" (Characters/Figures as Models, Leitmotifs) and Excerpts or Books to Pupils attending the Elementary - Lower Secondary Education (Gymnasio) and Unified Upper Secondary Schools (Genika Lykeia) in the Context of "New Learning"	

(www.neamathisi.com/) and the Digital Age and according to Development Psychology. **1. Bible and Identity Building** (Formation of Character, Ethical and Aesthetic knowledge/capability, Capacity for Wise Deliberation and Reflection as well as the Development of Personal Autonomy).

2. The Art of Narrating, Creative Writing-Designing and Performance ('Poetical Theology/Christology'), Mimesis, Bibliodrama, Bibliolog, Godlyplay, Symbol Didactics. "Elementar Making"- Existential Approach. [The Bible & Visual Culture](#). **3. Bible, Morality and Ethical Issues** (Patriarchy, Antisemitism, Violence, Ecology). [Designing an Interdisciplinary Biblical Project](#). Correlation through the Active Participation in Liturgy and the Life of the Parish ("Cult and Culture").

Ib

Canon Law and Byzantine Theology from the 9th century

SEMESTER 1

Course Code/Title	[31Π018] Sources of Canon Law
Instructor(s)	E. Giannakopoulou
Course Type: E Period: F ECTS: 2	
Content: This course is essentially an introduction to Canon Law of the Orthodox Church: Introduction. Context of the technical terms "sources", "Canon Law". Origin and distinction of the sources: The Bible; Ecumenical Councils; Local Councils and Writings of Church Fathers ratified by the Sixth Ecumenical Council; canonical collections; significance of the book "Pedalion"; critical editions; purpose of formulating canonical regulations; special features of Canon Law (law of grace, soteriological purpose). The course includes visual material (projections of power points).	

SEMESTER 2

Course Code/Title	[31Y204] General Ecclesiastical History
Instructor(s)	† Bishop Kyrillos (Katerelos) of Abydos E. Karageorgoudis
Course Type: C Period: S Units: 6 ECTS: 7	
Content: Systematic exposition of the historical life of the Church from its foundation up to the present.	

Course Code/Title	[31E102] Ancient Greek
Instructor(s)	V. Gaitanis
Course Type: R Period: S2 ECTS: 4	
Content: Texts of the Rhetoric of Attica with Emphasis on Demosthenes and Grammar-Syntactical Education. Introduction to Greek Literature with an emphasis on Later Antiquity. Plato's <i>The Apology of Socrates</i> . Text, Translation, Interpretative Approach, Remarks. Saint Basil's "Address to Young Men" (<i>Πρὸς τοὺς νέους, ὅπως ἂν ἐξ Ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων</i>). Text, Approach, Remarks.	

Course Code/Title	[31E114] Christian - Byzantine Archaeology and Art
Instructor(s)	D. Liantini
Course Type: R Period: S2 ECTS: 4	
Content: A) The beginning and the development of palaiochristian art. B) Byzantine painting in proto-byzantine, middlebyzantine and later-byzantine period.	

Code/Title	[31Π066] Theology of Religions
Instructor(s)	† Bishop Kyrillos (Katerelos) of Abydos
Course Type: Elective Period: S Units: 3 ECTS: 2	
Content: Introduction. Religion and Religions. Christianity and Religions (Historical study). The position of the Roman-Catholic Church. <i>Inclusivism</i> . <i>Exclusivism</i> . Religious Pluralism. Divine Revelation and Religions. The concept of redemption in Religions. Interreligious dialogues. Missionary at the age of interreligious Dialogue. Religions as means to redemption. Preconditions of the Orthodox viewpoint.	

SEMESTER 3

Course Code/Title	[31Y005] Patristics
Instructor(s)	A. Glaros
Course Type: C Period: F ECTS: 5	
Content: General Introduction. Critical examination and exposition of the life, writings and theology of the Fathers of the Church and of the Ecclesiastical Writers.	

Course Code/Title	[31Y001] Canon Law
Instructor(s)	† Bishop Kyrillos (Katerelos) of Abydos E. Christinaki
Course Type: C Period: F ECTS: 7	
Content:	

Introduction. Sources of Canon Law. Organisation and Administration of the Church. Church system of government. Council System. The Church's relations with the State and other Religious Organisations. Canonical Crime Law.

Course Code/Title	[311029] The Church during the Ottoman Rule: Ideological Currents and Contribution to the Greek Revolutionary Movements
Instructor(s)	E. Karageorgoudis
Course Type: E Period: F ECTS: 2	
Content: TBC	

Course Code/Title	[31Π063] Entrepreneurship and Management in Ecclesiastical Contexts
Instructor(s)	E. Christinaki
Course Type: E Period: F ECTS: 2	
Content: The lesson aims at systematically providing basic knowledge around the economy, the market and entrepreneurship in Europe and Greece with an emphasis on the art of entrepreneurship in fields related to the social dimension and action of the Church. The objectives of the lesson is to provide the students with knowledge of the general principles of the Church's teachings in relation to the business activity of the Church and its members, knowledge of various former and current business applications in the administration of ecclesiastical goods, skills of comprehending the particularities inherent in business activity related to the management of ecclesiastical goods, skills required to carry out business activity in relation to the administration of ecclesiastical goods pertinent communication, multiple cultures, the rise to prominence of the identity and the values of the Orthodox Church and the rest of the religious communities.	

SEMESTER 4

Course Code/Title	[311018] Ecclesiastical Figures of the 19th and 20th Century
Instructor(s)	E. Karageorgoudis
Course Type: R Period: S ECTS: 4	
Content: TBC	

Course Code/Title	[31Π062] Promotion of Mental Health
Instructor(s)	M. Vassiliadou
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
Content: Aims: The course is aiming at the familiarization of students with terminology, fundamental principles, and educational and research methods of the interdisciplinary field of “Mental Health Promotion”. Contents: 1. Mental Health Promotion: definition, origins. 2. Physiological (healthy) mental functioning: Medical and Theological model. 3. Axiological Anthropology: Psychosomatic Physiology and Pathology. 4. Acquired Psycho-Deficiency Syndrome. 5. Essential strategies for the reinforcement and the protection of healthy (adaptive) mental functioning. 6. Mental Health Promotion and Education. 7. Mental Health Promotion and Research. 8. Soteriological dimensions of Mental Health Promotion.	

SEMESTER 5

Course Code/Title	[311021] Parameters of Health in the Bible
Instructor(s)	M. Vassiliadou
Course Type: R Period: F ECTS: 4	

Content:

Aims: The course is aiming at the familiarization of students with essential components and dimensions of health, as emerging from the Bible.

Contents: 1. Health: definition, components. 2. Axiological parameters of Health. 3. Health and Disease: Biblical v. contemporary Medical parameters. 4. Essential characteristics of Health as presented in the Bible. 5. Exploration of psychosomatic components of Health.

Course Code/Title	[311019] National and Social Contribution of the Church
Instructor(s)	E. Karageorgoudis
Course Type: E Period: F ECTS: 2	
Content: TBC	

SEMESTER 6

Course Code/Title	[31E005] Orthodox Ecclesiastical Literature
Instructor(s)	A. Glaros
Course Type: R Period: S ECTS: 4	
Content: Introduction, sources, history, method, subject and research method, division of the lesson, life, works and teachings of the Holy Fathers and Orthodox Ecclesiastical Writers from the 9 th century on.	
Course Code/Title	[31Y002] Greek Ecclesiastical Law
Instructor(s)	E. Christinaki
Course Type: R Period: S ECTS: 4	

Content:

1. General Part. 2. Organisation of the Church of Greece. 3. Administration of the Church of Greece. 4. Criminal Law and Criminal Legal Procedure of the Church of Greece. 5. Ecclesiastical Condition of Mount Athos (Agion Oros), Crete and the Dodecanese. 6. Special Issues of Ecclesiastical Law in current Greek legislation.

Course Code/Title	[31Π013] Ecclesiastical Offenses and Ecclesiastical Judicial Procedures
Instructor(s)	† Bishop Kyrillos (Katerelos) of Abydos
Course Type: E Period: S ECTS: 2	
Content: 1. Introduction. 2. Theology and Criminology- Victimology. 3. Crime and Sin. 4. Criminal and sinner. 5. Criminality and sin. 6. Punishments, security measures and acts of penance. 7. General causes of crimes. 8. Personal causes of crimes. 9. Prevention and suppression of the crimes. State, Church, private initiative. 10. General crime prevention. 11. Specific crime prevention. 12. Preinterrogational, interrogational and judicial treatment of a criminal. 13. Correctional and pastoral treatment of a criminal. 14. Special issues. Victimology in Theological sources, Victim, Victim types, Victimisation, Prevention of victimisation, the Contribution of Theology and of the Church to the prevention of criminality and victimization.	

Course Code/Title	[31Π004] Criminology – Victimology: Theological Perspectives
Instructor(s)	E. Christinaki
Course Type: E Period: S ECTS: 2	
Content: 1. Introduction. 2. Theology and Criminology. Victimology. 3. Crime and Sin. 4. Criminal and sinner. 5. Criminality and sin. 6. Punishments, security measures and acts of penance. 7. General causes of crimes. 8. Personal causes of crimes. 9. Prevention and suppression of the crimes. State, Church, private initiative. 10. General crime prevention. 11. Specific crime prevention. 12. Preinterrogational,	

interrogational and judicial treatment of a criminal. 13. Correctional and pastoral treatment of a criminal. 14. Special issues. Victimology in Theological sources, Victim, Victim types, Prevention of victimisation, the Contribution of Theology and of the Church to the prevention of criminality and victimization.

SEMESTER 7

Course Code/Title	[31E004] Greek Church History
Instructor(s)	E. Karageorgoudis
Course Type: C Period: F ECTS: 6	
Content: Foundation, organisation and historical development of the Orthodox Churches in Greece. The historical life of the “Church of Greece” from 1821 up to the present. The Ecclesiastical History of Mount Athos (Agion Oros), Crete and the Dodecanese.	

Course Code/Title	[31E103] Canon Law and the Function of the Synodical System
Instructor(s)	E. Giannakopoulou
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
Content: History and basic ecclesiastical events in the first 8 centuries. Holy Canons, value of the Proceedings of the Ecumenical Councils, criteria and procedure for convening the Ecumenical Councils-Comparison with the procedure of the Great and Holy Council (Crete, 2016). Summary of regular and dogmatic teaching of the Ecumenical Councils of the Orthodox Church.	

Course Code/Title	[311023] Promotion of Mental Health and Remarks on Patristic Anthropology
Instructor(s)	M. Vassiliadou
Course Type: Required Period: S ECTS: 4	
Content: The course is aiming at the familiarization of students with essential issues of Mental Health Promotion, as well with the way they are expressed in Patristic anthropological texts. Contents: 1. Essential issues of Mental Health Promotion. 2. Mental Health and Mental Disorder. 3. The notion of Mental Health in the Patristic Instructions. 4. Keeping passions under control: towards the Promotion of Mental Health. 5. Components of Patristic Anthropology and the contemporary Bio-Psycho-Social conception of human nature.	

Course Code/Title	[311005] Undergraduate Student Traineeship
Instructor(s)	A. Glaros
Course Type: E Period: S ECTS: 2	
Content: It provides a Grant for Students to carry out a (2 Months) Work Experience in a Choice of a Number of Highschools, <i>Commonwealth</i> Foundations etc. as Part of their Degree. See also Erasmus+ traineeships http://www.interel.uoa.gr/erasmus/pm.html	

SEMESTER 8

Course Code/Title	[31E101] Patristic Exegesis and Patristic Theology
Instructor(s)	A. Glaros
Course Type: R Period: S ECTS: 4	
Content: a) Interpretation and theological approach to a selection of works or extracts from writings of the Holy Fathers and the Ecclesiastical Writers. b) Presentation of selected issues of Patristic Theology: The iconological framework according to the teachings of Ioannis Damaskinos.	

Course Code/Title	[311025] Promotion of Psychosomatic Health: Special Applications
Instructor(s)	M. Vassiliadou
Course Type: E Period: S ECTS: 2	
Content: Aims: The course is aiming at the familiarization of students with a) fundamental directions for the detection of conditions that may threaten mental and therefore physical health, b) key principles of medical prevention and of health promotion. Contents: 1. Acute and chronic psycho-traumatic conditions that are threatening mental and physical health. 2. Protection of victims. 3. Protection of rescuers. 4. Protection of witnesses and of the public. 5. Essential instructions for the promotion of health in both, individual and public level.	

Course Code/Title	[311008] Contemporary Issues in Church Law
Instructor(s)	E. Giannakopoulou
Course Type: R Period: S ECTS: 4	
Content: Introduction. Meaning of the terms "Ecclesiastical Law" and "Greek Ecclesiastical Law"; their relationship with "Canon Law"; A brief reference to the four different types of ecclesiastical status of Church territories in Greece (Church and Bishoprics of the "New Territories"; Churches of Crete, Dodecanese and Mount Athos); Relations between regional Orthodox Churches (Inter-Orthodox dimension of the Canon Law), with a reference to the Great and Holy Council (Crete 2016); Relations between Church and State; Collective administrative bodies of the Church of Greece; A comparison between the Holy Canons and ecclesiastical law, etc.	

Course Code/Title	[31Π011] Byzantine Civilization
Instructor(s)	Department of Philology D. Kalamakis
Course Type: E Period: S ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/PHIL613/
Content: The foundation of Constantinople. The emperor, his family and his court. The Church and the clergymen. The Administration and the servicemen. The infantry and the navy. The merchants and the craftsmen. Seamanship and country life. The schools, the scholars and charity in Byzantium. Selected noble women and other female figures in Byzantium.	
Course Code/Title	[31Π067] History and Contemporary Condition of the Holy Mount Athos (Hagion Oros)
Instructor(s)	E. Karageorgoudis
Course Type: E Period: S ECTS: 2	

Content:

A presentation of the pre-Christian history and of the history of the Monastic City of Mount Athos (Agion Oros), the first (972) and the last (1924) formulary, as well as the personalities of contemporary Mount Athos monasticism.

Course Code/Title	[311032] Synodality in the 21st Century
Instructor(s)	E. Giannakopoulou
Course Type: E Period: S ECTS: 2	
Content: The Holy and Great Council of the Orthodox Church (Pentecost 2016): Towards the Council - Official Documents – 6 “He called all to unity”.	

Course Code/Title	[31E025] Byzantine Hagiography: Theory and Practice
Instructor (s)	D. Liantini
Course Type: E Period: S ECTS: 2	
Content: TBC	

II. Section of Christian Worship, Education and Pastoral Studies

SEMESTER 1

Course Code/Title	[31Y014] Introduction and Theology of the Ecclesiastical Hymnology
Instructor(s)	G. Filias ➤ Practical Application of the Course (in situ tutorials) Dr. Ar. Sarantoulakou, EDIP (Laboratory Teaching Staff)
Course Type: R Period: F ECTS: 4	http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL104/
Content: Historical and theological examination of the content of the ecclesiastical hymns combined with a short reference to the history, the creation, the causes, the purpose, the liturgical necessity, the sources, the topics, the creators, the periods, the categorisation of types, the editions of the hymns; special reference to the scientific methodology of theological and systematic (doctrinal-ethical) assessment and use of the hymnographic passages of various liturgical books, ceremonies, holy days and holy-day cycles of the orthodox worship. * Laboratory teaching application: On an individual and collective level of working on a text of an 'Asmatiki' Office of a saint, chosen by the students themselves who are separated into groups of five people, an hagiological subject is analysed through ecclesiastical Hymnography. The purpose is to highlight the biographies of the saints, their virtues, the causes that led to their recognition of sanctity and finally the deeper message of Saints for us today.	

* Laboratory teaching application (in situ tutorials)" are course-specific tutorials that take place in locations pertaining to the scope and aims of the course and they are not assessed.

Code/Title	[31Π032] Introduction to the Ecclesiastical Ritual and Services
Instructor(s)	Fr. Th. Koumarios
Course Type: E Period: F ECTS: 2	
Content: History and theology of ritual or order ("ordo") in Christian worship. The ritual of the Services of Orthodox Church, the present practice and the tradition of the various liturgical actions. The existing ritual of the Divine Liturgy and its historical evolution. The ritual of Baptism, of the Wedding Ceremony, as well as of the Funeral. The beginning and the historical processes and additions to the Liturgical Year and the daily Services (Vespers, Matins, the Hours). By the end of the course you should know the history and theology of the rituals of Christian worship. You should know the basic parts about the existing rituals of the Divine Liturgy and their historical evolution. In addition to that you should know the present ritual and its history concerning to Baptism, probaptismal rites, the Wedding, the Funeral, as well as the history of the development of the Liturgical year and the daily worship.	

SEMESTER 2

Course Code/Title	[31Y213] Liturgics
Instructor(s)	G. Filias
Course Type: Compulsory Period: S ECTS: 6	http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL101/
Content: Introduction to Liturgics: Meaning, purpose and content of Liturgics. Method, usefulness and spiritual preconditions. History of Liturgics. Sources of Liturgics: The Old and the New Testament. Works of the Apostolic Fathers and the ecclesiastical writers of the first three centuries (a selection). Phenomenology of the factors, laws and principles of liturgical development. The main liturgical types. The current forms of Byzantine liturgical type. Preconditions for reviewing the current liturgical forms.	

SEMESTER 3

Course Code/Title	[311004] Homiletics
Instructor(s)	G. Filias
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
Content: Introduction to Homiletics. Concept, name, position, usefulness of the lesson. History of Homiletics: the apostolic sermon, the sermons during the 2nd, 3rd, 4th, 5th, 19th and 20 th centuries. Concept, purpose and means of the sermon. Sources and apportionment of the homiletic material. Content of the sermon Christocentric, liturgical, personal, etc). Features of the Sermon: Explanation, documentation, motives, implementation. The form of the sermon. Lower or analytical speech. Higher or synthetical speech. The style of the sermon. Concept, qualities, method of formation. Language, writing, delivery of the sermon. The deacon of the sermon.	

Course Code/Title	[311028] Byzantine Hypomnemata and Manuscript Tradition of the Divine Liturgy
Instructor(s)	G. Filias
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
Content: TBC	

Code/Title	[31Π068] Byzantine Music - Psalmody
Instructor(s)	Department of Music Studies
Course Type: Elective Period: F ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=314
Content: Historical and institutional elements. The most important stages of history and notation. Relationship between hymnography and the art of psalmody.	

Psalmody as a liturgical art. Psalmody as a biblical institution and an ecclesiastical charisma. Theological study of the elements of holy Psalmody. The characteristics of Greek-Orthodox Psalmody. The choral chanting system. Byzantine ecclesiastical music and popular songs. Modern notation. Octoechos. Elocution practice. Categories of ecclesiastical

music. Information on the genres and the sounds. Formation and practice of an ecclesiastical choir.

SEMESTER 4

Course Code/Title	[31E115] Hagiology
Instructor(s)	Dr. Ar. Sarantoulakou, EDIP (Laboratory Teaching Staff)
Course Type: R Period: S ECTS: 4	
Content: Introduction and theory of the Hagiology of the Orthodox Church, reference to the ancient sources of the Science of Hagiology, to the particular characteristics of the groups of the Saints, to the particular hagiological views of the historical periods of Hagiology and recognition of the Saints.	

Course Code/Title	[31Π034] Theology and Counselling of Marriage and Family
Instructor(s)	P. Koufogianni
Course Type: E Period: S ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL110/
Content: I. Theological approach to the mystery of marriage. II. Marriage and family as an opportunity for maturity and blessing. III. Love and Sexuality. IV. Development of the Greek family (traditional, nuclear family, modern forms of family). V. Issues of marriage and family Counselling. VI. The exertion of power within the modern family.	

Educational aim: To better familiarise the students with the theology of marriage in the orthodox Church and to teach them way of experiencing this theology within the contemporary reality of family, society and science.

SEMESTER 5

Course Code/Title	[31Y011] Theory and Practice of Christian Education
Instructor(s)	E. Perselis
Course Type: C Period: F ECTS: 7	http://eclass.uoa.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=308
Content: <p>The main historical points of development and the most important theological and pedagogical characteristics of the development of Christian religious education in Greece. The place of Christian theological education in the educational system of the free Greek State. Influences of the various trends of the Greek 19th century intellectuals on the formation of the educational ideals of the Christian and catechetical religious education. Analysis of the theological and pedagogical principles and directions of modern Greek Christian religious education. Analysis of the concept “education”, its aims and the examination of its content; the means of defining the modern theological and pedagogical criteria for an effective Christian religious education. The effects of the European Union on Christian religious education in Greek schools.</p>	

Course Code/Title	[311001] History of Modern Greek Education and Religious Education
Instructor(s)	E. Perselis ➤ Practical Application of the Course (in situ tutorials) Dr. Ar. Sarantoulakou, EDIP (Laboratory Teaching Staff)
Course Type: R Period: F ECTS: 4	http://eclass.uoa.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=306

Content:

The main historical points of modern Greek education (from the time of Kapodistrias to date). The position and the content of School Religious Education as part of the major reforms of the Greek educational system. The main theological and pedagogical currents shaping school religious education in Greece. The role of the Greek intellectuals from the 19th century until today in shaping the educational ideal of School Religious Education.

****Laboratory teaching application:** Yesterday's school viewed in the perspective of nowadays: school life is examined, through literary texts chosen at the beginning of the session, based on : a) the structure and function of school as an institution that transforms as influenced by society and historical period, b) school as an institution of children's socialization., b) school as an institution of children's socialization.

**** Laboratory teaching application (in situ tutorials)"** are course-specific tutorials that take place in locations pertaining to the scope and aims of the course and they are not assessed.

Course Code/Title	[31Y012] Pedagogics: Introduction and Theory
Instructor(s)	Faculty of Philosophy, Pedagogy and Psychology, A. Michalis
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
Content:	
<p>A. Theoretical framework: Pedagogy as a discipline. Characteristic features. The relationship of pedagogy with other disciplines. The field of Pedagogy. The aim, the factors and the means of education. Counselling at school. Types of education.</p> <p>B. Practice: Students are obliged to attend lessons for 3 days at various levels of Junior and Senior High School. The aim is to create a parallel between what the students are taught and what they see in the classroom. The practice stage is completed with an assessment of the lessons taught. The students create lesson plans corresponding to the offered lessons.</p>	

Course Code/Title	[31Π033] Byzantine Palaeography and Diplomatic
Instructor(s)	Fr. Th. Koumarios
Course Type: E Period: F ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL130/
Content: Meaning, content and limits of Palaeography. Writing and its development. Materials and instruments for writing. The history of Greek writing, majuscule (uncial) and minuscule writing. The manuscript: its creation, history and reading. Manuscript research and dating. Range and limits of Diplomatics. Documents, Files and Collections. Document categories. Document tradition. Edition of documents and commentary on them. By the end of the course you should know the history of Greek writing from the beginning of its existence until nowadays, and particularly those endurable materials of writing, such as papyrus, pergamene, paper, as well as their influence to the development of writing from majuscule (uncial) to minuscule Greek writing. You should know the manner of construction of a manuscript and the proceeding in writing it. You should know the primary parameters for the dating and the allocation of a manuscript. You should be elementary able to read a manuscript and to identify the abbreviations and complex of letters. You should be aware of the history of "diplomata" and archives, as well as the elements of critical edition of manuscripts and texts.	

SEMESTER 6

Course Code/Title	[31E117] Didactics of Religion Education
Instructor(s)	E. Perselis ➤ Practical Application of the Course (in situ tutorials) Dr. Ar. Sarantoulakou, EDIP (Laboratory Teaching Staff)
Course Type: C Period: S ECTS: 7	
Content:	

1) A historical review of the place of Religious Education in the school Curriculum. 2) The aim and objectives of Religious Education in the current curriculum of Secondary education. 3) Modern pedagogical theories, teaching methods and Religious Education. 4) Structure and content of Religious Education textbooks currently in use for Junior and Senior High School. 5) Analysis of concepts such as: narrative, symbol, doctrine, ritual, parable, miracle, etc. 6) Catechesis, sermon and Christian education. 7) Family education according to the Fathers of the Church. 8) Religious pluralism, ecological crisis, human rights and Religious Education.

*Laboratory teaching application: Based on the fifth parameter of the course content it is examined: a. Narrative theory and functions (author, narrator, narrative modes and techniques, time in narration) with applications in religious narratives. b. Concepts of symbol, archetype, metaphor and ritual. Applications on religious narratives. c. Parables and narratives of miracles in orthodox hagiological texts. Ways of approaching and analysing their structure. d. Concept of myth and its religious approach.

*“Laboratory teaching application (in situ tutorials)” are course-specific tutorials that take place in locations pertaining to the scope and aims of the course and they are not examined.

Course Code/Title	[31Π030] Religious Development and Education of Childhood and Adolescence
Instructor(s)	E. Perselis
Course Type: R Period: S ECTS: 4	http://eclass.uoa.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=307
Content: Erik Erikson’s psychological and social theory for the development of childhood and adolescence and J. Piaget’s theory of the genetic epistemology concerning the origin and the procedures of human intelligence. The relationship between these theories and the religious development and education of children and adolescents. R. Goldman’s theory for the development of the religious concepts in children and adolescents. J. Fowler’s theory for the development of faith. A. Godin, D. Elkind and other people’s research on issues concerning religious development of children and adolescents. Analysis and discussion on the findings of developmental research carried out for concepts such as: “god”, “prayer”, “death”, etc. Patristic views on a person’s psychosomatic development. Analysis and discussion of the patristic views on the basis of selected excerpts	

from the works of: St. Basil, *Homilies on the Hexaemeron*, Gregory of Nyssa, *On the creation of man*, St. John Chrysostom, *On vanity and child raising*, etc.

Code/Title	[31E016] Theology of Worship and Ritual
Instructor(s)	G. Filias
Course Type: R Period: S ECTS: 4	
<p>Content:</p> <p>The introduction includes the study of the “theology of worship” concept (theological meaning of worship /theology and function/“liturgical theology” and “theology of worship”) as well as its sources (catecheses/interpretations of the Divine Service/liturgical speeches). Then, there follow the study of the relationship between Judaic and Christian worship (influences and differences/ worship “εν πνεύματι και αληθεία”) as well as the study of the relationship between the Bible and worship. There is particular reference to the issues of worship as Mystagogy (reference to Odo Casel’s theory of the relationship between Christian worship and ancient mystic workshops/Mystagogic Catecheses/The concept of “Mystery” and of “Mystagogy” in the Byzantine commentators of the Divine Service), the synonymity of the concepts of “Church” and “Divine Eucharist”, the connection between worship and eschatology as well as the relationship between <i>lex orandi</i> and <i>lex credendi</i>. Also, there is the study of the teachings on concealing the Mysteries (disciplina arcana), Christological/Trinitarian/Pneumatological/Mariological issues of worship, of symbolism and realism in worship, the relationship between worship and practice, the “Liturgical Movement” in the Western Church and the demand for “Liturgical renaissance” in the Orthodox Church.</p>	

Code/Title	[31Π041] Heortology – Christian Festival Studies
Instructor(s)	G. Filias
Course Type: E Period: S ECTS: 2	http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL105/
Content: <p>The formation, development and theology of Christian feast days are studied. To this end, there is an introductory reference to the sources of the Studies on Feast Days science (the Bible, Peregrinations, Apocrypha texts, Ecumenical Councils Decisions etc.) and there is a study of the creation, development and final shaping of the weekly, yearly and moveable cycle of feast days as well as a study of the formation of the liturgical year (formation of liturgical week / from the Hebrew Sabbath to the Christian Sunday/feast cycles of Christmas, etc). There is special reference to the sources and the development of the feast days devoted to Virgin Mary and the Lord and to their theology. There is also a study related to issues pertaining to the feast days of the Martyrs, Apostles, Angels, Prophets, openings, miraculous events and struggles against heresies. Moreover, there is an examination of the Byzantine period feast days and the feast days of the period after the Conquest of Constantinople as well as issues of the feast days of Western Church, of the enrichment of feast days as a factor of liturgical development and of the participation of the faithful people in the feast days.</p>	

SEMESTER 7

Course Code/Title	[31E019] Counselling Psychology
Instructor(s)	P. Koufogianni
Course Type: R Period: F ECTS: 4	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL110/
Content: <p>I. Introduction to Psychology – Counselling Psychology. II. Counselling Psychology theories: 1. S. Freud’s psychoanalytical Theory. 2. Basic elements of M. Klein’s theory and of the <i>attachment theory</i> of J. Bowlby. 3. Cognitive-Behavioural theory. 4. Humanistic-existential Psychology (Maslow’s Hierarchy of Needs theory and Roger’s individual-centred theory). III. Counselling Psychology in practice: 1. The counselling relationship (the counsellor’s</p>	

personality, Communication, Counselling abilities). 2. Counselling and Christian faith.

- During the lectures, some time is devoted to the assimilation of the theory through experiential exercises aiming at self-knowledge (“know thyself”) and the students’ sensitization to Counselling abilities.
- Educational aims: a. To theoretically and practically familiarise the students with introductory knowledge on the psychodynamic, knowledge-behavioral and individual-centered approaches to psychology. b. To sensitise the students in relation to practices and abilities concerning Counselling.

Course Code/Title	[31Π039] Mass Communications and the Orthodox Tradition
Instructor(s)	V. Gaitanis
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
Content: Structures, theories and procedures of mass communications from the point of view of Orthodox spirituality. De Bord’s theory of spectacle. Postman’s theory of entertainment. M. Perniola’s theory. Brief history of world cinema and theological interpretations.	

Course Code/Title	[31Π040] Pastoral Counselling
Instructor(s)	B. Giannakopoulou
Course Type: E Period: F ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL106/
Content: Counselling Pastoral Studies, as a field of Pastoral Studies which are based on theology and the action of the Apostles, the Holy Fathers and the Saints, deal with the practice of pastoral counselling or spiritual guidance exercised by the Church according to the Orthodox tradition and spirituality and it comprises: Introduction to Orthodox Counselling Pastoral Studies. Aspects of the	

persons exercising pastoral counselling or spiritual guidance. The model of the counsellor (preconditions-virtues-gifts-qualifications).

The principles permeating pastoral counselling and its aim. The preconditions of the persons receiving counselling. The lesson combines theory and practice and, to that aim, includes texts of pastoral counselling epistles in chronological orders and philocalical pastoral counselling in order to help students study and apply the timeless counselling practice of the spiritual guides of Orthodoxy. Within the framework of the students' practice, we also provide them with the ascetic pastoral counselling of Saint Nektarios of Pentapolis, based on the pastoral epistles and the validity of his Person, being a contemporary spiritual Father of the Church and Professor of Pastoral Theology. Through these timeless texts, he provides guidance to the aim of achieving the objective of Pastoral Counselling and of pastoral service in general.

Course Code/Title	[31Π035] Hermeneia of the Divine Liturgy of Constantinople
Instructor(s)	Fr. Th. Koumarianos
Course Type: E Period: F ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL132/
Content: Analysis of the fundamental relationship between God, the creation and man. Cosmic Liturgy and Divine Liturgy. Jesus Christ the priest of creation. Shadow - Icon - Truth, the mystery of the world's redemption, the mystery of Divine Providence. Two interpretative approaches to the Divine Liturgy, the ritualistic or historical and the iconological or eschatological. The theology of the Divine Liturgy and the interpretative writings of the Divine Liturgy until the 14th century (St. Ignatius the Theoforos, St. Cyril of Jerusalem, St. John Chrysostom, Theodore of Mopsuestia, Areopagitan Writings, St. Maximus the Confessor, St. Germanus of Constantinople, St. Nikolas of Kavasilas, St. Symeon of Thessalonica).	

Course Code/Title	[311015] Religious Education Fieldwork in Schools and Teaching Evaluation
Instructor(s)	E. Perselis
Course Type: E Period: S ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=313
Content: <p>The course " Religious Education Fieldwork in Schools and Teaching Evaluation" aims to connect theory and practice through education of students in real conditions of teaching. The objectives of the course is to raise awareness and training of trainees: a) the whole issue of class preparation and the knowledge and skills required to implement experimental religious teaching in the classroom b) the design of original religious instruction to be executed in the classroom c) the evaluation of teaching experience, as well as problems arising from it.</p> <p>To achieve these objectives requires: a) at least one test design of a religious course for a classroom to be chosen at the initiative of the teacher or by the same learners. The control and execution of the test design will be the presentation of the religious course of the trainee within the tutorial hours of the course " Pedagogics of Religious Education in Schools" b) observing and carrying out religious teaching in partner schools to be selected each year for this purpose. c) an evaluation report to be submitted by the student and the student on the project and the experiences gained from the course and the classroom in general. d) a report by the mentor school theologian cosigned by the director of the school which the practice teaching will be conducted.</p>	

SEMESTER 8

Course Code/Title	[31Y015] Pastoral Theology
Instructor(s)	B. Giannakopoulou
Course Type: C Period: S ECTS: 6	
Content: <p>Introduction to Pastoral Theology. Preconditions of pastoral service. The personality of the spiritual pastor. Aspects of pastoral service. Texts of pastoral</p>	

theology. The lesson is based on the pastoral theology and action of the Apostles, the Holy Fathers and the holy pastors of all centuries, who, as imitators of the Chief Shepherd Jesus Christ, proved to be pastoral model beyond time limits. Pastoral Studies, by combining theory and practice, include not only theoretical teachings but also pastoral practice, pastoral visits to place where pastoral service takes place and preparatory practice to the aim of preparing the students for their future service. During their preparatory practice, the students are guided by the professor and they receive methodological assistance through lectures and “Notes on the Methodology of scientific research and of composing preparatory practise” with a bibliographical guide.

Course Code/Title	[31E018] Communication Theology
Instructor(s)	V. Gaitanis
Course Type: C Period: S ECTS: 5	
Content: Development of the Communications Media and patterns of their fundamental structures. Lasswell's theory. Fundamental principles and side effects of Mass Communications. Sociology of Mass Communications Media and the development of their alienating dimensions. Fundamental principles of the “Communication Theology”. The saints as intermediates of communication with God.	

Course Code/Title	[31E020] Pastoral Psychology
Instructor(s)	P. Koufogianni
Course Type: R Period: S ECTS: 4	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL108/
Content: I. An introduction to the dialogue between Theology and Psychology. II. Psychology and Orthodox theology (An examination of the basic concepts and positions of psychology from the viewpoint of Christian faith and life as well). III. The philosophy of humanistic psychology from the viewpoint of Christian faith. • Educational Aim: To sensitize the students to an interdisciplinary approach of man (from a theological and psychological aspect).	

Course Code/Title	[311024] Theology and Cinema
Instructor(s)	V. Gaitanis
Course Type: E Period: S ECTS: 2	
Content: TBC	

III. SECTION OF RELIGIOUS STUDIES, PHILOSOPHY AND SOCIOLOGY

SEMESTER 1

Course Code/Title	[31Y214] Introduction to Philosophy
Instructor(s)	V. Gaitanis
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
Content:	<p>Introduction to key issues such as the import of philosophy, its relation to art, sciences, theology, major fields (ontology, ethics, aesthetics etc), major philosophical traditions since antiquity. The course intends to introduce students to philosophical meditation and to outline approaches to perennial questions such as the relation of matter to spirit, concerning God and its alleged properties, the possibility of knowledge, free will and agency etc. The development of philosophy through time, influential notions, timely impact of key tenets, major currents and traditions, the overall evolution of philosophy in the course of time.</p>

Course Code/Title	[31Π054] Religious Art
Instructor(s)	D. Liantini
Course Type: R Period: F ECTS: 4	

Content:

Christian Art during the Renaissance at the times of Giotto. The School of Venice. Range of topics (Old and New Testament) of the works in the Great School of San Rocco. Museum practice.

Course Code/Title	[311009] Introduction to Psychology
Instructor(s)	Sp. Tsitsigkos
Course Type: E Period: F ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL145/
<p>Content:</p> <p>Like any Introduction to a subject, introduction to Psychology constitutes—in a historical and systematic manner—an overview of all of the so far theories of various psychological Faculties and currents.</p> <p>The purpose of this course, basal to a social (academic) Department, is the study and learning of basic terms, of thinking, of the findings and methods of the science of Psychology, in order for students to be able to perceive easily lessons more specialized disciplines of Psychology, either within the same Faculty (e.g. <i>Pastoral Psychology</i>, <i>Psychology of Religion</i>), or outside.</p>	

SEMESTER 2

Course Code/Title	[311016] Developmental Psychology of Religion
Instructor(s)	Sp. Tsitsigkos
Course Type: E Period: S ECTS: 2	
Content: TBC	

Course Code/Title	[311017] Methodology of Scientific Research
Instructor(s)	K. Kefalea
Course Type: E Period: S ECTS: 2	

Content:

The elective course “Methodology of Scientific Research” aims at familiarizing students with research procedures in Libraries and in other investigatory sites. The course includes visits to Libraries (Library of School of Theology, Library of School of Philosophy, National Library) and research exercises on the spot. A written essay is required to complete the course.

SEMESTER 3

Course Code/Title	[31Y019] Dogmatics
Instructor(s)	† Bishop Kyrillos (Katerelos) of Abydos
Course Type: C Period: F ECTS: 6	
Content:	Introduction, Theology, Cosmology, Christology, Soteriology, Ecclesiology, Mysterialogy, Eschatology.

Course Code/Title	[31Π052] Introduction to the Study of Religion
Instructor(s)	S. Papalexandropoulos
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
Content:	The classic methods of approach of the phenomenon of religion (comparative, phenomenological, historical). The issue of its definition. Taxonomy (typology) of religions. The history of the Study of Religion: the period of the theory of evolution (19 th . cent.) and of the search with the help of literary methods and anthropology of the first form of religion (comparative mythology, animism, animatism, “high gods”, totemism, witchcraft etc), that the evolution theory brought about. The combinations of religion with the concept of experience, of the unconscious, of culture, of history, of the phenomenological syntheses around the idea of the “sacred” etc. The contemporary methodological currents and discussions about religion.

SEMESTER 4

Course Code/Title	[31Y122] Sociology of Religion
Instructor(s)	A. Nikolaidis
Course Type: C Period: S ECTS: 5	
Content: Religion and society, essence and content of the Sociology of religion. Religion as an institution, as a society, as a factor and product of society, politics, economy, civilisation. Social function of Religion. Critique about religion and critique of religion.	

Course Code/Title	[31E124] Psychology of Religion
Instructor(s)	Sp. Tsitsigkos
Course Type: C Period: S ECTS: 5	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL137
Content: <i>Psychology of Religion</i> is the systematic study —based on current scientific (psychological) theories and methods— of individual and collective identities, beliefs (cognitions, reflexivity, mindsets, etc.), impulses, desires, emotional and affective reactions, experiences, attitudes, values and behavior that neuro-biological, cognitive, empirical, socially and culturally associated with the religious and spiritual " <i>signifiant</i> " (via language, symbols, conscious and unconscious practices etc.). The purpose of this course, which constitutes a distinct science, on the one hand is the acquisition of knowledge about the bio-psychical functions of man, when he involved in dimension (parameter) of <i>Transcendental</i> (Holly/Sacred), on the other hand the —humanly as possible— personal awareness of «being religious», which contributes greatly to the understanding of the distinction between a healthy (Orthodox) and a morbid/neurotic (" <i>toxic</i> ") functioning and viability of religiousness/spirituality.	

Course Code/Title	[31E028] Sociology
Instructor(s)	A. Nikolaidis
Course Type: R Period: S ECTS: 4	
Content: The Science of Sociology. Society, State, nature, people and things. Social Structure and organization, social tools, functions and malfunctions, deviations and conflicts. Social development, transformation and social change. French Sociology: dialectics of the holy and the social.	

Course Code/Title	[31E026] Symbolics
Instructor(s)	† Bishop Kyrillos (Katerelos) of Abydos
Course Type: R Period: S ECTS: 4	
Content: Orthodox doctrinal teachings in comparison to the doctrinal teachings of the Roman-Catholic and the Protestant communities and groups. Older and modern heresies.	

Course Code/Title	[31Π047] Sociology of Christianity
Instructor(s)	A. Nikolaidis
Course Type: E Period: S ECTS: 2	
Content: Introduction. Church, heresy, mysticism. Church and institution - social customs. Orthodox and Heterodox people. Christianity and Society.	

Course Code/Title	[31Π060] Psychology of Religious Movements
Instructor(s)	Sp. Tsitsigkos
Course Type: E Period: S ECTS: 2	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL146/
Content: <p>This course examines, from a psychological point of view, certain key variables of the <i>Psychology of Religion</i>, such as is the "being religious" in general, the human soul, the psychology of (religious) Orthodox or/and heretic, etc.</p> <p>The purpose of this class is to enhance cognitive and educational training of students for the better (richer and better) understanding of the subjects, which <i>Psychology of Religion</i> surveys and examines.</p>	

Course Code/Title	[31Π051] Interorthodox and Interchristian Relations
Instructor(s)	† Bishop Kyrillos (Katerelos) of Abydos,
Course Type: E Period: F ECTS: 2	
Content: <p>The contribution of Orthodoxy to the great human problems of our century through the official Literature of Orthodox Churches, through interorthodox and interchristian meetings, through "Synodical" messages and meetings of theologians. The way to the holy and great council of Orthodoxy. Fanari and the autocephalous Churches of each place.</p>	

SEMESTER 5

Code/Title	[31Y020] History of the Christian Doctrines
Instructor(s)	† Bishop Kyrillos (Katerelos) of Abydos E. Giannakopoulou
Course Type: C Period: F ECTS: 6	
Content: Divinity and creation. Divine Theophanies in the history of Israel and of the Church. Three-fold unit. Filioque. The creation ex nihilo. Gradation and hierarchy of the entities. Heretical Christology until the 5th century. Further effects of Christological disputes. Creation and the Church. Phases of the Church. The infallibility of the Church. The mysteries. Ecclesiological anthropology. Redemption and immortality. Scholastic theology. The general principles of Protestantism. The formation of the doctrinal teaching of Luther, Zwingli and Calvin. The contacts of the Reformation with the Orthodox Church. Protestant orthodoxy. Natural theology. History of the biographies of Jesus. Final changes in protestant theology.	

Course Code/Title	[31Y017] Christian Ethics
Instructor(s)	A. Nikolaidis
Course Type: C Period: F ECTS: 5	
Content: Introduction. History of ethical problematization. Modern issues of Christian Ethics: The problem of freedom, essence and ethics of politeness, work ethics, the problem of violence.	

Course Code/Title	[311003] Social Ethics
Instructor(s)	A. Nikolaidis
Course Type: R Period: F ECTS: 4	

Content:

Definition and problematization. Historical background. Contemporary issues of Social Ethics: Ethics of the Economy, the Law, the Mass Media, politics, the Church. Professional and Entrepreneurial Ethics.

Course Code/Title	[31Π007] Bioethics
Instructor(s)	A. Nikolaidis
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
<p>Content:</p> <p>Bioethics as a science, Life and Death, Ecological conditions of life, Destruction of life, Diagnosis and healing of life, Physical and artificial continuation of life, Giving and prolonging life, The end of life, Burial or cremation, Commercialization of life and death, Bioethics of love. Assisted reproductive technologies, Euthanasia, Assisted suicide, Transplantations, Stem cell Research, Neuroscience-neuroethics.</p>	
Course Code/Title	[31E123] History of Religions – Islam
Instructor(s)	S. Papalexandropoulos
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
<p>Content:</p> <p>The conditions within which Islam was born: the pre-islamic Arabia. The founder of Islam: the life of Mohamed. The realization of a new religion. The Quran. Sunna. Hadith. The expansion of Islam. Basic concepts of the Islamic doctrine. Monotheism, the idea of the prophet, the concept of the absolute, final religion. The “five pillars of Islam” (confession, alms-giving, fasting, worship, pilgrimage). Schools of interpretation of the Islamic Law. Sharia. The Islamic family. The position of women in Islam. Eschatology. The mosque. Types of Islamic clergy. Islamic education (Islamic schools etc). Various Islams (sunnitic, siitic, but also the different forms it has taken on in the various geographical areas where it prevailed). Islam and colonialism. Contemporary expansion of Islam into the West. Fighting groups, terrorism, “islamophobia”. Rise of Islam as one of the main</p>	

factors in the formation of the universal political, cultural, social, economic etc scene.

Course Code/Title	[31Π046] Ecumenical Movement
Instructor(s)	A. Nikolaidis
Course Type: E Period: F ECTS: 2	
Content: History, theology, ethics and sociology of the Ecumenical movement. Modern theological trends. Self-Consciousness of the Orthodox Church.	

Course Code/Title	[311012] Religious Tourism
Instructor(s)	D. Liantini
Course Type: E Period: F ECTS: 2	
Content: TBC	

SEMESTER 6

Course Code/Title	[31Π053] Chinese and Japanese Religions
Instructor(s)	S. Papalexandropoulos
Course Type: E Period: S ECTS: 2	
Content: China: the religions of the period of the Three Dynasties, especially of the Shang and Chou. Sources (inscriptions, oracle bones, the Five Classics). The first form of the Chinese Ancestor Worship. The notion of Dao and of the compliance with it. Various conceptions of Dao, especially the bipolarization (yin and yang). The <i>Yi Ching</i> . Confucius and his doctrine. Philosophical Daoism (Lao Tzu and the	

doctrine of *Dao de Ching*). Religious Daoism. Chinese Buddhism. The contemporary period. Common and folk Chinese religion. The feasts.

Japan: Polytheism as the basic religion of the Japanese people. Shinto as historical continuity and discontinuity. Kami. Prehistoric Japan. The Kofun Period. Asuka period (552-710 A.D. Introduction of Buddhism. The contribution of Shōtoku Taishi). Nara period (710-794. First systematization of Shinto. The establishment of Buddhism by emperor Shōmu. The Six Schools of Nara. The amalgamation of Shinto and Buddhism. Heian period (794-1185. Saichō and Tendai. Kūkai and the Esoteric Buddhism. The theory of “honji suijaku”). Kamakura period (1185-1333. Old and New Buddhism. The Buddhism of Pure Land (Hōnen and Shinran). Zen. Nichiren Buddhism). Muromachi period (1336-1573. The climax of Zen. The revival of Shinto). Edo period (1600-1867. The establishment of hon’ji suijaku. Confucian Shinto. The Kokugakusha. Meiji period (1868-1912. The separation of Shinto and Buddhism). Buddhism and Shinto after the war and today. The doctrine of Shinto. The shrines. Shinto feasts (matsuri).

SEMESTER 7

Course Code/Title	[311011] History of Religions – Buddhism
Instructor(s)	S. Papalexandropoulos
Course Type: C Period: S ECTS: 5	
Content: The sources of Early Buddhism. Compilation and reliability of the Pali Canon. The biographical issues of the historical Buddha. The doctrine of the Pali Canon: the issue of the central doctrine. Cosmology. The problem that faced early Buddhism: the round of transmigration and the liberation therefrom. Karma. The “four noble truths”: analysis of the problems surrounding each of them in the Pali Canon. The “non-essentialism”. The central doctrine: The Dependent Origination. Abhidharma. Mahayana Buddhism. Its sources. Its doctrines. The new cosmology. Buddhas and their types. Bodhisattvas.	

Course Code/Title	[31E029] Comparative Religious Literature
Instructor(s)	K. Kefalea
Course Type: C Period: F ECTS: 5	http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL124/
Content: TBC	

Course Code/Title	[31Π049] Science and Christianity
Instructor(s)	Sp. Tsitsigkos
Course Type: R Period: F ECTS: 4	
Content: TBC	

Course Code/Title	[31Π045] Philosophy of Religion
Instructor(s)	V. Gaitanis
Course Type: E Period: F ECTS: 2	
Content: TBC	

Course Code/Title	[311013] Spirituality and Psychology
Instructor(s)	Sp. Tsitsigkos
Course Type: E Period: F ECTS: 2	
Content: TBC	

SEMESTER 8

Course Code/Title	[31E025] Museum Didactics of Religious Art
Instructor(s)	D. Liantini
Course Type: C Period: F ECTS: 7	
Content: TBC	

Course Code/Title	[31Π058] Religious Themes of Modern Greek Literature
Instructor(s)	K. Kefalea
Course Type: E Period: F ECTS: 2	
Content: TBC	

Course Code/Title	[311031] Missiology
Instructor(s)	S. Papalexandropoulos
Course Type: E Period: S ECTS: 2	
Description <p>In this class, Missiology is introduced as a branch of Theology, in its historical and contemporary dimension. Christian mission, as a field of missiological study, is examined in terms of theory, methodology and praxis, in the past and the present. The theological foundation of mission is also examined, as well as various theological, ethical and methodological issues that present themselves in the missionary process within different environments.</p> <p>Part A</p> <p>1. Mission and Missiology, a relation of critical study, a theory of action. 2. Missiology as a branch of Theology. History. Precursors. Mainstream trends and variations, theories and views. Mission theology after Edinburg (1910). David Bosch, a shift of paradigm in mission theology. Missiology within the Orthodox frame. Contemporary mission theologies: [i] pope Francis, <i>Evangelium Gaudium</i></p>	

and *Laudato Si'*; [ii] The ecumenical declaration on mission *Together Towards Life: Mission and Evangelism in Changing Landscapes*; [iii] *The Cape Town Commitment: A Confession of Faith and a Call to Action* by the Lausanne movement and [iv] the document by the Holy and Great Synod of the Orthodox Church (Crete 2016) *The Mission of the Orthodox Church in Today's World*.

Part B

1. Theology of mission. Cause, motivation and purpose. The subject of mission. The carrier. The receiver of the message. Mission and soteriology. Mission and conversion. Completion of the missionary work. Mission within the frame of modernity: The multiplicity of truths; syncretism; mission and dialogue; potential of creative encounters and syntheses. Mission and proselytism. Nationalism and mission. Mission and civilization: Tradition and traditions; indigenization and enculturation; mission and language /-es. Mission and eschatology.

2. Methodology of mission. The basic missionary methods, esp. in the biblical, patristic and later Orthodox tradition. The relation between the carrier and the receiver. Laity and mission. Monasticism and mission. External mission and local Church. Mission and money / politics / quest for social justice.

3. A historical overview of mission: The Ancient Church. Late Antiquity / Early Byzantium. The Byzantine contribution. The spread of Christianity in Russia. The Russian contribution. The spread of Christianity in the West. Great discoveries, new missionary horizons. Mission and colonialism. The ambivalence regarding mission within the context of the anti-colonial movement. Missionary decline and silence among the Orthodox in the early 20th century. The resurgence of the idea of mission in the 1960's and 80's Orthodox mission today (history and geography).

4. A critical study and evaluation of selected examples of Orthodox missions in modern times: Alaska, Africa and the Far East. 5. Priorities for Missiology as a science and thoughts on the present and future of mission.

*Caption from a Graduation Ceremony
of the Department.*

4.4

“THEOLOGY AND SOCIETY” PROGRAMME OF POSTGRADUATE STUDIES

**National and Kapodistrian
University of Athens**

4.4.1 Overview and Philosophy of the Programme

The M.A. “Theology and Society” is a unique two-year (120 ECTS) programme of postgraduate studies, where theology and religious sciences, meet the humanities, as well as the social, technological and the health sciences, to address together society’s global challenges. Administered by the Department of Social Theology of the National and Kapodistrian University of Athens, the programme offers six (6) pathways: (i) Biblical studies, (ii) Ecclesiastical Literature, (iii) Religious studies, (iv) Canon Law, (v) Christian Education, pastoral theology and communication, and (vi) Christian Worship. Each pathway includes several specializations. Teaching takes place during semesters one (1) to three (3) of the programme. During Semester four (4) students are expected to commit themselves to the writing of their master’s dissertation following the guidelines of their supervisor.

Arguably, in the changing face of the global civilization of the 21st century, the religious element has figured prominently. Notwithstanding voices from the previous century labelling religion as an endangered social species in retreat from the public sphere, if not facing extinction altogether, a grand chain of 21st century events points to a quite different reality, where theology and religion become more than relevant, to say the least. In this chain of global occurrences one could easily recognize the September 11 attacks, the Arabic Spring, the continuing economic crisis and mass migration to the West, the EU especially, from the Middle East and the global South, the dilemmas attached to the decoding of the human genome sequence and the multitude of bio-applications, the explosion of world communications spearheaded by the World Wide Web, the exponential revolution of artificial intelligence and data management, and the interdisciplinary effort towards a unified Theory of Everything encapsulating in a single and simple sentence humanity’s past, present and future on Earth and in the heavens.

Orthodox Christianity is at the forefront of our era in transition, setting the stage for a comprehensive and socially sensitive theology for the life of the world drawing upon and keeping faith with Orthodoxy’s two millennia of ecumenical culture and engagement.

The programme is open to graduates from across the spectrum of disciplines that meet the standards set out by the Department, while the Modern Greek Language Teaching Centre¹ of the National and Kapodistrian University of Athens will support you in relation to our Greek language requirements. By removing barriers pertaining to academic background, we aspire to inform future experts in theology and religion through the principles of transformative learning, a process of knowledge built on concrete theoretical foundations as well as on real-time practice, empathy and fieldwork experience.

All students attending the “Theology and Society” programme will have full access to university services including the use of university libraries², e-Class³ and Open Courses⁴, while you will be eligible for funding through scholarships, grants and partial employment. We particularly welcome engagement in student exchange programmes, like the ERASMUS+ and similar projects. International students with disabilities should also work closely with the Accessibility Unit for Students with Disabilities⁵ of the National and Kapodistrian University of Athens, a team of professionals and volunteers striving to make the difference for students in need. Finally, a full and ever up-to-date account of our activity is available on the official website of the Department⁶ and the official website of the University of Athens⁷.

¹ <http://en.greekcourses.uoa.gr/>

² <http://www.lib.uoa.gr/>

³ <https://eclass.uoa.gr/index.php?localize=en>

⁴ <http://opencourses.uoa.gr/index.php?localize=en>

⁵ <http://access.uoa.gr/english.htm>

⁶ <http://www.soctheol.uoa.gr/>

⁷ <http://en.uoa.gr/>

4.4.2 PROGRAMME OF POSTGRADUATE STUDIES M.A. THEOLOGY AND SOCIETY

PATHWAY A. BIBLICAL STUDIES

SPECIALIZATION A1: NEW TESTAMENT

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- The History and Art of Gospel Interpretation and Exegesis (Exegeticum I)	10
- New Testament, Ancient Christianity and Hellenic–Roman World	10
- Christology and Eschatology: Special Issues	10
Students are required to select three (3) of the courses listed above.	
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- New Testament: Epistles and Rhetoric	10
- Biblical and Early Christian Archaeology and Art (Exegeticum II)	10
- Biblical History and Theology: Special Issues	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- The “New Perspective on Paul” and the Church Fathers	10
- Bible, Worship and Ritual	10
- Bible and Ethics	10
The Non-Canonical (Apocryphal) Literature in Theology and Art	10
- Students are required to select three (3) of the courses listed above.	
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

PATHWAY B: ECCLESIASTICAL LITERATURE

SPECIALIZATION B1: PATROLOGY

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- Patristics: Special Issues	10
- History of the Christian Doctrine: Special Issues	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Greek Ecclesiastical Literature: Special Issues	10
- Patristic Interpretation and Theology: Special Issues	10

- Μεταβυζαντινά Κείμενα (θεολογικά, εκκλησιαστικά	10
- Axiological Patristic Anthropology	10
- Students are required to select three (3) of the courses listed above.	
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Mental Health Promotion in the Eastern-Orthodox Ecclesiastical Literature: Special Issues	10
- History and Literature of the Church of Greece: Special Issues	10
- Byzantine Theology: Special Issues	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION B2: CHURCH HISTORY

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- Christological Heresies in the 7 th Century A.D.	10
- Church and State in the Byzantine Context	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- General Ecclesiastical History: Special Issues	10
- Ecclesiastical Politics in Byzantium	10
- Teachings of the Ecumenical Synods: Special Issues	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Literature of the Church of Greece: Special Issues	10
- The Synodal Condemnation of the anti-Hesychasts during the 14 th Century	10
- Sources of Byzantine History	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION B3: DOGMATIC AND PATRISTIC THEOLOGY

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- History of the Christian Doctrine: Special Issues	10
- Patristics: Special Issues	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Teachings of the Ecumenical Synods: Advanced Issues of Interpretation	10
- Patristic Interpretation and Theology: Special Issues	10
- Post-Byzantine Literature (Theological and Ecclesiastical)	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Christian Orthodox Spirituality and the Contemporary World	10
- Hesychasm and Gregory Palamas	10
- Byzantine Theology: Special Issues	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

PATHWAY C: RELIGIOUS STUDIES

SPECIALIZATION C1: SOCIOLOGY OF RELIGION

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY	10
- Religion in Contemporary Society	10
- Course from another specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Church and Economy	10
- Course from another specialization	10
- Course from another specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Religion and Culture	10
- Course from another specialization	10
- Course from another specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION C2: PHILOSOPHY OF RELIGION

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- The God of the Philosophers	10
- Course from another specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Anthropology of Religion	10
- Course from another specialization	10
- Course from another specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- The post-religion of Neomarxism	10
- Course from another specialization	10
- Course from another specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION C3: PSYCHOLOGY OF RELIGION

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- Cognitive Psychology of Religion	10
- Course from another specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Cultural Psychology of Religion	10
- Course from another specialization	10
- Course from another specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Paranormal Phenomena	10
- Course from another specialization	10
- Course from another specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION C4: BIOETHICS

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY	10
- Christian Bioethics	10
- Course from another specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Interchristian Bioethics	10
- Course from another specialization	10
- Course from another specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Dilemmas in Bioethics	10
- Course from another specialization	10
- Course from another specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION C5: HISTORY OF RELIGIONS

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- Eastern Religions in the Western World	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- New Religious Movements	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Μεθοδολογία της Θρησκευσιολογικής Έρευνας	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION C6. ISLAMIC STUDIES

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- Islamic Theology: Special Issues	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Islam and Politics	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Islam and the Western World	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION C7: RELIGIOUS ART

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- Iconography in the Renaissance	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Museum Teaching: Theory and Application	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Interreligious Comparative Approaches to Art	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION C8: RELIGIOUS LITERATURE

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- Biblical Subjects and Motifs in Literature	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Comparative Religious Literature	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- History of Modern Greek Literature	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

PATHWAY D: CANON LAW

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY	10
- The Holy Canons: Advanced Issues of Hermeneutics	10
- Holy Canons and Doctrine	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- The Sacrament of Matrimony from a Doctrinal and Canonical Perspective	10
- Canon Law (General): Special Issues	10
- Teachings of the Ecumenical Synods: Special Issues	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Greek Ecclesiastical Law: Special Issues	10
- Records of the Ecumenical Synods: Special Issues	10
- Church History: Special Issues	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

**PATHWAY E: CHRISTIAN EDUCATION, PASTORAL THEOLOGY
AND COMMUNICATION**

SPECIALIZATION E1: CHRISTIAN EDUCATION

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY	10
- Historical and Social Framework & Theological Trends in Christian Education	10
- Marriage and Family in the ever-changing Contemporary World	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Philosophical, Psychological and Pedagogic Trends in Contemporary Religious Education at School	10
- Contemporary Theories of Communication and Eastern-Orthodox Spirituality	10
- Philocalic Pastoral Studies	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Didactics of Religion: Advanced Issues in Theory and in Practice	10
- Cinema from a Theological Perspective	10
- Counselling Psychology in Christian Education and Pastoral Studies	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION E2: PASTORAL THEOLOGY

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- Philocalic Pastoral Studies	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Pastoral Theology and Anthropology	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Pastoral Approaches to Inmates	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
ΣΥΝΟΛΟ	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION E3: PASTORAL PSYCHOLOGY

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- Counselling Psychology in Christian Education and Pastoral Studies	10
- Contemporary Theories of Communication and Eastern-Orthodox Spirituality	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Theology and Psychology in Dialogue	10
- Philosophical, Psychological and Pedagogic Trends in Contemporary Religious Education at School	10
- Theology of Pastoral Studies	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Marriage and Family in an ever-Changing World	10
- Didactics of Religion: Special Issues in Theory and in Practice	10
- Pastoral Approaches to Inmates	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION E4: COMMUNICATION THEOLOGY

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- Contemporary Theories of Communication and Orthodox Spirituality	10
- Pastoral Philocalic Studies	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Aspects of Secular and Theological Communication	10
- Philosophical, Psychological and Pedagogic Trends in Contemporary Religious Education at School	10
- Theology and Psychology in Dialogue	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Cinema from a Theological Perspective	10
- Marriage and Family in an ever-Changing World	10
- Pastoral Approaches to Inmates	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION F: CHRISTIAN WORSHIP AND RITUAL

SPECIALIZATION F1: LITURGICS

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY	10
- Sources of Liturgical Studies	10
- Byzantine Rite – Euchologion	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Biblical and Eschatological Aspects of Worship	10
- Liturgy of the Hours (Nychthemeron Service) – Horologion	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- History and Theology of the Christian Festive Days	10
- Hermeneia of the Divine Liturgy of Constantinople	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

SPECIALIZATION F2: HAGIOLOGY

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- Biographers and Synaxaristis until the 15 th Century AD	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Ascetic texts, Apophthegmata of the Holy Elders (Verba Seniorum) and Anagogic narratives (narrations animae ultimae) in the First Centuries AD	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
COURSES	ECTS
- Figures and Tendencies in the Byzantine and Late Byzantine Periods (until the 15 th Century) in Hagiology	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
ΣΥΝΟΛΟ	30

SPECIALIZATION F3: HYMNOLOGY

SEMESTER 1	
COURSES	ECTS
- Methodology of Academic Research and Writing (Theory and Practice) COMPULSORY]	10
- Sources of Ecclesiastical Hymnography	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 2	
COURSES	ECTS
- Theology of the Ecclesiastical Hymns	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 3	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
- Ecclesiastical Hymn Composers	10
- Course from another Specialization	10
- Course from another Specialization	10
TOTAL:	30

SEMESTER 4	
MASTER'S DISSERTATION	30
TOTAL:	30

3.4

DOCTORAL STUDIES AND POST-DOCTORAL RESEARCH

HELLENIC REPUBLIC
**National and Kapodistrian
University of Athens**

- ✓ The Department offers the opportunity for doctoral studies as well as post-doctoral research in fields relative to the research interests of its Faculty.
- ✓ Doctoral candidates are expected to complete their thesis sometime between three and six years.
- ✓ Prospective doctoral and/or post-doctoral applicants should discuss their research proposal with a potential supervisor prior to submitting a formal application.
- ✓

ΦΩΤΟΘΗΚΗ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ
ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
(ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2016-17)

PHOTO-PANORAMA
OF THE FACULTY'S MAJOR ACADEMIC EVENTS
AND SOCIAL INITIATIVES
(ACADEMIC YEAR 2016-17)

*Από την αναγόρευση του Αρχιεπισκόπου Αχρίδος και Μητροπολίτη Σκοπίων κ. Ιωάννη
σε Επίτιμο Διδάκτορα του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας
του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (16.05.17).*

*Από τη διάλεξη του Ομοτίμου Καθηγητού της Εκκλησιαστικής Ιστορίας,
κ. Βλασίου Φειδά, με θέμα: «Η Εκκλησιολογία της Ορθοδόξου Εκκλησίας σύμφωνα
με τις αποφάσεις της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου» (22.12.16).*

*Από το Διεθνές Συμπόσιο του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας
με θέμα: "The Song of Song in the Jewish and Christian Literature" (19.10.16).*

Από τη διάλεξη της κ. Dorothy Figueira, Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου της Georgia των Η.Π.Α με θέμα: «Το "πρόβλημα" της Θρησκείας και η ανάγκη ενός ηθικού συστατικού στην ανάγνωση του Άλλου» (19.05.17).

Από την επιστημονική εκδήλωση με θέμα «Εναλλακτικές προτάσεις για τη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών» με προσκεκλημένη ομιλήτρια την Καθηγήτρια Mirjam Schambeck (Πανεπιστήμιο Freiburg).

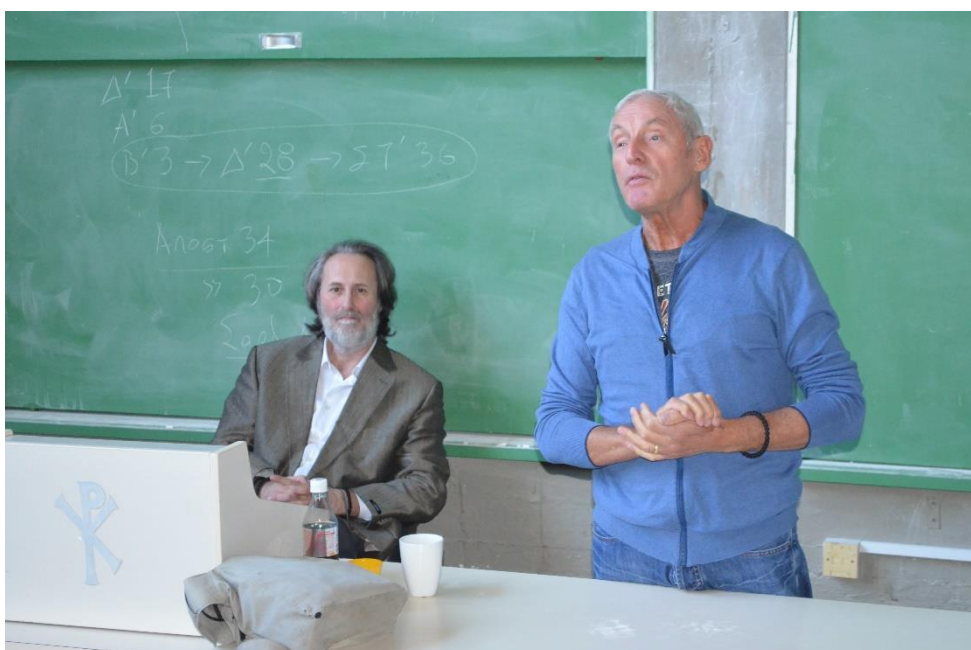

Από την εκδήλωση «Ποίηση και Μεταφυσική» με τους ποιητές Κυριάκο Χαραλαμπίδη και Αντώνη Φωστιέρη στο πλαίσιο συναντήσεων - παρουσιάσεων σύγχρονων Ελλήνων ποιητών που ξεκίνησε το 2010 στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και συνεχίζεται κάθε χρόνο (10.11.16).

Από τη διάλεξη του κ. Wilhelm Guggenberger, Καθηγητή της Συστηματικής Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο του Innsbruck της Αυστρίας, με θέμα: "Επιθυμία και Αντιπαλότητα στη μοντέρνα Οικονομία υπό το πρίσμα της θεωρίας της Μίμησης» - ERASMUS+. (26.05.17).

Από την ομιλία του κ. Κλάους Κένεθ με θέμα «Η μεταστροφή μου στην Ορθοδοξία» (13.11.16).

Από την ημερίδα με θέμα: «Νεομάρτυρες και σύγχρονοι μάρτυρες»
με αφορμή τον Εορτασμό για την Εθνική Επέτειο της 25ης Μαρτίου 1821 (06.04.17).

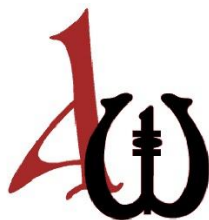
Από την Κοινωνική Δράση του Τμήματος: Επίσκεψη στην κοινωνική δομή ιματισμού
"Το Ίματιο" της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών (31.05.17).

Από την υποδοχή των πρωτοετών μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) του Τμήματος «Θεολογία και Κοινωνία (24.02.17)

Από την υποδοχή εργασίας των πρωτοετών φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος για το ακαδ. έτος 2016-17 (19.10.16).

Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Πανεπιστημιούπολη-Άνω Ιλίσια 157 84, Αθήνα
Τηλ: 210-727-5742, 5712, 5715, 5746
Fax: 210-727-5711
e-mail: secr@soctheol.uoa.gr
Ιστοσελίδα: www.soctheol.uoa.gr

Facebook: [@athens.socialtheology](https://www.facebook.com/athens.socialtheology)

Department of Social Theology,
School of Theology,
National and Kapodistrian University of Athens,
Panepistimiopolis, Ano Ilisia
157 84, Athens, Greece,

Tel. (+30)-210-5715, 5716, 5746,
E-mail: secr@soctheol.uoa.gr,
Web: www.soctheol.uoa.gr

Facebook: [@athens.socialtheology](https://www.facebook.com/athens.socialtheology)

ΑΘΗΝΑ 2017